This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

HDI
HW 29UM 9

KE985

Neth 2046.6

Harvard College Library

FROM THE GIFT OF

WILLIAM ENDICOTT, JR.

(Class of 1887)

OF BOSTON

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

VERZAMELING

VAN

PLACAATEN, RESOLUTIEN EN ANDERE AUTHENTYKE STUKKEN enz.

BETREKKING HEBBENDE TOT DE GEWIGTIGE GEBEURTENISSEN, IN DE MAAND SEPTEMBER MDCCLXXXVII EN VERVOLGENS, IN HET GEMEENEBEST DER VEREENIGDE NEDERLANDEN VOORGEVALLEN.

VIERDE DEEL.

Te CAMPEN,
Ter Drukkerye van J. A. de CHALMOT,
MDCCLXXXVIII.

Digitized by Google

Nath 2046.5

Harvard College Library
Oct. 11, 1912
Gift of
William Endicott, Jr.

Digitized by Google

AAN DEN
LEEZER.

Dit Deel, zynde het Vierde van de door ons verzamelde Plakaaten, Reſolutien en andere authentyke Stukken, betrekking hebbende tot de gewigtige Gebeurtenisſen, in het jaar MDCCLXXXVII en vervolgens, in het Gemeenebest der Vereenigde Nederlanden voorgevallen: (een tydbeſtek voorwaar, dat geen geringe *plaats in Nederlandsch Historiebladen* zal beſlaan): twyffelen wy niet, of zal met het zelvde genoegen ontvangen worden, als de drie voorgaande Deelen; te meer, daar men in dit Deel een aantal Stukken zal ontmoeten, die weinigen tot nog toe gelegenheid gehad hebben om te zien, en egter tot opheldering en ontwikkeling van gewigtige voorvallen betrekking hebben.

Dan met dit al, en hoe zeer wy ons ook bevlytigd hebben, en noch moeite, noch kosten geſpaard, om zo veel mooglyk alles by een te zamelen wat betrekking tot ons ontwerp mogte hebben: zo heeft het ons egter niet mogen gelukken, om zelvs op verre na alle die Stukken te bekomen, welke tot de onderhavige Gebeurtenisſen betrekking hebben: *ja de grootſte gaaping* hier omtrent vind plaats, ten aanzien van de Provincien Gelderland en Zeeland. Om evenwel zo veel in ons is dit gebrek aan te vullen, zyn wy voorneemens het onderhanden zynde werk in het uitgeeven van Stukken na de orde des tyds, afgeloopen zynde: een

Digitized by Google

Aanhangſel van zodaanige Stukken hier by te voegen, welke te laat in onze handen zyn geraakt, om in derzelver eigenaartige rangſchikking eene plaats te vinden: hier toe hebben wy reeds eene niet onaanzienlyke verzameling van belangryke Stukken, in voorraad; dan, om deeze bundel zo veel te ryker en volleediger der Nederlandſche waerelt te kunnen aanbieden, neemen wy de vryheid een ieder die eenige Stukken mogt bezitten, welke tot het ons voorgeſtelde Plan betrekking hebben, en in ons Werk niet gevonden worden, op het vriendelykſte uit te nodigen, ons daar van Deelgenooten te willen maaken, en aan den Drukker deezes J. A. DE CHALMOT, te Campen, toe te zenden. De gulhartige Inwilligers van dit verzoek, zullen hier door de verplichting en dankbaarheid tot zich trekken, niet alleen van ons, maar ook van allen die belang ſtellen om uit de Bronnen zelve, de zo veelvuldige en merkwaardige Gebeurtenisſen, geduurende zodaanig een kort Tydperk in ons dierbaar Vaderland voorgevallen, na te ſpooren.

Voorts verzoeken wy onze Leezers in het derde Deel deezes Werks de aldaar gevonden wordende Drukfeilen, aldus te verbeteren: Bladz. 136 in het hoofd en ſlot van N°. 330 in plaats van L. J. QUEYSEN te leezen P. H. QUEYSEN, dezelvde Bladz. reg. 14 van onderen, ſtaat *Gemeenslieden zyn verleend*, moet zyn *Gemeenslieden* te gelyk *zyn verleend*. Bladz. 137 regel 15 van onderen, ſtaat *eene Reſolutie*, moet zyn *eene* Revolutie.

CHRO-

Digitized by Google

CHRONOLOGISCH REGISTER

VAN ALLE DE STUKKEN

IN HET

VIERDE DEEL,

VAN DEEZE VERZAMELING VOORKOMENDE.

N°. 368. *Requeſt, door* 125 *Perſoonen, alle Inwoonderen van den Haag onderteekend, den* 21 *December* 1787 *aan de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland gepreſenteerd, en door alle Leden van Hun Ed. Groot Mog. Vergadering overgenomen.* . . . . . *bladz.* 1.

—— 369. *Miſsive van zyne Doorluchtige Hoogheid de Heer Prins Erf-Stadhouder, aan de Colonellen van de Schuttery der Stad Amſteldam, behelzende de remotie van de in dienſt zynde Burger-Officieren, en de aanſtelling van nieuwe in derzelver plaats. In dato den* 21 *December* 1787. *bladz.* 8.

—— 370. *Waarſchouwing van het Hof van Holland en de Magiſtraat van 's Gravenhage, betreffende de Predikanten* JOHANNES HERINGA *en* WIGBOLD MUILMAN. *In dato den* 21 *December* 1787. . . . . *bladz.* 15.

—— 371. *Extract uit de Reſolutien van de Heeren van de Weth der Stad Rotterdam, waar by aan de Hoofdlieden van het Boekverkoopers Gilde word geinjungeerd, dat Hun Ed. Groot Achtbaarheden zich ten hoogſten zullen laaten gelegen leggen, dat de periodicque Geſchriften, welke binnen die Stad*

Digitized by Google

zouden mogen worden gedrukt of uitgegeeven, voortaan op eene beſcheidene wyze en zonder licentieuſe, ſchimpende of eerroovende uitdrukkingen werden geſchreeven enz. In dato den 22 December 1787. . . . . bladz. 18.

N°. 372. Declaratoir en Betuiging van JOH. KEERBERGEN eerſte Secretaris van de oprechte Vaderlandſche Societeit de Eendragt te Rotterdam. In dato den 23 December 1787. . . . . bladz. 19.

—— 373. Notificatie van de Magiſtraat te Groningen, waar by ten ſtrengſten word verboden het omloopen met Kroonen en andere vercierſelen enz. In dato den 24 December 1787. . . . . bladz. 21.

—— 374. Extract uit de Reſolutien van Drost en Gedeputeerde Staaten der Landſchap Drenthe, tegens het ſchryven en verſpreiden van ſnoode Tractaaten en lasterlyke Geſchriften enz. In dato den 24 December 1787. . . . bladz. 22.

—— 375. Zaakelyken inhoud der Poincten van Bezwaar, overgegeeven aan de Gecommitteerdens van zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Erf-Stadhouder, door de Geconſtitueerden der Leden van de oprechte Vaderlandſche Societeit te Rotterdam. . . . . bladz. 23.

—— 376. Memorie door Heeren Commisſarisſen van zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, voor hun vertrek uit de Stad Rotterdam, aan de Geconſtitueerdens VAN SON en HAVART overgegeeven, betrekkelyk de Poincten van Bezwaar in het voorgaande ſtuk opgegeeven. bl. 26.

—— 377. Extract uit de Reſolutien van de Ed. Mog. Heeren Gecommitteerde Raaden van de Staaten van Holland en West-Friesland, in West-Friesland en den Noorder-Kwartiere, waar by aan Mr. B. BLOK, syne demiſſie word verleend als Commis van de Financien. In dato den 29 December 1787.

Digitized by Google

1787. . . . . bladz. 32.

N°. 378. *Request van den Generaal Majoor* ALBERT VAN RYSSEL, *aan Hun Edel Groot Mog. de Staaten van Holland en West-Friesland, waar by reclameert de aan hem toegezegde Protectie. In dato den . . . December* 1787. *bladz.* 33.

——— 379. *Misfive van zyne Majeſteit den Koning van Frankryk, aan Hunne Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, betreffende het Rappél van den Marquis* DE VERAC, *als Ambasſadeur by de Republiek hebbende gefungeerd.* . . . . . *bladz.* 39.

——— 380. *Verhaal van de Plegtigheid by het overgeeven der Goude Medailjes, aan den Collonel Commandant* F. W. ERPEL *en den Major* J. L SEYFFARD, *wegens hunne goede directie en betoonde moed, door eene Commisſie van Hun Ed. Mogenden de Heeren Staaten van Utrecht. In dato den* 2 *January* 1788. . . . . *bladz.* 40.

——— 381. *Verhaal van de Plegtigheden benevens de Aanſpraaken, ter gelegenheid dat de Vryheer* VAN RHEEDE, *in het karakter van buitengewoon Ambasſadeur van deezen Staat aan het Hof van Berlyn, uit naam van Hunne Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, zyne Pruiſiſche Majeſteit in eene byzondere Audientie, hunne dankzegging voor de aan Holland bewezene hulp betuigde enz. In dato den* 2 *January* 1788. *bl.* 43.

——— 382. *Request van eenige Burgers van Medenblik aan de Edel Groot Mogende Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, ten fine om van Gerechtelyke Perſecutien te mogen worden gelibereerd enz. In dato den . . . January* 1788. . . . . *bladz.* 50.

——— 383. *Misfive van den Marquis* DE VERAC *aan Hunne Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Ne-*

Digitized by Google

derlanden, over zyn Rappel als Ambassadeur by deezo Repu bliek. In dato den 3 January 1788. bladz. 56.

N°. 384. Formulier van den geamplieerden en geredresseerden Burger-eid, welke ingevolge Resolutie van de Regeering der Stad Wyk by Duurstede, door ieder Burger moet worden gedaan, als mede door gebooren Burger-Kinderen, wanneer den ouderdom van zestien of meer jaaren zullen hebben geamplecteerd, zullende voor dat zulks is geschied, van geene Stads Burgerrechten of Privilegien genot kunnen erlangen. In dato den . . . January 1788. . . bladz. 57.

—— 385. Missive van de Edel Mogende Heeren Gecommitteerde Raaden, aan Hun Ed. Groot Mogenden de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, tendeerende om de Leden van het Defensie-wezen der Stad Utrecht te Woerden gerefideert hebbende, benevens de Leden van de Personeele Commissie tot defensie der Provincie van Holland, verantwoording te laaten doen van alle derzelver Krygs-operatien, Uitgaven en verdere Handelingen enz. In dato den 11 January 1788. . . . . bladz. 59.

—— 386. Publicatie van zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, waar by ingevolge de op hem verleende Authorisatie van Hun Ed. Groot Mogenden de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, de Regeering te Delft verandert. In dato den 11 Jan. 1788. bladz. 62.

—— 389. Notificatie van Heeren Burgemeesteren en Regeerders der Stad Haarlem, waar by aan de goede Burgers en Ingezetenen te kennen geeven, dat 'er eene Commissie van wegens zyne Doorl. Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder in die Stad staat te komen, om de bezwaaren der Burgerye te hooren; met aanmaaning om zulks met alle discretie en bezadigtheid te doen, enz. In dato den 12 January 1788. . . . . bladz. 63.

N°.

N°. 390. *Request van Jr.* C. DE VOS VAN STEENWYK tot de Havixhorst, *aan zyne Doorl. Hoogheid den Heere Erf-Stadhouder; waar by verzoekt, dat over het Ambt van Rentmeester der Domeinen in de Landſchap Drenthe, waar van zyn Hoog Wel Geb. door eene Politique Reſolutie is ontzet, niet mag worden gedisponeert, enz. In dato den* 25 *December* 1787. . . . . *bladz.* 70.

— 391. *Request van Jr.* C. DE VOS VAN STEENWYK tot de Havixhorst, *aan de Edel Mogende Heeren Staaten van het Landſchap* Drenthe; *waar by verzoekt, dat de Politique Reſolutie, op den reces Landsdag van den* 20 *December* 1737 *genomen, gelieven te ſtellen buiten effect, en de zaak ten zynen opzichte te herſtellen, zo en in diervoegen, als dezelve zich voor gemelde Reſolutie bevond. In dato den* 13 *January* 1788. . . . . *bladz.* 71.

— 392. *Extract uit het Register der Reſolutien van de Edele Mog. Heeren Ridderſchap en Eigen-Erfdens, Staaten der Landſchap Drenthe, genoomen op den reces Landsdag van den* 15 *Jan.* 1788. . . . . *bladz.* 75.

— 393. *Placaat van Amneſtie van Ridderſchap en Eigenerfdens, de Staaten der Landſchap Drenthe enz. In dato den* 15 *January* 1788. . . . . *bladz.* 76.

— 394. *Dispoſitiven van Hun Ed. Mog. Myne Heeren Ridderſchap en Eigenerfden, Staaten der Landſchap Drenthe, gedaan op den Landdag van den* 15 *January* 1788. *bl.* 80.

— 395. *Request van Jr.* C. DE VOS VAN STEENWYK tot de Havixhorst, *aan zyne Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, waar by verzoekt, dat zyne Doorl. Hoogheid door Hoogstdeszelfs conſtitutioneele invloed op den eerstkomenden Ordinaris Landdag, het daar heen gelieve te dirigeren, dat de Reſolutien door de Heeren Staaten der Landſchap*

schap Drenthe op den 20 *Déc.* 1787 *en den* 15 *Jan.* 1788 *ten nadeele van den Ondergeteekenden genomen, worden buiten effect gesteld enz. In dato den* 1 *Maart* 1788. *bl.* 82.

N°. 396. *Extract uit de Resolutien van Hun Ed. Mogenden de Heeren Staaten van Friesland, behelzende dispositie over de Regeering der Stad Franeker, enz. In dato den* 14 *January* 1788. . . . . *bladz.* 92.

—— 397. *Declaratoir van* 721 *Burgers en Inwooners der Stad Haarlem, ingeleverd aan de Ed. Mog. Heeren Commissarissen van zyne Doorl. Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, tendeerende verzoek op gronden in het Declaratoir gededuceert, dat ingevolge hun vuurig verlangen, alle de fungeerende Leden der Regeering van hunne Stad, in derzelver Posten mogen blyven continueeren. In dato den* 16 *January* 1788. . . . . *bladz.* 97.

—— 398. *Memorie van den Heer Baron* VAN THULEMEYER, *aan Hun Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, waar by afscheid neemt als Extraordinaris Envoyé van zyne Majesteit den Koning van Pruissen by deezen Staat. In dato den* 16 *January* 1788. . . . . *bladz.* 99.

—— 399. *Antwoord van Hunne Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden aan zyne Majesteit de Koning van Pruissen, wegens het Rappel van den Baron* VAN THULEMEYER *als Extraordinaris Envoyé van zyne Majesteit by deezen Staat. In dato den* 16 *January* 1788. . . . . *bladz.* 100.

—— 400. *Request van* W. H. SCHAS *geweezen Ritmeester van een Compagnie Curassiers, onder het gesubsisteerd hebbende Legioen van den geweezen Collonel Rhyngraave* VAN SALMS: *tendeerende op gronden in den Requeste gededuceerd, om aan

Digitized by Google

aan hem Supplians zodaanige Gratificatie of ander dedommagement te accordeeren, als Hunne Ed. Groot Mogenden naar Hoogstderzelver wysheid, zullen oirdeelen te behooren. In dato den 18 Jan. 1788. . . . . bladz. 101.

N°. 401. Bericht om welke reden Ds. MARRON, Kapellaan by den Hollandschen Ambassadeur aan het Hof van Frankryk, op bevel van Haar Hoog Mog. de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, ingevolge Resolutie van den 23 January 1788, van zynen dienst is geschorst. . . . . bladz. 107.

—— 402. Missive van Haar Hoog Mogenden de Heeren Staaten der Generaal Vereenigde Nederlanden, aan de Heeren Staaten d'r byzondere Provincien, met byvoeging eener Missive van den Raad van Staate aan Hun Hoog Mogenden, over het verbeteren der Armée van den Staat, benevens het Plan van verbettering daar toe door zyne Doorl. Hoogheid den Heere Erf-Stadhouder voorgeslagen. In dato den 23 en 24 January 1788. . . . . bladz. 109.

—— 403. Missive van de Gezworene Gemeente der Stad Campen aan zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, ten blyke van hunne regtig gedaane Keure. In dato den 26 Jan. 1787. . . . . bladz. 152.

—— 404. Missive van den Heere Prince Erf-Stadhouder aan de Ed. Hoog Achtbaare Magistraat der Stad Campen, waar by twee door de Gezworen Gemeente aangestelde Gemeentslieden worden geimprobeert, en door zyne Hoogheid twee anderen in derzelver plaatzen aangesteld. Strekkende deeze Missive tevens tot beantwoording van de Missive der Gezworen Gemeente, hier boven onder N°. 403. gemelt beerd bladz. 160.

—— 405. Extract uit de Resolutien van Hun Hoog Mogende-

de

de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden; behelzende Rapport van Hunne Hoog Mog. Gecommitteerden tot de zaaken van de Meijerye van 's Bosch; waar op onder anderen is gerefolveerd: dat aan den eerften Præfideerende en drie in de Refolutie genoemde mede-Raaden in den Leenhove van Braband, zal worden aangefchreeven, zich te onthouden van alle Deliberatien en Befoignes, welke in gemelden Raade zoude gehouden of gedecerneerd worden, ten opzichte van eenige zaaken, welke tot de zogenaamde Patriottifche Genoodfchappen betrekking hebben, of relatie met de troubles die in de laatfte tyden hebben plaats gehad enz. In dato den 28 January 1788. . . bladz. 167.

N°. 406. *Memorie, behelzende Informatien genoemen door Mr.* H. J. VAN OLDENBARNEVELT, gen. WITTE-TULLINGH, *Advokaat-Fiskaal van Brabant en den Lande van Overmaaze, aan Hun Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, betrekkelyk de Refolutie van Hun Hoog Mogenden in het voorgaande N°. vermeld. In dato den 14 January 1788, en ter tafel van Hun Hoog Mogenden geëxhibeerd, den 28 dito. bl. 170.*

—— 407. Strekkende tot Bylage A. van N°. 406. *Behelzende eene Naamlyst der Exerceerende Leden van het Wapencorps, ten Zinfpreuk voerende* voor het Vaderland, *in 's Gravenhage 1786. Exhibitum den 28 January 1788. . . . . bladz. 184.*

—— 408. Strekkende tot Bylage B. van N°. 406. *Behelzende eene Naamlyst der Exerceerende, Honeraire, en Societeits Leden van het Genoodfchap, ten Zinfpreuk voerende* voor het Vaderland, *in 's Hage. Exhibitum den 28 January 1788. . . . . bladz. 193.*

—— 409. Strekkende tot Bylage C. van N°. 406. *Behel-*

Digitized by Google

helzende Voorſtellen en Rapporten overgegeeven op het Reces der algemeene Provinciaale Vergadering van Krygsraaden, Geconſtitueerden, gewapende Genoodſchappen, Burger-Societeiten en Patriottiſche Corporatien, gehouden binnen Amſteldam den 17 September 1787. Exhibitum den 28 January 1788. . . . . bladz. 201.

N°. 410. Strekkende tot Bylaage D. van N°. 406. *Behelzende eene Lyſt van jaarlykſche Contributien en Donatien ten behoeve van het Nationaal Fonds ter bevordering van de gewigtigſte belangen des Nederlandſchen Volks; in het Departement 's Hage. Exhibitum den 28 January 1788. . . . . bladz. 205.*

—— 411. Strekkende tot Bylaage E. van N°. 406. *Behelzende verſlag van de Extraordinaire Vergadering der Gedeputeerden van de Nationaale gewapende Burgercorpſen, ingevolge het Reces der Vergadering van den 21 February 1787. —— Als mede, Beſluit van het Committé der Vergadering van Regenten op het voorſtel der Commisſie uit de Nationaale Vergadering van Burger Corpſen. Exhibitum den 28 January 1788. . . . bladz. 213.*

—— 412. Strekkende tot Bylaage F. van N°. 406. *Behelzende Request van den Prokureur-Generaal van Braband, aan den Edelen Raade en Leenhove van Braband en de Landen van Overmaaze, met verzoek van Mandament Crimineel en van apprehenſie ten laſten van* HENDRICUS AMANDUS VAN LAUWERE *enz. Exhibitum den 28 Jan. 1788. bl. 221.*

—— 413. Strekkende tot Bylaage G. van N°. 406. *Behelzende Misſive van Schepenen, Gezworens en Raaden der Stad 's Hertogenboſch, aan den Heere eerst præſideerende Raad, midsgaders drie mede-Raaden in den Raade en Leenhove van Braband. Exhibitum den 28 January 1787. . . . . bladz. 225.*

N°.

Digitized by Google

N°. 414. Strekkende tot Bylaage H. van N°. 406. *Behelzende eene Misfive van Hun Ed. Groot Mogenden de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland aan de overige Bondgenooten. Exhibitum den 28 January* 1788. . . . . *bladz.* 228.

—— 415. *Publicatie van zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, behelzende eene verandering in de Regeering der Stad Rotterdam. In dato den* 30 *January* 1788. . . . . *bladz.* 229.

—— 416. *Publicatie van zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, behelzende ſchikkingen tot oprichtinge van een nieuwen Krygsraad en Schuttery te Rotterdam. In dato den* 2 *February* 1788. . . *bladz* 235.

—— 417. *Misfive van den Præſident en drie Leden van den Raad en Leenhove van Braband, welke by Reſolutie van Hun Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden gelast zyn om zich van eenige Deliberatien en Beſognes te onthouden. In dato den* 5 *February* 1788. . . . . *bladz.* 243.

—— 418. *Publicatie van zyne Doorl. Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, by welke de gemaakte verandering in de Regeering van de Stad Leiden word bekend gemaakt. In dato den* 6 *February* 1788. . . *bladz.* 245.

—— 419. *Extract uit het Register der Reſolutien van de Hoog Mogende Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, behelzende de ſuſpenſie van Mr.* PIETER PAULUS *als Advokaat-Fiskaal by het Collegie ter Admiraliteit op de Maaze, met de redenen welke gelegenheid tot deeze ſuſpenſie hebben gegeeven: benevens de Aanſpraak door gemelden Mr.* PIETER PAULUS *omtrent deeze zaak gedaan in de Vergaderinğ van het Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit op de Maa*

ze

Digitized by Google

ze enz. *In datis den 6 en 12 Febr.* 1788. bladz. 251.

N°. 420. *Nadere Aanspraak van den Heer en Mr.* PIETER PAULUS *aan den Raad ter Admiraliteit op de Maaze, op den* 11 *Maart* 1788. . . . . *bladz.* 260.

—— 421. *Missive door den Heer en Mr.* P. PAULUS *geschreeven aan het Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit op de Maaze, op den* 1 *April* 1788. . . . . *bladz.* 264.

—— 422. *Requeste door den Heer en Mr.* P. PAULUS, *gepresenteerd aan de Hoog Mogende Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, op den* 22 *April* 1788; *tendeerende verzoek, dat het Rapport door Mr.* MATTHEUS VAN DER POT *tegens hem ingebragt, in zyne handen mag worden gesteld, omme zyne belangen daar op aan Hunne Hoog Mogenden te laaten toekoomen enz.* bladz. 267.

—— 423. *Extract uit het Register der Resolutien van de Hoog Mogende Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, waar by Mr.* PIETER PAULUS *als Raad en Advokaat-Fiskaal van 't Collegie ter Admiraliteit op de Maaze word gedimitteerd, en van den eed aan den Lande in dezelve qualiteit gedaan voor ontslagen gehouden. In date den* 23 *April* 1788. . . . . *bladz.* 272.

—— 424. *Missive van den Heer en Mr.* P. PAULUS, *geschreeven aan het Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit op de Maaze, te Rotterdam, den* 28 *April* 1788. . . *bladz.* 274.

—— 425. *Request van Mr.* BERNARDUS BLOK, *aan de Edele Mogende Heeren Magistraaten en Gedeputeerdens van de Steden van West-Friesland en het Noorder-Quartier. bl.* 285.

—— 426. *Resultat der Conferentien, tusschen zyne Doorluchtige Hoogheid en Gecommitteerden der Magistraaten en Gedeputeerden der Steden van West-Friesland en den Noorder-Quartiere, gehouden op den* 27*sten en* 30*sten November, en*

Digitized by Google

3 *December* 1787. Strekkende tot opheldérende Bylage van N°. 425. . . . . *bladz.* 295.

—— 427. *Aanſpraak gedaan door den Ed. Manhaften* J. D. NEYMAN *Collonel van de Schuttery der Stad Amſtelam, aan zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder benevens Haare Koninglyke Hoogheid, uit naam van den Gruoten Krygsraad van genoemden Stad, waar van benevens zyne mede-Gecommitteerden aan zyne Committenten rapport heeft gedaan op den* 11 *Febr.* 1788, *benevens het hoofdzaaklyke van het Antwoord van zyne Doorl. Hoogheid op die Aanſpraak.* . . . . . *bladz.* 297.

—— 428. *Extract uit het Boek van Reſolutien der Stad Deventer, behelzende Reſolutie om het Pourtrait van wylen zyne Koninglyke Majeſteit* WILLEM DEN III. *op nieuw in de Schoorſteen van den Raadzaale te doen plaatzen enz. In dato den* 14 *February* 1788. . . . . *bladz.* 301.

—— 429. *Extract uit de Reſolutien van Hun Ed. Groot Mogenden de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, aangaande den Eed op de Conſtitutie der Hooge Regeering en het Erf-Stadhouderſchap. In dato den* 15 *February* 1788. . . . . *bladz.* 303.

—— 430. *Placaat van Amneſtie van Hun Ed. Groot Mogenden de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland. In dato den* 15 *Febr.* 1788. . . . *bladz.* 307.

—— 431. *Miſſive van zyne Majeſteit den Koning van Engeland aan Hunne Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, ter gelukwenſching van de gelukkige gebeurtenisſen welke onlangs in de Republiek zyn voorgevallen, behelzende teffens Credentiaal voor den Ridder* HARRIS *als Extraordinaris Ambasſadeur en Plenipotentiaris by deeze Staat. In dato den* 15 *Febr.* 1788. *bladz.* 314.

VER-

Digitized by Google

VERZAMELING

VAN

PLACAATEN, RESOLUTIEN EN ANDERE AUTHENTYKE STUKKEN DEZ BETREKKING HEBBENDE TOT DE GEWIGTIGE GEBEURTENISSEN, IN DE MAAND SEPTEMBER 1787 EN VERVOLGENS; IN DE REPUBLIEK DER VEREENIGDE NEDERLANDEN VOOR-GEVALLEN.

No. 368. *Request, door 125 Personen, alle Inwoonderen van den Haag onderteekend, den 21 December 1787 aan de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland gepresenteerd, en door alle Leden van Hun Ed. Gr. Mog. Vergadering overgenomen.*

Aan de Edele Groot Mogende Heeren Staaten van Holland en West-Friesland.

Geeven onderdaaniglyk te kennen de Ondergeteekenden, alle woonende in 's Gravenhage.

Dat de Suppliánten van tyd tot tyd, geduurende de droevige troubles en verdeeldheden, welke in dit Gemeenebest, en ook byzonder in deeze Pro-

vingie, ſedert eenige jaaren geheerſcht hebben, uit de publieke Couranten en veele anderen in 't ligt komende Geſchriften, hebben gezien, dat, zo tusſchen de Staaten van verſcheiden der Vereenigde Provincien, als tusſchen de Vergadering van Hun Edele Groot Mogenden en zyne Doorluchtige Hoogheid den Heer Prins van Orange en Nasſau, Erf-Stadhouder, Kapitein en Admiraal-Generaal der Vereenigde Nederlanden, verſcheidene disſenſien plaats hadden, in zo verre zelfs, dat by Reſolutie van Hun Edele Groot Mogenden van den 22 September 1786, de Militie van den Staat ter repartitie der Provincie Holland ſtaande, tot nader bevel was ontſlagen van den ééd aan zyne Hoogheid als Kapitein Generaal gedaan, en verder by proviſie was opgeſchort het effect der Reſolutie van den 8ſten Maart 1766, waar by aan zyne Hoogheid als Kapitein-Generaal was opgedraagen de Collatie en Begeeving van alle Charges over de Militie, ſtaande ter repartitie als vooren, van Vaandrig tot Colonel incluis.

Dat die disſenſien tot gevolg hebben gehad, dat ook onder een zeer groot gedeelte der Ingezetenen merklyke verdeeldheden zyn ontſtaan, welke tot twee Partyen of Factien zyn uitgeborſten, en van welke tweederlei Partyen wederzydſche Genootſchappen en Societeiten in de meeſte Plaatſen deezer Provincie zyn opgerigt, met dat verder gevolg, dat ook van wederzyden niet alleen zeer veele beleedigende Geſchriften zyn in 't ligt gekomen, maar dat ook aan den een en anderen kant verſcheiden Adresſen en Requesten, zo aan de Magiſtraaten der reſpective Steden als aan Hun Edele Gr. Mog., op veele Plaatſen ter teekening zyn gelegt en gepreſenteerd geworden, die, naar maate der toenmaalige ſentimenten van die Factie, tot welke de Teekenaars derzelven behoorden, waren ingerigt.

Dat dusdaanige Adresſen en Requesten, welke herkomſtig waren van Ingezetenen, die door den daaglyks toenemende en ſteeds aangegroeide geest van Partyſchap ten grooten getale zich in die verdeeld-

deeldheden mede hadden ingewikkeld, en de zyde van Hun Edele Groot Mogenden in dien tyd gekoozen hadden, doorgaans op eene zeer gunſtige wyze by Hun Edele Groot Mogenden aangenomen, en met blyken van goedkeuring achtervolgd zynde, zulks al verder aanleiding heeft gegeeven, dat 'er by zeer veelen van dezelve Ingezetenen de nadeeligſte opvattingen tegen zyne Doorluchtige Hoogheid en deszelfs Beſtier zyn ontſtaan; en onder die Lieden allengskens een denkbeeld is gebooren van eene vryheid, om voor die gevoelens openlyk en zonder bewimpeling uit te komen, en dezelve tot een grond te leggen van accuſatien tegen den Heer Prins *Erf-Stadhouder, immers dat men* daar door *als* (zo men meende) inſtemmende met de *toonmaalige* gevoelens van den Souverein, zich aan geen misdaad of ſtrafwaardig bedryf ſchuldig maakte.

Dat daar uit dan ook op het voorbeeld van verſcheiden eerdere Requesten van diverſe andere voornaame Steden en Plaatſen, reeds te vooren door honderden van Burgers en Ingezetenen geteekend, en *aan de Vergadering van Hun Edele Groot Mogenden* gepreſenteerd, en door Hoogstdezelven aangenoomen, en vereerd met de flatteuſe verklaaring van Hun Edele Groot Mogenden goedkeurende gevoeligheid over de blyken van verknogtheid aan de eer en Regeering van Hun Edele Groot Mogenden, zo wel als aan de algemeene belangens van het Vaderland, in die Adreſſen gemanifeſteerd, is voortgeſprooten zeker Request, het welk in 't Najaar van den jaare 1786 alhier in 's Hage door drie honderd acht- en vyftig Perſoonen, deels Suppoosten van den Hove, deels Burgers en Ingezetenen van 's Hage, tegen *den Heere Prince Erf-Stadhouder* is geteekend, en op den 1ſten December deszelvenjaars aan Hun Ed. Groot Mogenden gepreſenteerd, met dat vervolg, dat wel verre dat te dier tyd het gemelde Request als onbehoorlyk of misdaadig zoude zyn geconſidéreerd, integendeel Hun Ed. Groot Mogenden by Reſolutie op zelken dag genomen, het

zelve mede onder gelyke verklaaring van goedkeuring en genoegen over de recht Vaderlandſche ſentimenten daar in vervat, voor Notificatie hebben gelieven aan te neemen, met byvoeging, dat van die Reſolutie Copy aan de Supplianten zoude worden gegeeven, en dat het voorſchreeven Request, nopens den verderen inhoud zoude worden geëxamineerd door de Heeren van de Ridderſchap en van Hun Edel Groot Mog. Gecommitteerdens tot het groot Beſoigne.

Dat onder de Teekenaars van het zelve Haagſche Request, zich ook bevinden de Supplianten, daar toe door de gemelde omſtandigheden dier tyden en de voorſchreeven toen heerſchende verdeeldheden gekomen zynde, en zich om de voornoemde redenen destyds hebbende verbeeld, daar in geen misdaad te kunnen reſideeren.

Doch dat in de maand September van deezen jaare 1787 eene geheele omwenteling van zaaken, omtrent de voorſchreeven verſchillen voorgevallen zynde, de Supplianten vervolgens ook uit diverſe Reſolutien, by Uw Ed. Groot Mogenden na die omwenteling genomen, zyn ontwaar geworden, dat de hier bovengemelde disſenſien by Uw Ed. Groot Mogenden op de voor den Heere Prince Erf-Stadhouder honorabelſte wyze zyn afgedaan, en zyne Hoogheid in alle deszelfs Charges, Rechten en Waardigheden volkomen is herſteld, met intrekking van alle voorige Reſolutien, ten nadeele van zyne Hoogheid genomen zynde.

Dat door en na die veranderde omſtandigheid van tyden en zaaken, dan ook alle die tegen zyne Hoogheid geprefenteerde Adresſen en Requesten, en daar by gedaane verzoeken, niet alleen van zelfs zyn vervallen, maar ook thands de inrigting derzelver Requesten en Adresſen met een geheel ander oog worden beſchouwd, en dezelve als ten uiterſte haatelyk, ja als misdaadig aangemerkt, in zo verre zelfs dat by Reſolutie van Uw Ed. Groot Mogenden van den 3den November laatſtleeden, genomen op eene

ne Misſive van Preſident en Raaden van den Hove van Holland van den 3den October bevoorens, is goedgevonden en verſtaan, dat het gemelde Haagſche Adres of Request, benevens zodaanige andere Adresſen, als in de Misſive van den Hove waren gemeld, zouden geſteld worden in handen van den Prokureur-Generaal, en van de Officieren der reſpective Steden en Bailluwen van 't platte Land, daar dezelven geformeerd en geteekend zyn, midsgaders daar de Autheurs, Onderteekenaars der zelven en verdere Perſoonen, daar in deel gehad hebbende, woonachtig zyn, ten einde daaromtrent zodaanig te handelen, als het recht der Hooge Overheid zoude vereiſchen, waar uit vervolgens de *Supplianten voorzien, dat aan hun en ook aan zo veele honderden van Ingezetenen van andere Steden en Plaatſen in deeze Provincie, als wegens het teekenen van dusdaanige Adresſen of Requesten, zich in gelyke termen bevinden, eerstdaags ter gemelde zaake Crimineele Dagvaardingen en Proceduures over het hoofd hangen, die alſints fletriſſante en ruineuſe gevolgen voor hun en hunne Huisgezinnen en Familien zouden naar zich ſleepen.*

Dat de Supplianten, nu ook nader het door hen mede geteekende Request inziende, niet kunnen noch willen ontkennen, het zelve ten reguarde van den Heer Prins Erfſtadhouder is ingerigt op eene wyze, overeenkomſtig zynde met en te attribueeren aan de toen heerſchende partyſchap, animoſiteit en vooroirdeelen, waar door men zelf meestal, zonder de vereiſchte attentie op den inhoud en de uitdrukkingen van dusdaanige Adresſen te hebben geveſtigd, die teekening heeft gedaan, zodanig, dat zy Supplianten wenſchten daar van zich geheel geabſtineerd te hebben, terwyl zy integendeel het zelve Adres ten hunnen opzichte by deeze herroepen, en zich aan de door Uw Ed. Groot Mogenden ten faveure en ter herſtelling van zyne Hoogheid genomene Reſolutien onderwerpen, met intentie en anneeming, om zich in alle opzichten als ſtille In-

gezetenen te gedraagen, en ook voortaan aan zyne Doorluchtige Hoogheid te betoonen dien eerbied, welke alle getrouwe Ingezetenen aan dien Vorst, die door Uw Ed. Groot Mogenden als den Souverein deezer Provincie, in de gemelde hooge Waardigheden is gesteld, verschuldigd zyn.

Dat ondertusschen de Supplianten hadden gehoopt, dat, vermids door zyne Doorluchtige Hoogheid zelve eene Amnestie wegens de voorige gebeurtenissen was geproponeerd, dezelve ook reeds zoude zyn geëntameerd, en dat zy Supplianten benevens hunne voorgemelde mede-Ingezetenen daar onder zouden zyn begrepen geworden, ten einde alzo de Crimineele poursuites ter dier zaake zoude zyn geprævenieerd; doch dat de verspreide gerugten van een daadlyk begin van Crimineele Proceduures de Supplianten doen vreezen, dat de Deliberatien over de gemelde Amnestie, by den Hove en andere Rechters veelligt zouden geoirdeeld worden geene reden van ophouding dier Proceduures op te leveren, immers niet, indien zulks by Uw Ed. Groot Mogenden alzo niet wierd verklaard.

Dat, gelyk in die gesteldheid van zaaken, de Supplianten te raade zyn geworden zich aan zyne Doorluchtige Hoogheid te adresseeren, en van Hoogstdenzelven edelmoedige verschooning en remissie, van de door het voorschreeven Request aan zyne Hoogheid aangedaane beleedigingen, te verzoeken (*); zo ook zy Supplianten hebben gemeend hun toevlugt ootmoedig te mogen en moeten neemen tot Uw Edele Groot Mogenden, en met den diepsten eerbied te verzoeken, dat in gunstige reflexie moge worden genoomen, dat de teekening van zodaanige Adressen, en ook van het voorsz. Haagsche Request, uit de hier voorgemelde omstandigheden van tyden en van de toen heerschende gevoelens, midsgaders van de denkbeelden omtrent de toenmaalige begrippen van Hun Edele Groot Mogenden is voortgesprooten, zonder dat de Suppli-

(*) Zie *III. Deel*, No. 367. bl. 316.

Digitized by Google

plianten en de Teekenaars van die Adresſen ter dier tyd eenigzints hebben gedagt daar in eenige misdaad te kunnen reſideeren, als mede, dat moge worden geregardeerd op de van alle kanten te voorziene verregaande gevolgen van Crimineele Proceduures, tegens zo veele honderden ja duizenden van Burgers en Ingezetenen deezer Provincie, die bovendien ook daar door aan meerdere haat en vervolging bloot geſteld, en in gevaar gebragt zouden worden; en waar uit al verder onruſtige ſenſatien en ſchaadelyke beweegingen zouden te dugten zyn; en dat om alle die en meer andere redenen, eene gunſtige voorziening tot verſchooning der Supplianten en andere gemelde Ingezetenen, en ter hunner *bevryding van Crimineele Proceduures*, door Uw Ed. Groot Mogenden moge worden gedaan, en by proviſie de gevreesde Proceduures geſurcheerd.

Weshalven de Supplianten zich ootmoediglyk keeren tot Uw Edele Groot Mogenden, eerbiedigst verzoekende, dat Uw Ed. Groot Mogenden regard neemende op alle de hier vooren geallegeerde redenen, en byzonder ook op het voorgemelde Declaratoir, en de aanneeming van de Supplianten, de Teekenaars van het gemelde Haagſche Requeſt van den 1 December 1786, en van andere zodaanige Requesten, immers hen Supplianten wegens de teekening en het preſenteeren van het meergemelde Request, en van dergelyke Adresſen tegen den Heer Prins Erf-Stadhouder, en wegens het misdryf aan hun ter dier zaake ten laste gelegt wordende, gunſtiglyk gelieven te verſchoonen, en hen van alle Crimineele Proceduures te excuſeeren en te bevryden, en dat ten dien einde zylieden by het arresteeren van eene Amnestie, in en onder dezelve mogen worden gecomprehendeerd.

En dat in allen gevalle by proviſie, en inmiddels hangende de Deliberatien van Uw Edele Groot Mogenden over dezelve Amnestie, en voor het tegenwoordige verzoek der Supplianten, alle Crimi-

peele Proceduures tegen de Teekenaars van het voorschreeven Haagsche Adres of Request, en van dergelyke Requesten of Adressen gesurcheerd mogen worden; midsgaders dat daar van aanschryving, met authorisatie op den Prokureur-Generaal en verdere Officieren en Bailliuwen binnen deeze Provincie; tot het supersedeeren met die Proceduures, mogte geschieden.

Het welk doende &c.

N. 369 *Missive van zyne Doorluchtige Hoogheid de Heer Prins Erf-Stadhouder, aan de Colonellen van de Schuttery der Stad Amsteldam, behelzende de remoie van de in dienst zynde Burger Officieren, en de danstelling van nieuwe in derzelver plaats. In dato den* 21 *December* 1787.

EDELE GESTRENGE MANHAFTE VROOME ONZE LIEVE BYZONDERE!

Alzo ons door Jonkheer GERLAG JAN DOYS, Baron van der Does, Vryheer van beide de Noordwyken, Langeveld &c. beschreeven in de Ridderschap en Edelen van Holland, en Mr. ADRIAAN BODT, Griffier van den Hove van Holland, Zeeland en Friesland, welke wy op verzoek van Burgemeesteren en Regeerders der Stad Amsteldam, by Missive in dato den 26sten October laatstleeden, aan ons gedaan, hebben gecommitteerd, ten einde met Commissarissen uit het midden van Burgemeesteren en Regeerders voornoemt, al wat uit hoofde der satisfactie aan Haare Koninglyke Hoogheid onze Vrouwe Gemalinne nog te verrigten was, te bevorderen en te applaneeren, en om de rust en harmonie in 't byzonder in de Schuttery te consolideeren, is gerapporteerd, dat zy over 't werk van den Krygsraad verscheide Conferentien hadden gehouden met U Wel Ed. Gestr. Manhafte, welke, schoon

by

by den onwettigen Krygsraad, zo informeel als wederrechtelyk geremoveerd, evenwel ſteeds geweest en gebleeven zyn Wettige en aan 's Lands Conſtitutie en Stads Regeeringe getrouwe Collonellen der Schutterye der Stad Amſteldam; en dat U Wel Ed. Geſtr. Manhafte hadden vermeend, dat de eenige, promtſte en veiligſte weg, om den Krygsraad te herſtellen, zoude zyn, indien wy aan U Wel Ed. Geſtr. Manhafte wilden voorſtellen die genen uit de in de geremoveerde of ontſlagene Officieren, welke wy vermeenen, dat weder zouden behooren te fungeeren, en dat wy de verdere Officieren, ter ſuppletie van de vaceerende plaatſen, in de reſpective Compagnien, aan U Wel Ed. Geſtr. Manhafte wilden opgeeven, en U Wel Ed Geſtr. Manhafte dus in ſtaat ſtellen, om die ter beéédiging aan Burgemeeſteren te kunnen voorſtellen, en dat U Wel Ed Geſtr. Manhafte voornoemde onze Commisſatisſen hadden verzogt hunne intercesſie tot dat ſalutaire oogmerk, in dit moment, dat eene prompte voorzieninge hoogst nodig was, by ons te willen aanwenden; die zulks dan ook hebben gedaan, en wyders aan ons gerapporteerd, dat aan hun, na de door hun best mooglyke ingewonnen informatien, was voorgekomen, dat alleen aan hunne pligt en aan de Conſtitutie volkomen waren getrouw gebleeven.

Van de Kapiteinen.

Mr. Johannes Cyprianus van Ewyck, Arend van der Waeyen Warin, Gregorius 't Hoen Willemsz., Thomas Johannes Sanderſon, Mr. Jan Wolters van de Poll, Albertus Boddens, Matthys van Son, Mr. Pieter Rendorp, Mr. Johannes Bourcourt, Mr. Jan van de Poll de Jonge, Mr. Willem Gerrit van de Poll, en Petrus Johannes Wendorp.

Van de Luitenants.

Iſaac Duim, Hendrik Slebes, en Ysbrand 't Hoen Willemsz.

VAN DE VENDRIGS.

Jacobus Hendricus van Hengel, Cornelis Twisk junior, Everard de Burleit junior, Otto Arnoldus Duim, Jacob Mynsen Gz.

Dat wyders nog als onschuldig aan de zaaken, vermeld by de Resolutie van Hun Ed. Groot Mogenden de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, van den 3den November laatstleeden, konden worden opgegeeven.

VAN DE KAPITEINEN.

Pieter Clockener, Pieter Jager, Mr. Samuel van der Meulen, Salomon Jan van Keulen, Jan Evelt Luyken.

VAN DE VENDRIGS.

Mr. Adriaan Josephe, Gerrit Glasius, Frans Jacob Schumacher.

Van welke Officieren, de Kapiteinen Pieter Clockener en Salomon Jan van Keulen, hun Commissarissen hadden verzogt, dat by de aanstaande benoeming op hun geene reflectie mogt worden geslagen.

Maar dat voor 't overige, alle de verdere Kapiteinen, Luitenants en Vendrigs, in meerderen en minderen graad, en ook uit het midden van U Wel Ed. Gestr. Manhafte, ISAAC VAN GOUDOEVER, schuldig stonden aan de zaaken, vermeld by bovengemelde Resolutie van Hun Ed. Groot Mogenden, en dus uit kragte van dezelve waren ontwapend en gelicentieerd, en dat dienvolgende in hunne plaats andere Officieren behoorden te worden aangesteld, en wel ingevolge de gemelde Resolutie, zodaanige, van welke men ten vollen konde verzekerd zyn, dat dezelve aan de by die Resolutie vermelde zaaken, geen deel gehad hebben; zynde alle deeze door U Wel Ed. Gestr. Manhafte verlangde bestellingen van dien aart, dat wy ons daar toe ook geauthoriseerd vinden by de Resolutie van Hun Ed. Groot Mogenden, in dato den 31sten October jongs-

lee-

Digitized by Google

leeden, by welke wy gemagtigd zyn om in de reſpective Steden zodaanige ordres te ſtellen, als wy tot meeste rust en dienst van den Lande in het gemeen, en de voorſz. Steden in het particulier zullen oirdeelen te behooren.

Wy hebben dien volgende, na een bedaarde overweeging van het een en ander, en na dat ons, door gemelde onze Commisſarisſen, op eene overtuigende wyze was vertoond, dat de weg door U Wel Edele Geſtr. Manhafte voorgeſlagen, de geſchiktſte en harmonieuſte was, om de Krygsraad op eene geregelde wyze herſteld, en de Officieren op de zo hoogst nodige prompte wyze aan het Hoofd van de Compagnien geſteld te zien, uit dien hoofde *goedgevonden, (hoezeer wy hadden gewenscht,* dat de Electie op de ordinaire wyze hadde kunnen geſchieden, en zulks ons hoogst aangenaam zoude zyn geweest) aan U Wel Ed. Geſtrenge Manhafte verzoek te defereeren, en tot het ſalutaire oogmerk, waar toe het zelve tendeerd, gebruik te maaken van de Authoriſatie by Hoogstgemelde Hunner Ed. Groot Mogenden Reſolutie van den 31ſten October laatstleeden, op ons gedecerneerd, en dien volgende aan Uw Wel Ed. Geſtrenge Manhafte, op het Rapport van meergemelde onze Commisſarisſen, uit eenige door hun aan ons opgegeeven Perſoonen, tot de vaceerende Collonels plaats voor te draagen de Perſoon van Mr. Johannes Cyprianus van Ewyck als Collonel van het Geele Vendel, hebbende wy het Witte Vendel aan den Collonel Mr. Nicolaas Warin Anthonisz. op deszelfs verzoek toegeſchikt.

Terwyl wy aan U Wel Ed. Geſtr. Manh. voorſtellen, om weder geëmployeerd te worden.

ALS KAPITEINEN.

Arend van der Waeyen Warin, Pieter Jager, Gregorius 't Hoen Willemsz., Thomas Johannes Sanderſon, Mr. Samuel van der Muelen, Mr. Jan Wolters van de Poll, Albertus Boddens, Matthys

Van

van Son, Mr. Pieter Rendorp, Mr. Johannes Bourcourt, Mr. Jan van de Poll de jonge, Mr. Willem Gerrit van de Poll, Petrus Johannes Wendorp, Jan Evert Luyken.

Zullende de Luitenants en Vendrigs, die ons uit de oude Officieren der Schutterye, door onze Commisfarisfen gunftig voorgedraagen en boven reeds vermeld zyn, nog nader onder de nieuwe Officieren, elk in die qualiteit worden opgegeeven, tot welke wy dezelve benoemd hebben.

Draagende wy, uit eene door onze Commisfarisfen aan ons te vooren overgegeeven lyst of gros van Perfoonen, tot de vaceerende plaatfen, aan U Wel Ed. Geftr. Manhafte voor.

ALS KAPITEINEN.

Carel van Henghlen, Pieter van der Lyn, Willem Abeleven, Willem May de Jonge, Jacobus Hendricus van Hengel, Nicolaas Abeleven, Mr Hendrik Otto Arntzenius, Ifaac Cornelis van Helsdingen, Mr. Cornelis Willem Decker, Hieronimus van Slingelandt, Jan Bolten, Pieter Bolten, Jan Francois Bentinck, Christiaan van Marfelis, Mr. H. M. Tonis, F. A. B. Hugenholtz, Frans Jacob Schumacher, Ysbrand 't Hoen, Mr. Adriaan Jofephe, Ifaac Duim, Johannes Carp, Pieter Walland, Mr. Leonard Beels, Justus van Rinkhuyzen, Mr. Pieter van de Poll Jansz., Mr. Franciscus Henricus Moorrees, Jacob van der Dusfen, Mr. Willem de la Douespe, Barend Cramer, Mr. Gerbrand Elias, Pieter Alexander Hasfelaar, Jan Ryfer de Jonge, Jan Willem Thomesfen, Wynand Cappenberg, Cornelis 't Hoen, Abraham de Veer de Jonge, Francois Abrahams, Mr. Jan Beeldfnyder, Jacobus van Viaanen, Pieter Oster Jansz., Barend Glafius, Mr. Willem Six, A. C. Fabricius, Mr. Francois Straalman, Mr. Cornelis Backer Hendriksz., Jacob Joofting Pietersz.

ALS LUITENANTS.

Samuel Elter, Jan Cornelis Wys, Pieter Cranendonk,

Digitized by Google

denk, Bartelt Witteveen, Everard Rudolf Gerard Huydecoper, Everard de Burlett junior, Jacobus Remmers, Pieter Veeris, Otto Arnoldus Duim, Jacob Girardyn Jansz., Jan Daniel Topander, Nicolaas Lublink Danielsz., Adriaan Gottlob Schultz, Claas Oldenhoven Mecima, Hendrik Slebes, Andries van den Velden, Johannes Wynbergh, Dirk van Hengel, Isaac Stiffry, Cornelis Frymersum, Adriaan Lodewyk van Harpen, Petrus Joosten, Bernardus Hop, Cornelis Geel, Evert van Voorthuizen Willemsz., Christiaan Seest, Jonas Willem de Jonge, Nicolaas Jacobus Fabius, Johannes George Drees, Cornelis Poortermans Matthiasz., Jan Brouwer, Huibert van Varick, A. Otterbein, Daniel *Bruyning*, *Petrus Schesfer*, *Daniel* Deune, Joan Huydecoper, *Jan* Pynappel, *Jacobus Anspach*, Timotheus Duim, *Arend* Styne, *Evert* Sieburgh, Nicolaas Toll, Theodorus Arnoldus Fabritius, Jan Anthony Tetting, Pieter Hendrik Testas, Gerrit Glasius, Johannes Bloemen, Pieter Eberlin, Johannes Hart, Roelof van Otterloo, Pieter Elias Charbon, Jan Gerrit de Witte en Etienne le Jay.

ALS VENDRIGS.

Willem Alewyn, Jacobus Cranendonk, Hendrik Anthony Bultman, Jacob Dedel, Gerrit Jacob Mynsen, Jan Willem Huydecoper, Jan Clifford, Arnold Hendrik Lepfoet, Jan de Burlett, Anthony Daniel Topander, Dirk Adrianus Duim, Hendrik Knibbe, Cornelis Baak, Gerard Jacob Schumacher, Petrus Elderman, Jan Daniel Griot, Arnoldus Versfelt, Wilhelmus Pieter Mondt, Nicolaas de Roo, Jan Marchant, Jan Seest, Marcus Broen, Bernardus Wilhelmus Hageman, Hendrik Ruthe, Reinier Scherius, J. H. Smeeding, Pieter Anthony Rustman, John Walland, Anthony Luden, Jacob Mynsen Gz., Jan Henricus Broers, Thomas Hope, Willem Cornelis Backer de Jonge, Johannes Cornelis Schutstal, Bernardus Wilhelmus van den Bogaart, Anthony Tappé, Jan Otto Borrias, Robyn Reurt Nauta,

Dirk

Dirk van Waalwyk, Jacob Cornelis Veeris, Cornelis Wagee Schuman, S. N. du Moulin, Christiaan van Kuyk, Carel Lodewyk Lachen, Jacob Ploeg, Barend Johannes Schoorn, F. Spliethoff van Lingen, Cornelis Twisk junior, en Nicolaas Jacobus van Gent.

Alle welke Perſoonen aan ons door onze Commisſariſſen, na dat zy hadden getragt omtrent dezelve de best mooglyke informatien te bekomen, zyn voorgedraagen als de zodaanigen, welke geen deel gehad hebben aan de zaaken, vermeld by meergemelde Hunne Ed. Groot Mogenden Reſolutie van den 3den November laatstleeden (*), weshalven wy ook geene zwaarigheid maaken, U Wel Ed. Geſtr. Manhafte by deeze te recommandeeren, om de gemelde Perſoonen ten ſpoedigſte aan Burgemeeſteren aan te preſenteeren, ten einde door dezelve, elk in zyn bovengemelde qualiteit te worden beëedigd, hebbende dezelve onze Commisſariſſen ons echter verzogt, dat, indien naderhand mogte bevonden worden, dat onder de bovengemelde door hun opgegeeven, en door ons benoemde Perſoonen, de een of de ander zich onverhoopt zoude mogen bevinden, welke in minderen of meerderen graad zoude mogen ſchuldig ſtaan aan de zaaken by meergemelde Hunner Ed. Groot Mog. Reſolutie vermeld, wy hun dien aangaande voor onſchuldig gelieven te houden, als hebbende tot het bekomen van deſelve hier bovengemelde informatien noch tyd noch ylyt geſpaard, gelyk wy ons ook, zo onverhoopt naderhand mogte blyken hier in gedwaald te zyn, dien aangaande voor verontſchuldigd willen gehouden hebben.

(*) Zie deeze Reſolutie in het *II. Deel*, No. 247. bladz. 213.

Digitized by Google

N°. 370. *Waarschouwing van het Hof van Holland en de Magistraat van 's Gravenhage, betreffende de Predikanten.* JOHANNES HERINGA *en* WIGBOLD MUILMAN. *In dato den 21 December 1787.*

Alzo eenigen tyd geleeden aan den Hove van Holland, midsgaders de Magistraat van 's Hage, Requeste is gepresenteerd door JOHANNES HERINGA, Predikant in de Nederduitsche Gereformeerde Gemeente alhier in 's Gravenhage, verzoekende om redenen by dezelve Requeste ter neder gestelt: „ dat het aan den voorschreeven Hove en Magistraat behaagen mogt, hem Suppliant, zyn Huis en Goederen te neemen in derzelver byzondere *protectie, en door genoegzaame efficacieuse voorzieninge* hem in zyne openlyke Bedieninge te maintineeren, ten einde hy daar in niet langer door ongeoirloofde aanvallen en bedreiginge verhinderd wierde"; en dezelve Requeste gestelde zynde in handen van die van den Kerkenraad der Nederduitsche Gereformeerde Gemeente alhier, om den voorschreeven Hove en Magistraat respectivelyk daar op te dienen van derzelver berigt en consideratien, weinige dagen daar na door denzelven Kerkenraad is berigt: „ dat by denzelven geene beschuldigingen hoegenaamd van eenige misdaad, veel minder eenige bewyzen tegen den voorschreeven Predikant HERINGA waren ingebragt; schoon 'er eenige algemeene stukken in den Kerkenraad ingekomen waren, doch die echter niemant in het byzonder raakten, weshalven 'er ook geene Kerkyke Proceduures over denzelven konden geëntameerd worden"; terwyl de voorschreeve Kerkenraad dan ook geene zwaarigheid maakte om eerbiedig te verzoeken: „ dat aan den wensch en begeerte van den voornoemden Predikant HERINGA in deszelfs hier voorgemelde Requeste gemeld, op de best mooglyke wyze mogt worden voldaan".

En alzo de voornoemde Predikant HERINGA eenigen

gen tyd daar na nader, als mede nog WIGBOLD MUILMAN, mede Predikant in de Nederduitsche Gereformeerde Gemeente alhier, zich by Requeste aan den voorschreeven Hove en Magistraat hebben geadresseerd tot het zelfde einde, en in het byzonder hebben te kennen gegeeven hunne bereidwilligheid tot het doen van zekere Declaratoiren, by derzelver Requeste respectivelyk vermeld, gelyk dezelve ook daar na door voorgemelde Predikanten respectivelyk (ten overstaan en ten genoegen van den Hove en Magistraat voornoemd) zyn gedaan en onderteekend; waar by dezelve onder anderen in het byzonder belooven en aanneemen: „ om by aan„ houdendheid voorraan in alles opzichte aan zyne „ Doorluchtige Hoogheid en het Vorstelyk Huis „ van Oranje en Nassau dien eerbied en die ge„ hoorzaamheid te zullen betoonen en bewyzen, „ welke ieder goed en getrouw Ingezeten van een„ Lande aan eenen Vorst, wien door de Heeren „ Staaten van Holland en West Friesland, den ee„ nigen Souverein deezer Provincie, die hooge „ Waardigheden, welke Hoogstdezelve is bekleedende, in deeze Provincie erflyk zyn opgedraagen, en aan Hoogstdeszelfs Doorluchtig Huis „ verschuldigd is"; terwyl ook de hier voorgemelde Requeste, door gemelde Predikant MUILMAN aan den Hove en Magistraat voornoemd gepresenteerd, bevoorens mede gesteld geweest zynde in handen van den Kerkenraad der Nederduitsche Gereformeerde Gemeente alhier, door denzelven op gelyke wyze, als ten opzichte van den Predikant HERINGA, was berigt geworden: en ook aan den Hove en de Magistraat voornoemd, geduurende al die tyd, dat de voornoemde Predikanten den Predikdienst niet hebben waargenomen, geene bewyzen tot derzelver bezwaar strekkende zyn voorgekomen.

Zo is 't, dat het Hof van Holland en de Magistraat van 's Gravenhage, vermeenende niet langer te mogen noch te moeten uitstellen, om aan de ernstige

ſtige begeerten van de gemelde reſpective Predikanten te voldoen; by deezen alle en een iegelyk op het allerernſtigſte vermaanen en waarſchouwen, de gemelde Predikanten in het waarneemen van hun Predik- of ander Dienſtwerk op eenigerhande wyze direct of indirect te verhinderen, of eenige belemmeringen, hoe ook genaamt, of onder wat pretext zulks ook zoude mogen zyn, toe te brengen; op poene, dat die genen, welke zulks niettegenſtaande deeze onze ernſtige Waarſchouwinge op eenigerlei wyze, het zy met woorden, het zy met daaden, zouden mogen onderſtaan te doen, als Verſtoorders der publieke rust en Overtreeders van de Placaaten en Ordonnantien van Hun Edele Groot Mogenden de Heeren Staaten deezer Provincie ſucceſſivelyk geëmaneerd, en in het byzonder ook van de ſucceſſive Declaratoiren en Waarſchouwingen van zyne Doorluchtige Hoogheid, midsgaders van de laatst geëmaneerde Publicatie van Hun Edele Groot Mogenden van den 12den December laatstleeden, aan den Lyve, ja zelfs naar exigentie van zaaken met den Dood zullen worden geſtraft: wordende den Prokureur-Generaal, midsgaders den Bailliuw van 's Gravenhage by deezen wel expreſſelyk gelast, deeze onze Waarſchouwing preciſelyk te executeeren en voor de rigtige obſervantie van dien op alle mooglyke wyze te vigileeren.

Zynde en blyvende het aan alle en een iegelyk Lidmaat der Gereformeerde Gemeente alhier; ten allen tyde vry en onverlet, om, zo wanneer dezelve mogte vermeenen eenige bezwaaren ten laste van gemelde reſpective Predikanten te hebben of kunnen inbrengen, zich deswegens met onthouding van alle eigendunkelyke onbehoorlyke feitelykheden, op eene wettige wyze ter behoorlyke plaatſe te adreſſeeren, zullende het Hof en de Magiſtraat voornoemd, altyd bereid gevonden worden zodaanige voorzieningen te doen, als dezelve naar gelang der zaake zullen oirdeelen te behooren.

En, op dat niemant hier van eenige ignorantie pre-

tendeere, zal deeze alomme worden gepubliceerd en geaffigeerd, daar zulks behoord en te geschieden gebruikelyk is; midsgaders van den Predikstoel alhier op aanstaande dingsdag den 25sten deezer worden afgeleezen.

Gedaan in den Hage, den &c.

Onder stond

In kennisse van Ons.

(*was get.*) J. T. Royer.
J. P. van der Haar.

No. 371. *Extract uit de Resolutien van de Heeren van de Weth der Stad Rotterdam, waar by aan de Hoofdlieden van het Boekverkoopers Gilde word geinjungeerd, dat Hun Ed. Groot Achtbaarheden zich ten hoogsten zullen laaten gelegen leggen, dat de periodicque Geschriften, welke binnen die Stad zouden mogen worden gedrukt of uitgegeeven, voortaan op eene bescheidene wyze en zonder licentieuse, schimpende of eerrooyende uitdrukkingen werden geschreeven enz. In dato den* 22 *December* 1787.

Ingevolge het gerefolveerde van den 18den December laatstleeden, is ter voldoening aan de aanschryving van Hun Ed. Groot Mogenden van den 7den derzelver maand, aan Jacob Burgvliet, Abraham Bothal, Pieter Holstein en Jan Pols, Hoofdlieden van het Boekverkoopers Gilde binnen deeze Stad, ter Vergadering gerequireerd en binnen geftaan zynde, aangezegt, dat Hun Ed. Groot Achtb. zich ten hoogsten zullen laaten gelegen leggen, dat de periodicque Geschriften welke binnen deeze Stad zouden mogen worden gedrukt of uitgegeeven, voortaan op eene bescheide wyze en zonder licentieuse, schimpende of eerrooyende uitdrukkingen werden geschreeven, en midsdien hun hier van ten overvloede willen verwittigd hebben,

ten

ten einde zulks, naamens deeze Vergadering, aan alle hunne Gildebroeders, ter voorkoming en vermyding van hunne ſchaade, te communiceeren en aan te zeggen.

Dat Hun Ed. Groot Achtb. verders hadden goedgevonden, hun in hunne qualiteit expresſelyk te ordonneeren en te gelasten, omme te zorgen, dat alle *Spot-Prenten*, midsgaders alle licentieuſe Geſchriften; en inzonderheid de nog overig zynde Exemplaaren van de *Post van den Neder-Rhyn*, de *Republicain aan de Maaze*, het *Kroeg-Praatje* en alle andere ſoortgelyke Dag- en Weekbladen, welke ſedert eenigen tyd hier ter Stede zyn gedrukt en uitgegeeven, en nog onder de reſpective Gildebroeders mogten berustende zyn, zo ſpoedig doenlyk in Burgemeesteren Kamer werden overgebragt, des noods onder Expurgatie van eede, van geene meerderen of anderen te hebben, te weeten, of ter kwaader trouw weerloos geworden te zyn.

En dat van dit gereſolveerde een genoegzaam aantal gedrukte Exemplaaren aan het Gilde der Boekverkoopers zal worden toegezonden, omme te dienen tot derzelver informatie, en omme zich daar naar te reguleeren.

Accordeert met voorſz. Reſolutie.

(*was get.*) J. VAN ZUYLEN VAN NYEVELT.

N°. 372. *Declaratoir en Betuiging van* JOH. KEERBERGEN *eerſte Secretaris van de oprechte Vaderlandſche Societeit de Eendragt te Rotterdam. In data den 23 December 1787.*

Ik ondergeteekende eerſte Secretaris, om vecle redenen en omſtandigheden, de *oprechte Vaderlandſche Societeit de Eendragt*, en die poſt niet langer kunnende waarneemen, heb den Directeuren dier Societeit voor het Secretariaat, op den 23 December 1787 bedankt, en al het geen onder my berus-

tend was, raakende de Societeit, aan dezelven o. verhandigt.

Beroepe my op Directeuren en alle Leden, wegens alle myne verrigtingen, gehouden gedrag, handel en wandel; en indien binnen agt dagen, naar dato deezes niemant tegen my opkomt, houde ik my van alle aanmaaningen en verrigtingen, de Societeit raakende, in 't geheel niet aanſpreeklyk.

Verzoeke een iegelyk, die eenige Brieven, Papieren, Onderteekeningen, of van wat voor natuur dezelven zyn mogten, en aan my Ondergeteekende wilden toezenden, zich te adresſeeren niet aan my, maar aan de bovengenoemde Societeit.

Ook is my verſcheiden reizen ter ooren gekomen, dat ik Ondergeteekende veel gelds ter belooning voor al de gedaane Nagt- en Dagwagten, en voor het waarneemen van het Secretariaat zoude ontfangen hebben, het geen geheel bezyden de waarheid is, beloove aan den genen die my met waarheid kan bewyzen, dat ik voor het bovengenoemde, waar in ook beſtaande, iets hebbe ontfangen, of beloften gehad te hebben van te zullen genieten, eene præmie van honderd Dukaaten, except die edelmoedige belofte door de Regeering deezer Stad gedaan, om eene Medaille ter gedagtenis aan de Wagt en door die trouwe inkomende Burgers, in die omwenteling der zaaken te zullen vereeren.

Ik voor my betuige voor God het bovenſtaande verrigt te hebben uit zuivere liefde, zonder de minſte inzichten, Goed en Bloed opgezet te hebben voor Godsdienst en het Doorluchtig Huis van Oranje en Nassau, waar voor ik alles veil heb, niet in ſchyn, maar in zyn; niet alleen Oranje op den hoed, maar ook in 't merg, vleeſch en bloed.

Hebbende ook alles wat in my was, toegebragt voor de oude gevestigde Conſtitutie, voor de braave wettige Regeering, het herſtel, beveiligging en rust deezer Stad.

(was get.) JOH. KEERBERGEN.

No

N°. 373. *Notificatie van de Magistraat te Groningen, waar by ten strengsten word verboden het omloopen met Kroonen en andere vercierselen enz. In dato den 24 December 1787.*

De H. Heeren Burgemeesteren en Raad in Groningen, tot hunne verwondering ontwaar zynde geworden, dat deezen gepasseerden nagt sommige Persoonen zich hebben onderstaan, om aan eenige Huizen in deeze Stad Kroonen en andere vercierselen te brengen, en om de deuren vast te maaken; hebben nodig geoirdeeld, daar Hun Ed. Mogenden niets meer ter harte gaat, dan de rust en veiligheid in deeze Stad te bewaaren en alle aanleiding tot stooring van dezelve te weeren, by deezen ten strengsten te verbieden het omloopen met Kroonen of andere vercierselen, veel min dezelve op publieke straaten of voor of aan de Huizen van Burgers of Ingezetenen deezer Stad te zetten of vast te maaken, als aanleiding geevende tot ongeregeldheden, bedelary en eindelyk afpersingen van geld; op pœne, dat dezelve als Verstoorders der ruste, volgens Hoogstderzelver Placaaten, zullen worden gestraft; gelastende alzo alle Stads Bedienden, en wel inzonderheid de Schout en Dienaaren, beneffens de Ratelaaren, om daar op en wel inzonderheid des nagts acht te geeven, en de Ommeloopers met dusdaane vercierselen vindende, in het Schouten huis tot Hun Ed. Mogenden ordres in bewaaring te brengen. En om zulke disordres dies te beter voor te komen, word mede verboden, dat iets door onze goede Burgers en Ingezetenen aan de Brengers of Oprigters van dusdaane vercierselen werde gegeeven, onder welk voorgeeven ook, of dat dezelve als Begunstigers daar van zullen worden beschouwd en behandeld.

En op dat niemant hier van onweetende zy, zal deeze alhier in de Stad alom worden aangeslagen.

Aldus

Digitized by Google

Aldus gedaan in Groningen, den 24 December 1787.

Ter Ordonnantie der H. Heeren voorſz.

(*was get.*) G. H. Gockinga, *Secret.*

N°. 374. *Extract uit de Reſolutien van Drost en Gedeputeerde Staaten der Landſchap Drenthe, tegens het ſchryven en verſpreiden van ſnoode Tractaaten en lasterlyke Geſchriften enz. In dato den 24 December* 1787.

Is gereſolveerd en gearresteerd, vermids gedurende de laatſte verwarringen in ons Vaderland, het ſchryven en verſpreiden van ſnoode Tractaaten en lasterlyke Geſchriften tegens de Hooge Overheid, en in 't byzonder tegen het Eminent Hoofd deezer Republiek, den Heer Erf-Stadhouder, waar in dezelve op de gruwelykſte wyze wierden beloogen, en 't Volk aangemaand, derzelver bevelen niet meer te eerbiedigen, ja hen zelfs met den gewapenden arm het gezag te ontwringen, een der middelen is geweest, om tweedragt, wantrouwen en oproer onder 't Volk te zaaijen, het ſchryven, drukken, verkoopen of verſpreiden van zodaanige Geſchriften ten ſtrengſten te verbieden, en vooral het ſchandſchrift de *Post van den Neder-Rhyn.* —— In het byzonder word een præmie van 100 goude Dukaaten, dien beloofd, die den Schryver of Drukker van zeker Libel, getyteld: *de tegenwoordige ſtaat van Drenthe ontmaskerd*, weet te ontdekken, en dezelve der Juſtitie aangeeft, zullende den Aanbrenger, ſchoon aan het zelve mede ſchuldig, boven dat volledige abolitie van ſtraffe erlangen.

No. 375. *Zaaklyken inhoud der Poincten van Bezwaar, overgegeeven aan de Gecommitteerdens van zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Erf-Stadhouder, door de Geconſtitueerden der Leden van de* oprechte Vaderlandſche Societeit *te Rotterdam. In date den 24 December 1787.*

1. Dat Commisſariesſen van zyne Doorl. Hoogh. het daar heen gelieven te dirigeeren, dat het Staats Rapport van Hun Ed. Gz. Mog. Commisſariesſen, in der tyd binnen deeze Stad geweest zynde, mag worden geſteld in handen van het Hof van Juſtitie in 's Hage, om het zelve te onderzoeken, en om de conſideratien van denzelven Hove daar op te verſtaan, *op dat de ſtetrisſure die de Burgery* daar in aangedaan is, door een *Staats Reſolutie* wederom worde gerepareerd.

2. Dat alle Regenten die in de verkortingen van de Preëminentien van zyne Doorl. Hoogh. hebben ingeſtemd, als mede die hebben geconcurreerd tot de Staats-Commisſien in de Steden, en tot de nieuwe Stads Schuttery, als ook die mede gewerkt hebben tot de remotie der wettige Raaden, en ook die daar aan geholpen hebben, van hunne Ambten mogen worden ontzet, onverminderd den loop der Juſtitie.

3. Dat alle die genen welke de plaatſen der wettige Regenten hebben ingenoomen, voor altoos van alle Ambten en Bedieningen mogen worden en blyven ontzet.

4. Dat alle de Ambtenaaren en Gebenificeerdens (voor zo veel derzelver Actens en Clauſulen tot wederopzeggens toe inhouden) die van hun Societeits huis op de Wynhaven, zich in Corps naar het Raadhuis hebben begeeven, en aldaar op den 23 April 1787 zeven wettige Raaden hebben geremoveerd, als mede, die zich daar by gevoegd hebben, daadelyk van hunne Ambten en Bedieningen worden ontzet, en dat dezelve worden gegeeven aan die genen die de oude Conſtitutie zyn toegedaan. Als

mede, dat alle de Predikanten, die aan de voorschreeve Remotie hebben deel gehad, het Territoir van deeze Stad worde ontzegt, en niemant wederom in eenig Ambt en Bediening gesteld worde, alles onverminderd den loop der Justitie.

5. Dat alle de Generaliteits en Admiraliteits Ambtenaaren, die zich aan de voorschreeven Remotie schuldig gemaakt hebben, van hunne Ambten worden ontzet.

6. Dat naauwkeurig onderzoek gedaan worde naar het Adres van J. HILDEBRAND, en de Opstellers van eene Insinuatie, in dato den 7 Juny 1787, onderteekend door P. CAARTEN, AM. VAN RYKEVORSEL, Ns. MONTAUBAN VAN ZWYNDRECT, J. BEELDEMAKER, J. PENNING *Abr. zoon*, H. LEEMPUT, J. P. VAN HEEL en A. RADYS, en aan zeven wettige doch geremoveerde Raaden, benevens den Secretaris NIEVELD, en de elf Oud Schepenen *cum suis* t'huis gezonden; dat de bovengemelde Onderteekenaars deeze Stad en derzelver Jurisdictie worden ontzegt.

7. Dat onderzoek worde gedaan naar het oogmerk, om sommige Regenten, Directeurs enz. als Aankleevers van de oude Constitutie, naar het Pesthuis te vervoeren; en dat de Agresseurs hier van, naar exigentie van zaaken worden gestraft.

8. Dat alle Oud Schepenen, die by de Remotie geadsisteerd hebben, van alles mogen vervallen blyven, en uit de Banken in de Kerken, als mede hunne Vrouwen uit de Mevrouwen Banken werden geweerd.

9. Dat onderzoek worde gedaan, naar het gedrag van den Majoor VAN DEN BYLLAART, en daar over worde geoirdeelt.

10. Dat de zodaanigen, die de Regeeringen en zyne Doorluchtige Hoogheid gehoond hebben, voor altoos van hunne Ambten mogen worden ontzet.

11. Dat de zodaanigen, die in de Burgerlegertjes en als Auxiliairen, (gelyk als den Onder-Equipagemeester MEYNERS, S. LANS en anderen) naar elders zyn uitgetrokken met Detachementen, van hunne Amb-

Ambten en Bedieningen worden ontzet, en anderen ten voorbeelde gestraft.

12. Dat de Boekverkoopers J. BRONKHORST, J. DE LEEUW en J. KRAP, over het uitgeeven van het Boekje, *aan het Volk van Nederland*, worden onderzogt en naar bevind van zaaken gestraft.

13. Dat een onderzoek geschiede naar den Schryver of Drukker van het *Zaturdagse Kroegpraatje*.

14. Dat onderzoek gedaan worde naar J. HUBERT, C. S. A. KREET, P. DE KOKER en J. VAN DEN BOSCH, speciaal omtrent hun gehouden gedrag by het removeeren der Wettige Regenten, en zy, naar bevind van zaaken, gestraft worden.

15. Dat onderzoek gedaan worde, omtrent L. VAN ZWYNDREGT en L. NOLST, welke zonder noodzaake op de Burgery hebben laaten schieten.

16. Burgemeesteren te verzoeken om onderzoek te doen naar het gedrag van de Bodens, Kamerbewaarders, en verdere Bedienden van het Stadshuis.

17. Dat alle de Stads Leveranciers, die de qualificatie op de Geconstitueerdens van de Societeit op de Wynhaven, geteekend hebben, mogen worden geremoveerd.

18. Dat de Requesten en Memorien van J. J. ELSEVIER, mogen gesteld worden in handen van het Hof van Holland door Hun Ed. Groot Mog.

19. Dat voorzien worde, dat nooit de ondermyning van het Erf-Stadhouderschap, wederom moge plaats hebben; en dat ten dien einde een ieder onder een éed gebragt worde.

20. Dat de Regeering zorge draage, dat de zodaanigen, die over hun gehouden wangedrag, van elders hier komen vlugten om zich hier neder te zetten, de Stad en het Territoir worde ontzegt.

21. Dat alle Ambtenaaren die de Oranje Party zyn toegedaan, en daarom door de Patriotten van hunne Ambten zyn ontzet, daar in wederom mogen worden hersteld.

22. Dat alle Ambten en Bedieningen die open

vallen, mogen worden gegeeven aan gebooren Burgers, van de Predomineerende Godsdienst, en die de Oude Conſtitutie zyn toegedaan, en ten minſten vyf jaaren Stads lasten hebben gedraagen.

BYLAAGE.

Dat de zodaanigen, die geen Ambten hebben, en by de Remotie hebben geadſiſteerd, in hunne Perſoonen en Goederen worden geſtraft, om daar door de ſchaadens te vergoeden, die door hun toedoen, aan den Lande zyn toegebragt.

No. 376. *Memorie door Heeren Commisſariſſen van zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, voor hun vertrek uit de Stad Rotterdam, aan de Geconſtitueerdens* VAN SON *en* HAVART *overgegeeven, betrekkelyk de Poincten van Bezwaar in het voorgaande ſtuk opgegeeven.*

Heeren Commisſariſſen van zyne Doorluchtige Hoogheid gezien en geëxamineert hebbende de bezwaaren van wegens de Burgery deezer Stad overgegeeven, en in aanmerking genomen hebbende, welke notabele veranderingen in alle de Departementen deezer Stads Regeering, zo ingevolge de authoriſatie van Hun Edel Groot Mogenden op zyne Doorluchtige Hoogheid, als door de Regeering der Stad zelve, gemaakt zyn, en ſpeciaal hoe dien conform, al direct na de gelukkige omwenteling van zaaken en de herſtelling der Wettige Regeerings-Leden, het geheele Collegie van Hoofd-Officier en Heeren Schepenen is vernieuwd en wyders de verdere mindere Collegien, als van Commisſariſſen van kleine zaaken, het Zee-Recht en de beheering der Godshuizen met vertrouwde Perſoonen voorzien; —— hoe al verder tien Raaden uit de Vroedſchap ontſlagen en twee Secretariſſen aangeſteld zyn; —— hoe boven dien nog van hunne Posten hier ter Stede,

de, ter zaake der voorige herpertens ontzet zyn de navolgende Perſoonen.

J. A. FRESCARODE, als Contrarolleur-Boekhouder in de Wisſelbank; J. P. VAN HEEL, als Notaris; J. J. LE SAGE TEN BROEK, als Profeſſor Honorair en Predikant; F. W. DE MONCHY, als Stads-Doctor, J. TH. FRESCARODE, als Notaris en Translateur; N. MONTAUBAN VAN SWYNDRECT, en LEONARDUS VAN ZWYNDRECT, als Makelaars; Mr. A. J. VAN RAVESTEIN, als Secretaris van het Zee-Recht; Mr. GERARD VAN DER LOOY HOPHOFF, als Notaris; CORNELIS VAN EL, als Pondgaarder; LEENDERT HOFHOUT, als Beſtelmeester; SALOMON DE MONCHY, als Profeſſor Honorair; JAN YS VAN DER VLIET, en SIMON LANS, als Makelaars; Ds. SCHEFFER, als Lutersch Predikant; Mr. ABRAHAM GEVERTS, als Secretaris van de Bailluagie van Schieland; GERRIT MANHEER, als Octrooy hebbende tot het drukken der Stads Almanach; DIRK VAN ES, als Bode van Kralingen; JAN IZERIM, als Stads-Helbardier; en ERNST CHRISTOFFEL HUMME, by proviſie voor een jaar geſuſpendeert, met verbeurte van zyn inkomen in die qualiteit, ten behoeve van den Armen.

Hoe al verder by de Wethouderſchap deezer Stad de Drukkery der Boekverkooperen KRAP en DE LEEUW, is geordonneert ſtil te ſtaan en de Winkel van den Boekverkooper DE LEEUW geſloten en de Boekverkooper BRONKHORST by Vonniſe gecondemneert is; hadden vertrouwd, dat daar mede genoeg gedaan ware, zo wel ter gerustſtelling der gemeene zaaken van Land en Stad, als voor zo verre de exempelen by politieke diſpoſitien ten voorbeelde van anderen by vervolg van tyd nodig geoirdeeld kunnen worden.

Dan daar het ſchynt, dat de Burgery meerder ouverture verlangt van de maatregelen, die genomen zyn, of nog verder ſtaan genomen te worden, ter betooning, dat het voorige gedrag der Ingezetenen geenzints onverſchillig word aangezien, zo

heb-

hebben voorſchreeven Heeren Commisſarisſen de Burgery ook niet onkundig willen laaten, dat *in de eerſte plaats*, met betrekking tot de handelingen van ſommige Perſoonen, welke by de Burgery zyn aangeklaagt geworden, het onderzoek dien aangaande by den Prokureur-Generaal van Holland reeds is, of nog ſtaat, by der hand genomen te worden, immers zo verre dezelven by de Amnestie uitgeſlooten zyn.

Dat 'er *in de tweede plaats*, by de Regeering deezer Stad niet kan worden gedisponeert tot remotie tegens de Suppoosten van byzondere Collegien, hoedaanige insgelyks by de Burgery, als behoord hebbende tot de Societeit van de Wynhaven, of andere Corporatien van partyſchap, opgegeeven zyn, maar zulks aan de voorſchreeven Collegien dient overgelaaten te worden.

Dat *in de derde plaats*, onder de opgegeeven Perſoonen, zich verſcheiden bevinden, die reeds op de overtuigendſte wyze blyken van berouw en leedwezen getoond, en de plechtigſte verzekering gegeeven hebben, van zich in 't vervolg van alle onrustige daaden, of partyſchap ten nadeele van het Doorluchtig Huis van Orange, of 's Lands, of Stads-Regeering te zullen onthouden, omtrent welke alreeds zodaanig is gedisponeert, als bevonden is te behooren, zonder dat daar omtrent nieuwe deliberatien aangevangen hebben kunnen worden.

Dat *in de vierde plaats*, uit het overig getal der Perſoonen, die by de Burgery voorgedragen zyn, als het grootſte ongenoegen meriteerende, en 'er zeer veelen zyn, op wier gedrag by naauwkeurig onderzoek geene gegronde reproches te maaken zyn, ten dien effecte, dat zy daarom van hunne Broodwinningen zouden kunnen of behooren te worden ontzet.

Dat, *in de vyfde plaats*, over zulks een gering getal overſchiet, die het ongenoegen van hunne mede-Burgeren geïncurreert hebbende, ter zaake van de voorige Partyſchappen, geen aanſpraak ſchynen

nen te hebben op de gunst der Regeering, waar toe Heeren Commisſarisſen, Heeren Burgemeesters dan ook hebben geauthoriſeerd dezelven van hunne Bedieningen te verſaaren, by zo verre Heeren Burgemeesters zulks, na onderzoek, van zaaken, noodig en gepast oirdeelen, waar toe dan eeniglyk nog in aanmerking gekomen zyn de vier navolgenden:

ADAM NOOLE, Schipper van het Stads-jagt en Delftſche Veerſchuit; HENDRIK WISHOFF, Bedienaar der Begraafnis; MARTINUS ESBEEK, als Keurmeester van de Steen; en, JOHAN HENDRIK WILLEM SPIELEVELD, Commisſaris van de Inlandſche Fruiten.

Kunnende Heeren Commisſarisſen geene verdere of andere authoriſatien, ten fine van Remotie verloorlooven, als ſtrydende alle Remotien, waar omtrent eenige bedenkingen, en nog meer waar omtrent eenige verſchooning in conſideratie kunnen komen, met de edelmoedige principes, die zyne Doorluchtige Hoogheid alomme, en ten allen tyde heeft gemanifesteerd, het welk Heeren Commisſarisſen ten overvloede, ten ſerieuſte aan de goede Burgers en Ingezetenen, die daar by belang ſtellen, willen voorgehouden hebben.

Dat, *in de zesde plaats*: aangemerkt JOHANNES VAN DEN BYLLAERT zyne bediening als Burger-Majoor, in handen van Heeren Commisſarisſen en van Hun Edel Groot Achtbaaren heeft geresigneert, een ander Burger-Majoor in zyne plaats zal worden aangeſteld, des nogthands dat de voorſchreeven Majoor VAN DEN BYLLAERT, uit aanmerking van zyne vigilantie en verder gegeeven contentement aan Heeren Burgemeesteren, zo met betrekking tot de nodige ſchikkingen met de Militie, binnen deeze Stad Guarniſoen houdende, Stads Wapen-kamer, als andere Commisſien, waar mede hy van tyd tot tyd by Heeren Burgemeesteren is belast geworden en nog daaglyks belast word, zal blyven geemployeert als Plaats-Major, op een maatig daggeld.

Dat *ten zevenden*: alle de ingeſchreeven Leden van de

Lied

de gewezen Societeit van de Wynhaven, Bonten-Hond en Palmboom, wanneer dezelve bekend zyn; in de tegenwoordige Schuttery niet zullen worden geadmitteerd.

Dat *ten agtsten*: alle zodaanige Oud-Schepenen deezer Stad, welke zich in Perſoon by de feitelyke Remotie van den 23 April 1787 hebben laaten vinden, als mede alle de Officieren der laatst gedisſolveerde Schuttery van hunne gedistingueerde plaatſen in de publieke Kerken zullen worden ontzet.

Dat, *ten negenden*: alle bedenkelyke attentie genomen zal worden op het van buiten inkomen van Perſoonen, die hunne voorige woonplaatſen verlaaten hebben, ter zaake van in de troubles te zyn gemelleert geweest, en zich nu alhier zouden trachten neder te zetten.

Dat *ten tienden*: van wegens de Regeering deezer Stad aan de Collegien van Admiraliteit, Bewindhebberen der Oost- en West-Indiſche Compagnien, en alle verdere Corporatien binnen deeze Stad reſideerende, ſpeciaal ook aan de Regenten der Godshuizen, zal worden verzogt of aanbevolen, om gunſtige reflectien te ſlaan op alle zodaanige Perſoonen, welke zich aan de Regeering en oude Conſtitutie van Land en Stad getrouw gedragen hebben, ten einde dezelve by vergunning van Leverantien, voor anderen te præfereeren.

Dat, *ten elfden*: zo ras de algemeene Staatsbelangens, de Deliberatien over het Rapport van Gecommitteerdens van Hun Edel Groot Mogenden, van den jaare 1786 zullen toelaaten, van wegens deeze Stad ter Staatsvergadering ten ernſtigſte zal worden geinſteerd, om het Commisſoriaal Beſogne daar in te houden, en daar van eene zodaanige afkomst gemaakt, als de zaak zelve zal blyken te meriteeren.

Dat, *ten twaalfden*: ten opzichte van alle welgedenkende Burgers, die zich door beſcheidenheid, attachement aan het Huis van Oranje en getrouwig-

heid

heid aan de Regeering hebben gedistingueerd, dezelve op het favorabelſte aan alle Departementen in Regeering zullen aanbevolen worden, ten einde hun te doen genieten zodaanige gunſten en protectien, als met een iegelyks ſtaat en conditie overeenkomſtig geoirdeeld zal worden.

Dat *eindelyk*, het beleid der zaaken van Staat, Stad, Politie en Juſtitie, geheel en alleen aan de Regeering aanbevolen blyvende, een ieder der Burgeren rustig en vredig tot de beoeffening van zyn beroep zal wederkeeren, zonder zich nu meer met de overweegingen van Gemeene Lands of Stedelyke zaaken op te houden, of waar door zy ligtelyk *tot gelyke uiterſtens zouden kunnen vervallen, als zy zelven in andere hunner mede-Burgeren met recht* hebben veroirdeeld, en waar tegen ook alreeds by Plakaaten van den Lande is voorzien geworden; by welke ernſtige vermaaning Heeren Commisſariſſen ten beſluite nog te voegen hebben, eene welmeenende dankzegging aan de Geconſtitueerdens der en dezulken uit de Burgery, welke de bezwaaren en belangen hunner mede-Burgeren op de beſcheidenſte wyze aan Heeren Commisſariſſen hebben voorgedraagen; betuigende Heeren Commisſariſſen van wegens zyne Doorluchtige Hoogheid, dat zy ten allen tyde zullen gedenken hunne gedaane dienſten ten algemeenen nutte, en daar zy zich in deeze Stad byzonderlyk met zo veel orde en geſchiktheid gedraagen hebben, achten Commisſariſſen, dat zy zich, zo wel by hunne mede-Burgeren als by hunne Regeering verdienſtlyk gemaakt hebbende, als nu met volle eer en contentement in voorſchreeven qualiteiten hebben gedefungeert.

No.

Digitized by Google

No. 377. *Extract uit de Resolutien van de Ed. Mog. Heeren Gecommitteerde Raaden van de Staaten van Holland en West Friesland, in West-Friesland en den Noorder-Kwartiere, waar by aan Mr. B. Blok, zyne demissie word verleend als Commis van de Financien. In dato den 29 December 1787.*

De Heeren Lakeman en Spaander, Hun Edele Mog. mede-Broederen in Raade, benevens de Klerk van der Vorm, als tot de waarneeminge van het Secretariaat van Hun Ed. Mog. Collegie, geduurende de vacatuure van het zelve gequalificeert, by Hun Edele Mog. Resolutie van den 15den deezer maand gecommitteerd, om &c.

Waar op gedelibereert zynde, is goedgevonden, de voornoemde Heeren Gecommitteerden voor hunne genomene moeite en gedaan Rapport, met approbatie van derzelver verrichtingen, te bedanken, zo als bedankt worden by deezen; en wyders verstaan, aan Mr. Bernardus Blok, te verleenen zyne demissie van het Ambt van Commis van de Financien van West-Friesland en het Noorder-Kwartier, zo als dezelve demissie aan hem verleend word by deezen. Zullende ten zynen behoeve worden gedepecheert eene Ordonnantie voor het een vierde jaar tractement als Commis van de voorsz. Financien, verscheenen ultimo December 1787. en de Huishuur over den jaare 1787.; mids gemelde Mr. Bernardus Blok, zal gehouden zyn tot verantwoording van zodaanige 's Lands penningen, als onder zyne administratie zyn geweest.

En zal Extract deezes gegeeven worden aan Mr. Bernardus Blok, zo tot naricht, als om zich daar na te reguleeren.

(*Onder stond*)

Accordeert met voorsz. Register, voor zo veel het geëxtraheerde aangaat.

(*was get.*) Jan Chr. van der Vorm.

No.

No. 378. *Request van den Generaal Majoor* ALBERT VAN RYSSEL, *aan Hun Edel Groot Mog. de Staaten van Holland en West-Friesland; waar by reclameert de aan hem toegezegde Protectie. In dato den* ; *December* 1787.

Geeft met verschuldigden eerbied te kennen ALBERT VAN RYSSEL, Generaal-Majoor van de Infantery, Luitenant-Kollonel effectief en Kapitein effectief van eene Compagnie Granadiers onder het Regiment van den Luitenant-Generaal van HARDENBROEK, en Gouverneur van Naarden.

Dat de Suppliant de eer gehad hebbende, om, op den 21sten September laatstleeden, aan U Edele *Groot Mog.* te presenteeren een Request, waar by aan Hoogstdezelven (gelyk hy vertrouwt op gronden van recht en billykheid) zyne belangen ten opzichte van zyne obedientie aan de respective orders van U Ed. Groot Mog. en de ongelegenheid, waar in hy zich deswegens thands bevind; met allen mooglyken ernst en aandrang heeft voorgedraagen; en op dat fundament van U Ed. Groot Mogenden geimploreert, dat Hoogstdezelven den Suppliant gelieven te doen genieten het volkomen effect van derzelver beloofde Protectie, zo wegens de suspensie of ontzetting van de Posten door hem respectivelyk bekleed, als Generaal-Majoor van de Infantery, Luitenant-Collonel effectief en Kapitein van eene Compagnie Granadiers in het Regiment van den Luitenant-Generaal VAN HARDENBROEK en Gouverneur van Naarden, als wegens de Procedures, welke, ter zaake zyner verrichtingen in die qualiteiten, of ook als Commandant en Chef van het Cordon, tegen hem reeds mogten zyn, of verder zouden mogen worden ondernomen, en eindlyk wegens het arresteeren van deszelfs Meubilaire Goederen op het Fort St. Andries, door by Hunne Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, mitsgaders by den Raad van Staaten, als mede by de Heeren Staaten van Gelderland,

door Hoogstderzelver veel vermogende interceſſie te effectueëren, dat zodaanige ſuſpenſie, ontzetting, Procedures en Arresten, voor zo ver dezelven reeds mogen plaats hebben, worden opgeheven en te niete gedaan, en, voor zo ver de Suppliant daar mede mogt worden bedreigd, voor het vervolg geheel mogten ceſſeeren, mitsgaders den Suppliant op eene redelyke wyze te dedommageeren voor alle de ſchaadens, die hy, ter zaake van de obedientie aan U Ed. Groot Mog. beveelen, bereids gehad heeft en verder zoude mogen hebben.

Dat de Suppliant zich gevleid had, dat de onwederlegbaare zekerheid der bovengemelde gronden, zelf zonder dat de Suppliant die aan U Ed. Groot Mog. had behoeven voor te draagen, Hoogstderzelver doorzicht zo ver zouden hebben gepenetreert en de onvermydelyke verplichtingen van elken Souverein (het zy met eerbied gezegt) om deszelfs uitdrukkelyke gegeeven beveelen, en de daar aan op het naauwst verbonden Protectie, Guarantie en Schaadeloosſtelling te maintineeren en daar te ſtellen; Hoogstderzelver zugt voor het goed recht en het welzyn hunner Ingezetenen en getrouwe Officieren, als mede derzelver aandoeningen over den rampzaligen toeſtand van zeer veele der ongelukkigen, zo zeer zouden hebben opgewekt, dat U Ed. Groot Mog. door den importanten invloed, welke het vermogen van derzelver Provincie heeft op de Unie, zouden hebben kunnen en gelieven te preveniëeren de verdere nadeelige gevolgen, welke de Reſolutie van Hunne Hoog Mogenden, van den 28ſten September laatſtleeden, tot ſuſpenſie der obediente Officieren voor dezelven konde hebben (*).

Dat de Suppliant daar toe des te meer redenen meende te hebben, nadien de Suppliant en andere Officieren, welke zich in de zelfde omſtandigheden met hem gewikkeld vinden, alleen niets van het geen hen nu tot misdaad gerekend word verrigt heb-

(*) Zie *I. Deel*, No. 100, bladz. 316.

Digitized by Google

hebben, dan op uitdrukkelyke Reſolutien en bevee-
len van U Ed. Groot Mog., als hunne Betaalshee-
ren en Territoriaalen Souverein, maar zich zelf be-
roemen mogen, dat zy, in het waarneemen van alle
hunne Militaire Functien en het onderhouden van
goede tucht en discipline by hunne onderhoorige
Manſchappen, in het midden van de toenmaalige
Staatsgeſchillen en den daar uit voortgevloeiden Bur-
ger Oorlog, zich zo voorbeeldig gedraagen hebben;
dat geduurende hun Commando geen ongeregeldhe-
den van dien aart hebben plaats gegreepen; welker
aanwezigheid thands de geheele Republiek in onrust
brengt en derzelver Ingezetenen van allerlei ſoort
daaglyks met ſchrik en angst vervuld, of reeds in
de uiterſte elende gedompelt heeft; hoedaanig ge-
tuigenis de Suppliant, in zyn geweezen qualiteit van
Commandant en Chef van de Troepen van het Cor-
don, gerustelyk aan alle de Officieren onder zyn
Commando geſtaan hebbende, en thands in dat on-
geluk verſeerende, meent te mogen geeven.

Dat de Suppliant in dit zyn gevoelen nog meerder
is verſterkt, wanneer ter zyner kennis is gekomen
het Rapport, door Hunne Hoog Mog. Gedeputeer-
dens tot de Militaire zaaken, op den 21ſten No-
vember laatstleeden, over deeze materie uitgebragt;
waar by gemelde Heeren niet hebben kunnen ont-
veinzen de redenen om het gedrag van dezelve Of-
ficieren in een meer favorabel licht te doen voorko-
men (gelyk dezelven zich gelieven uit te drukken)
en waar by onder anderen als zodaanige redenen
worden opgegeeven: de ongelukkige omſtandighe-
den van tyden en zaaken, in welken dit alles is
voorgevallen, de plaats gehad hebbende verregaan-
de verwarringen, en diſentien; de contrariëerende
orders aan de Militairen gegeeven en de daar uit
voortgevloeide diverſe explicatien van den eed en
verplichting daar uit reſulteerende; onkunde en het
verkeerd inzien van zaaken, het vooruitzicht van
anders hunne plaats en daar door ſomtyds hun eenig
middel van beſtaan te verliezen; en de in het tegen

overgeſchelde geval, by de Provincie van Holland toegezegde Protectie en ſchaadeloosſtelling: dan dat de Suppliant tot zyn leedwezen en verwondering vernomen heeft, dat Hunne Hoog Mogenden, niet tegenſtaande den indruk en de kragt deezer pregnante redenen, zonder form van Proces en dus zonder eenige gelegenheid tot Gerechtelyke Cognitie of defenſie te geeven, niet alleen hebben goedgevonden en verſtaan:

„ Dat zyne Hoogheid zal worden verzogt te di-
„ mitteeren alle die Officieren, welke of daadlyk op
„ Utrechtſch Territoir zyn gemarcheert, zonder
„ conſent van den Souverein dier Provincie, of
„ zich, door onderteekenen der bewuste quitantie
„ hebben geëngageert, om de orders der Heeren
„ Staaten van Holland en West-Friesland te zullen
„ obedieeren tot op een ander Territoir dan dat van
„ laatstgemelde Provincie, en dit alles onverminderd zodaanige Actie en Procedures, als de Raad
„ van Staaten zal vermeenen tegen eenige weinigen
„ van de voornaamſte Hoofden in deezen te moeten
„ inſtitueeren." (*)

Maar dat U. Ed. Groot Mog. daar en boven tot dus verre geen de minſte blyken van Hoogstderzelver ongenoegen over gemelde zo nadeelige Reſolutie gegeeven hebben, en de ongelukkige Officieren, die daar door meestal van hun eenig middel van beſtaan berooft zyn, alzo voor als nog volſtrekt blyven gedestitueert van alle beloofde protectie, guarantie en ſchaadeloosſtelling.

Dat de Suppliant niet treden zal in eenige ontwikkeling en aandrang der redenen, welke by het voorſchreeven Rapport zelve, met zo veel klaar- en eenvoudigheid, worden opgeteld, ter verdeediging van het gedrag des Suppliants en zyne Officieren, daar het zelve (onder reverentie) aan de zyde van den Suppliant geene verdeediging behoeft, ten zy de uitkomst voor de onſchuld daaden moest verantwoorden; dan dat het bezwaar, door het agterblyven

(*) Zie *III. Deel*, N°. 286. bladz. 7.

Digitized by Google

ven van Uwer. Ed. Groot Mog. Reſolutie en interpoſitie, aan den Suppliant en verdere Officieren veroirzaakt, nog vermeerderd word door de totaale onzekerheid, waar in de Suppliant met alle andere bovengemelde Officieren gehouden en gelaaten word, omtrent de intentie van U Edele Groot Mog., zo wopens den tyd als wyze, waar op Hoogstdezelven aan derzelver plechtig engagement zullen gelieven te voldoen, terwyl de Suppliant met zyne mede-Officieren zich niet verbeelden kan, dat by eenige mooglykheid die zo heilig gedaane belofte, door U. Edele Groot Mog. Souvereine Vergadering zonder effect blyven zoude, en dat het voor Erroneus verklaaren van Hoogstderzelver voorig begrip, omtrent den *Generaliteits ééd*, wel aan den eenen kant zoude tot gevolg hebben eene Clementie voor ſommigen, wel eer disobediente Officieren, over welker gedrag U Edele Groot Mog. ter dier zaake hunne hoogſte indignatie hadden gemanifesteerd, doch ook aan den anderen kant Hoogstderzelver ongenoegen thands zouden doen gevoelen aan zulke Officieren, die derzelver orders punctueel hebben nagekomen, en daar door alleen verregaande onaangenaamheden, privatie van Ambten en Imkomſten en vervolgingen moeten ondergaan; dat de Suppliant zich laat voorſtaan, dat de beloften en toezeggingen, door U Ed. Groot Mog., aan den Suppliant en andere Officieren al te ſtellig en te herhaald, dat de aanſpraak, die dezelven uit dien hoofde daar op hebben, al te rechtmaatig en liquide en dat de eer en waardigheid van U Ed. Groot Mog. Vergadering al te zeer daar in gecompromitteerd zyn, dan dat U Ed Groot Mog. zouden kunnen heſiteeren om den Suppliant met alle andere Officieren ten ſpoedigſten en volleedigſten het volkomen effect der gemelde beloften en toezeggingen al of niet presteeren en te doen genieten, en dat een langduuriger uitſtel daar van even zo veel zoude uitwerken als eene volſtrekte weigering; terwyl dit een en ander zulke gedugte gevolgen voor den dienst van U Ed. Gr. Mog.,

waar in zich van tyd tot tyd vreemde Officieren engageeren, en teffens zulk een vreeslyk opzicht voor het oog van geheel Europa zoude opleveren, als waar van men twyffelen mag of eenig gelykſoortig voorbeeld in deeze beſchaafde Eeuw en onder een Volk, waar van de goede trouw wel eer het hoofdkarakter uitmaakte, zoude gevonden worden, en de rampſoeden en wederwaardigheden, waar in niet alleen zulk een groot aantal van Officieren, als hier in zyn geconcerneert, maar zelf een menigte onpoozele Vrouwen en Kinderen, geheel onſchuldig nedergeſtort zouden worden, den hoop der ongelukkige ſlachtoffers van Burgeryerſchillen, waar in den Militairen ſtaat niet meer dan het werktuig geweest is, geweldig vermeerderen, en tot in het laate Nageſlacht voortplanten zullen het gevoel der deerniswaardige lotgevallen van dit Gemeenebest.

Dat alle deeze omſtandigheden den Suppliant ten ſterkſten dringen, om deeze zaaken andermaal aan de attentie en ſerieuſe overweeging van U Ed. Gr. Mogenden aan te beveelen, in dit billyk en vast vertrouwen, dat Hoogstdezelven eenmaal en eerlang, door een favorabel beſluit, de onzekerheden van den Suppliant en andere Officieren zullen gelieven te termineeren en denzelven niet kwaalyk te duiden, dat de Suppliant, aan wien geene misdaad geimputeerd word dan de Obedientie van den wil en het bevel zyner Souvereine Betaalsheeren, het effect van Hoogstderzelver toezeggen ten nadruklykſte en presſantſte reclameert.

Weshalven de Suppliant zich andermaal keert tot U Edele Groot Mog., eerbiedigly en met die vrymoedigheid die een gehoorzaam Ingezeten betaamt, verzoekende, dat U Ed. Groot Mog. behaagen mogen den Suppliant, wegens de demisſie van deszelfs Posten, als Generaal-Major van de Infantery en Luitenant-Collonel effectief en Kapitein van eene Compagnie Granadiers, onder het Regiment VAN HARDENBROEK, volledig te dedommageeren, voorts denzelven te guarandeeren voor alle gerechtelyke ver-

vervolging en procedures, die wegens de obedientie van U Edele Groot Mog. beveelen, zo in de opgemelde qualiteiten, als byzonder in die van Commandant en Chef van het Cordon, tegens den Suppliant mogten ondernomen worden, als mede te doen opheffen het Arrest van deszelfs Meubilaire Goederen op het Fort St. Andries, en den Suppliant daar van zo ſpoedig als het belang en goed recht van den Suppliant zulks vordert, van Hoogstderzelver gunſtig beſluit te doen verzekeren.

No. 379. *Miſſive van zyne Majeſteit den Koning van Frankryk, aan Hunne Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, betreffende Rappél van den Marquis* DE VERAC, *als Ambaſſadeur by de Republiek bebbende geſungeerd. In dato den* 30 *December* 1787.

ZEER GELIEFDE GROOTE VRIENDEN, GEALLIEERDEN EN GECONFEREERDEN.

De Marquis DE VERAC, onze Ambasſadeur by U, ons zyn rappél verzogt hebbende, hebben wy gaarne aan zyne begeerte willen voldoen. Wy hebben hem dienvolgens gelast van U afſcheid te neemen by geſchrift, dewyl zyn verblyf te Parys het hem onmooglyk maakt zich daar van in Perſoon te kwyten. De aanhoudende blyken, welke hy ons gegeeven heeft van zynen yver voor al het geen, waar by onzen dienst belang heeft, doen ons verzekerd zyn, dat hy deeze laatſte verrichting van zyn Ambasſade op gelyke wyze zal volbrengen. Hy kan zich niet beter naar onze oogmerken gedraagen, als door U op de uitdrukkelykſte wyze verzekeringen te geeven van onze Vriendſchap voor U en van het groot belang, dat wy altyd neemen in den welvaart en voorſpoed van Uwe Republiek. Wy twyffelen niet of de Marquis DE VERAC, zal ter deeze gelegenheid op

nieuws billyken het vertrouwen, het welk wy in hem geſtéld hebben. Waar mede wy GOD bidden, dat Hy U, zeer geliefde groote Vrienden, Geallieerden en Geconfedereerden in Zyne heilige en hooge beſcherming neeme.

Geſchreeven te Verſailles den 30 Decemb. 1787.

Uwe goede Vriend, Geallieerde en Geconfereerde.

(*was get.*) LOUIS.

(*Onder ſtond*)

L. C. DE MONTMORIN.

No. 380. *Verhaal van de Plegtigheid by het overgeeven der Goude Medailjes, aan den Collonel Commandant* F. W. ERPEL *en den Major* J. L. SEYFFEARD, *wegens hunne goede directie en betoonde moed, door eene Commiſſie van Hun Ed. Mogenden de Heeren Staaten van Utrecht. In dato den 2 January* 1788.

Heden de bepaalde dag zynde, dat van wegens Hun Ed. Mog. de Heeren Staaten deezer Provincie, aan de Heeren ERPEL en SEYFFARD, reſpective Collonel Commandant en Major van het eerſte Battaillon van het Regiment van Heſſen-Darmſtad, zouden overhandigd worden de Gouden Medailles, die aan Hun Ed. Geſtr. wegens derzelver goede directie en betoonde bravoure in de bewuſte verdeediging van het Kasteel en Lusthof Soesdyk, in den nagt tuſſchen den 26ſten en 27ſten July des voorleeden jaars, by Reſolutie van Hun Ed. Mog. in dato den 31 Augustus 1787 was toegelegd: zo was het geheele Guarniſoen te Utrecht op de Neude tegens elf uuren onder de wapenen in volgende order. 1. De Utrechtſche Staate Hoeſaaren. 2. De Esquadrons van TPYL op de regtervleugel. 3. Het eerſte Battaillon van Heſſen-Darmſtad. 4. Het Regiment van den Erf-Prins. 5. De Compagnie Artillerie; en. 6. Het

Het Esquadron Stochem, hebbende de linkervleugel. Om elf uuren begaf zich de Commissie van Hun Ed. Mog., bestaande, wegens het eerste Lid uit den Heer Pesters, wegens het tweede Lid of Ridderschap uit den Heer Graave van Athlone, en wegens het derde Lid uit den Heer Burgemeester van Bronkhorst, benevens den Secretaris van Staat den Heer Laan, in drie Koetzen, vooraf gegaan door Deurwaarders en Kamerbewaarders en verzeld van de Bodens van Hun Ed. Mog., van der Heeren Staaten Kameren, door de Minnebroerstraat, de Ganzemart over, door de Schoutesteeg, na de Neude, alwaar gemelde Commissie uit de Koetzen gestapt zynde, ontfangen wierd door den Generaal van der Hoop, Gouverneur binnen deeze Stad en Provincie, dewelke gemelde Commissie, langs het Front geleide, wordende aan dezelve de Militaire honneurs beweezen: aan den linkervleugel gekomen zynde, keerde de Commissie te rug voor het Front van het Bataillon van Hesse-Darmstad, wanneer de Heer Pesters, na eene gepaste Aanspraak, den voornoemde Collonel Commandant en Major, in naam der Staaten ieder een Gouden Medaille overhandigde.

Deeze Medaille vertoont aan de eene zyde:

De Overwinning, houdende in de regterhand eenen Palmtak en in de slinker een Vaandel, waar op het Wapen van Hessen-Darmstad zich vertoont. Zy staat op een verslagen Krygsman, liggende op een voetstuk, waar op men leest, *'t Geweld beteugeld*, en 't welk omringt is, van gebroken Krygstuig, als Pieken, Trommen en gescheurde Vaandels, kennelyk aan de Wapens van de Stad Utrecht en de Provincie Holland. In 't verschiet ziet men het Kasteel en Lusthof *Soesdyk*. Om den rand leest men:

Soesdyk, *manhaftig verdeedigd door een* Detachement *van 't* Regiment *van* Hessen-Darmstad.

De rugzyde vertoont het Utrechtſche Provinciaale Wapen, omringt met een Krans van Orange en Laurieren, en 't gewoone devies *Concordia res parvæ crescunt*, rustende op een Kapiteel, waar af een kleed hangt, op het welk de volgende inſcriptie ſtaat:

Erkentenis
der Ed. Mog. HEEREN STAATEN
's Lands van UTRECHT
aan
De Ed. Geſtr. Manh. HEEREN
F. W. ERPEL
COLL: COMM:
en
J. L. SEYFFARD
MAJOR
wegens hunne goede directie
en betoonde moed
26 – 27. *July*
1787.

De beide Heeren, met voorſz. Medaille, hangende aan een Orange Lint, omhangen zynde, ging voorſz. Commisſie in Huis van den Koopman WOUDENBURG, waar na het Guarniſoen, de Heeren uitgekomen zynde, voorby Hun Edele Mog. defileerde, ten beſluit van deeze Ceremonie.

Digitized by Google

No. 381. *Verhaal van de Plegtigheden benevens de Aanspraaken ter gelegenheid dat de Vryheer* VAN RHEEDE, *in het karakter van buitengewoon Ambassadeur van deezen Staat aan het Hof van Berlyn, uit naam van Hunne Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, zyne Pruisische Majesteit in eene byzondere Audientie, hunne dankzegging voor de aan Holland bewezene hulp betuigde enz. In dato den 2 January* 1788.

De Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, goedgevonden hebbende hunnen Extraordinaris Envoyé, Vryheer VAN RHEEDE, het karakter van buitengewoonen Ambassadeur aan dit Hof te doen bekleeden en hem te gelasten, om zyne Majesteit, in eene byzondere Audientie, hunne dankzegging voor de aan Holland bewezen hulp te betuigen en hunne gevoelens open te leggen, zo heeft die Audientie op de volgende wyze plaats gehad.

De eerste Koninglyke Generaal-Adjudant en Overste, de Heer VAN GEUSAU, begaf zich in een Koninglyke Paraade-Koets, gevolgd van drie Koninglyke Staatsie-Koetzen, naar het Hôtel van den Heer Ambassadeur, op de Werder, en haalde zyne Excellentie tot die Audientie af. Even na elf uuren ging de Trein van daar door de Jagerstraat, over de Plaats der *Gens d'Armes*, door de Fredriksstraat onder de Linden en voorby het Arsenaal in deeze orde naar het Slot.

1. Twee Koninglyke Veld-Jagers te Paard.
2. De Koninglyke Hof-Fourier.
3. De Bedienden van 's Konings Generaal-Adjudant, Heer Oversten VAN GEUSAU.
4. Deszelfs Koets met twee Paarden bespannen.
5. Zes Koninglyke Heydukken.
6. 's Konings Stalmeester PLÖN te Paard.
7. De eerste met zes Paarden bespannen Parade-Koets, in welke zyn Excellentie de Heer Ambassadeur

ſadeur en over hem de Heer Generaal-Adjudant GEUSAU zaten, ſtaande op de Koets twee zyner Majeſteits Pages en naast dezelve gingen vier Koninglyke Lakyen en agter zes Hof-Jagers.

8. De Koninglyke Piqueur MOSER te Paard.

9. De tweede Staatſie-Koets met zes Paarden beſpannen in dezelve zaten de Gezantſchaps-Edelen, de Heer Graaf VAN CALLENBERG en de Heer VON SANDELROY, beide Overſten in Staaten dienst en daar naast gingen twee Koninglyke Pages en vier Hof-Lakeyen.

10. Een Koninglyke Piqueur te Paard.

11. De Staatſie-Koets van Haare Majeſteit de regeerende Koninginne, naast dezelve gingen twee Pages en vier Lakeyen en in dezelve zaten de Heeren VAN RHEEDE, Zoon des Ambasſadeurs en de Heer PALISSIER, Luitenants ter Zee ten dienſte der Republiek.

12. De Staatſie-Koets van Haare Majeſteit de Koninginne Weduwe, begeleit door twee Pages, vier Lakeyen en twee Heydukken en in dezelve de Heer Legations-Raad VAN BONHOMME, en de Heer Legations-Secretaris VAN BREYDENBACH, beide Kapiteinen in dienst der Vereenigde Nederlanden.

13. De eerſte Staatſie-Koets van den Heer Ambasſadeur ledig en getrokken door zes Paarden, voor welke gingen twee Loopers, naast twee Jagers en agter vier Bedienden van zyne Excellentie.

14. De tweede Koets mede ledig en met zes Paarden beſpannen, gaande naast en agter dezelve de Bedienden van den Heer Ambasſadeur en van zyn gevolg.

In het voorby ryden van de Wagten aan de Jagersbrug, het Arſenaal en op het ſlot wierd zyn Excellentie met het preſenteeren van het Geweer, het ſlaan eener Marsch en door de Officiers met de Sponton geſalueert: toen hy in het laatſte portaal by de lange Brug uit de Koets trad, wierd hy ontfangen door den Koninglyken Hof-Marſchalk, den Heer VAN DER MARWITS, en den Kamer-Heer Graaf VON

von Podewils, en aan de deur van de groote Zaal door 's Konings Staats-Minister en Groot-Meester der Garderobe, Heer Graaf van Goertz: in het midden der Zaal stonden 's Konings Opper-Kamerheer Vorst van Sacken, en de Geheime Staats- en Kabinets-Ministers; de Graven van Finkenstein en Hertzberg, welke den Heer Ambassadeur in 's Konings Audiëntiezaal binnen leiden, alwaar de Princen benevens 's Konings Generaals en Staats-Ministers byeen gekomen waren: zyne Majesteit ontfing den Heer Ambassadeur staande en met ongedekten hoofde: — De Heer van Rheede deed, by het overhandigen zyner Credentiaalen, eene gepaste aanspraak, die door den Koning gelyklyk wierd beantwoord, na dat zyne Majesteit de Credentiaalen, aan den Staats- en Kabinets-Minister, Graaf van Finkenstein, had overgegeeven; vervolgens nam zyn Excellentie afscheid en wierd op dezelfde wyze als by gekomen was uitgeleide gedaan en ging van daar, verzeld van den Kamerheer, Graaf von Podewils, naar de regeerende Koninginne en vervolgens naar de Koninginne Weduwe en had by beide eene Audiëntie; van hier ter Tafel van zyne Majesteit geleid zynde ontfing zyne Excellentie na het eindigen der maaltyd by zich de Complimenten der binnen- en buitenlandsche Ministers en deed nog dien zelfden dag de contra-visites.

De Aanspraak van den Heere van Rheede *was van deezen inhoud.*

Hunne Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, vinden zich verplicht Uwe Koninglyke Majesteit in deeze omstandigheden de gevoelens open te leggen, welke zy voor Uwer Koninglyke Majesteits hooge Persoon gevoelen.

Daar deeze gevoelens zo oprecht zyn, hebben ook Hunne Hoog Mogenden dezelven met des te grooter plechtigheid willen openleggen, en my,

ten

ten einde ik my van dien voor my zo vleyenden last zoude kunnen kwyten, met het karakter van buitengewoon Ambassadeur bekleed, en dienvolgens heb ik de eer Uwe Koninglyke Majesteit myne Geloofsbrieven te overhandigen.

Uit hoofde van den eerbied en zuivere hoogachting, welke de deugden en voortreflyke hoedaanigheden van Haare Koningl. Hoogh., Mevr. de Princesse van Orange, Hun Hoog Mog. hebben ingeboezemt, hebben zy de leevendigste smert en afkeer gevoeld, toen een klein getal van Staatsleden, na het Land in de grootste verwarringen gebragt te hebben, zich aan eene ongeoirloofde belediging omtrent Haare Koninglyke Hoogheid heeft schuldig gemaakt: Hunne Hoog Mogenden hoopen, dat Uwe Majesteit overtuigd zal zyn, hoe zeer zy gewenscht hadden Haare Koninglyke Hoogheid eene openbaare voldoening te geeven, waren zy niet door de verderflyke intrigues dier zelfde Cabaal daar in verhinderd geworden. Zy hebben derhalven met het oprechtste genoegen gezien, dat de Troepes Uwer Majesteit, onder de beveelen van den regeerenden Hertog van Brunswyk, Haare Koninglyke Hoogheid eene billyke Satisfactie hebben bezorgt, en ik ben gelast Uwe Koninglyke Majesteit daar van te verzekeren, te gelyk betuigende het deel, dat Hun Hoog Mogenden in deeze gebeurdtenis neemen.

Heeft het geluk Uwer Koninglyke Majesteits Wapenen over Hoogstdeszelfs Regeering eenen nieuwen glans verspreid en de lauwren vermeerderd, welke de Held, die aan het hoofd Uwer Troepes stond en deeze Troepes zelf gewoon zyn te behaalen, zo heeft het ook eene nieuwe orde van zaaken in de Republiek te wege gebragt; — thands zyn in dezelve de Banden, zo wel tusschen de verschillende Provincien, als de byzondere Leden dier vryen Staat, vaster gelegt, de Constitutie, welkers geheiligde inrichting onveranderlyk zyn moet, rust wederom op vaste grondzuilen en zyne Doorluchtigheid de Prins Erf-Stadhouder is, volgens den

wensch

wensch van het grootste en aanzienlykste gedeelte der Natie, tot het waare heil des Staats, in de uitoefening zyner Erflyke Waardigheden hersteld.

Eene zo gelukkige omwenteling, tot welke Uwe Majesteits bemiddeling gegeeven heeft, of door welke zy daadlyk bewerkt is, is eene dienst, die de erkentenis Hunner Hoog Mogenden vordert en daar ik uitdruklyk gelast ben, die aan Uwe Majesteit te betuigen, zo heb ik de eer zulke by deezen te doen, met verzekering, dat Hunne Hoog Mogenden vuurig wenschen, Uwer Majesteit altoos bewyzen zo wel van hunne dankbaarheid als waare hoogachting te geeven.

Hunne Hoog Mogenden zullen altyd zorgvuldig de volkomenste eensgezindheid en goede verstandhouding, zo noodzaaklyk tusschen Nabuurige Staaten, trachten te onderhouden, wenschende Hun Hoog Mogenden zelf, dewyl Hun niets aangenaamer zyn zal, deeze eensgezindheid door een naauwere verbindtenis te bevestigen.

Dit zyn de betuigingen, die ik Uwe Majesteit doen moest en ik heb mynen last volbragt, indien ik Uwe Koninglyke Majesteit overtuigd heb dat die gevoelens even zo duurzaam, als zy oprecht zyn, wezen zullen.

Uwe Majesteit vergunne my daar by te voegen de verzekering van mynen diepsten eerbied en van myne onophoudelyke poogingen om Hoogstdeszelfs toegenegenheid te verdienen.

Hier op antwoorde de Koning:

Het is my een byzonder genoegen, dat ik, de eer van myn Huis wreekende, de Stadhouderlyke Waardigheid hersteld en het Huis van Orange, in welker behoudenis en voorspoed ik altyd een regtmatig deel neemen zal, in deszelfs Voorrechten bevestigd heb. — Niet minder aangenaam is het my de vrede en rust bezorgt te hebben aan een Staat, welkers welzyn my altyd, uit hoofde der Vriendschap, die ik de Republiek toedraage, en waar van

ik

ik dezelve, zo veel in my is, onophoudelyk blyken meen te geeven, ter harte gaan zal.

Verzeker Hun Hoog Mogenden van de gevoelens, die ik voor hun voede, en vernieuw tevens aan den Prince van Orange en aan myne Zuster de verzekering myner oprechte toegenegenheid; voorts zie ik met genoegen, dat Hun Hoog Mogenden U door deeze opgedraagen last, een nieuw blyk hunner vertrouwen geeven, en ontfang by deeze gelegenheid de verzekering myner byzondere achting, welke de goede hoedaanigheden, die ik altyd in U ondervonden heb, volkomen verdienen.

Aanſpraak van den Heer VAN RHEEDE *aan Haare Majeſteit de regeerende Koningin.*

MEVROUW!

Hunne Hoog Mogenden hebben my met het karacter van Extraordinaris Ambasſadeur bekleed, om aan zyne Majeſteit den Koning op het plegtigſte de dankbetuigingen toe te brengen, waar toe zy zich opgewekt vinden door de gelukkige omwending in de Republiek te wege gebragt door zyner Majeſteits kragtdaadige tuſſchenkomst, welke met de herſtelling van de orde en eendragt in dezelve, haar geluk verzekert; en om tevens den Koning al het belang te kennen te geeven, het geen Hun Hoog Mogenden geſteld hebben in gebeurtenisſen die op zich zelve genoegzaam waren om de Regeering van zyne Majeſteit een onſterffelyken roem by te zetten.

My gelastende om Uwe Majeſteit het doel myner zending bekend te maaken, hebben myne Heeren en Meesters my bevolen, Mevrouw! om deeze gelukkige gelegenheid te baat te neemen, ten einde de eer te hebben, van Uwe Majeſteit met hunne beſtendige wenſchen voor Hoogſtderzelver leevens voorſpoed, de verzekeringen aan te bieden van hunne toewyjing en van de hoogachting, welke zy uit hoofde der uitmuntende hoedaanigheden

van

van Uwe Majeſteit, voor Hoogstdezelve gevoelende zyn, en van hun verlangen, dat Uwe Majeſteit der Republiek altoos met Hoogstderzelve genegenheid en vriendſchap zal blyven vereeren.

Ten hoogſten gevoelig aan de eer die ik thands geniet, Mevrouw! zal dezelve volkomen zyn, indien Uwe Majeſteit zich verwaardigd, de eerbiedige hulde die ik aan Hoogstderzelver voeten nederlegge, in gunst aan te neemen.

Antwoord van Haare Majeſteit de regeerende Koningin aan den Heer VAN RHEEDE.

Ik verneem, Myn Heer! met zeer veel genoegen, de verzekering die gy my geeft van de gevoelens van Hun Hoog Mogenden te mywaart: ik verzoek U hen mynentwege te danken en te betuigen hoe ik met vermaak de rust en hoop ten welvaaren hersteld zie in eene Republiek, die my zo wel na ligt wegens myne vriendſchap voor Hun Hoog Mogenden als uit hoofde myner aankleeving tot den Prins en Princes van Orange. Ik herhaal U, Myn Heer! myne gelukwenſching, wegens het karacter waar mede Hun Hoog Mogenden U bekleed hebben. Hunne keuze kon my aangaande niet aangenaamer geſchied zyn.

Aanſpraak van den Heer VAN RHEEDE *aan Haare Majeſteit de Koningin Douairiere.*

MEVROUW!

Hun Hoog Mogenden, yverig wenſchende, om by alle gelegenheden voor Uwe Majeſteit de hooge achting en toewyjing open te leggen, welke zy voor Hoogstdezelve gevoelen, hebben my gelast deeze tegenwoordige gelegenheid waar te neemen, waar in ik bekleed zynde met het karacter van Extraordinaris Ambasſadeur, ten einde den Koning de erkentenis toe te brengen van myne Heeren en Meesters, wegens den wezenlyken dienst dien zy-

ne Majesteit hen wel heeft gelieven te bewyzen, voor Uwe Majesteit op de plegtigste wyze vernieuwde betuigingen zoude mogen uiten van de gevoelens Hunner Hoog Mogenden voor derzelver hooge Persoon. Ik heb de eer daar aan te voldoen, Mevrouw! en Uwe Majesteit te verzekeren van den prys die Hun Hoog Mogenden steeds op de toegenegenheid en vriendschap van Uwe Majesteit stellen.

De eer die ik thands geniet, Mevrouw! laat my niets over te verlangen, byaldien Uwe Majesteit slegts behaagen gelieve te neemen in de verzekeringen van den diepen eerbied dien ik de eer heb Uwe Majesteit te bewyzen.

Antwoord van Haare Majesteit de Koningin Douairiere aan den Heer VAN RHEEDE.

Hun Hoog Mogenden kennen myne gevoelens. Dezelve zyn zich altoos gelyk. Ik ontfang met vermaak de blyk van hunne oplettendheid ten mynen opzichte; en ik verzoek U hen deswegen mynen dank toe te brengen. Het is my ten hoogsten aangenaam dat de vrede hersteld is, en ik wensch Hun Hoog Mogenden zo wel als het Huis van Oranje allen mooglyken voorspoed toe. Ik heb het vermaak U met deeze Uwe ontmoeting geluk te wenschen, en verzoek U overtuigd te zyn van al myn genoegen deswegens.

No. 382. *Request van eenige Burgers van Medenblik aan de Edel. Groot Mogende Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, ten fine van Gerechtelyke Persecutien te mogen worden gelibereerd enz. In date den . . . January* 1788.

Geeven met schuldige onderdaanigheid te kennen CLAAS SPANJAART, Houtkooper en Oud-Schepen; JACOB VAN DEN WOUD, Verwer en Glazemaaker, midsgaders Ouderling van de Gereformeerde Gemeen-

meente; HENDRIK ROEMER, Koekebakker; JAN HAM, Koopman; GERRIT KEYSER, Winkelier; en FREDERIK WILLEMSZ, mede Koekebakker, alle te Medenblik en Burgers aldaar.

Dat zy Supplianten zich nooit hebben bemoeit met het teekenen van eenige Adressen, of zich begeeven in eenige Burger-Societeiten, Genoodschappen of andere Corporatien of Byeenkomsten, welke deel gehad hebben in de zogenaamde Volksvergaderingen van Leiden en Amsteldam, of eenige gewapende Burger-Corpsen ter expeditie der Militaire zaaken of eenige Burger-Legertjes gehad hebben, maar integendeel, zo als zy zich daar omtrent op de cognitie van hunne geheele Regeering durven beroepen; zich als stille en aan de Wetten ondergeschikte Burgers gedraagen hebben, gedurende alle de troubles, welke ons Vaderland sedert eenige jaaren zo deerlyk hebben geschokt; en ook altyd in een begrip gestaan, dat die troubles alleenlyk waren ingerigt, om de oude en wettige Constitutie van onze Lands-Regeering den bodem in te slaan, en zyne Doorluchtige Hoogheid den Heer Prins van Oranje en Nassau, als Erf-Stadhouder, Kapitein- en Admiraal-Generaal deezer Landen, te ontzetten van die Waardigheden, welke aan hem wel en wettig en tot der Supplianten volkomen genoegen waren opgedraagen; dan dat zy Supplianten hebben ondervonden, dat Lieden buiten de Stad Medenblik hen Supplianten en veele andere Burgers aldaar voorhielden, dat het 'er zo verre van daan was, dat door de voorschreeven beweegingen zoude worden getragt eenige inbreuk op de wettige Constitutie of de Rechten van zyne Doorluchtige Hoogheid toe te brengen, dat men integendeel den Heer Stadhouder absoluit behouden en slegts eenige in de Regeering ingesloopen abuizen verbeterd hebben wilde, en dat deeze Vertoogen onder anderen door aanzienlyke Personen in den Lande met eene, zo het de Supplianten toen toescheen, klem van redenen zyne aangedrongen, waar by

vooral niet vergeeten wierd, dat Hun Edel Groot Mogenden zelve de ſentimenten van hun, die deeze raiſonnementen voerden, alſints begunſtigden in zo verre, dat veele Exercitie-Genoodſchappen in des Souvereins protectie waren genomen, door en onder het oog van den Souverein, Defenſie-wezens en Vliegende Burger-Legertjes, onder welker aſſiſtentie veranderingen in de Regeeringen gemaakt wierden, waren opgerigt; terwyl laatſtelyk, alle Requesten, ter wederbekoming van de oude Conſtitutie gepreſenteerd, wierden van de hand gewezen en de ſcherpſte Plakaaten des Souvereins wil, als ſtrydende met der Supplianten altoos gevoerde ſentimenten, deed manifesteeren.

Dat door dit alles zy Supplianten en zeer veele andere fatzoenlyke Lieden binnen de Stad Medenblik, aan het aarſelen, betreklyk hunne ſentimenten, geraakt zynde, eindlyk zich hebben laaten beweegen tot eene Vergadering binnen Medenblik, alwaar, na dat alles nader was overwogen, door de gezamentlyke Leden is gereſolveerd de ſentimenten van Hun Edel Groot Mogenden te amplecteeren, in zo verre ten minſten, dat 'er wel eenige verandering in de Vroedſchaps-Leden zoude worden bewerkt, maar geenzints eene zodaanige verandering in de Regeering, die eenige læſie aan den Heere Stadhouder of zyn Huis konde toebrengen; het gene dan ook ten gevolge heeft gehad, dat, na dat zy Supplianten op den 10 September 1787, waren geconſtitueerd, en vervolgens een zogenaamd Vliegend Burger-Leger op den 13 September 1787, voor Medenblik was getrokken met Geſchut en Krygsbehoeftens gewapend, zy Supplianten aan de Vroedſchap der Stad Medenblik, op denzelven 13 September 1787, hebben gedaan eene Remonſtrantie, waar van den inhoud aan hen door Perſoonen, mede in het gemelde Legertje het beſtier hebbende, als in die forme nodig, opgegeeven is ten einde, Dr. H. G. DE LANGE, CORNELIS ELIAS, Mr. ISAAC VAN HOMRIGH, FRANS PONT en WILLEM MOORENVLIET

Iſaacz.,

Digitized by Google

Iſaacz., zich van hunne Vroedſchaps-plaatſen zouden abſtineeren, en in derzelver plaatſen zouden komen AUKE TOLK, JACOB OP HET LANDT en PAULUS KALF, en dat zy Supplianten daar in naar hun toenmaalig genoegen geſlaagt zynde, en al verder in hunne misleide ſentimenten voortgaande, hebben onderſtaan zich in te dringen in de Regeeringszaaken, de ſuppletie van het Penſionariaat en de verandering in de Krygsraad in haare voorſchreeven Stad.

Dat dit alles geſchied en het Burger-Leger vertrokken zynde, zy Supplianten, die eerst naderhand kennis kreegen, dat door Uw Edel Groot Mogenden de wettige Conſtitutie was herſteld, direct zelven overtuigd wierden, dat hunne voorige ſentimenten goed en wettig en zy door kwaalyk denkende Lieden verleid waren, waarom zy Supplianten dan ook, zonder dan nog van die Uw Edel Gr. Mog. Reſolutie te weeten, en dus uit hun zelve, immediaatelyk bedagt zyn geweest op middelen tot redres van hunne verkeerde handelingen, en eindelyk ontworpen, en op den 22 September 1787 geteekend, en aan de Edele Groot Achtbaare Heeren Burgemeesteren hunner Stad overgeleverd hebben eene Acte, waar by zy Supplianten als Geconſtitueerden voor hunne Conſtituanten en ieder voor zich zelfs, hebben verklaart ingezien te hebben, ja overtuigd te zyn, dat de verleiding en blinde ievernen zo verre zich zelven hadden doen vergeeten, om over te gaan tot eene alſints wederrechtelyke en onwettige demarche, door zich zo verre te emancipeeren, om, in het Regiment van hunne zo rustige Stad, veranderingen in het bewind en beſtier der zaaken te maaken, met verder Declaratoir van de Supplianten, dat zy by voorgemelde betuiging zouden volharden, als afkomende uit een waar berouw over deeze hunne handelingen, en tot beveſtiging van dien, de Acte van Qualificatie op hun invoegen als boven geteekend, hielden voor nul en van geener waarde, en op de overtuigendſte

wyze, na welbedagten raade, revoceerden en herriepen het Declaratoir tot Remotie van de vyf Leden uit de Vroedschap en de vermindering van dien Raad tot het getal van veertien, met afgryzen van de gronden en stellingen daar in vervat, de daar op door hun Suppliánten geëxhibeerde Naamlyst tot aanstelling van drie nieuwe Leden in den Raad, en alles wat door hun Supplianten in qualiteit voorschreeven, en personeel de Regeeringszaaken, byzonder de suppletie van het Pensionariaat en de verandering in den Krygsraad, ja met alle aankleeven van dien is verrigt, met verdere verklaaring, dat zy Suppliánten de voorgedraagen Vroedschappen AUKE TOLK, JACOB OP HET LANDT en PAULUS KALF van toen af aan hielden als onwettig aangesteld te zyn, en verdere belofte nog van de Supplianten van door hun gedrag doorslaande blyken van die hunne erkentenis te zullen geeven, en hun voortaan als stille en aan de Wetten ondergeschikte Burgers te zullen gedraagen, zo als zy dan ter bevestiging die Acte eigenhandig hebben onderteekent.

Dat dit der Suppliánten Declaratoir en hunne opgevolgde gedraagingen ook wel aan hunne Regeering, zo zy eerbiedig vertrouwen, genoegen heeft gegeeven, doch dat zy naderhand ten uitersten zyn ontrust door de Staats-Resolutie op den 3 November 1787, raakende de Declaratoiren, genomen, en waar by onder anderen is goedgevonden en verstaan: „ dat zoude worden geinquireerd op de Ge„ committeerden of Geconstitueerden van de by „ die Resolutie gemelde Societeiten; als van an„ dere Corporatien; onder welke benaaming die „ ook mogten zyn voorgekomen, welke mede in „ de Adressen, in de missive van den Hove ge„ meld, het zy direct of indirect deel gehad heb„ ben, of dezelve zich in die Posten ingedrongen „ en hoe zich verder gedraagen hebben, met ver„ klaaring dat alle die Gecommitteerden en Gecon„ stitueerden hadden gedefungeert".

Dat

Dat zy Supplianten uit de hoogst voorſchreeve Reſolutie wel daadlyk meenden te mogen beſluiten, dat daar zy door de voorſchreeven geteekende en aan Heeren Burgemeesteren, voor de voorſchreeven Reſolutie bekend geworden was, overgeleverde Acte, hunne Post daadlyk hadden ter neder gelegd, en daar uit en uit hun verder gedrag conſteerde, dat zy alle oogmerk, om verder in die Posten te fungeeren compleet uit het oog verloren hadden, en daarom ten hunnen opzichte geen verder onderzoek of eenige Proceduures te vreezen waren, maar dat in het ſlot der voorſchreeven Reſolutie, volgens het welke de Proceduures uit kragte dier Reſolutie tegen de Ingezetenen voor hunnen competenten Rechter moesten worden gevoert, en ook Extract dier Reſolutie in handen van den Heer Hoofd-Officier hunner Stad wierde geſteld, en eindelyk de gerugten, dat zy Supplianten ter zaake voorſchreeven nog gerechtelyke Perſecutien te vreezen hebben, dat alles hen Supplianten nog doet blyven in bedugtheid voor Proceduures, die voor hun, hunne Huishoudingen, Familien en Affaires zouden kunnen zyn van de allerpernicieuſte gevolgen.

Dat zy Supplianten in deeze hunne verlegenheid zich hebben gemeent te moeten werpen in de vaderlyke armen van Uw Edel Groot Mogenden, en repeteerende hun voorſchreeven by de aan hunne Burgemeesteren overgeleverde Acte, gedaane Declaratóiren en aanneemingen, als waren die by deezen mede aan Uw Edel Groot Mogenden gedaan, en vertrouwende op de liefde van Uw Edel Groot Mogenden jegens hunne Ingezetenen, en de zorg voor derzelver belangens, vooral dezulken, die zich nimmer tegen den Heer Erf-Stadhouder of zyn Doorluchtig Huis hebben misgreepen, te mogen verzoeken, gelyk zy met allen ootmoed doen by deezen, dat zy mogen worden verklaart door hunne voorſchreeven aan Heeren Burgemeesteren der Stad Medenblik, voor het aan hun bekend worden der voorſchreeven Reſolutie van herſtel der Conſtitu-

ſtitutie, overgeleverde Acte, en hun daar op gevolgd gedrag, midsgaders hun nog gedaan wordende Declaratoir van zich als ſtille en aan de Wetten ondergeſchikte Ingezetenen te zullen gedraagen, mogen worden gelibereerd van de gerechtelyke Perſecutien, die anderzints mooglyk uit kragte van Hoogstgemelde Reſolutie, tegen hen zoude mogen worden ondernomen, en dat Uw Edel Groot Mogenden aan de Supplianten gelieven te verleenen, zodaanige gratieuſe diſpoſitien op dit Request als Uw Edel Groot Mogenden naar derzelver hooge wysheid zullen oirdeelen te behooren.

Het welk doende.

(was get.)

CLAAS SPANJAART. HENDRIK ROMER.
GERRIT KEYSER, D. VANDEN WOUD.
JAN HAM. FREDERIK WILLEMSZ.

No. 384. *Miſſive van den Marquis* DE VERAC *aan Hunne Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, over zyn Rappél als Ambaſſadeur by deeze Republiek. In dato den 3 January* 1788.

HOOG MOGENDE HEEREN!

Na gedurende den tyd van vier jaaren de verrigtingen van Ambaſſadeur van den Koning myn Meester by U Hoog Mogenden waargenoomen te hebben, heeft zyne Majeſteit de goedheid gehad acht te ſlaan op myn verzoek, het welk aan hem tot myn Rappél gedaan heb, en my heden gelast om van U Hoog Mogenden afſcheid te neemen, en nog eenmaal de Tolk te zyn van zyne gevoelens jegens dezelven, en verzekering te geeven van zyne ſtandvastige vriendſchap en van het groot belang, het welk hy ten allen tyde neemen zal in de voordeelen, den roem en den welvaart van de Republiek;

ik

ik vind my des te gelukkiger in het ter uitvoer brengen van dit bevel van zyne Majeſteit, om dat dezelve volmaakt overeenſtemt met die, welke hy my gegeeven heeft, geduurende den loop van myn Gezantſchap, en van welken ik my altoos met zo veel iever als genoegen gekweeten heb.

Het zy my dan Hoog Mogende Heeren geoirlooft, van deeze gelegenheid gebruik te maaken, om aan U Hoog Mogenden te kennen te geeven de wenſchen, die ik voor my zelf in perſoon voor hunnen welſtand doe. Zy zyn my ingeboezemd door de leevendige erkentenis, die ik altoos behouden zal wegens de blyken van vertrouwen en goedwilligheid, waar mede Uwe Hoog Mogenden my vereerd hebben, geduurende al den tyd dat ik het geluk gehad heb by hen te reſideeren.

Parys, den &c.

(*was get.*) le Marquis DE VERAC.

No. 384. *Formulier van den geamplieerden en geredreſſeerden Burger-Eed, welke ingevolge Reſolutie van de Regeering der Stad Wyk by Duurſtede, door ieder Burger moet worden gedaan, als mede door gebooren Burger-Kinderen, wanneer den ouderdom van zestien of meer jaaren zullen hebben geamplecteerd, zullende voor dat zulks is geſchied, van geene Stads Burgerrechten of Privilegien genot kunnen erlangen. In dato den . . . January 1788.*

Ik beloove en zweere dat ik myne Heeren de Staaten van den Lande van Utrecht, Erf-Stadhouder en de Heeren Burgemeesteren, en de Raaden in de Vroedſchap; uitmaakende de alleen wettige Magiſtraat deezer Stad, zo als dezelve door zyne Doorluchtigſte Hoogheid den Heere Prince van Orange en Naſſau, in Hoogstdeszelfs qualiteit als Erf-Stadhouder thands zyn verkooren, of by vervolg verkooren zullen worden, als myne wettige

Overheid gehouw en getrouw wezen zal; dat ik my niet zal begeeven in raad of daad, daar ietwes tegens de Heeren Staaten, Erf-Stadhouder ofte tegens de Magistraat voorsz. in 't gemeen, of tegens een of meer Leden van dezelve in 't byzonder, ofte tot nadeel, verkleininge of verminaadinge van derzelver wettige Regeeringe, of tegens de Eminente Charges van Stadhouder, Kapitein en Admiraal-Generaal, door de Heeren Staaten deezer Provincie by Hoogstderzelver Resolutie van den 10 January 1748 Erflyk verklaard, zo in de Manlyke als Vrouwelyke wettige Descendenten van wylen zyne Doorluchtigste Hoogheid Willem Karel Hendrik Friso, Prince van Orange en Nassau &c. &c. &c. H. L. M.; of tot verminderinge, of verkleininge derzelve, zal worden beraadslaagd, verhandeld, ofte voorgenomen, maar ik in tegendeel zodaanige beraadslaginge, handelinge en voornemens, wanneer die tot myne kennisse mogten komen, terstond aan een der Heeren regeerende Burgemeesteren deezer Stad zal te kennen geeven en openbaaren en dezelve beraadslaginge, handelinge en voornemens, na myn vermogen zal keeren en weeren. — Dat ik insgelyks niets zal ondernemen, direct of indirect, het welk zoude kunnen strekken, ofte aanleidinge geeven tot eenige de minste veranderinge van het Reglement in den jaare 1674. op de hooge Regeeringe deezer Provincie Staatsgewyze gearresteert, en nader door de Heeren Staaten by derzelver Publicatie van den 12 October 1787. voor de alleen wettige Regeerings-Constitutie deezer Provincie verklaard. —— Voorts dat ik ben een Vry-Man, niemands eigen, of onder eenige andere eed of verplichtinge (deezen eed ter contrarie) staande; —— Dat ik de Stad Wyk by Duurstede, en de Heeren Regeerders van dien, het kwaadste zal weeren, en het beste doen, en myne mede-Burgers in het onrecht zal helpen straffen na myn magt: dat ik bok geen goed, op deezer Stads Vryheid van Tollen zal voeren, dan myn zelfs, ofte myne mede-

de Burgers goed, indien zy my mede geeven hun Schippers Tolbrief, — alles op poene, wanneer ik in deeze, voor geheel, ofte ten deele, ter contrarie mogte doen, niet alleen met er daad vervallen te zullen zyn van myn verkreegen Recht van Burgerſchap, en van alle Privilegien daar aan gehoorende, maar ook inhabiel om ooit, ofte ooit daar toe wederom te kunnen worden geadmitteert, en daar te boven als meineedig te zullen worden geſtraft.

Zo waarlyk helpe my God *Almachtig.*

No. 385. *Misſive van de Edel Mogende Heeren Gecommitteerde Raaden, aan Hun Ed. Groot Mogenden de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, tendeerende om de Leden van het Defenſie-wezen der Stad Utrecht te Woerden gereſideert hebbende, benevens de Leden van de Perſoneele Commisſie tot defenſie der Provincie van Holland, verantwoording te laaten doen van alle derzelver Krygs-operatien, Uitgaven en verdere Handelingen enz. In dato den* 11. *January.* 1788.

Edele Groot Mogende Heeren!

Het heeft U Ed. Groot Mogenden behaagd, by Reſolutie van den 3den October laatſtleeden, in onze handen te ſtellen eene Misfive door H. Costerus (*), uit naam van de geweezene Commisſie ter Defenſie deezer Provincie en der Stad Utrecht, aan den toenmaaligen Heer Raad-Penſionaris, den 29ſten bevoorens, uit Amſterdam geſchreeven, hebbende tot Bylagen, zo de Balans der Ontfang en Uitgaaf van de evengemelde Commisſie, als de Copyen van vier Capitulatien, daar by gemeld, houdende voorſz. Misfive eenige Elucidatien daar omtrent, en voorts verzoek om betaaling op eenige nog onvol-

(*) Zie *II. Deel*, N°. 234. bl. 189.

voldaane Ordonnantien, omtrent welk alles U Ed. Groot Mog., ten ſpoedigſten onze Conſideratien en Advys hebben gelieven te requireeren.

Wy hebben ook niet nagelaaten Ed. Groot Mog. Heeren, aanſtonds de voorſz. Stukken met de vereiſchte attentie te examineeren, ten einde ons in ſtaat te ſtellen, om, zonder verwyl, aan de voorſz. U Ed. Groot Mog. requiſitie te kunnen voldoen, en bevonden zynde dat in den Ontfang der gemelde Balans, behoorlyk waren verantwoord alle de Ordonnantien, welke wy, ingevolge de ſpeciaale authoriſatie, en laſt van U Ed. Groot Mog., ten behoeven van de meergemelde Commiſſie van tyd tot tyd hebben doen depecheeren, hebben wy van den Heer Canter. Kamerling, een der Leden van de voorſz. Commiſſie gerequireert, en tegen een behoorlyk acquit bekomen, de Quitantien en Notitien, dienende tot juſtificatie der Posten in den Uitgaaf van dezelve Balans gebragt, door behulp van welke Stukken wy ons verbeeld hadden in ſtaat te kunnen geraaken, om eenigzints te kunnen voldoen aan het oogmerk van U Edele Groot Mog. in deeze, welkers bereiking ons reeds in den eerſten opſlag, zeer moeijelyk was voorgekomen.

Doch moeten wy U Ed. Groot Mog. rondborſtig declareeren, dat het ons, zelve met dit behulp, niet mooglyk is geweest in ons voorneemen ten dien opzichte te ſlagen, maar dat wy in tegendeel, na eene bedaarde overweeging van al het geen in Conſideratie konde komen, volſtrekt zyn overtuigd geworden dat alle onze poogingen om den moeijelyken taak, ons door U Ed. Groot Mog. opgelegt, te volbrengen, niets anders als vrugteloos zouden kunnen wezen, nadien de verantwoording en deugdelykheid van de ſpeculatiefſte Posten in den Uitgaaf van de meergemelde Balans gevonden worden, als zyn onder anderen:

1. De

1. De gedaane Geldleeningen aan de Stad Utrecht, ter ſomma van . . 36000 - - -
2. De Betaalingen van gewapende Burger-Corpſen. . . . . 27000 - - -
3. En de Betaalingen gedaan aan het Defenſie-wezen der Stad Amſterdam. 207791-13-6

Totaal f 273791-18-6

niet kunnen worden nagegaan, zonder een volledige kennis te hebben van de einden waar toe de voorſz. Penningen zyn verſtrekt geworden, welke kennis niet anders kan worden verkreegen, als uit het Rapport of verhaal der Krygsöperatien door gemelde Heeren, U Ed. Groot Mog. geweezen Commisſarisſen, gedirigeerd geweest, opgeheldert door verſcheide particuliere informatien, welke best mondeling door dezelve Heeren zouden konnen worden gegeeven.

En wy twyffelen niet dat U Edele Groot Mog. zulks wel zullen gelieven te erkennen, wanneer U Edele Groot Mog. zich te binnen zullen brengen, dat het geheele beſtier van zaaken aan gemelde Heeren Commisſarisſen gedemandeert geweest, buiten onze Communicatie heeft plaats gehad, en dat alle derzelver operatien, of door hun alleen zyn uitgebragt en gedirigeert, of wel door hun zyn geconcerneert en overlegd geworden, met de vyf Heeren, welke by Reſolutie van den 6 September 1786 zyn benoemd geworden, om de proviſioneele dekking deezer Provincie door Militaire magt te effectueeren, welke Heeren altoos zonder onze concurrentie met voorſz. Heeren Commisſarisſen hebben gecorrespondeert, en van welken mede omtrent de voorſz. operatien zeer veel licht zoude konnen worden bekomen.

Wy vleijen ons dat U Ed. Groot Mog. uit hoofde van deeze omſtandigheden overtuigd zullen wezen, dat wy ons dus voor het tegenwoordige geheel in de onmooglykheid bevinden, om U Edele Groot

Groot Mog. onze Conſideratien nopens de voorſz. Balans te kunnen ſuppediteeren, en dat ons Advys nopens dezelve, geen ander kan zyn, als dat U Ed. Groot Mog. van de geweezen Heeren Commisſariaſſen tot de Defenſie deezer Provincie een gedetailleerd Rapport en Adminiſtratie, zouden behooren te requireeren, met byvoeging van zodaanige verdere mondelinge elucidatien, zo van de voorſz. vyf gemelde Heeren, welke by Reſolutie van den 6 September 1786, tot de proviſioneele dekking deezer Provincie zyn gecommitteerd geweest, als nodig zullen worden bevonden: na bekoming van alle welke informatien wy ons zullen bevlytigen om ten allerſpoedigſten aan U Ed. Gr. Mog. voorſz. requiſitie te voldoen.

Waar mede, Edele Groot Mogende Heeren! zullen wy GOD Almagtig bidden U Ed. Groot Mog. te willen houden in zyne Heilige protectie.

Geſchreeven in den Haag den 11 January 1788.

(*Onder ſtond*)

U Edele Groot Mogende Dienstwillige,

De Gecommitteerde Raaden van de Staaten van Holland en West-Friesland.

(Lager ſtond)

Ter Ordonnantie van dezelve,

(*was get.*) A. J. ROYER.

No. 386. *Publicatie van zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, waar by ingevolge de op hem verleende Authoriſatie van Hun Ed. Groot Mogenden de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, de Regeering te Delft veranderd. In dato den 11 Jan. 1788.*

Wy WILLEM, by de gratie GODS, Prince van Orange en Naſſau, Grave van Catzenellebogen, Vian-

Vianden, Dietz, Spiegelberg, Buuren, Leerdam en Culemburg, Marquis van Veere en Vliſſingen, Baron van Breda, Diest, Bielſtein, der Stad Grave en Lande van Cuyk, Yſſelſtein, Cranendonk, Eindhoven en Liesveld, onafhankelyk Heer van de Vrye en Souvereine Erf-Heerlykheid Ameland, Heer van Borculo, Breedevoort, Lichtenvoorde, 't Loo, Geertruidenberg, Klundert, Zevenbergen, de Hooge en Lage Zwaluwe, Naaldwyk, Polanen, St. Martensdyk, Soest, Baren en ter Eem, Willemſtad, Steenbergen, Montfort, St. Vith, Butgenbach en Daasburg, Erf-Marſchalk van Holland, Erf-Stadhouder, Erf-Gouverneur, Erf-Kapitein en Admiraal-Generaal der Vereenigde Nederlanden, Erf-Kapitein Generaal en Admiraal van de Unie, Ridder van de Kouſeband en van den Zwarten Adelaar, &c. &c. &c.

Allen den genen die deezen zullen zien of hooren leezen, ſalut: doen te weeten, dat wy in deeze bekommerlyke tyden niets meer ter harten neemende, dan dat de reſpective Steden deezer Provincie, onder ons Stadhouderſchap ſorteerende, mogen worden gebragt in zodaanige Orde en Regeeringe, waar door derzelver rust en voorſpoed worden geſtabileerd; en ons, zo door de publieke notoriteit, als door den voordragt van Gedeputeerden der Stad Delft, kennelyk zynde geworden, dat in dezelve Stad tuſſchen de Regenten en Ingezetenen onderling zodaanige diſſidentie was ontſtaan, waar door ons goed oogmerk niet kan worden bereikt, zonder gebruik te maaken van de Authoriſatie by Reſolutie van de Edele Groot Mog. Heeren Staaten van Holland en West-Friesland in dato den 31 October 1787 op ons verleend (*); en voorts uit het Rapport van onze Commiſſariſſen Jonkheer Willem Gustaaf Frederick, Grave van Bentinck, *Heere van Rhoon en Pendrecht*, beſchreeven in de Orde van de Ridderſchap en Edelen van Holland en West-Friesland, Bailliuw en Schout van 's Gravenhage,

(*) Zie *II. Deel*, N°. 239. bl. 195.

Digitized by Google

hage, Hoog-Heemraad van Rhynland en Mr. Dirk Mærens, Raad in den Hove van Holland, Zeeland en Friesland, welke wy (om presſante Affaires ons Perſonelyk in de voorſchreeven Stad niet kunnende laaten vinden) derwaarts hadden gezonden, van al het voorenſtaande nader geïnformeerd zynde, hebben goedgevonden alle zodaanige Regenten of Veertig-Raaden der voorſchreevene Stad, dewelke niet vermeld ſtaan in de hier naar geinſereerde Lyst, te ontſlaan, gelyk wy dezelve ontſlaan van hunne voorſchreevene Functien, zodaanig nogthands, dat de alzo ontſlagene Regenten daar door niet zullen worden gekwetst of benadeeld in hunnen goeden Naam en Faam, veel min dat dezelve daar uit zullen mogen worden geſuſpicieerd, zich in de Regeering van Land of Stad niet naar behooren gedragen te hebben: interdiceerende wel ſtriktelyk eenen iegelyk wie het zoude mogen zyn, de meergemelde by deezen door ons ontſlagen Regenten daar over te betigten, veel min hunne Perſoonen of Goederen eenigzints te moleſteeren, beſchaadigen of incommodeeren, dezelve gewezene Regenten, mitsgaders hunne Familien en Goederen, ten dien einde neemende in onze ſpeciaale Protectie en Sauvegarde: alles ingevolge de bovengemelde Reſolutie van Hun Ed. Groot Mogenden.

Gelyk wy wyders ook hebben goedgevonden, de Perſoonen, op gemelde hier aanſtonds volgende Lyste geſteld, welke tot nu toe geene Veertig-Raaden der voorſchreeven Stad zyn geweest, daar toe aan te ſtellen, gelyk wy dezelve aanſtellen by deezen:

VEERTIG-RAADEN.

Mr. Jacob van der Lely. — Mr. Bruno Rõver. — Mr. Jan Bouwens, *Vryheer van Horſſen.* — Mr. Nicolaas Kraeyvanger. — Mr. Joän Carel van Alderwerelt. — Mr. Adriaan van der Goes. — Mr. Gerard van Hoogeveen. — Mr. Thomas van Lidth

Lidth de Jeude. — David Graswinckel. — Dr. Willem Verbrugge. — Mr. Gaspar de Roo, *Heere van Roſenburgh.* — Dr. François Boogert. — Mr. Frans van Beeftingh. — Mr. Gerardus Stephanus Dédel Cocq. — Mr. Abraham van Schuylenburch. — Mr. Aert van der Goes. — Mr. Hermannus Johannes van Royen. — Mr. Dirk Backer, *Heer van Nootdorp.* — Mr. Alexander Willem van Hoecke. — Mr. Canzius Onderdewyngaart. — Dr. Binke Lambrechts. — Mr. Engelbert Pauw. — Mr. Pieter de l'Eſpaul. — Mr. Diderik Leendert van Blommeſtein. — Mr. Dirk Fyck. — Cornelis van Staveren. — Hendrik de Roock. — Mr. Gerlach Jan Herbert van der Heim. — Willem Anthony van Heemskerck. — Mr. Ryklof Johan Tiquet. — Mr. Simeon Pieter van Swinden. — Hugo Brouwer. — Anthony van der Kemp. — Dr. Adrianus Sanderus van der Boon Mesch. — Mr. Gysbert Jan van Voorst. — Mr. Campegius Cornelis van der Straaten. — Mr. Cornelis van der Goes. — Alexander van Dyk. — Mr. Cornelis van der Ley. — Mr. Cornelis Overgaauw Pennis.

En vermits de gewoone Jaarlykſche Magiſtraatsbeſtelling, by Reſolutie van Hun Ed. Groot Mogenden van dato den 13 December 1787 is geſurcheert, tot dat door voorziening daar omtrent zoude kunnen gedaan worden: zo hebben wy goedgevonden, in plaatſe der afgaande Magiſtraats-Perſoonen, voor het loopende jaar 1788 aan te ſtellen, gelyk wy aanſtellen by deezen:

Tot BURGEMEESTERS.

Mr. Adriaan van der Goes. — Mr. Gerard van Hoogeveen. — Dr. Willem Verbrugge. — Mr. Abraham van Schuylenburch.

Tot SCHEPENEN.

Mr. Alexander Willem van Hoecke. — Dr. Bi-

ke Lambrechts. — Mr. Pieter de l'Espaul. — Mr. Diderik Leendert van Blommestein. — Mr. Dirk Fyck. — Cornelis van Staveren. — Hendrik de Roock.

De drie oudste, Schepenen Commissarissen; als mede tot het bekleeden der Commissie van Gecommitteerde Raad, in te gaan met Mey 1788, Mr. Gaspar de Roo, *Heer van Rosenburg*.

Voorbehoudende aan ons, om, ingevalle dat een of meer der voorschreevene Veertig Raaden, Burgemeesteren of Schepenen, voor de aanstelling mogt of mogten bedanken, de plaatsen welke daar door zouden vaceeren, te vervullen.

Voorts gelasten wy onze voornoemde Commissarissen, om in de voorschreevene nieuw aangestelde Veertig Raaden, Burgemeesteren en Schepenen, in derzelver respective qualiteiten de gewoone eeden af te neemen, als mede alle voorschreevene Veertig Raaden en derzelver Ministers af te neemen den eed; by Resolutie aan Hun Edele Groot Mogenden van dato den 25 November 1787 gearresteerd, waar by zy zullen zweeren: dat zy behoeven de Souvereiniteit van de Staaten, en hunne tegenswoordige Regeeringsform, en zulks mede in 't particulier Hunner Edele Groot Mogende Resolutie van den 16 November 1747, op het Erf-Stadhouder, Kapiteyn en Admiraalschap Generaal genomen, in alle haare deelen te conserveeren en manteneren, en ingevalle tot hunne kennisse mogte komen, dat eenige Ligues of Samenspanningen, strekkende tot ondermyning of omwerping daar van, mogten worden geformeert, zy daar van aan Hun Edele Groot Mogende, aan den Heere Erf-Stadhouder in der tyd, of de Vrouwe Gouvernante in der tyd, ten eersten kennis zullen geeven.

En eindelyk nog om die genen der Veertig Raaden, welke reeds in de Regeering waren, en daar in volgens de voorschreeven Lyste zyn gebleeven, benevens de Ministers, te doen presteeren den eed,

ins-

insgelyks by laatstgemelde Hunner Edele Groot Mog. Resolutie geordonneert, houdende: dat zy aan de Acte van Verbindtenis, welke op den 8 Augustus 1786, tusschen verscheidene zich noemende Vaderlandlievende Regenten, te Amsteldam aangegaan, en door dezelve, en naderhand mede door veele anderen geteekend is, of geenerlei deel hebben gehad direct of indirect, of by zo verre zy daar aan eenig deel direct of indirect gehad mogten hebben, daar van te resilieeren, en zich ontslagen te houden van alle uit dien hoofde gecontracteerde verpligtingen.

Wyders verklaaren wy onze intentie te zyn; dat het verkiezen van de voornoemde nieuwe Regenten (ook van de zodaanige onder hen, aan welken ouderdom of Poorterschaps jaaren ietwes ontbreekt) in maniere als vooren gedaan, in dit extraordinair geval, alleen is geschied, tot meerder rust en dienst der voorschreeven Stad Delft, en tot wegneeming van diffidentie en onlusten aldaar ontstaan, en zulks zonder eenige præjuditie of consequentie voor het toekomende ten aanzien van de Privilegien, Vryheden of Gerechtigheden der voorschreeven Stad, en de goede Burgeren of Ingezetenen derzelver, competeerende; die wy verstaan dat in haar onde kragt en vigeur blyven zullen.

En dewyl wy een byzonder belang stellen in alles wat in ons is te helpen toebrengen, om de Rust, Eendragt, het Vertrouwen, en de daar uit spruitende bloei van dit gezegend Gewest en van de voorschreeven Stad Delft te doen herleeven; reserveeren wy aan ons, om (zo spoedig mooglyk) op de respective Adressen, welke daar toe zouden mogen strekken, inzonderheid mede concerneerende de directie der Schutterye, aan onze voornoemde Commisarissen gedaan, te disponeeren; zo als wy ten meesten nutte zullen oirdeelen te behooren.

Eindelyk vermaanen wy alle Regenten, Burgers en Ingezetenen der voorschreeven Stad Delft, dat

zy alle tot hier toe geſubſiſteerd hebbende Partyſchappen en Animoſiteiten laaten vaaren, het gepasſeerde wederzydsch vergeeven en vergeeten, en, gelyk het goede Burgers en Ingezetenen betaamt, voortaan in vrede en goede harmonie zamen leeven; terwyl wy het betragten of nalaaten van deezen plicht, van de zyde der genen, die de profeſſie maaken van Aankleevers te zyn van de belangen van ons Huis, zullen aanmerken als den toetsſteen van de oprechtheid van derzelver gevoelens en bedoelingen.

Verwagtende wy voorts, en des noods beveelende, dat alle Burgers en Ingezetenen, en een iegelyk van hun, voortaan in het generaal zullen betragten al het gunt de plicht van gehoorzaamheid en onderwerping aan hunne wettige Overheid vordert, op pœne dat de genen, welke bevonden zullen worden tegen deeze onze ſerieuſe wil en begeerte te hebben aangegaan, en zich aan eenig wanbedryf tegen de waardigheid van de Regeering, of ongehoorzaamheid aan de beveelen van dezelve, ſchuldig te maaken, als Verſtoorders van de gemeene rust en Verachters van onze heilzaame oogmerken en beveelen, naar exigentie van zaaken en volgens de Wetten van den Lande, zonder eenige conniventie, anderen ten exempel zullen worden geſtraft.

Aldus gedaan in 's Gravenhage den &c.

W. Prins van Orange.

Ter Ordonnantie van zyne Hoogheid,

(*was get.*) T. J. de Larrey.

No.

No. 389. *Notificatie van Heeren Burgemeesteren en Regeerders der Stad Haarlem, waar by aan de goede Burgers en Ingezetenen te kennen geeven, dat 'er eene Commisſie van wegens zyne Doorl. Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder in die Stad ſtaat te komen, om de bezwaaren der Burgerye te hooren; met aanmaaning om zulks met alle discretie en bezadigtheid te doen, enz. In dato den* 12 *January* 1788.

Burgemeesteren en Regeerders der Stad Haarlem, notificeeren hier mede aan de goede Burgers en Ingezetenen van deeze Stad; dat zyne Doorluchtigſte Hoogheid den Heere Prince van Oranje en Nasſau, Erf-Stadhouder van deeze Provincie &c. &c. &c., ingevolge de Reſolutie van Hun Ed. Groot Mog. de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland van den 31ſten October laatstleeden, heeft goedgevonden, van zynent wegen na deeze Stad te committeeren Heeren Commisſariſſen, die op aanſtaande Maandag den 14den deezer ſtaan te arriveeren, en welke opgemelde Commisſariſſen toekomende Dingsdag en Woensdag, zullende zyn den 15den en 16deezer maand January, 's morgens ten elf uuren, zullen vaceeren op den Doelen binnen deeze Stad, omme aldaar te hooren alle de zodaanigen uit de Burgerye en Gemeente, als zich aan dezelven over eenig bezwaar zullen willen adresſeeren: recommandeeren Hun Edele Groot Achtb. echter aan alle en een iegelyk, die daar toe genegen zouden zyn, het zelve te doen met alle vereiſchte discretie en bezadigheid, tot vermydinge van alle confuſien en ter bewaaring der rust en goede orde, die tot nog toe binnen deeze Stad, zo gelukkig heeft geſubſiſteerd.

Actum ter Kamere, den &c.

(*Onder ſtond*)

In kenniſſe van my,

(*was get.*) O. VAN SCHUYLENBURG.

Digitized by Google

No. 390. *Request van* JR. C. DE VOS VAN STEENWYK, tot Havixhorst, *aan zyn Doorl. Hoogheid den Heere Erf Stadhouder; waarby verzoekt, dat over het Ambt van Rentemeester der Domeinen in de Landschap Drenthe, waar van zyn H. W. Gab. door eene Politique Resolutie is ontzet, niet mag worden gedisponeert, enz. In dato den 25 Dec. 1787.* (*)

Aan zyne Doorluchtigste Hoogheid den Heere Prince van Orange en Nassau, Erf-Stadhouder, Erf-Kapitein, en Admiraal Generaal der Vereenigde Nederlanden &c. &c. &c.

Geeft reverentelyk te kennen CAREL DE VOS VAN STEENWYK *tot de Havixhorst*, Lid van de Ridderschap, en Rentmeester der Domeinen van het Landschap Drenthe, dat hy Suppliant van ter zyden, edoch zo hy meent met grond, geinformeert is, dat de meerderheid der Staats-Leden deezer Lanschap, op den Reces-Landdag van den 21 December 1787, zouden hebben kunnen goedvinden, om hem Suppliant *via facti*, by eene Politique Resolutie, schoon ten eenemaal onverhoord, zo uit het Lid der Ridderschap te removeeren, als ook te ontzetten van deszelfs Ambt als Rentmeester der Domeinen: en alzo de Suppliant bedugt is, dat eenige Ingezetenen deezer Landschap zich by Uwe Doorl. Hoogh. zouden kunnen adressceren, om met dit pretenselyk vacant verklaarde Rentambt gebeneficeert te worden, zo keert de Suppliant zich tot Uwe Doorl. Hoogh. met verzoek: „ dat „ Uwe Doorl. Hoogh. deeze Supplicatien als anti„ dotaal zal gelieven te accepteeren, en, ten einde „ de zaak niet buiten zyn geheel geraake, te super„ sedee-

(*) Dat deeze Stukken niet in een Chronologische orde volgen, heeft tot rede, dat men van begrip is geweest dat het aangenaamer voor den Leezer zoude zyn, die in het verband na malkanderen, zonder daar na behoeven te zoeken, te kunnen leezen.

Digitized by Google

„ ſedeeren met de begeeving van dit Ambt, tot tyd
„ en wyle het voorſchreeven Ambt op eene wettige
„ wyze zal zyn vacant geworden, zynde de Suppliant
„ voorneemens, om zo dra deeze voorſchreevene
„ pretenſe remotie en ontzetting, op eene legaale
„ wyze tot deszelfs kennis zal gekomen zyn, zich
„ over deeze ongehoorde behandeling nader te a-
„ dresſeeren ten fine van redres."

Havixhorst den 25 December 1787.

't welk doende,

(*was get.*) C. DE VOS v. STEENWYK.

N°. 391. *Request van* Jr. C. DE VOS VAN STEENWYK tot de Havixhorst, *aan de Edel Mogende Heeren Staaten van het Landſchap Drenthe; waar by verzoekt, dat de Politique Reſolutie, op den receſ Landsdag van den* 20 *December* 1787 *genoomen, gelieven te ſtellen buiten effect, en de zaak ten zynen opzichte te herſtellen, zo en in dier voegen, als dezelve zich voor gemelde Reſolutie bevond. In dato den* 13 *January* 1788.

Edele Mogende Heeren, myne Heeren, Ridderſchap en Eigenerfdens Staaten der Landſchap Drenthe.

De Ondergeteekende uit het aan hem gezonden Extract uit het Regiſter der Reſolutien van Uw Ed. Mog., genomen op den reces Landdag van den 20 December 1787, tot deszelfs grootſte verwondering gezien hebbende, dat Uw Ed. Mog. hebben gelieven goed te vinden hem by eene Politique Reſolutie, en ten eenemaal onverhoord, voor altoos inhabiel te verklaaren, om in de Staats-Vergadering te verſchynen, of eenige Ambten, hoe genaamt, binnen deeze Landſchap te bekleeden (*), heeft zich niet kunnen dispenſeeren met verſchuldig.

(*) Zie *III. Deel*, N°. 345. bl. 246.

Digitized by Google

digde eerbied, doch ook te gelyk met behoorlyke vrymoedigheid, aan Uw Edele Mog. voor te draagen, dat door voorſz. Politique Reſolutie van Uw Edele Mog., bekentelyk door de meerderheid der Staatsleden, ten laste van geene onaanzienelyke minderheid hunner mede-Regenten, zonder de minſte forme van Proces genomen, de Ondergeteekende voornaamelyk zich in zyn Perſoon, zyn goede naam, ja zo wel ten opzichte zyner aangeboorene als verkreegene Rechten, op de fletriſanſte wyze, ten hoogſten bezwaard bevind.

De Ondergeteekende toch een verſchreaven Edelman deezer Landſchap, en dus, volgens het eigen aveu van Uw Ed. Mog. in die Reſolutie, een permanent Lid van Uw Ed. Mog. Vergadering zynde, heeft een onbetwistbaar, zo door Geboorte als admisſie verkreegen Recht, in die qualiteit zyn leeven lang erkend te worden, en de daar aan gehegte prærogativen te genieten, gelyk hy geen minder onlochenbaar Recht bezit, op het aan hem op eene wettige wyze, en voor zyn leeven lang, opgedraagen Rentambt der Domeinen, waar voor hy nog pas twee jaaren geleden het door Uw Edele Mog. vastgeſtelde Æquivalent aan de Landſchap betaald, en dus het zelve zelfs *titulo oneroſo* bekomen heeft.

De Ondergeteekende oirdeelt het niet nodig by deezen te betoogen, dat het hem volgens de gronden van het algemeene Recht, en van eene gezonde Staatkunde, ja ook zelfs volgens uitdrukkelyke Reſolutien van Uw Ed. Mog., deeze zyne zo aangeboorene als wettig verkreegene Rechten, nimmer anders kunnen worden ontnomen, als by wege van ordinaris Juſtitie, en daar en boven nimmer, voor dat aan hem eene volkomene faculteit tot eene volledige verdeediging gegund zy; de Ondergeteekende derhalven meent met reden te mogen veronderſtellen, dat Uw Ed. Mog., zich die gronden en die Reſolutien herinnerende, van zelve zullen penetreeren het groot bezwaar door voorſz. Reſolutie, op den reces Landdag van den 20 December 1787

ge-

genomen, aan de Ondergeteekende toegebragt; als die daar by niet by wege van ordinaris Juſtitie, maar by eene Politique Reſolutie, — en niet na genotene faculteit tot eene behoorlyke defenſie, maar geheel onverhoord — van zyne voorgemelde aangeboorene en verkreegene Rechten voor altoos is verſtoken geworden; ja die zelfs by meergemelde Reſolutie, ook voor het vervolg van tyd, word verklaard inhabiel te zyn, om ooit weder ter Staats-Vergadering te verſchynen, of eenig Ambt in deeze Landſchap te bekleeden, en dus op eene zyn goede naam en faam kwetzende manier gepriveerd van die Rechten, die elk gequalificeerd Ingezeten deezer Landſchap behooren, en hun niet, dan na *een Juſtitieel onderzoek, en opgevolgde volkomene conviction, kunnen worden ontnomen*, en voor een ieder, ten minſten in eene vrye Republiek, boven alles ongeſchonden behoorden bewaard te blyven.

De Ondergeteekende zal de aandagt van Uw Ed. Mog. niet op houden, met eene beſchryving van alle gevaarlyke gevolgen, die voor elk Ingezeten, voor elk Ambtenaar, ja voor elk Lid van Uw Ed. Mog. Souvereine Vergadering kunnen ontſtaan, zo 's Landſchaps Ingezetenen, zo alle Ambtenaaren, ja zo Leden van Staat, ja zelfs zo gebooren en permanente Leden van Uw Ed. Mog. Souvereine Vergadering, door de kleinſte meerderheid hunne mede-Regenten, op dusdaane wyze, ten eenemaal onverhoord, op het onverwagſte, by eene Politique Reſolutie, in hunne goede naam en faam gekwetst, van hunne wel verkreegene Rechten beroofd, van hunne Posten en Ambten ontzet, en voor altoos tot eenige bediening *inhabiel* zouden kunnen verklaard worden

Deeze gevolgen, hoe grievend voor een eerlyk en gevoelig hart, zoude de Ondergeteekende thands moeten ondervinden, en zouden hem te zwaarder treffen, om dat hy by zich zelven volkomen bewust is, zich in zyne qualiteiten reſpectivelyk, als

Regent en Ambtenaar, volgens zyn eed en pligt te hebben gekweeten, zyn Post en Ambt met alle getrouwheid en iever te hebben waargenomen, 's Lands Wetten te hebben geëerbiedigd, en in alle zyne handelingen en betrekkingen, niet dan het welzyn en het geluk van de Landschap in 't generaal, en alle deszelfs Ingezetenen in 't byzonder te hebben bedoeld, waarom het hem te meerder gegriefd heeft, zyn Persoon en gedraagingen, by meergemelde Resolutie van den jongsten Reces-Landsdag, door verscheidene Nieuwspapieren aan de Natie medegedeeld, in zulk een ongunstig daglight geplaatst te zien, waar in Uw Ed. Mog. dezelve voorzeker nimmer zouden hebben beschouwd, zo de Ondergeteekende de poincten van beschuldiging met de gronden van dezelve, behoorlyk waren gecommuniceerd, en hem eene genoegzaame vryheid, om zich daar tegen te verdeedigen, gegeeven was.

Om alle welke redenen, de Ondergeteekende dan ook met reden meent te mogen vertrouwen, en eerbiedig verzoekt: „ dat, onder reclame van alle „ zyne rechten den Ondergeteekenden competeerende, Uw Ed. Mog. voorgemelde politique Re„ solutie, op den Reces-Landsdag van den 20sten „ December laatstleeden ten zynen nadeele genoo„ men, gelieven te stellen buiten effect, en de „ zaak ten zynen opzichte te herstellen, zo en in „ dier voegen, als dezelve zich voor gemelde Re„ solutie bevond".

't Welk doende.

Havixhorst den 13 Jan. 1788.

(*was get.*) C. de Vos van Steenwyk.

Digitized by Google

No. 392. *Extract uit het Register der Resolutien van de Edele Mog. Heeren Ridderschap en Eigen-Erfdens, Staaten der Landschap Drenthe, genoomen op den reces Landsdag van den 15 Jan. 1788.*

(*Post alia.*)

Wyders, dat zy Heeren Gecommitteerdens ter voldoening aan de Resolutie van heden, hadden geëxamineert de Requesten van Mr. W. Tonckens en W. de Jonge in dato den 12 Janu. 1788, als mede van Jr. C. de Vos van Steenwyk *tot de Havixhorst* in dato den 13den *ejusdem*, houdende verzoek tot intrekking der Resolutie op den reces Landsdag van den 20sten December laatstleeden, ten hunnen opzichte gearresteerd, en ter herstelling in dien staat, waar in zich voor gemelde Resolutie bevonden hadden; en daaromtrent voor Rapport uit te brengen, dat eenpaarig van gedagten zyn, om dezelve Requesten ter Vergadering van Ridderschap en Eigen-Erfdens open te leggen, en op navolgende wyze Hun Ed. Mog. te dienen van consideratien en advis.

Dat de beide Requesten, alleen uit hoofde van de Resolutie van den 20sten December laatstleeden, waar by begreepen is, dat de zaaken daar in bedoeld voor volkomen afgedaan zullen worden gehouden, reeds daadelyk hadden kunnen worden afgewezen; dan gemerkt, dat daar en boven diens inhoud, als berustende op gronden in geenen deele admissibel, wel verre van te mogen strekken tot eenige justificatie der Requestranten, veel eer geschikt zyn, om de billyke verontwaardiging deezer Vergadering, over den bevoorens aangedaanen hoon te vernieuwen, doordien aldaar tegens de bekende waarheid aan, en op een zeer bedenkelyke wyze, de zo plegtige als wel overwogene Resolutie van den 20sten December jongstleeden, door afgewezene en dus niet presente Leden, word afgemaalt, als genoomen by een pretense incompleete Vergadering, en geringe meerderheid van dien.

Dat derhalven van gedagten zouden zyn, dat onder

der betuiging of blyk van een gepast ongenoegen, deeze Vergadering behoorde ten vollen te perſiſteeren, by hun welbedagte Reſolutie van den 20 December 1787, en den Heer Landſchryver te authoriſeeren, om inkomſtig alle Requesten van ſoortgelyken inhoud, dienende om verandering omtrent gemelde Reſolutie van den 20 December 1787 te te verzoeken, of te weeg te brengen, *de facto* van de hand te wyzen, als niet geſchikt om alhier ter deliberatie te worden gebragt; terwyl Extracten van deeze Reſolutie aan de Requestranten zouden worden geëxtradeert, om te ſtrekken tot hun narigt, en de Requesten ter Secretarie blyven geſeponeert.

(*Post alia.*)

En hebben de Heeren Ridderſchap en Eigen-Erfdens zich met het uitgebragte advis, opzichtelyk de Requesten van Jr. C. DE VOS VAN STEENWYK, als mede van Mr. W. TONCKENS en W. DE JONGE in allen deele geconfirmeert, en het zelve in een Staats-Reſolutie geconverteerd, en den Landſchryver invoegen aldaar vermeld, geauthoriſeerd.

Accordeerd met voorſz. Register.

(*was get.*) W. H. HOFSTEDE.

No. 393. *Placaat van Amneſtie van Ridderſchap en Eigenerfden, de Staaten der Landſchap Drenthe enz. In dato den* 15 *January* 1788.

Ridderſchap en Eigenerfden Staaten der Landſchap Drenthe, doen te weeten: dat overweegende de veruitziende onderneemingen en bedenkelyke inzichten, om 's Lands goede doch min ergdenkende Ingezetenen, zo door het verſpreiden van de vuilſte lasterſchriften, (de tastbaarſte ongerymdheden bevattende) als door andere ongeoirloofde middelen in geduurige zorge en onrust te houden, waar

Digitized by Google

waar aan ſommige Landſchaps Ingezetenen, en inzonderheid de Hoofden der Exercitie-Genoodſchappen en zogenoemde Burger- of Vaderlandſche Societeiten, (by onze reſpective Reſolutien van den 29ſten September en 20ſten December des afgelopenen jaars voor altoos vernietigd,) zich hebben ſchuldig gemaakt; en nu van achteren eerst recht het gevaar penetreerende, waar aan deeze Landſchap zoude zyn blootgeſteld geweest, zo niet de Godlyke Voorzienigheid hunne verdervelyke raadſlagen op het onverwagtst en als in een oogenblik verydeld hadde.

Zouden wy, met de rechtvaardigheid alleen raadpleegende, en het oog alleen vestigende op de ſlegte grondbeginſelen deezer woelzieke Menſchen, om door laster, leugen, en inboezeming van misſtouwen, het beſtuur der Regenten verdagt, en alle banden van ondergeſchiktheid zo nodig ter bewaaring van de rust en veiligheid in een Burgerſtaat los te maaken, de wreeking van ons geſchonden gezag aan de geſtrengheid der Wetten moeten overlaaten.

Dan conſidereerende, dat verre het grootſte aantal der Perſoonen in de thands gedempte onlusten betrokken geweest, zonder opzettelyke kwaadaartige bedoelingen, zich door inductie en opſtooking van eenige weinige rustelooze Tweedragtzaaijers, tot onwettige bedryven hebben laaten vervoeren, en onkundig zyn geweest van de heillooze oogmerken der Hoofden en Aandryvers, om onder den uiterlyken ſchyn van Vaderlandsliefde en herſtelling der verduiſterde Voorrechten, de eenpaarig vastgeſtelde Conſtitutie, (by welkers obſervantie der Ingezetenen welvaart zo merkelyk is toegenomen) om te keeren, en 's Landſchaps Oppermagt aan het goeddunken van nabuurige Provincien, of onweetende en ongequalificeerde Genoodſchaps- en Societeits-Leden te onderwerpen.

Zo is het, dat wy, ſchoon ten hoogſten verontwaardigd over de aanſlagen van een muitzugtigen hoop;

hoop, op 's Lands Hoogheid vermerel, ondernodmen; echter op 't voorstel van zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder by monde van den Heere Drossaard deezer Landschap ter Vergadering gecommuniceert, en na ingenomen advis van de Heeren Drost en Gedeputeerden meer genegen zyn, de onvoorzichtige en door onbedagtzaamheid misleide Ingezetenen, met blyken van goedertierenheid tot het bezef hunner pligt terug te leiden, als dezelve aan den onbelemmerden loop van de strafoeffende gerechtigheid over te laaten.

Na rype deliberatie hebben goedgevonden te ordonneeren en statueeren, zo als wy uit onze Souvereine magt en hoogste gezag ordonneeren en statueeren by deezen, dat ten spoedigsten binnen deezen Landschap zal worden afgekondigd een generale Amnestie, Abolitie en Vergiffenisse, van al het gene gedurende de alhier plaats gehad hebbende troubles, ter zaake van dien onbehoorlyk en wederrechtelyk gedaan en bedreeven is, en dat alle misdaaden uit hoofde der ontstaane oneenigheden en onlusten geperpetreert, van nu af aan vergeeten en vergeeven zullen zyn en blyven.

Willende en begeerende, dat daaromtrent immer eenig verder onderzoek zal mogen geschieden of gedaan worden.

Alles in een vast vertrouwen, dat elk en een ieder der Ingezetenen in het toekomstige, het bestuur en de Regeering deezer Landschap aan ons, of die genen welke zulks onzentwegen is aanbevolen zullen overlaaten, en teffens begrypen, dat zo ze met verstmaading van deeze onze zonderlinge gratie in hunne ongehoorzaamheid voortgaan, en zich op nieuw aan wederstreeving onzer bevelen schuldig maaken, zy als dan geene de minste toegeevendheid van ons te wagten hebben, maar dat wy integendeel naar rigeur van rechten tegens hun zullen doen procedeeren.

En op dat de Hoofdbeleiders der tweedragt door straffeloosheid aangemoedigd, hunne voorige ontwerpen

werpen niet mogen hervatten, en de zoekers van nieuwigheden en onrust in 't vervolg mogen afgeschrikt worden, om eenvoudige Lieden tot het deelgenoodschap hunner misdaaden te verleiden.

Hebben wy al wyders ter bewaaring van orde en ruste in den Lande, nodig en dienstig gevonden, van deeze onze Amnestie en Vergiffenisse uit te sluiten.

1. De Persoonen in onze Resolutie van den 20 December 1787 by naamen genoemd, en als de voornaamste Aanvoerders en eigenlyke oirzaaken der disordres, festse in onze Vergadering ontzegt, en onbekwaam verklaard eenige Ambten of publieke Posten in deeze Landschap te kunnen bekleeden.

2. De Persoonen, welk als Secretarissen van de vernietigde Genoodschappen en Societeiten gefungeert hebben, voor zo verre bevonden zullen worden of reeds mogten bevonden zyn tegens hunne gecommitteerden of gepresteerden eed, zaaken of papieren dien aangaande, ter kwaader trouw te hebben verzweegen of weerloos gemaakt.

3. Zodaanige Schuldenaaren en verdere gerichtelyke Personen als reeds bevonden zyn of nog mogten bevonden worden, den hand te hebben geleend, en 't zy door daaden, 't zy door gesprekken de Inwezenen van hun aankleeven aan de gevestigde Constitutie en billyken eerbied voor het Huis van Orange en de Regeering af te trekken.

4. Den Persoon, welke hoogstwaarschynlyk by de oproerige beweegingen, den 11 November 1785 te Meppel een doodslag begaan heeft.

5. Zodaanige Predikanten en verdere Kerklyke Personen als reeds bevonden zyn of nog mogten bevonden worden, het zaad van tweedragt in hunne Gemeentens te hebben gezaaid, en de verderfelykste nieuwigheden door de schandelykste middelen te hebben aangepreezen.

6. De Schryver, Drukker en Verspreiders van

het

het ſchandelyk Lasterſchrift, geintituleerd: *de tegenswoordige Staat van Drenthe ontmaskert.*

Tegens welken alle wy den Heere Drosſard als Hoofd-Officier deezer Landſchap verzoeken, en ſpeciaal authoriſeeren, zonder de minſte diſſimulatie, conniventie of gratie het recht van de Hooge Overigheid waar te neemen, want wy zulks ten dienſte van den Lande en tot gerust- en veiligheid der goede Ingezetenen aldus bevonden hebben te behooren.

No. 394. *Diſpoſitiven van Hun Ed. Mog. Myne Heeren Ridderſchap en Eigenerfden, Steden der Landſchap Drenthe, gedaan op den Landdag van den 15 January 1788.*

Behalven het bovenſtaande Plakaat van Amneſtie op de afgeloopene Drentſche Staats-Vergadering, gearresteerd, zyn nog op den zelfden Landsdags, de Predikanten Albrink van Odoren en Schacht van Borger in ſubmiſſie ontfangen, en aan den eerſten is opgelegt, om Zondag den 9 Maart in zyne Gemeente, ten overſtaan van den Scholtus Mr. L. Willinge en twee Viſitatoren Synodi, te moeten doen een Boet-Predikatie uit *Spr.* XXIV. *vs.* 21, 22. en voorts tegenswoordig zyn by een dergelyke Preek door Ds. Schagt op den eerstkomſtigen Landsdag over *Ezra* IX. *vs.* 13, 14. tot Aſſen te houden, waar na beide deeze Predikanten van hunne ſuſpenſie zullen ontheeven, en wederom gerehabiliteerd zyn.

Dat Ds. Hemmes van Emmen is gedimitteerd, en aan hem het Prediken in deeze Landſchap verboden.

Dat de Scholtus Verschuir en Schoolmeester Camps van Sleen, zyn geſuspendeert. En den Heere Drost verzogt, tegens beide op den eerstkomſtigen Landsdag naar de Wet te procedeeren.

Dat

Dat alle Leden van vernietigde Exercitie-Genootſchappen of Societeiten boven de 16 jaaren oud zynde, op den Landsdag van Maart eerstkomende, het bewuste Declaratoir zullen moeten teekenen ofte anders van hunne Ambten en Posten, ſesſie in de Kerkenraaden daar onder mede begreepen, direct ontſlagen, en in het vervolg tot geene Bediening verkiesbaar zyn.

Dat op dezelve Landsdag, de Heeren Staaten, de ondergeſchikte Collegien en verdere Ambtenaaren zullen moeten zweeren:

„ De Souvereiniteit van de Landſchap in de te„ genswoordige Regeeringsform onder het Stad„ houderlyke beſtuur, zo als het zelve ingevolge „ de poincten van redres en verdere plegtige op„ dragt aan zyne Hoogheid WILLEM DE IV. in 't „ jaar 1749, eenpaarig gedaan, en nader in 1766 „ op Prins WILLEM DE V, op dien zelfden voet „ is gedefereert, in alle haare deelen te willen hel„ pen conſerveeren en maintineeren, zonder zich „ bevoegt te houden, immer elkanderen by meer„ derheid van deezen ééd te kunnen ontſlaan, en „ wanneer hun iets mogte voorkomen, dat daar te„ gens opzettelyk zoude worden ondernomen, zy „ daar van aan de Staaten, den Heer Erf-Stadhou„ der, of Vrouwe Gouvernante in der tyd, of aan „ den tydigen Heere Drosſard, ten eerſten kennis „ zullen geeven".

Welke Ampliatie vervolgens in den gewoonen ééd zal worden ingevoegt.

Voorts is geresolveert, dat de introductie van deezen ééd met alle mooglyke plegtigheid zal weezen vergezelt, waar van de Arrangementen aan Drost en Gedeputeerden zyn opgedraagen.

Eindelyk is het Collegie nog geauthoriſeert om door de meest gepaste middelen voorzieninge te doen, en nauwkeurig toezigt te houden, dat geen Predikanten noch Proponenten, welke zich eloers binnen deeze Republiek, in de gepasſeerde troubles en onluſten wezentlyk mogten hebben ge-

mengt, binnen de Landſchap tot den Predikdienst of andere deelen van het Predikambt worden toegelaaten.

No. 395. *Request van Jr.* C. DE VOS VAN STEENWYK tot de Havixhorst, *aan zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, waar by verzoekt, dat zyne Doorl. Hoogheid door Hoogstdeszelfs conſtitutioneele invloed op den eerstkomenden Ordinaris-Landdag, het daar heen gelieve te dirigeeren, dat de Reſolutien door de Heeren Staaten der Landſchap Drenthe op den 26 Decemb. 1787 en den 15 Jan. 1788 ten nadeele van den Ondergeteekenden genomen, worde buiten effect geſteld enz. In dato den 1 Maart 1788.*

Aan zyne Doorluchtigſte Hoogheid den Heere Prince van Oranje en Naſſau, Erf-Stadhouder, Kapitein en Admiraal-Generaal der Vereenigde Nederlanden &c. &c. &c.

De Ondergeteekende C. DE VOS VAN STEENWYK *tot de Havixhorst*, heeft de eer Uwe Doorluchtigſte Hoogheid met verſchuldigde eerbied voor te draagen, dat hy Ondergeteekende, in het laatſt van de maand December van het jongſt afgeweeken jaar, de vryheid genoomen heeft zich aan Uwe Doorluchtigſte Hoogheid te adreſſeeren, en Hoogstdenzelven te kennen te geeven: *dat de Ondergeteekende des tydes van ter zyden geinformeerd was, dat de Heeren Staaten der Landſchap Drenthe hadden goedgevonden hem Ondergeteekende uit de Ridderſchap der voorſchreeven Landſchap te removeeren, en daar in voven te ontzetten van deszelfs post als Rentmeester der Domeinen; met antidotaal verzoek, dat Uwe Doorluchtigſte Hoogheid geliefde te ſuperſedeeren met de begeeving van dit Ambt, tot tyd en wyle het zelve op eene legaale en wettige wyze zoude zyn vacant geworden; overmids de Ondergeteekende voornaemens was zich over deeze ongehoor-*

de

de behandeling nader te adresseeren ten fine van redres.

De Ondergeteekende heeft gemeent te mogen veronderstellen, dat Uwe Doorl. Hoogheid op dit zyn verzoek een favorabel reguard geslagen heeft, uit hoofde dat Hoogstdezelve tot nog toe, zo veel den Ondergeteekenden bekend is, geenen anderen Rentmeester in des Ondergeteekendens plaats heeft aangesteld, onaangezien Uwe Doorl. Hoogheid daar toe by Resolutie van de Heeren Staaten van den 20 December 1787 verzogt was, waar door de Ondergeteekende te meer vrymoedigheid bekomen heeft, thands aan Uwe Doorl. Hoogheid open te leggen de behandeling den Ondergeteekenden door de meerderheid zyner mede-Regenten aangedaan, waar door den Ondergeteekenden by wege van feiten niet alleen ontzet is van die rechten, welke hem uit hoofde zyner geboorte, admisie ter Staats-Vergadering, en als Ambtenaar deezer Landschap competeeren, maar dat meer is, waar door den Ondergeteekenden te deerlyk gekwetst is in zyn goede naam en eer, die den Ondergeteekenden dierbaarder dan het leeven is; en zulks in vertrouwen, dat, daar tot een der luisterrykste charges van Uwe Doorl. Hoogheid als Erf-Stadhouder deezer Landschap behoort van voor te komen, *dat geene Ingezetenen, en dus ook geene Leden van Staat van hunnen ordinairen Richter afgetrokken, maar integendeel bewaard worden in hunne Vryheid, Gerechtigheden, Rechten, Privilegien, welhergebragte Costumen en Usantien*, Uwe Doorl. Hoogheid zich niet zal onttrekken om een gunstig oog te slaan op dit Adres, en het verzoek daar by door den Ondergeteekenden te doen.

De Ondergeteekende heeft overzulks de eer ter kennis van Uwe Doorl. Hoogheid te brengen, dat hy in het laatst van het voorleeden jaar, ontfangen heeft een Extract uit het Register der Resolutien van de Edele Mog. H. H. Ridderschap en Eigenerfden, Staaten der Landschap Dronthe, genomen op den reces Landsdag van den 20 December 1787, (waar van hy de eer heeft hier nevens copie

ſub A (*) te voegen,) waar by de Heeren Staaten voornoemt hebben goedgevonden, den Ondergeteekenden zonder de minſte forme van Proces, en daar en boven ten eenemaal onverhoort, voor altoos inhabiel te verklaaren, om in de Staats-Vergadering te verſchynen, of eenige Ambten, hoegenaamd, binnen deeze Landſchap te bekleeden, en aldus te ontzetten van deszelfs Ambt als Rentmeester der Domeinen, met welk Uwe Doorl. Hoogheid den Ondergeteekenden in den jaare 1785 heeft gelieven te beneficeeren.

De Ondergeteekende is nauwlyks in ſtaat eenige beſchryving te doen van de aandoeningen, welke hy by de lecture van voorſchreeven Reſolutie ontwaarde, alzo hy nimmer hadde kunnen bevroeden, dat men in een Land, het welk met den naam van Vry pronkt, de aangeboorene zo wel als verkreegene Rechten van een Lid van Staat, van een' gebooren Edelman, (wiens Voorouders reeds lang voor de oprichting deezer Republiek onder de Ridderſchap deezer Landſchap in de Lands-Vergaderingen zyn verſcheenen geweest) en van een' Ambtenaar, in zo verre zoude hebben kunnen los maaken, dat dezelve door eene meerderheid der Staats-Leden, aan een mede-Staatslid konden worden ontnoomen by wege van eene Politique Reſolutie, en zonder eenig præallabel verhoor; daar integendeel de Ondergeteekende altyd gemeent heeft, dat in een Land, alwaar eene onkrenkbaare adminiſtratie der Juſtitie plaats heeft, alwaar de Perſoonen, Goederen en Rechten van alle Ingezetenen zonder onderſcheid, beveiligd, en geëerbiedigd behooren te worden, en onder de beſcherming der Wetten te zyn, niemant, zelfs uit het minſte gedeelte van dezelve, kan worden gezet, dan by forme van ordinaris Juſtitie, naar behoorlyk onderzoek van zaaken, en na den Beſchuldigden gelegenheid te hebben gegeeven, om zich te kunnen verdeedigen, zonder denzelven in eenige deelen, het zy ten prin-

(*) Zie *III. Deel*, bl. 246. No. 3.

Digitized by Google

principaalen, het zy in *exceptivis* te mogen bekorten: in dit denkbeeld word de Ondergeteekende ook niet weinig verſterkt, doordien onze Voorouders by ſpeciaale Reſolutie tegen de willekeurige Remotien van alle Officianten deezer Landſchap hebben voorzien, by gelegenheid, zo het ſchynt, dat in de voorleeden Eeuw zeker Drost deezer Landſchap, de geheiligſte rechten der Ingezetenen in den wind ſlaande, aan een Lid uit den Etſtoel, die niet naar 's Drosten genoegen voteeren wilde, bedreigingen deede, *dat hy in zyn laatſte jaar in den Etſtoel zat*, en dus uit zyn Post zoude gezet worden.

De Ondergeteekende kan insgelyks niet ontveinzen, dat zyne ſmerte niet weinig vermeerderd is, na dat de Ondergeteekende heeft moeten ondervinden, dat men, door de inſertie van voorſchreeven Reſolutie in differente Nieuwspapieren, getragt heeft den Ondergeteekenden niet alleen by de Ingezetenen deezer Landſchap, wier welzyn en rechten hy altyd boven alles heeft zoeken te behartigen, maar zelfs by de geheele Natie verdagt te maaken, *van zich* (zo luiden de woorden der Reſolutie) *tegen de Hoogheid van den Lande verregaande te hebben vergreepen, en dus het vertrouwen der Regeering geheel onwaardig te hebben gemaakt*, niet tegenſtaande de Ondergeteekende vertrouwt, dat 'er niets diergelyks tegen denzelven bewezen is, of kan bewezen worden, en zo 'er al iets nadeeligs tegen hem gedeponeerd mogte zyn, daaromtrent nimmer gehoord is, ten einde zyne defenſie in te brengen.

Het was dan uit aanmerking van het voorſchreeven, als mede uit overweeging van de ſchroomelyke gevolgen, welke voor ieder Ingezeten, ieder Ambtenaar, ieder Lid van Staat uit diergelyke feitelyke handelingen ſtonden geboorten te worden; uit overtuiging van zyn blank geweeten, van zich en als Regent, en als Ambtenaar, allezints overeen-

Digitized by Google

eenkomstig aan het geen hy oirdeelde zynen pligt te zyn te hebben gedraagen; en indelyk uit hoofde van het belang, dat de Ondergeteekende heeft in de behoudenis van deszelfs goede naam en eer, die by de inhabiel verklaaring van ooit weder ter Staats-Vergadering te mogen verschynen, of eenig Ambt, hoegenaamd, binnen de Landschap te bekleeden (eene notoire fletrisure voor den Ondergeteekenden involveerende) zo deerlyk als onverdiend bezwalkt is, dat de Ondergeteekende het van zynen onvermydelyken pligt geoirdeeld heeft, zich op den eerst gevolgd zynde reces Landsdag van den 15 January 1788 aan de Heeren Staaten te moeten adresseeren met een eerbiedig en in gepaste termen vervat Adres, (waar van hier nevens Copia *sub B* (*) wordt overgelegt,) ten einde Hun Edele Mogenden de gevolgen van voorschreeven Resolutie onder het oog te brengen, en Hoogstdezelve te suppliceeren van de meergemelde Resolutie in te trekken, en *dus de zaak te herstellen zo en in diervoegen, als dezelve zich voor den* 20 *December* 1787 *bevond, en wel onder reclame van alle rechten den Ondergeteekenden competeerende.*

Dan hoe zeer de Ondergeteekende zich gevleid hadde, dat deeze zyne allezints betaamelyke demarche eenigen ingang by de Heeren Staaten deezer Landschap zoude hebben gevonden, heeft hy wederom tot zyne innerlyke smerte moeten verneemen, dat Hun Ed. Mogenden uitwyzens nevensgaande Extract Resolutie *sub C.* (†) (edoch, zo als de Ondergeteekende geinformeerd is, tegens het uitdrukkelyk advis van twee Dingspilen genomen,) *hebben goedgevonden, onder betuiging van Hun Ed. Mogenden gepast ongenoegen, ten volen te perfisteeren by de Resolutie van den* 20*sten December jongstleeden, en den Heer Landschryver te authoriseeren, om inkomstig alle Requesten van soortgelyken*

(*) Zie hier voor No. 391. bl. 71.

(†) Zie No. 392. bl. 75.

Digitized by Google

lyken inhoud de facto *van de hand te wyzen, als niet geſchikt, om ter deliberatie der Staats-Vergadering te worden gebragt, blyvende het Request ter Secretarie geſeponeerd.*

De Ondergeteekende de motiven tot fundament van voorſz. Reſolutie, in het generaal gelegd, vergelykende met deszelfs gedaan Adres, het welk alleen rouleert over het buiten den cours van de ordinaris Juſtitie, en het onverhoord ontzetten van den Ondergeteekenden uit deszelfs Staat en Ambt, als mede het gevaarlyke van zodaanig Syſthema, inloopende tegen de gemeene Rechten, en die van het Landſchap zelve; en, in het byzonder, reflecteerende op de poſitie, dat des Ondergeteekenden Adres was *berustende op gronden in genen deelen admisſibel*, hadde een ruim veld om remarques te maaken, die geen gunſtig denkbeeld, omtrent het handhaaven der Juſtitie in de Landſchap zouden opleveren; dan daar dezelve van zelfs in het oog loopen, zo zal den Ondergeteekenden zich dispenſeeren, tot vermyding van alle aanſtootelykheden, 'er eenige te berde te brengen; Uwe Doorl. Hoogheid ſlegts doende opmerken, dat de Heeren Staaten ſchynen verwagt te hebben, dat des Ondergeteekendens Adres zoude inhouden deszelfs *juſtificatie*. Dan Doorluchtigſte Vorst! de Ondergeteekende begrypt niet, hoe met mooglykheid eenige juſtificatie van zyde van den Ondergeteekenden zoude te pas komen, dewyl zulks in geenen deele het oogmerk van des Ondergeteekendens Adres was, als louter ſpecteerende de wyze van handelen, tegens gewoone manier, met den Ondergeteekenden gehouden, en ook volſtrekt het oogmerk niet zyn konde, alzo den Ondergeteekenden geene particuliere poincten van beſchuldiging gecommuniceerd waren, en de Ondergeteekende zich volkomen vry kende van misdaaden, die zodaanige dispoſitie, als by meergemelde Reſolutie van den 20 December 1787 vervat is, zoude kunnen meriteeren; en wel te minder, wyl de Ondergeteekende, uit het gewagen

van *bevoorens aangedaanen hoon*, in de Reſolutie van den 15 January 1788, van agteren heeft moeten opmaaken, dat de redenen van het neemen der Reſolutie van den 20 December 1787, zoude gelegen zyn in zekeren *hoon*, door den Ondergeteekenden de Heeren Staaten aangedaan; daar echter de Ondergeteekende zich geheel onbewust is van deszelfs wettigen Souverein ooit of ooit te hebben gehoond, noch in deszelfs qualiteit als Lid van Staat, noch in die van Ambtenaar; terwyl hy zich niet herinneren kan, in laatstgemelde betrekking zich anders, dan met alle mooglyke bereidwilligheid, te hebben gekweeten, in het naarkomen der orders, hem door de H. H. Drost en Gedeputeerden tydelyks gegeeven; gelyk hy ook, in de eerstgemelde qualiteit, zich altyd zodaanig gedraagen heeft, als hy vermeent in den dag van het Jongst Gericht, met een gerust gemoed, te kunnen verantwoorden, ten waare dan nog, dat ſommige individueele Staatsleden voor een hoon, hun particulier aangedaan, zouden willen op neemen, de poogingen door den Ondergeteekenden in den jaare 1785 niet zonder vrugt aangewend, om een' onwaardigen Ambtenaar, (op wien ſommige Staatsleden de naauwſte betrekking hebben,) in deszelfs post exactelyk na te gaan, met het gevolg voor de Landſchap, dat dezelve van zyne malverſatien overtuigd, de welverdiende ſtraffe voor dezelve met de vlugt heeft voorgekomen; een geval, het welk de Ondergeteekende vertrouwt, dat Uwe Doorl. Hoogh. nog wel in geheugen zal hebben, of ſchoon de Ondergeteekende twyffelt, of Hoogstdezelve wel van alle anecdotes, by de behandeling van die zaak plaats gehad hebbende, grondig geinformeerd is, en welker publiciteit aan ſommige der Notabelſte Staatsleden juist de grootſte eer niet zoude aandoen. — Voor het overige, wil de Ondergeteekende gaarn aan het Hoog verligt oirdeel van Uwe Doorluchtigſte Hoogheid, en van de geheele onpartydige wereld overlaaten van te beoirdeelen, of den Ondergeteekenden voorſchree-

ven

ven Adres iets hoonends voor de Heeren Staaten bevat; vertrouwende, dat niemand den aart van des Ondergeteekendens klagten, en deszelfs omſtandigheden in aanſchouw neemende, zulks zal bevinden.

Eindelyk wordt als een motif voor het arresteeren der Reſolutie van den 15den January 1788, ten opzichte van den Ondergeteekenden, aangevoerd, dat de Ondergeteekende by het meergemelde Adres zoude hebben geavanceerd, *dat de Reſolutie van den 20 December 1787, genomen zoude zyn by eene incompleete Vergadering, en geringe meerderheid van dien.* — Dan Uwe Doorl. Hoogheid zal van het abuſive deezer ſtelling wel dra overtuigd worden, wanneer Hoogstdezelve het voorſz. Adres zal hebben ingezien, alzo in het zelve 'er geen tittel of jota van te vinden is; dewyl echter de Heeren Staaten deeze remarque, hoe wel te onrechte, gemaakt hebben, zo zal de Ondergeteekende, zonder zich over de wettigheid of onwettigheid deezer Vergadering uit te laaten, deeze gelegenheid arripieeren, om Uwe Doorl. Hoogheid eenigzints te informeeren van het geen op den 20 December 1787, ter Staats-Vergadering deezer Landſchap, is voorgevallen, met relatie tot de deliberatien, die het neemen van voorſz. Reſolutie zyn voorafgegaan; die Vergadering wierd aangelegd, ten einde te hooren en te delibereeren over het Rapport van Hun Heeren Gecommitteerden tot de zaaken der vernietigde Genoodſchappen &c., en tot het bywoonen van dezelve wierden de Volmagten der Karſpellen, even als de Verſchreevene Edellieden, *Perſoneel* beſchreeven, ſchoon het ten opzichte der eerstgemelde meest gebruikelyk is, dat de Karſpels worden aangeſchreeven hunne Volmagten te zenden, zonder deſignatie van Perſoonen, zo als toen ook hadde behooren te geſchieden, en gelyk men zulks tegen den volgenden Landdag ook begreepen heeft. De Leden ſeſſie hebbende genomen, wierd het gewoon Gebed geleezen, en ſtraks hier op een aantal van 14 Leden, (zo als de Ondergeteekende gein-

formeerd is,) gesommeerd de Vergadering te verlaaten. Na dat deeze, zonder het Rapport te hebben hooren leezen, waaren opgestaan, opperde een der sessie behouden hebbende Leden eene zwaarigheid wegens de inclompleetheid der Vergadering, en protesteerde deswegens, vermits hier door zulk een notabel getal van Karspellen in hun welhebbend Recht, van ter Staats-Vergadering te worden gerepræsenteerd, gefrusteerd zouden worden; dan de toenmaalige meerderheid der Vergadering, na dat dit veertiental hunner mede-Regenten dezelve hadden moeten verlaaten, resolveerde zich voor compleet te houden, en de Resolutie houdende de remotie van verscheidene Staats-Leden, en Leden der Etstoel, werd gearresteerd; niet, gelyk in sommige nieuwspapieren geannonceerd is, met eenpaarigheid; maar, behalven de 14 absente Karspels Repræsentanten, tegen het advis van sommige der præsente Leden.

De Ondergeteekende vertrouwt, dat Uwe Doorl. Hoogheid uit dit omstandig verhaal van zaaken genoegzaam zal kunnen opmaaken, hoe zeer de Ondergeteekende, zo in deszelfs aangeboorene als verkreegene Rechten, en in qualiteit als Lid der Ridderschap, en als Rentmeester der Domeinen van het Landschap Drenthe, door meergemelde Resolutie van den 20 December 1787 is verkort, zonder dat de Ondergeteekende Uwe Doorluchtige Hoogheids hoogwigtige occupatien zal behoeven te interrumpeeren met een betoog van het wederrechtelyke en gevaarlyke, dat 'er in gelegen is, wanneer eene meerderheid van Staats-Leden hunne mede-Leden, onverhoord, en buiten forme van eenig Proces, zouden vermogen te dimitteeren, en buiten functie te stellen, alzo dan alle egaliteit onder de Leden van een en dezelve Staats-Vergadering zoude moeten ophouden. — De Ondergeteekende zal insgelyks niet behoeven aan te toonen, waar het op zoude uitloopen, wanneer de meerderheid eener Staats-Vergadering zoude bevoegd zyn, om

op

op gelyken voet Ambtenaaren, door Uwe Doorl. Hoogheid met eenig Ambt gebeneficeerd, waar van het vastgeſtelde æquivalent pas aan de Landſchap betaald, en waar van de bediening nauwlyks aanvaard was, zonder zelfs aan eenig wangedrag in deszelfs adminiſtratie ſuſpect te zyn, te kunnen ontzetten. De Ondergeteekende is ook in deezen niet beſchroomd zelfs de geſlepenſte laster te durven tarten, om iets ten zynen nadeele, nopens eenige verkeerde directie in het hem aanbetrouwde Rentambt, te voorſchyn te brengen: of ſchoon de Ondergeteekende nog heeft moeten ondervinden, dat men den zelven, op den gewoonen tyd en wyze, (om redenen den Ondergeteekenden onbekend,) deszelfs reekening niet heeft afgenomen in gelykheid van de andere Rentambten deezer Landſchap.

En alzo den Ondergeteekenden de weg tot redres van deeze zyne gefundeerde grieven binnen deeze Landſchap, door de Reſolutie van den 15 January 1788, is toegemuurd; zo is de Ondergeteekende genoodtdrongen, om zich te wenden tot Uwe Doorl. Hoogheid, in Hoogstdeszelfs qualiteit, als Erf-Stadhouder der Landſchap Drenthe, met zeer ootmoedig verzoek: „ dat Uwe Doorl. Hoogheid, „ door Hoogstdeszelfs Conſtitutioneelen invloed, „ op den eerstkomenden ordinaris Landdag (welke „ tegen den 11 Maart aanſtaande is uitgeſchreeven,) het daar heen gelieve te dirigeeren, dat „ de meergemelde Reſolutien, door de Heeren „ Staaten der Landſchap Drenthe, op den 20 December 1787 en den 15 January 1788, ten nadeele van den Ondergeteekenden genomen, worden buiten effect geſteld, en de zaak ten zynen „ opzichte herſteld in dien ſtaat, zo als dezelve „ zich bevond voor het neemen van voorſz. beide „ Reſolutien."

't welk doende enz.

Havixhorst den 1 Maart 1788.

(*was get.*) C. DE VOS V. STEENWYK.

No.

№. 396. *Extract uit de Resolutien van Hun Ed. Mogenden de Heeren Staaten van Friesland, behelzende de dispositie over de Regeering der Stad Franeker, enz. In dato den* 14 *January* 1788.

Ter Vergadering in nadere deliberatie gelegd zynde het gerefolveerde by Staats-Refolutie van den 2 October 1787, waar by, uit conſideratie dat de Leden van den Magiſtraat en Vroedſchap der Stad Franeker, de een in een minderen graad, zich door hun gedrag, zo tegen de Hooge Regeering als tegen de Adminiſtratie der Juſtitie, hadden vergreepen, tot nadere dispoſitie van Hunne Ed. Mog., waren gehouden buiten functie, uitgezonderd alleen de Heer LAMORAAL JOACHIM JOHAN RENGERS, welke, als een wettig gebleeven Raad in de Vroedſchap en Regeerend Burgemeester dier Stad, by de opgemelde Reſolutie, was aangemerkt en proviſioneel aan hem de Regeering gelaaten, doch met adjunctie van eenige weinige bekwaame en der Rechten kundige Perſoonen, alles breeder in de Reſolutie zelve voorkomende.

En insgelyks nader gedelibereerd zynde op de Reſolutie by Hunne Edele Mogenden den 3den November van voorſchreeven jaar genomen, concerneerende de Requesten van JAN FEIKEMA en ANDRIES SALVERDA *cum ſoc.*, de deductie van S. H. MANGER en de Requeste van J. SALVERDA, J. CLEISMA, W. VAN DER KLAS, JAN SCHELTEMA en TJEERD SYTZES BANGA, alle geſuſpendeerde Leden van voornoemde Regeering, tendeerende om zo veel doenlyk hunne onſchuld te demonſtreeren, ten einde de Reſolutie van den 2den October hier vooren gemeld, buiten effect geſteld en zy reſpectivelyk wederom gerehabiliteerd mogten worden.

En voorts byzonder gelet zynde op het Præ-Advys, door de Heeren Gecommitteerden in 't Mindergetal, met Commisſarisſen uit het Collegie der Heeren Gedeputeerden en uit den Hove Provinciaal zo tot defenſie deezer Provincie als tot bewaaring en

Digitized by Google

en herſtel der rust en goede orde aldaar, by Staats-Reſolutie van den 1ſten September des voorleden jaars, gecommitteerd, ter Vergadering van Hunne Ed. Ed. Mog. uitgebragt en in gedagte Reſolutie van den 3den November geinſereerd, als mede op de hoog wyze Conſideratien van zyne Doorl. Hoogh. den Heer Prins Erf-Stadhouder daar op ingenomen.

Is goedgevonden en verſtaan, zich met het opgemelde Præ-Advys der Commisſie en de voorſchreeven Conſideratien van Hoogstgedagte zyne Hoogheid te conformeeren, en dienvolgens Hun Ed. Mog. Gecommitteerden in 't Mindergetal te authoriſeeren, gelyk dezelven geauthoriſeert worden by deezen, om op te heffen de ſuſpentie by de hier voorgemelde Reſolutie van den 2den October geſchied, voor zo verre dezelve concerneert de Supplianten Andries Salverda, Feico Beerts Wassenaar, Aggaeus Eydsma, Johannes Ippinga, Petrus Nathanaël Lomars, Salomon Jongma, Hoitsze F. van der Meulen, Adam Lentz, Paulus Haitsma, Pytter Sylwerda, Harmanus Brouwer, Jillert Jans Jellema, Klaas Mulder, Broer Adama, Douwe Wytsma, Geert Harmans Leeting, Claas Radersma, Thomas Wygersma, Bart Boowens, Jacobus Salverda, Simon Kleisma, Willem van der Klas en Samuel Henricus Manger (zynde op het verzoek van Jan Feitama by aparte Reſolutie gedisponeert) en voorts de genoemde Perſoonen ten dien einde voor zich te ontbieden in de Kamer van het Mindergetal, en aan dezelven, na hun uit naam van Hun Ed. Mog., voorgehouden te hebben het ongenoegen van 's Lands Hooge Overheid, over hunne gehouden conduites, in het Oproer binnen Franeker hebbende plaats gehad, te declareeren, dat Hunne Ed. Mog., uit hoofde van de door hen zo plechtige betuigingen van trouwe en gehoorzaamheid voor het vervolg aan den Souverein en om verdere redenen, Hunne Ed. Mog. daar toe moveerende, hebben gereſolveert hunne

ſuſpen-

ſuſpenſie niet langer te doen duuren, maar dat dezelve opgeheven en zy in hunne functien weder toegelaaten zullen zyn, zo dra de bekendmaaking daar van, op last van Hunne Edele Mogenden, binnen Franeker openlyk zal zyn geſchied; en dat zy, aldus gerehabiliteerd zynde, gehouden zullen zyn aanſtonds te procedeeren tot het maaken van eene Nominatie volgens Stads-Reglement, ter vervulling der Magiſtraatsperſoonen, welker tyd met den 1ſten January deezes jaars geëxpireerd is, en dezelven vervolgens over te zenden ter Electie aan Hoogstgedagte zyne Hoogheid, wordende echter die afgegaane Magiſtraatsperſoonen *ad interim* en tot zo lange de Miſſive van Electie van zyne Hoogh. by de Regeering van meergemelde Stad, ontfangen en geopend zal zyn geauthoriſeerd, om met de overige gerehabiliteerden de Magiſtratuure te exerceeren.

En worden voorts welgedagte Heeren Hunner Ed. Mogende Gecommitteerden verzogt tevens hier by te kennen te geeven, dat Hunne Ed. Mogenden, door voorſchreeven politicque voorziening van opheffing der gedagte ſuſpenſie, geenzins van oogmerk zyn de cours der Juſtitie eenigerwys te ſtremmen, maar wel deeglyk aan den Prokureur-Generaal deezer Landſchappe overlaaten en denzelven daar toe des noods gelasten, om tegen hen Suppliaanten, ſchoon wederom in hunne functien als Vroedſchappen te Franeker toegelaaten, zo wanneer ondat dezelven bevonden wierden Perſoonen, die, naar inhoud van het geëmaneerde Plakaat van Amnestie de dato den 16 October 1787, uitgezonderd en alzo ſtrafbaar zyn, van nu af zodaanig te agceren en te procedeeren, als dien conform zal behooren.

Wyders by Hunne Ed. Mog. nog gedelibereerd zynde op de verzoeken door de mede geſuſpendeerde Vroedslieden JOHANNES ENNEMA en TJEERD BANGA, insgelyks tot herſtelling by Requeste gedaan, gelyk ook op een zodaanig verzoek door de onwet-

tig

tige; tot Burgemeester aangestelden JAN EVERTS SCHELTEMA geschied, is goedgevonden die verzoeken provisioneel en geduurende de detentie dier Supplianten, op het gedemolieerde Blokhuis, te houden in deliberatie, en het Request van laatstgenoemde Suppliant, waar by erkend zich te hebben laaten kiezen tot een Lid van de pretense Staatsvergadering en daar by te hebben gedisfiteerd, te stellen in handen van voorschreeven Prokureur-Generaal tot zyne informatie.

En is ten opzichte van het geproponeerde van voorzeide Commissie, tot defensie deezer Provincie enz., aangaande de voortvluchtige Persoonen van FELCO LEMKEMA en EISE JELTES EISINGA, gewezen Leden van het zogenaamd Defensie-wezen van Staat en der Stad Franeker, besloten, dezelven te houden voor gecasseert van hunne functien als Vroedslieden van gemelde Stad Franeker, indien zich van het geen ten hunnen laste is leggende, binnen drie maanden na dato deezes niet komen te stellen ter purge voor den Hove van Justitie deezer Provincie.

Voorts by Hunne Ed. Mog. Mog. in aanmerking genomen zynde, dat meergedagte Stad Franeker is geweest de Zetel der in deeze Provincie zo doemwaardig aangevangen en, onder Gods zegen, nog tydig en gelukkig gedempte Rebellie, en dat de conduite dier Stedelingen, in het algemeen beschouwd, aan Hunne Ed. Mog. niet dan hoogst misbaaglyk heeft kunnen zyn, is eindelyk nog gerefolveert het Collegie der Heeren Hunner Ed. Mog. Gedeputeerden te gelasten, zoals geschied by deeze.

1. De Fortificatie penningen, welke anders jaarlyks aan voorschreeven Stad worden verstrekt, in te houden tot nadere dispositie van Hunne Edel Mogenden.

2. Het Stads Kanon, mitsgaders de Geweeren, Vaandels, Trommen en soortgelyke goederen der Schuttery, te doen herwaart overbrengen in 's Lands Arsenaal, en dezelve Schuttery naamens Hunne Ed. Mo.

Mogenden, te interdiceeren met Snaphaanen ter wagt te trekken of ergens alzo gewapend te verschynen.

3. De Deuren uit de Stads Landpoorten en de Hekken voor dezelven, als mede de Deuren of Hekken uit de Waterpoorten en de Boomen in de Stads Gragten leggende, te doen uit- en wegneemen, en op eene bekwaame en veilige plaats binnen de Stad te doen brengen en verzekeren, en voorts in het generaal te beletten, dat door het ophaalen van Bruggen of anderzints de toegangen worden belemmerd of de Stad op eenige manier geslooten worde.

En zal Extract deezes aan de genoemde Supplianten, welkers suspensie zal worden opgeheven, na hunne Comparitie in de Kamer van het Mindergetal, worden ter hand gesteld, tot narigt, en om zich daar na te gedraagen: en verders een gelyk Extract worden gezonden aan den Heere Rengers en Geadjungeerden; thands de Regeering van Franeker waarneemende, als ook aan den Prokureur-Generaal tot deszelfs informatie.

Gelyk mede door overgave van zodaanig Extract, door 's Lands Secretaris hier van kennis zal worden gegeeven aan het Collegie der Heeren Gedeputeerden en aan den Hove Provinciaal.

Aldus gereselveerd op het Landschapshuis den 14 January 1788.

(*was get.*) J. C. Bergsma, Vt.

Ter Ordonnantie van Hun Ed. Mog.

(*was get.*) A. J. van Sminia.

No. 397.

Digitized by Google

N°. 397. *Declaratoir van* 721 *Burgers en Inwooners der Stad Haarlem, ingeleverd aan de Ed. Mog. Heeren Commisſarisſen van zyne Doorl. Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, tendeerende verzoek op gronden in het Declaratoir gededuceert, dat ingevolge hun vuurig verlangen, alle de fungeerende Leden der Regeering van hunne Stad, in derzelver Posten mogen blyven continueeren. In dato den* 16 *January* 1788.

Aan de Ed. Mog. Heeren Commisſarisſen van zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince van Orange *en* Nasſauw, Erf-Stadhouder, Kapitein-Generaal *en* Admiraal &c. &c. &c. *ter verandering der Regeering, volgens Authoriſatie van Hun Ed. Groot Mog. de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland.*

EDELE MOGENDE HEEREN!

De Ondergeteekenden alle Burgers en Inwooners der Stad Haarlem en derzelver Jurisdictie, hebben de Eere by deezen aan U Ed. Mog. te declareeren:

Dat zy Ondergeteekenden meenen zouden aan hunne onvermydelyke verplichting te kort te doen, indien zy by de verſchyning van U Ed. Mog. binnen deeze Stad eenigzints nalaatig waren de oprechte gevoelens van hun hart nopens de Achtbaare en allen eerbied waardige Regenten deezer Stad, zo eerbiedig en onbewimpeld, als naar waarheid, voor U Ed. Mog. open te leggen.

Dienvolgens neemen de Ondergetekenden de vrymoedigheid aan U Ed. Mog. openhartig te verklaaren, dat zy de gezamentlyke Leden der Regeering hunner Stad erkennen te zyn, braave, eerlyke, aan hunnen duuren plicht getrouwe en in de daad Achtbaare Regenten, die in alles de belangen van Stad en Burgery derwyze betragten en behartigen, dat zy alle mooglyke hoogachting, eerbied en genegendheid van het geheel der Burgery overwaardig

zyn en van verre de meeſte en aanzienlykſte Leden derzelve ook ten vollen genieten.

De Ondergeteekenden zouden deeze hunne betuiging, door menigvuldige Burgerlievende handelingen van Haar Ed. Achtbaaren als met de dugtigſte bewyzen konnen ſtaaven; indien niet de volmaakteſte harmonie en het volkomenſt onderling vertrouwen, die beſtendig in deeze Stad tuſſchen den Achtb. Raad en de Burgery blyven ſtand grypen, daar op het zegel drukte, en de onwederſpreeklykſte bewyzen daar van opleeverde.

De Ondergeteekenden beſchouwen deeze gelukkige geſteldheid van zaaken tuſſchen Regenten en Burgers, als eene der dierbaarſte onder de tydelyke zegeningen, waar voor zy de aanbiddelyke Voorzienigheid hartgrondig danken, en waar van zy de beſtendige voortduuring vuuriglyk afſmeeken. — Zy verklaaren derhalven aan U Ed. Mog. dat niets aangenaamer aan hun en hunne Stadgenooten zoude zyn, dan (wel verre van zulk een uitmuntend voordeel ontzet te worden) in tegendeel by deszelfs duurzaan genot geconſerveerd, en bevestigd te blyven.

En het is op deeze gronden, Ed. Mog. Heeren! dat de Ondergeteekenden U Ed. Mog. en door dezelve zyne Doorl. Hoogheid, den Heere Prince van Orange en Nasſau, Erf-Stadhouder en Kapitein-Generaal en Admiraal &c. &c. &c. der Vereenigde Nederlanden, reverentelyk declareeren, hun vuurig verlangen te zyn, dat alle de thands fungeerende Leden der Regeering der Stad, in hunne posten mogen blyven continueeren; — en dat die Heeren welke onlangs van hunne plaatſen als Raaden vrywillig afſtand hebben gedaan, wederom in deeze belangryke posten mogen worden aangeſteld; voor zo verre dezelve te overreeden zyn die wederom te aanvaarden.

Digitized by Google

No. 398. *Memorie van den Heer Baron* VAN THULEMEYER, *aan Hun Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, waar by affcheid neemt als Extraordinaris Envoyé van zyne Majeſteit den Koning van Pruiſſen by deezen Staat. In dato den* 16 *January* 1788.

HOOG MOGENDE HEEREN!

De Koning het Gezantſchap eindigende, het welk my by Uw Hoog Mogende Heeren, geduurende eene reeks van jaaren is aanbetrouwd geweest, gelast my, aan Uwe Hoog Mogenden, de verzekeringen van zyne ſtandvastige Vriendſchap te vernieuwen. Zyne Majeſteit overtuigd zynde, dat de Stadhouderlyke waardigheid de vaſtſte en ſterkſte Grondzuil van de Conſtitutie des Gemeenebest is, zal 'er een vermaak in ſcheppen, om in alle gelegenheden blyken te geeven van het belang, welk zyne Majeſteit ten voordeele van het Doorl. Orange Huis bezielt; een belang geſterkt en bekragtigd door de gevoelens, welken deezen Monarch aan een teederbeminde Zuster verbinden, welke zo waardig is het te zyn. Overlaaden met blyken van welwillendheid en gunst van Uwe Hoog Mogenden, zal ik my dezelven, geduurende myn ganſche leeven, met een eerbiedige erkentenis aan myne gedagtenis brengen, en my gelukkig achten, belast te zyn geweest, om aan de Doorluchtige Vergadering van het Bondgenootſchap der Vereenigde Provincien het beſluit van den Koning te kennen te geeven, in een tydperk, waar in de tuſſchenkomst van zyne Majeſteit, en de roemwaardige ſtandvastigheid van Uwe Hoog Mogenden hebben zamen gewerkt tot herſtelling van den ouden Regeeringsform, zo wel, als tot die van het Eminent Hoofd van het Gemeenebest in het bezit der Voorrechten en Waardigheden, waar in de Staate-

Staatsgesteldheid Hoogstdenzelven heeft gesteld. 's Gravenhage den &c.

(*was get.*) VAN THULEMEYER.

No. 399. *Antwoord van Hunne Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden aan zyne Majesteit de Koning van Pruisen, wegens het Rappel van den Baron* VAN THULEMEYER *als Extraordinaris Envoyé van zyne Majesteit by deezen Staat. In dato den 16 Jan. 1788.*

DOORLUCHTIGSTE MONARCH!

Wy hebben ons op heden vereerd gevonden met Uwe Koninglyke Majesteits Missive van den 1sten December laatstleeden (*), waar by het Uwe Majesteit gelieft heeft, ons kennis te geeven van deszelfs goedvinden, om deszelfs geheime Raad den Heer VAN THULEMEYER, welke zedert veele jaaren, Uwe Majesteits zaaken by onze Republiek, in qualiteit van deszelfs Extraordinaris Envoyé heeft waargenomen, van hier te rappelleeren, om hem op een andere wyze te employeeren, wy kunnen gemelde Heer VAN THULEMEYER van hier niet laaten vertrekken, zonder het getuigenis te geeven, dat zyn Persoon en gedrag ons aangenaam is geweest, en dat wy in alle zyne handelingen niet anders bespeurd hebben als yver en genegentheid, om de ordres aan hem gegeeven, met exactitude na te komen, waarom wy deszelfs verder employ, als dat van een Heer van veel bekwaamheid, tot den dienst van Uwe Koninglyke Majesteit altyd met genoegen zullen vernéemen, in de vaste verwagting, dat gemelde Heer by zyne terugkomst ons ook de Justitie zal doen, van onze waare gevoelens aan Uwe Koningl. Majesteit open te leggen, een Uwe

Ko-

(*) Zie *III. Deel*, N°. 350. bladz. 114.

Koninglyke Majesteit te overtuigen van den eerbied en hoogachting, die wy hebben voor Uwe Majesteits Persoon en van ons hartelyk verlangen, om Hoogstdeszelfs Vriendschap, en goedgunstigheid meer en meer te acquireeren, waar toe wy alles wat in ons vermogen is, zullen tragten toe te brengen enz.

Waar mede eindigende enz.

Doorluchtigste Monarch, enz.

No. 400. *Request van* W. H. SCHAS *geweezen Ritmeester van een Compagnie Curassiers, onder het gesubsisteerd hebbende Legioen van den geweezen Collonel Rhyngraave* VAN SALMS: *tendeerende op gronden in den Requeste gededuceerd, om aan hem Suppliant zodaanige Gratificatie of onder dedommagement te accordeeren, als Hunne Ed. Groot Mogenden naar Hoogstderzelver wysheid, zullen oirdeelen te behooren. In dato den* 18 *Jan.* 1788.

Geeft met verschuldigden eerbied te kennen WILLEM HENDRIK SCHAS, woonende te Zutphen.

Dat hy Suppliant, na het overneemen van het Corps ligte Troepes van den Collonel Rhyngraave VAN SALM, in den eed en dienst van Holland en West-Friesland, hoe zeer zedert den tyd als wanneer hy Cornet in dienst van deezen Staat, zyne demissie genomen had) buiten eenig Militair of ander emploi geleefd hebbende, en nimmer aan de principes der zogenaamde Patriottische Cabaale geattacheerd zynde geweest, des niet tegenstaande, aangelokt door het flatteus eclat en diverse agrementen, welke aan het gemelde Corps geaccrocheert wierden, mitsgaders de belofte van den Rhyngraaf van vervolgens in den dienst van de Unie te zullen overgaan, en niet apprehendeerende het verderflyk oogmerk waar toe dezelve Troepes naderhand dienstbaar gemaakt zyn, zich in het zelve

geëngageerd heeft gehad als Ritmeester over eene Compagnie Curasſiers, en daar van Uwer Ed. Gr. Mog. Commisſie onder het groot Zegel der Provincie, in dato den 6 December 1786 bekomen, waar op ook den 19den daar aan, van wegens en in ziele van hem Suppliant den ééd van getrouwheid is afgelegd, en hy Suppliant in werklyken dienst en functie getreden.

Dat hy Suppliant in dezelve qualiteit en dienst, op bevel van Uw Edele Groot Mog., onder het Commando van zyn voornoemden Chef binnen de Stad Utrecht hebbende moeten trekken, hy Suppliant op den 24ſten Juny daar aan, (op daar toe des nagts ten een uure bekomen onverwagte order van wegens denzelven Rhyngraaf) zich des morgens ten half 9 uuren, met zyne Compagnie gewapend, edoch te voet, op de Neude binnen Utrecht voornoemt begeeven hebbende, alwaar op gelyke wyze de andere Compagnien by een kwamen, en nevens dezelven van daar naar de Staaten Kamer gemarcheerd zynde, ter dier plaatſe aan hun allen door twee Perſoonen zich noemende Gecommitteerden van de Staaten van Utrecht, is voorgeſteld en afgevergd de als toen te Utrecht vergaderde (prætenſe) Staaten voor wettig te erkennen, en een ééd van getrouwheid aan denzelven af te leggen, ten fine van op derzelver orders op alle Territoiren te marcheeren.

Dat hy Suppliant geenzints van zich kunnende verkrygen, om eene zodaanige erkentenis en ééd te præsteeren, als welke niet alleen zyn gemoed revolteerde en tegen zyn innerlyke convictie ſtrydende was, maar welke hy tevens begreep (al had daar in gemoede mede kunnen inſtemmen des neen) niet te kunnen of te mogen doen, als ſtaande hy in den dienst van U Ed. Groot Mog. en dus buiten Hoogstderzelver gemanifesteerde wil en bevel zich aan niemand anders door eenigen ééd van getrouwheid en gehoorzaamheid kunnende verbinden, zonder de trouw aan Uw Ed. Groot Mog. gezwooren,

te

Digitized by Google

te krenken; en aan den anderen kant zeer wel gevoelende, dat men hem Suppliant, wiens contrarie denkwyze den Rhyngraave en den zynen genoeg bekend en ook nooit door hem onveinst was, maar alreeds andere trouwlooze menées ter zyner verschalking en bederving had doen smeeden en by de hand vatten, door deeze onverhoedse verging een strik had gespannen, om hem ingevalle van directe weigering van het doen van dien eed en erkentenis, aan het hoofd van zyn Compagnie en in het aanzien van het gansche Legioen, als een Oproyer van de Militie te doen voorkomen, en welligt dewegens ten rigoureusten te vervolgen, hy Suppliant in deeze inquietante asiette te raade geworden is, om zonder zich op de gedaane verging te explicceren, in dat zelfde oogenblik te verklaaren, dat hy zich genoodzaakt zag zyn demissie te vraagen.

Dat nogthands dit derwyze aan de zyde van den Rhyngraave is opgenomen, dat den Suppliant op staande voet zyn Sabel werd afgeëischt, en hy Suppliant naar de Hoofdwagt gezonden, welke dientyde door Burger-Officieren gehouden wierd, alwaar hy niet zonder gevaar van zyn leeven, onder allerlei smaadheden, prostitutien en beledigingen, gedurende verscheiden dagen en nagten op den blooten grond heeft moeten leggen, en zonder eenig acces van raad of goede Vrienden, geruimen tyd lang, als een Kapitaal strafschuldige, gevangen gehouden is, met daadlyke afpersing van Suppliants Sleutels, mitsgaders feitelyke weghaaling van zyn Suppliants Koffers en Papieren, uit des Suppliants Logement naar elders, alwaar dezelve doorzogt, en niets tot Suppliants laste gevonden zynde, hy echter de Sleutels vervolgens wederom bekomen heeft, tot dat hy Suppliant vervolgens op zyne iterative instantien by den Rhyngraave van Salm, van daar haar het Logement van den Kastelein Mos is overgebragt, en aldaar arrest heeft moeten houden.

Dat hy Suppliant niet tegenstaande de diverse aanzoeken, inductien en beloften van den meerge-

melden Rhyngraave, den prætenſen Gouverneur Eyk en andere Lieden van gelyke poids, ten einde hem tot het doen van boven verhaalde erkentenis en ééd over te haalen, het zelve volſtandig blyvende weigeren, men hem Suppliant, onder toezegging van zyne demisſie, heeft getragt te induceeren tot het teekenen eener ſchriftelyke erkentenis, van (quaſi) niets op den Rhyngraave of deszelfs Legioen te prætendeeren te hebben: waar na men (de Suppliant zich daar aan op gronden van eene wezendlyke en wettige prætenſie, welke 'er ſubſiſteerde, onttrekkende) hem door de verstgaande hardheden, onaangenaamheden, en zelfs zonder eenigen prætexabelen grond gedaan wordende Arresten op gelden van den Suppliant, allergewelddaadigst gevexeerd heeft, tot dat men eindelyk hem afvergde te teekenen de quitantie van het dedommagement door de zich noemende Gecommitteerden Uwer Ed. Groot Mog. ter defenſie van deeze Provincie en de Stad Utrecht, by derzelver Reſolutie den 20 Juny 1787 geaccordeerd, waar toe de Suppliant om de daar in geïnſereerde Periode van Verbindtenis niet kunnende overgaan, (hoe zeer hy, als in den privativen dienst en ééd deezer Provincie ſtaande, daar in minder zwaarigheid behoefde te maaken dan anderen, welke door de Generaliteits ééd en dienst verbonden waren) terwyl men hem nogthands daar toe forceeren wilde, met geen ander oogmerk (gelyk zedert gebleeken is) dan om de daar op te ontfangen gelden in handen van den Rhyngraave te doen vallen, hy Suppliant in ongeduld en verontwaardiging dezelve quitantie heeft aan ſtukken geſcheurd, met bedreiging van zyn adres over alle wederrechtelykheden en dwangmiddelen aan Uw Edele Groot Mogenden te zullen maaken.

Dat de meergenoemde Rhyngraave een zodaanig adres, naar het ſchynt, hebbende willen voorkomen, dezelve hem Suppliant, mits hy Suppliant intuſſchen geen Requeste præſenteerde, beloofd heeft,

heeft, hem zyne demisſie binnen 6 weeken tyds te zullen bezorgen, en ook werklyk, na dat men hem Suppliant op den 29 July 1787 een Declaratoir heeft doen teekenen, waar by hy verklaarde genoodzaakt te zyn geworden wegens eenen zekeren ééd, om zyne demisſie te neemen, en daar by als nog te blyven perſiſteeren, eerst des Suppliants arrest heeft opgeheven, onder verband nogthands van niet uit de Stad te gaan, en voorts na verloop van eenigen tyd hem eene Acte van ontslag doen ter hand ſtellen, welke in dato den 14den Augustus by Uw Ed. Groot Mogenden verleend is, op Request (zo het blykt) dat ten naame van den Suppliant, edoch zonder eenige zyner voorkennis of medeweeten, zonder dat de Suppliant als nog weet, door wien, of op wat gronden of redenen, aan Uw Edele Groot Mog. gepræſenteerd is geworden, en by het welke men het vertrouwen van Uw Edele Groot Mogenden zichtbaar geſub- en geobripieerd heeft gehad.

Dat hy Suppliant op de voorverhaalde wyze ter goedertrouwe en met de beste inzichten, in het voorſchreeven Legioen (in de voorſchreeven qualiteit) getreden zynde, zyne Compagnie Curaſſiers ten zynen kosten heeft gecompleteerd en van de benoodigde Paarden, Monteering, Geweeren en toerusting voorzien, mitsgaders in de geduurig aanhoudende desertie tot zyne Suppliants overgroote ſchaade, continueelyk moeten ſuppleeren, zonder dat hy Suppliant, het zy by het quiteeren van dezelve zyne Compagnie, het zy bevoorens of naderhand deswegens ooit eenige voldoening, vergoeding of ſchaadeloosſtelling genooten heeft, dan alleen dat de Collonel .... VAN DER BURG op den 30 Mey 1787 hem ter hand geſteld heeft zekere Wisſel, ten lasten van N. en J. STAPHORST te Amſteldam, en zulks ter voldoening van de voorſchreeve door den Suppliant gedaane completeering, ter ſom van zes honderd en negentien Guldens, dan welke de voorſchreeve N. en J. STAPHORST

weigerig zyn te betaalen, gelyk hy Suppliant ook geenzints van het dedommagement van de zich qualificeerende Gecommitteerden tot het Defensie-wezen, in eenige maniere nogte eenige gratificatie van dien aart ook, hoe genaamd, geprofiteerd heeft gehad, door het welke dan ook voor den Suppliant geëffectueerd zyn geworden zeer enorme schaaden, welke de Suppliant niet schroomt te begrooten op eene somme van meer dan vyf duizend Guldens door hem in contante Penningen, of de waarde van dien, daar by ingeschooten, en welke niet te attribueeren zyn dan aan het vertrouwen, het welk de Suppliant plichtmaatiglyk gesteld heeft in de Souvereine Resolutien Uwer Edel Groot Mogenden, by en op welke het voorschreeven Corps van den Collonel Rhyngraave van Salm, in den privativen dienst en ééd deezer Provincie is overgenomen of aangehouden en de Officieren (en onder dezelven ook den Suppliant) aangesteld zyn geworden, en in de even zeer plichtmaatige getrouwheid van den Suppliant zo aan den ééd aan U Edele Groot Mog. gedaan, als aan 's Lands Constitutie, tegen welke hy niet mede heeft willen attenteeren.

En nadien de Suppliant dezelve zyne schaade niet anders weet te recouvreeren en het gedrag van den Suppliant alzints (zo ten minsten by hem eerbiedig vertrouwd word) Uwer Ed. Groot Mog. approbatie meriteerd, en het ook met de æquiteit niet wel te compasseeren is, dat iemand, ter zaake van het attachement aan zyn plicht, aan zodaanige enorme schaadens zoude geasujetteerd worden, welke in meer dan een opzicht ruïneus voor den Suppliant zoude zyn, of dat hy Suppliant, ter zaake van zyne getrouwigheid aan den ééd, welken hy waarlyk aan U Ed. Groot Mog. geprœsteerd heeft en heeft mogen prœsteeren, en van zyne plichtmaatige weigering om daar van af te gaan of onwettige orders te executeeren, tot zo verre van eene slegter conditie zoude zyn, dan die genen, welke met de verfoeilykste leviteit contradictoire ééden doende

en,

Digitized by Google

en, met verachting van 's Lands Constitutie, zich tot blinde werktuigen gemaakt hebbende van de genen, die op naam Uwer Ed. Groot Mogenden met eene profuse liberaliteit uitlokkende belooningen, gratificatien en dedommagement gespargeerd hebben, van die dedommagementen en largesses hun deel hebben gehad en daar door hun fortuin gemaakt.

Zo keert zich de Suppliant tot U Edele Groot Mog., ootmoediglyk verzoekende, dat het U Ed. Groot Mog. gunstig behaagen moge, in aanmerking van de enorme schaaden by den Suppliant, in en ter zaake van deszelfs dienst als Ritmeester van eene Compagnie Curassiers onder het gesubsisteerd hebbende Legioen van den gewezen Collonel Rhyngraave VAN SALM, geleeden, aan den Suppliant te accordeeren zodaanige gratificatie of ander dedommagement, als U Edele Groot Mogenden, naar Hoogstderzelver wysheid, zullen oirdeelen te behooren, als mede den Suppliant, ingevalle van het accordeeren van het pensioen by de Capitulatie toegezegd, nevens de andere Officieren van het Corps daar van te laaten jouisseeren.

N°. 401. *Bericht om welke reden Ds.* MARRON, *Kapellaan by den Hollandschen Ambassadeur aan het Hof van Frankryk op bevel van Haar Hoog Mog. de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, ingevolge Resolutie van den 23 Jan.* 1788, *van zynen dienst is gesuspendeert.*

Do. MARRON Kapellaan van Hunner Hoog Mogenden Ambassade te Parys, een Brief geschreeven hebbende aan de Auteurs van het *Esprit des Journeaux*, het welk aldaar gedrukt word, en welke Brief in het XII Deel van dat werk, voor de maand December 1787 geplaatst is, zo hebben Hunne Hoog Mogenden, na dat alvoorens gemelde Do. MARRON erkend had den Schryver van dien Brief te

we-

wezen, geoirdeeld: dat die Brief injurieus was voor Hunne Hoog Mogenden, en voor de Heeren Staaten der reſpective Provincien, en derhalven gemeent, zulks niet ongemerkt te kunnen laaten paſſeeren; maar den 23ſten laatſtleeden beſloten den Heer LESTEVENON VAN BERKENRODE, Hunner Hoog Mogenden Ambasſadeur aan het Hof van Frankryk, aan te ſchryven: „ om aan gemelden Do. MARRON „ het ongenoegen van Hunne Mogenden, over „ deszelfs onbezonnen gedrag te kennen te geeven, en denzelven van zyn dienst te ſuſpendeeren, tot dat hy het gemelde Artykel ten genoegen van Hunne Hoog Mogenden zal hebben geretracteert".

Het bedoelde Artykel is van deezen inhoud:

„ Men ſchryft my, dat de verrukkende boorden „ der Vecht, die tusſchen Amſteldam en Utrecht „ loopt, onlangs op de onmenſchlykſte wyze door „ de Pruisſiſche Troepen afgeloopen zyn; en dat „ 'er van de pragtige Buitenplaatſen, die dezelve „ verſierden, thands niets meer overig is, als de „ voetſtappen van ſtroopery en verwoeſting.

„ *Impius hæc tam culta novalia miles habebit*
„ *Barbarus has ſegetes? en quo diſcordia cives*
„ *Perduxit miſeros! en queis conſevimus agros!*

het welk VONDEL dus vertaald:

Een goddeloos Soldaet en Kryghsman zal die ſtout
Bezitten 't nieuwe Lant, zoo ſchoon en wel gebouwt?
Een ſnoode Vreemdling zal die dan onzè Oogſten maeien?
Bezie, ay zie, waer brengt de tweedraght, quaat te paeien,
De ſchaemle Burgers toe. Bezie, ay zie, ô ſchant,
Voor wien bezaeiden wy ons vruchtbaer Ackerlant.

„ Deeze plaats uit VIRGILIUS herinnerd ons zeer „ natuurlyk deeze andere":

Exoriarè aliquis tantis e cladibus ultor

(Mogt 'er eens een wreeker van zoo veele onheilen gevonden worden!)

De-

Digitized by Google

„ De zin der twee plaatsen uit VIRGILIUS zoude
„ ik ten zagtsten dus uitdrukken, door de vier vol-
„ gende regels:"

Un barbare guerrier désole ses rivages!
Sa licence effrenée a foulé ces guérets!
O fatale discorde! ô funestes ravages!
O justice des cieux, venge un jour nos regrets!

„ Zyt verzekerd, Myne Heeren! dat de waare
„ Vrienden des Vaderlands, onder myne Landge-
„ nooten, met dit tweederlei gevoel bezield zyn.
„ Ik durf 'er de borg voor blyven, met dezelfde
„ oprechtheid, waar mede ik de eer heb te zyn".

MARRON.

N°. 402. *Missive van Haar Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, aan de Heeren Staaten der byzondere Provincien, met byvoeging eener Missive van den Raad van State aan Hun Hoog Mogenden over het verbeteren der Armée van den Staat, benevens het Plan van verbetering daar toe door zyne Doorl. Hoogheid den Heere Erf-Stadhouder voorgeslagen. Ex datis den 23 en 24 January 1788.*

Aan de Heeren Staaten van de respective Provincien.

EDELE MOGENDE HEEREN!

Het is een onbetwistbaare waarheid, dat deezen Staat niet bestaan, noch in veiligheid kan zyn zonder een goed aantal wel gedisciplineerde *Militie* ten allen tyde op de been te houden, en dat hoe voordeelige Alliantien denselve met magtige Mogendheden mag aangaan, om zich staande te houden, denzelve altoos verpligt is, voornaamentlyk voor haar eige defensie en zekerheid, tegen alle onverhoop-

te

te toevallen of invasien zorge te draagen; en het is aan de geheele werelt bekend, in wat toestand de *Militie* van den Staat, zedert de laatste jaaren door de heillooze verdeeld- en oneenigheden gebragt is geworden, weshalven zyn Hoogheid en de Raad van Staate hunne gedagten hebben laaten gaan over de middelen, om niet alleen de *Militie* op een vast getal te brengen, maar ook om dezelve op een solliden voet te doen bestaan: waar uit geproflueerd is een Missive van den Raad van Staate, op heden aan ons toegekomen, waar by uit naam van zyne Hoogheid en den Raad aan ons voorstellen een Plan tot voorkoming der inconvenienten en gebreken, welke zich van tyd tot tyd hebben geopenbaard in de tegenwoordige inrigtinge van de Armée van den Staat, en welke voornaamentlyk te zoeken zyn in de zwakheid der Compagnien, en het groot aantal Officieren in proportie der gemeene Manschappen, als mede in de sobere betaaling van de Dragonders en Infanterye, welke voor dezelve geen behoorlyk bestaan oplevernde, dat gedeelte der Armée in zwaare schulden heeft ingewikkeld; en houdende een ampel verslag van de wyze, op welke een verandering en verbetering in den tegenwoordigen voet der Armée best zoude kunnen worden daar gesteld.

En heeft zyn Hoogheid by deeze gelegendheid een Vergadering presenr zynde, aan ons daar by voorgedraagen; dat niet konde afzyn, om ons te verzoeken, om de voorsz. Missive van den Raad van Staate met het daar by gesupponeerde Plan van verbetering der Armée van den Staat, aan de Hooge Bondgenooten by Missive te willen communiceren, en by Hoogstdezelven te insteeren, dat zy zo spoedig doenlyk, het zelve gelieven te examineren, en daar op te resolveeren, zo als Hoogstdezelven ten meesten dienste van den Lande zullen oordeelen te behooren; ten einde dat zyn Hoogheid de thands existeerende vacatures in veele Regimenten, waar van een groot aantal Officieren door ons

uit

uit derzelver dienst zyn gedimitteerd, konde vervullen, op dat die Regimenten wederom in staat worden gebragt, om den vereischten dienst te doen; zynde zyn Hoogheid van oirdeel, dat hy, hangende de deliberatien der Bondgenooten over het voorsz. Plan, niet alle de vacatures, zo in die Regimenten, als in andere moest vervullen, maar eenige derzelve openlaaten, tot tyd en wylen, dat de Provincien derzelver Resolutien zullen hebben ingebragt, op dat het Land niet door een te groot aantal Pensioenen werde bezwaard, ingevalle het bovengemelde Plan wierde geamplecteerd.

Waar op by ons gedelibereerd, en zyne Hoogheid bedankt zynde voor deszelfs aangewende yver en zorg voor de defensie en het behoud van den Staat, en voor het welzyn van de daar toe vereischte Militie; hebben wy goedgevonden, Copie van de voorsz. Missive met het bygevoegde Plan te zenden aan Uw Ed. Mogenden, gelyk mede aan de Heeren Staaten van de andere Provincien, met vriendelyk en ernstig verzoek, het voorsz. Plan ten spoedigsten in deliberatie te leggen, en derzelver Resolutien daar op hoe eerder zo beter aan ons te laaten toekomen. — De aangelegendheid en hooge importantie van deeze zaak is zo doorsteekende, dat wy niet nodig hebben, iets meerder hier by te voegen.

Waarom wy deezen eindigen &c.

Missive van den Raad van State.

Hoog Mogende Heeren!

De inconvenienten en gebreken, welke zich van tyd tot tyd hebben geopenbaard in de tegenwoordige inrigting van de Armée van den Staat, en welke voornaamentlyk te zoeken zyn in de zwakheid der Compagnien, en het groot aantal Officieren in proportie der gemeene Manschappen; als mede in de lobere betaaling van de Dragonders en Infanterie,

rie, welke voor dezelve geen behoorlyk beſtaan opleverende, dat gedeelte der Armée in zwaare ſchulden heeft ingewikkeld, die inconvenienten en gebreken zeggen wy, hebben zyn Hoogheid, naar deszelfs iever en zorg voor het welzyn van den dienst en het algemeene nut aangezet, om Hoogstdeszelfs gedagten te laaten gaan over de wyze, op welke eene verandering en verbeetering in den tegenwoordigen voet der Armée best zoude konnen worden daar geſteld; terwyl zyne Hoogheid een motif te meer, om zulks met allen ſpoed, en op dit moment te proponeeren, heeft gevonden in de actueel plaats hebbende omſtandigheden, naardien door het dimitteeren van verſcheide Officieren, ingevolge U Hoog Mogenden Reſolutie van den 21 November 1787, het getal van die genen, welke by zodaanige gelegendheid zouden moeten uitvallen en gepenſioneert worden, merkelyk zoude worden verkleind, en ook de conduites door ſommige Bataillons onlangs gehouden, thands eene meer gevoeglyke aanleiding zouden geeven, om dezelve te konnen reduceeren of caſſeeren.

Het is dan met dat heilzaam oogmerk, dat zyne Hoogheid aan ons heeft gecommuniceerd het hier nevensgaande Plan, het welk wy by deezen niet alleen ter deliberatie van U Hoog Mogenden en van de Hooge Bondgenooten brengen, maar het welk wy ook niet mogen nalaaten allezints aan te pryzen, als waar door niet alleen aan de zo evengemelde defecten van de zwakheid der Armée en der reſpective Compagnien in Onder-Officieren en gemeene Manſchappen naar proportie van het getal Officieren; midsgaders de ongenoegzaame betaaling der Dragonders en Infanterye zoude worden geremedieert, maar volgens het welk ook teffens de Armée van den Staat over het geheel zoude worden gebragt op eene meer ſolide en met het nut van den dienst overeenkomende voet, en eene verſterking zo van de Cavallerie als Infanterye plaats hebben; alle objecten, welke ons voorkomen te zyn

van

van de uiterſte aangelegenheid, naardien het voor de defenſie van het Land niet minder eſſentieel is, dat die Armée, welke op de been gehouden word, op eene meest geſchikte voet ingerigt zy en behoorlyk betaald werde, dan dat dezelve werde gebragt, tot zodaanige ſterkte welke tegens onvoorziene toevallen genoegzaame ſecuriteit geeft, om welke reden, dan ook wy, zo wel als zyne Hoogheid niet hebben nagelaaten te meermaalen en van tyd tot tyd ook dit laatſte point, aan de ſerieuſe overweeging der Bondgenooten aan te beveelen.

Wel is waar, (en wy voorzien, dat ook wederom dit tegens het voorſtel, dat thands gedaan word, zal worden ingebragt) dat een dusdaanig Plan en eene meerdere of mindere verſterking der Armée niet zonder bezwaar voor de Finantien kan worden geintroduceerd, wy moeten zelfs toeſtemmen dat het nevensgaande, zullende komen te ſtaan op een ſom van *f* 7237085 - 6 - 4$\frac{1}{7}$, daar door eene meerdere uitgaaf zoude komen van *f* 1522695 - 15 - 8$\frac{1}{7}$, boven het geen de Cavallerye, Dragonders, en 69 Bataillons Infanterye, benevens het Esquadron Guardes du Corps en de Regimenten Guardes te paard en te voet thands kosten, na aftrek namentlyk der 4 Man per Compagnie, welke door de Provincien ingehouden, en dus niet betaald worden; dan hoe important ook de voorſchreeven ſom in den eerſten opſlag moge voorkomen, vertrouwen wy dat U Hoog Mogenden by nader inzien van het Plan zullen bevinden; *voor eerst*: dat wanneer in computatie wordt gebragt dat gene, het welk niet alleen in allen gevalle, en al had 'er geenerhande verandering plaats, zoude moeten uitgegeeven worden, maar het welk ook reeds daadelyk by de Provincien uitgegeeven word, zulks een zeer aanzienlyk rabat op die ſomme uitmaakt; en *ten tweeden*: dat wat de dan nog resteerende meerdere uitgaaven betreft, die door de wezentlyke voordeelen van het zelve Plan rykelyk zouden worden gecompenſeerd

en vergoed. Want, wat het *eerste* betreft, zo gelieven U Hoog Mogenden te reflecteeren, dat het een' zekere zaak is, waar in alle, die eenige kennis hebben van de situatie, waar in zich de Dragonders en Infanterye van den Staat bevinden, volkomen convenieeren, dat hoedaanig ook de Armée moge zyn, of worden ingerigt, de Soldyen dier Corpsen niet konnen blyven op den tegenwoordigen voet, maar eene verhooging vereisschen, zullen dezelve eenmaal uit hunne gedelabreerde staat geraaken; en, dat ook reeds zodaanige verhooging van Soldy by de Provincien (by sommige zelfs tot 12 stuivers per Hoofd 's weekelyks) daadelyk betaald word, terwyl uit de ongelyke voet, waar op dit behandeld word, zodaanig nadeel voor de Armée ontstaat, dat zyne Hoogheid en de Raad niet ernstig genoeg kunnen insteeren, dat, tot wegneeming van alle redenen van klagten en misnoegen, en voorkoming der schroomelyke gevolgen, welke daar uit zouden kunnen ontstaan, de geheele Armée ten dien opzichte egaal moge werden behandeld, en dit poinct op eene vaste en eenpaarige voet gereguleerd.

Aan dit oogmerk nu is volkomen voldaan by het nevensgaande Plan, als waar by de Dragonders in het stuk van betaaling zyn gebragt, op die van de Cavallerye, de Husaaren op de middelbaare, tusschen de tegenwoordige betaaling der Cavallerye en Dragonders, de Soldyen van de Corporaals, Tamboers en Gemeenen van de Infanterye vermeerderd met zes stuivers 's weeks, en ook het inkomen der Officieren van de Infanterye verbeterd, het geen mede als een noodzaaklyk point moet worden geconsidereerd, en vooral ten aanzien van een Kapitein van eene Compagnie, naar maate dat de Compagnie in Gemeene Manschappen zoude versterkt worden, om denzelven daar door in de hoe langer hoe hooger loopende kosten der Recruteering te gemoet te koomen, het geen dan ook de reden is, dat, voor zo veel den Kapitein betreft,

de

Digitized by Google

de verbetering van deszelfs inkomen is gevonden, niet door eene vermeerdering van zyn Tractement, maar door voor ieder Man toe te leggen elf ſtuivers ten 42 dagen, ten profyte van den Kapitein, op dat alzo by eene eventueele verſterking der Compagnie, hy niet zoude konnen klaagen over de meerdere kosten op de Recruteering vallende, maar de vergoeding daar van vinden in de gemelde proportioneele toeleg van elf ſtuivers per Man.

Deeze meerdere betaaling aan Soldyen zoude over de Militie, zo als dezelve volgens het bygaande Plan zoude zyn ingerigt, bedraagen een object van f. 652128 - 2 - 4½, en dus met die ſom verminderd worden de hier bovengemelde meerdere onkosten van f 1522695 - 15 - 8½, zo als dit alles kan gezien worden uit de bereekening daar van, zo met opzicht tot de Cavallerye als Infanterye gemaakt, en achter het nevensgaande Plan gevoegt.

En wat betreft *het tweede:* namentlyk de eſſentieele voordeelen, die uit de meerdere depenſen (welke als dan nog importeeren een ſom van f 870567 - 13 - 3½, zoude reſulteeren) zo zullen U Hoog Mogenden uit het Plan ontwaar worden, dat door de geproponeerde inrigting zoude worden geremedieert aan het gebrek, waar aan de Compagnien laboreeren, namentlyk de zwakheid in Onder-Officieren en gemeene Manſchappen, als zullende die worden gebragt tot een bekwaam getal na proportie der Officieren, en wel in dier voegen, dat, in gevalle van Oorlog, de Armée door eene verſterking der Compagnien alleen met Gevryters en Gemeenen tot eene veel grooter ſterkte zouden konnen gebragt worden.

Dat wyders den Staat in dienst zoude hebben een Regiment Huſſaaren, en eenige ligte Troepes Infanterye, van hoedaanige Troepes de nuttigheid vry algemeen erkend word, en welke egter in tyd van vreede dienen aangehouden te worden, om in

die van Oorlog daar van de nodige dienst te konnen hebben.

En dat eindelyk op die wyze, de Armée zoude worden geaugmenteerd met 5409 effective dienst doende Hoofden en 2014 Paarden: eene augmentatie, welke in der daad niet te groot ſchynt, maar veel eer evenreedig aan het geen noodwendig vereiſcht word, om de Republiek in ſtaat van defenſie te houden, en ſlegts tegens een eerſte aanval beſtand te doen zyn, en welke het U Hoog Mogenden dus niet kan verwonderen, dat den Raad van Staate, zo wel als zyn Hoogheid, blyvende in haar te meermaalen gemanifesteerde principe, dat altoos zo veel Militie op de been moet gehouden worden, als nodig is, om in een onvoorzien voorval het hoofd te kunnen bieden, geen zwaarigheid maakt, om in deeze omſtandigheden, by gelegenheid van eene verſchikking in de Armée, en in aanmerking van de ſom, waar voor uit hoofde dier verſchikking, zulk een aanzienlyk getal Manſchappen en Paarden, meerder zouden bekoomen worden, voor te ſtellen, en als aanneemelyk te recommandeeren.

Zien U Hoog Mogenden, zien de Hooge Bondgenooten de zaak mede in diervoegen in, dan meenen wy, dat dezelve door de in het oog loopende voordeelen en verbetering, welke voor den dienst en de Armée, in het door zyn Hoogheid geconcipieerde Plan gelegen zyn, zoude konnen worden gepermoveerd, om zich in het amplecteeren van het zelve niet te laaten wederhouden door de finantieele conſideratien, welke anderſints gemaakt konnen worden tegen de meerdere depences daar door te veroirzaaken: het Aánritsgeld, het welk voor de geaugmenteerde Manſchappen immers gedeeltelyk zal moeten gegeeven worden, en de Penſioenen welke aan de uitvallende Officieren, waar van egter het getal, uit hoofde der hier bovengemelde Demisſie, waarſchynelyk zeer gering zal zyn, zouden dienen toegelegt te worden.

Doch

Digitized by Google

Doch levert het bezwaar voor de Finantien in deezen een overwigt op, dan gelieven Hoogstdezelven in overweeging te neemen, of het nodige ſoulaas zoude kunnen gevonden worden in het verminderen der Compagnien Cavallerye, Dragonders en Husſaaren met vier, of des noods met agt Man, en uiterlyk nog in het minder aanhouden van een Regiment Infanterye, het geen zoude kunnen geſchieden, al bleef het Plan voor het overige in zyn geheel, en het geen zelfs door zyn Hoogheid en door ons zoude zyn voorgeſteld, wierd Hoogstdezelve zo wel als wy, daar in niet wederhouden, niet alleen door de perſuaſie, dat de Armée van den Staat volgens het nevensgaande project, niet te ſterk zal worden, maar ook door deeze conſideratie, dat door het verminderen van het getal der Regimenten of Bataillons moeijelyk zoude konnen worden voldaan aan de bezetting van zo veele Frontieren en Plaatſen, als de ſituatie van deeze Republiek vordert, voor al op een tyd waar in meest alle de Provincien met zo veel empreſement en meer dan na gewoonte, Guarniſoen verlangen, en dat daar en boven eene Propoſitie, volgens welke een zo veel grooter aantal Officieren zoude uitvallen, en voor het vervolg minder geëmplooijeerd worden, behalven het bezwaar, het geen uit het Penſioneeren derzelve voor het tegenwoordige zoude ontſtaan, mooglyk ook niet met genoegen en goedkeuring zoude worden ontfangen.

In allen gevallen moeten wy met zyn Hoogheid verzoeken en inſteeren, dat, hoedaanig ook de Bondgenooten op het overgegeeven project zullen goedvinden te reſolveeren, de deliberatien daar over ten ſpoedigſten mogen worden gehouden en getermineerd, op dat geweeten worde, waar aan men zich met opzicht tot de voet, op welken de Armée van den Staat zal blyven, zal moeten houden.

Hoog Mogende Heeren! wy bevelen Ü Hoog

Mogenden in GODES heilige protectie. In den Hage den 23 January 1788.

Geparapheert,

PETRUS CAMPER, Vt.

Onder ſtond,

Ter Ordonnantie van den Raad van Staate der Vereenigde Nederlanden.

(*was get.*) J. H. MOLLERUS.

Rec 24 Jan. 1788.

Plan van verbetering van de voet der Armée van den Staat.

CAVALLERY.

De Cavallery beſtaat tegenwoordig uit het Esquadron Guardes du Corps.

Het Regiment Guardes van 6 Compagnien.

Zes Regimenten Cavallery ieder van 8 Compagnien.

Drie Regimenten Dragonders ieder van 8 Compagnien, uitmaakende te ſamen 3542 Hoofden 3878 Paarden, en zulks na aftrek der vier Man per Compagnie, welke by de Provincien ingehouden worden.

En zoude voor het vervolg beſtaan uit:

Het Esquadron Guardes du Corps.
1 Regiment Guardes te Paard.
1 Regiment Guardes Dragonders.
4 Regimenten Cavallery.
2 Regimenten zwaare Dragonders.
2 Regimenten ligte Dragonders.
1 Regiment Huſſaaren.

*

Het Esquadron Guardes du Corps zoude worden geformeert en betaald, zo als te zien is uit de Bylage

lage *ſub* No. 1, en dus zoude daar in die verandering plaats hebben, dat het zelve thands ſterk zynde 116 Guardes du Corps in Reyen en Gelederen, zoude worden gereduceert op 108 Gemeenen, en daar tegens in plaats van 5 Sous Brigadiers betaald negen, en bygevoegd een Piqueur op *f* 84 ten 42 dagen, doch vermids daar door eenige meerdere onkosten voor het Land zouden komen, zo zoude het Ritmeesters Tractement worden verminderd op *f* 515 - 3 - 8 ten 42 dagen, in plaats van *f* 586 - 7 - 8 zo als het tegenwoordig is.

*

De Staf van het Regiment Guardes te Paard zal zyn, zo als kan gezien worden uit de Bylage letter A.

En dus by dezelve worden gevoegt het gewoone Luitenants Collonels Tractement, en dezelve vermeerderd met een Paardemeester op Wagtmeesters Gage *f* 32 - 10 - 0 ter loopende maand.

De Staf van het Regiment Guardes Dragonders, de ordinaris Regimenten Cavallery, en die van de zwaare en ligte Dragonders zal zyn dezelfde als die der Guardes te Paard, met dat onderſcheid alleen, dat het Tractement van den Adjudant, by de voorſz. Regimenten *f* 15 ter loopende maand of *f* 180 in het jaar minder is dan by de Guardes te Paard, zie Bylage B.

*

Het Regiment Guardes te Paard thands het eenigſte der Cavallery, het welk uit 3 Esquadrons beſtaat, en daar door veel inconvenienten in den dienst van het zelve, vooral met andere Regimenten veroirzaakt wordende, zo word geproponeerd het zelve in gelykheid der andere Regimenten te brengen op 4 Esquadrons, en dus 8 Compagnien, en dienvolgende te verſterken met een Esquadron.

By ieder Esquadron zal zyn by de eene Compag-

nie in plaats van een eerste Luitenant, een Ritmeester Commandant.

Ieder Compagnie zal worden verminderd met een Wagtmeester en een Corporaal.

En daar en tegen vermeerderd met een

Standaart-Jonker op . .	f 50	0	0	Ten 42
Een Quartierm. a	36	0	0	dagen.

En 4 Gevryters.

By 4 Compagnien zullen zyn 1 Frater, en by 4 een Smit op Corporaals Tractement.

Totaale augmentatie per Compagnie 5 Man,
5 Paarden.

Maakt voor de zes tegenwoordige Compagnien . . . . . 30 Man,
30 Paarden,

Daar by het nieuwe Esquadron van 122 Hoofden,
132 Paarden,

Maakt de totaale augmentatie by het Regiment Guardes te Paard . . . . . 152 Hoofden,
162 Paarden.

Zie wyders omtrent de formatie en betaaling van het zelve Regiment, de Bylage No. 2.

*

Het Regiment Dragonders zal bestaan uit 4 Esquadrons ieder van 2 Compagnien, gecomposeerd en betaald, zo als kan gezien worden uit de Bylage No. 3, ieder Esquadron zoude worden verminderd met een eerste Luitenant en 2 Wagtmeesters, en daar tegen versterkt met

1 Kapitein Commandant.
2 Tweede Luitenants.
2 Standaart Jonkers.
2 Quartiermeesters.
8 Gevryters.
24 Gemeene Dragonders.
1 Frater en 1 Smit op Corporaals Tractement.

Digitized by Google

Totaale augmentatie per Esquadron 38 Hoofden,
41 Paarden.
Voor het Regiment . . . . 152 Hoofden,
160 Paarden.

*

Van de thands zynde 6 Regimenten Cavallery, zouden twee worden gebragt op den voet van zwaare Dragonders.

En voorts de Regimenten Cavallery zwaare en ligte Dragonders, blyven ieder op 4 Esquadrons of 8 Compagnien.

Ieder Esquadron Cavallery of Dragonders zal worden vermindert met twee Wagtmeesters, en vermeerderd met een Ritmeester of Kapitein Commandant.

2 Quartiermeesters.
1 Frater en 1 Smit. } op Corporaals Tractement.
8 Gevryters.
24 Ruiters of Dragonders.

Totaale augmentatie per Esquadron 35 Hoofden,
36 Paarden;
Voor het Regiment . . . . . 140 Hoofden,
144 Paarden,
Voor de 8 Regimenten . . 1120 Hoofden,
1152 Paarden.

Zie wyders de formatie en betaaling van een Regiment Cavallery zwaare en ligte Dragonders in de Bylage 4 en 5.

*

Het Regiment Husſaaren zoude kunnen geformeert worden gedeeltelyk uit die Manſchappen, welke de Provincie van Holland en West-Friesland in haaren particulieren dienst heeft, gedeeltelyk uit die, welke thands door de Provincie van Utrecht worden geſalarieerd, en verders gecompleteerd door op nieuw aan te wervene Manſchappen.

De Staf van het zelve Regiment zoude zyn even

als die der Regimenten Cavallery of Dragonders, met dat onderscheid alleen, dat daar by noch Pauker noch Tamboer Majoor gevonden word, waar door het montant van dezelve wordt verminderd met . . | f 25 | 10 | 0 | ter loopende maand,
Of . . | 306 | 0 | 0 | in het jaar.

Zie Bylage lett. C.

Het Regiment Husfaaren zoude mede worden gebragt op 8 Compagnien, formeerende 4 Esquadrons, en daar in geen onderscheid zyn met de Cavallery en Dragonders, dan alleen in de voet van betaaling, zo als kan gezien worden uit de Bylage No. 6.

	Hoofd.	Paard.
Het Esquadron Guardes du Corps zal sterk zyn	139	171
De Regimenten Guardes te Paard en Guardes Dragonders met de Onderstaf	986	1068
De agt Regimenten Cavallery ligte en zwaare Dragonders met de Onderstaf	3848	4144
Het Regiment Husfaaren met de Onderstaf	480	509
	5453	5892

Litt.

Litt. A. BYLAGEN.

PLAN.

STAVEN CAVALLERY.

Guardes te Paard.

	ter loopende maand.			In het jaar.		
1 Collonel	f200	0	0	f2400	0	0
1 Lt. Collonel . . .	80	0	0	960	0	0
1 Majoor	60	0	0	720	0	0
1 Adjudant	100	0	0	1200	0	0
1 Piquedur	50	0	0	600	0	0
1 Pauker	25	10	0	306	0	0
1 Chirurgyn Majoor . .	40	0	0	480	0	0
1 Paardem. op Wagem. gage	32	10	0	390	0	0
Dus beloopt de Staf van dit Regiment	f582	0	0	f7056	0	0

NB. Onder-Staf beſtaat uit 5 Hoofden en 6 Paarden.

Litt. B. *Guardes Dragonders, ordinaris Cavallerie, zwaare of ligte Dragonders.*

Tuſſchen de Staf van een Regiment ordinaris Cavallerie of Dragonders is geen ander verſchil, dan alleen ten aanzien van het Tractement van den Adjudant die f 15 - 0 - 0 ter loopende maand, of f 170 - 0 - 0 's jaars minder trekt, dan een Adjudant by de Guardes te Paard, met de voorſz. ſom moet derhalven het montant van de Staf der Guardes verminderd worden, om te weeten het juiſte beloop der Staf van een der andere Regimenten.

De

	ter loopende maand			In het jaar.		
De Staf der Guardes te Paard kost	f588	0	0	f7056	0	0
Af het meerder van den Adjudant	15	0	0	180	0	0
Dus bedraagt de Staf voor een Regiment Cavallerye of Dragonders . . .	f573	0	0	f6876	0	0

Notandum. Dat by de twee Regimenten zwaare Dragonders zal zyn een Pauker, even gelyk by de Cavallerye, doch by het Regiment Guardes Dragonders, en de twee Regimenten ligte Dragonders een Tamboer Major, op het Tractement van 25 fl. 10 st. per loopende maand, of 306 fl. in het jaar.

Litt. C. *Staf van het Regiment Husfaaren.*

Is nu even ſterk als die van de Regimenten Cavallerye of Dragonders, met dat onderſcheid nogthands, dat daar by niet gevonden word een Pauker of Tamboer Major, waar by derhalven het montant vermindert moet worden in deezer voegen.

	ter loopende maand.			In het jaar.		
De Staf voor een Regiment Cavallerye kost	f573	0	0	f6876	0	0
Af het Tractement van den Pauker of Tamboer Major	25	10	0	306	0	0
Dus bedraagt de Staf van het Regiment Husfaaren .	f547	10	0	f6570	0	0

Digitized by Google

No. 1.

PLAN.

CAVALLERYE.

Een Esquadron Guardes du Corps.

Paard.	Hoofd		Ten 42 dagen.		
6	1	Ritmeester - - - - -	f 515	3	0
5	1	Eerſte Luitenant - - -	340	0	0
5	1	Tweede Luitenant - -	340	0	0
4	1	Cornet - - - - - - -	300	0	0
4	1	Guidon - - - - - - -	300	0	0
12	4	Exempts - - - - - -	800	0	0
8	4	Brigadiers - - - - -	600	0	0
2	1	Adjudant - - - - -	140	0	0
9	9	Sous Brigadiers - - -	907	4	0
1	1	Piqueur - - - - -	84	0	0
1	1	Chirurgyn - - - - -	52	0	0
1	1	Solliciteur - - - - -	52	0	0
1	1	Pauker - - - - - -	52	10	0
4	4	Trompetters - - - -	210	0	0
108	108	Gemeenen - - - - -	5616	0	0
171	139	Bedraagende ten 42 dagen	f 10308	17	8
		Of in het jaar - - -	f 89589	2	1½
		Waar by gevoegt het Collonels Tractement -	f 3600	0	0
		Dus zal het Corps in het jaar kosten - - - -	f 93189	2	1½

RE

No. 2.

Regiment Guardes te Paard.

Dit Regiment zal beſtaan uit vier Esquadrons; ieder van twee Compagnien, en ſterk zyn 534 Paarden en 463 Hoofden.

Een Compagnie Guardes te Paard zal beſtaan uit

Paard.	Hoofd.		Ten 42 dagen.		
			f		
3	1	Ritmeeſter	400	0	0
2	1	By de eene Comp. van het Esquadron een Ritmeeſter Commandant, by de andere een Lt.	155	0	0
		NB. Het ſurplus voor de Ritm. Comm. a f 12-0-0 ten 42 dagen. Zal by het Esquadron berekent worden.			
2	1	Tweede Luitenant.	140	0	0
2	1	Cornet	140	0	0
2	1	Standaart Jonker	50	0	0
1	1	Wachtmeeſter	45	0	0
1	1	Quartiermeeſter	36	0	0
3	3	Corporaals ieder a f 32-0-0	96	0	0
1	1	By de eene Comp. van het Esquadr. een Frater, by de andere een Smit	32	0	0
1	1	Trompetter	35	0	0
1	1	Solliciteur	28	0	0
4	4	Gevryters a f 30-2-0	120	8	0
44	44	Gemeenen a f 28-0-0	1232	0	0
66	61		2509	8	0
2	2			0	2
			5018	16	0
		Voegt hier by het ſurplus van een Ritmr. Comm.	12	0	0

Dus

Paard.	Hoofd.		Ten 42 dagen.
Dus is een Esq. ſterk.			
132	122	En kost ten 42 dagen .	f 5030 16 0
4	4		0 2
De 4 Esquad. zyn ſterk			
528	488	Waar van de Soldyen bedragen	f 20123 4 0
Waar by gevoegt van de Onder-Staf.		Of in het jaar . . .	f 174880 3 9⅔
6	5	Waar by gevoegt de kosten van de Staf . . .	7056 0 0
Het gantſche Regiment is ſterk.			
534	493	En zal kosten in het jaar	f 181936 3 9⅔

No. 3.

Regiment Guardes Dragonders.

Dit Regiment zal beſtaan uit vier Esquadrons, ieder van twee Compagnien, en ſterk zyn 534 Paarden en 493 Hoofden.

Een Compagnie Guardes Dragonders zal beſtaan uit

Paard.	Hoofd.		Ten 42 dagen.
3	1	Capitein	f 325 0 0
2	1	By de eene Compag. van het Esquadron een Capt. Commandant, by de andere een eerſte Luit. . .	130 0 0
		NB. Het ſurplus by het Esquadron te betaalen.	
2	1	Tweede Luitenant . .	120 0 0
2	1	Vaandrig	120 0 0
1	1	Standaart Jonker . .	50 0 0
1	1	Wagtmeeſter . . .	45 0 0

Quar-

Digitized by Google

Paard.	Hoofd.		Ten 42 dagen		
1	1	Quartiermeester . . .	36	0	0
3	3	Corporaals a *f* 32-0-0 .	96	0	0
1	1	By de eene Compag. van het Esquadr. een Frater, by de andere een Smit . .	32	0	0
1	1	Tambour . . .	28	0	0
1	1	Solliciteur . . .	28	0	0
4	4	Gevryters a *f* 30-2-0 .	120	8	0
44	44	Gemeenen a *f* 28-0-0 .	1232	0	0
66	61	. . . . .	*f* 2362	8	0
2	2			0	2
			f 4724	16	0
		Voeg hier by het surplus voor een Capitein Commandant	12	0	0
Dus is een Esquadron sterk. 132	122	Waar van de Soldyen bedraagen	*f* 4736	16	0
4	4			0	2
De 4 Esquadr. 528	488	. . . . .	*f* 18947	4	0
Voeg hier by van de Onder Staf.		Of in het jaar . .	*f* 164660	3	9½
6	5	Kosten van de Staf .	6876	0	0
Het gantsche Regiment. 534	493	En zal kosten in het jaar .	*f* 171536	3	9½

Digitized by Google

N°. 4.

Een Regiment Cavallerie of zwaare Dragonders.

NB. Aangezien er tusschen een Regiment Cavallerie en een Regiment zwaare Dragonders geen de minste onderscheid is in de voet van betaaling, en by de zwaare Dragonders zo wel als by de Cavallerie zal zyn een Pauker, en by ieder Compagnie een Trompetter, heeft men dezelve by elkander beteekent.

Een Regiment Cavallerie of zwaare Dragonders zal bestaan uit vier Esquadrons, ieder van 2 Compagnien, en sterk zyn 518 Paarden en 481 Hoofden.

Een Compagnie Cavallerie.

Paard	Hoofd		Ten 42 dagen.		
3	1	Ritmeester	*f* 325	0	0
2	1	Luitenant	130	0	0
2	1	Cornet	120	0	0
1	1	Wagtmeester	45	0	0
1	1	Quartiermeester	30	0	0
3	3	Corporaals à *f* 32-0-0	96	0	0
1	1	By de eene Compag. van het Esquadr. een Frater, en by de andere een Smit	32	0	0
1	1	Trompetter	35	0	0
1	1	Solliciteur	28	0	0
4	4	Gevryters à *f* 30-2-0	120	8	0
44	44	Gemeenen	1232		0
63	59		*f* 2199	8	0
2	2				2
126	118		*f* 4398	16	0
2	1	Ritmeester Comm.	142	0	0
Dus het Esqua		Waar van de Soldyen bedraa-			

Paard.	Hoofd.		Ten 42 dagen.
dron.		gen.	f 4540 16 0
128	110		4
4	4		
512	476	. . . . .	f 18163 4 0
Waar by ge voegt voor de Onder-	Staf	Of in het jaar Kosten der groote en kleine Staf	f 157846 17 1½ 6876 0 0
6	5		
Dus 't Regim.			
518	481	En zal in het jaar kosten	f 164722 17 1½
6	6		6
En de 6 Reg.		En zullen in het jaar kosten	f 988337 2 10½
3108	2886		

N°. 5.

Een Regiment ligte Dragonders zal hebben 4 Esquadrons, ieder van 2 Compagnien, en sterk zyn 518 Paarden en 481 Hoofden.

Een Compagnie ligte Dragonders.

Paard	Hoofd.		Ten 42 dagen.
3	1	Kapitein	f 325 c 0
2	1	Luitenant	130 c 0
2	1	Vaandrig	120 c 0
1	1	Wagtmeester . . .	45 c 0
1	1	Quartiermeester. . .	30 0 0
3	3	Corporaals ieder à f 30-2-0	96 c 0
1	1	By de eene Comp. van het Esquadr. een Frater, by de andere een Smit .	32 0 0
1	1	Tambour	28 c 0
1	1	Solliciteur	28 c 0

Ge-

Digitized by Google

Paard.	Hoofd.		Ten 42 dagen:
4	4	Gevryters à f 30-2-0 :	120 8 0
44	44	Gemeenen à f 28-0-0 :	1232 0 0
63	59	. . . . .	2192 8 0
2	2		2
126	118	. . . . .	4384 16 0
2	1	Kapitein Comm. . .	142 0 0
Dus het Esq.			
128	119	Waar van de Soldyen bedragen	4526 16 0
4	4		4
En de 4 Esq.			
512	476	. . . . .	f 18107 4 0
Voegt hier by		Of in het jaar . . .	f 157360 3 9½
voor de Onder-Staf		Kosten van de groote en kleine Staf	f 6877 0 0
6	5		
Reg. is sterk			
518	481	En zal kosten in het jaar	f 164236 3 9½
2	2		2
En de 2 Reg.			
1036	962	En zullen kosten in het jaar	f 328472 7 7½

Digitized by Google

N°. 6.

Het Regiment Husfaaren zal beftaan uit 4 Esquadrons, ieder van 2 Compagnien, en fterk zyn 509 Paarden en 480 Hoofden.

Een Compagnie Husfaaren zal hebben,

Paard.	Hoofd.		Ten 42 dagen:		
2	1	Ritmeester . . .	f 262	0	
2	1	Luitenant . . .	111	0	0
2	1	Cornet	106	0	0
1	1	Wagtmeester . . .	43	0	0
1	1	Quartiermeester . .	34	0	0
3	3	Corporaals à f 32-0-0 .	96	0	0
1	1	By de eene Compag.. van het Esquadr. een Frater, by de andere een Smit. .	30	0	0
1	1	Trompetter . . .	32	0	0
1	1	Solliciteur . . .	26	0	0
4	4	Gevryters à f 28-2-0 .	112	8	0
44	44	Gemeenen à f 26-0-0 .	1144	0	0
62	59	. . . . .	f 1990	8	0
2	2				2
124	118	. . . . .	f 3980	16	0
2	1	Ritmeester Comm. . .	123	0	0
Dus het Esquadron 126	119	Waar van de Soldyen bedraagen	f 4103	16	0
4	4				4
Dus 4 Esquad. 504	476	. . . . .	f 16415	4	4
		Of in het jaar . . .	f 142655	18	1

Kos-

Paard. Hoofd.		Ten 42 dagen.		
Voeg hier by van de Onder-Staf.	Per Transport . . .	f142655	18	$1\frac{1}{7}$
5 1 4.	Kosten der groote en kleine Staf	6570	0	0
Het gantsche Regim. is sterk.				
509 1 480	En zal in het Jaar kosten	f149225	18	$1\frac{1}{7}$

De Cavallerie bestaat tegenwoordig uit

Een Esquadron Guardes du Corps sterk 142 Hoofden 174 Paarden, en kosten	f 93189	2	$1\frac{5}{21}$
Guardes te Paard sterk 340 Hoofden 371 Paarden en kosten . . .	128137	8	$6\frac{6}{7}$
Zes Regimenten Cavallerie sterk 2040 Hoofden 2238 Paarden en kosten	756401	12	0
Een Kegiment Guardes en 2 ordinaris Dragonders sterk 1020 Hoofden 1095 Paarden, en kosten	324492	18	$3\frac{2}{7}$
Te zamen 3542 Hoofden 3878 Paarden, en kosten	f1302211	0	$11\frac{12}{28}$

En zoude bestaan uit

Een Esquadrons Guardes du Corps sterk 139 Hoofden 171 Paarden, en kosten	93189	2	$1\frac{5}{21}$
Een Regiment Guardes te Paard sterk 393 Hoofden 534 Paarden, en kosten	181936	3	$9\frac{3}{7}$
Een Regiment Dragonders sterk 493 Hoofden 534 Paarden, en kosten	171536	3	$9\frac{3}{7}$
Vier Regimenten ordinaris Cavallerie en twee Regimenten zware Dragonders sterk 2886 Hoofden 3138 Paarden, en kosten . . .	988337	2	$\frac{2}{7}$

Twee Regimenten ligte Dragonders sterk 962 Hoofden 1036 Paarden, en kosten	328472	7	$7\frac{3}{7}$
Een Regim. Husſaaren sterk 480 Hoofden 509 Paarden, en kosten	149225	18	$1\frac{1}{7}$
Dus zal de Cavallerie sterk zyn 5453 Hoofden 5892 Paarden, en kosten	f 1912696	18	$3\frac{12}{11}$
Is thands sterk 3542 Hoofden 3878 Paarden en Kosten	1302221	0	$11\frac{21}{11}$
Dus zoude de augmentatie beſtaan uit 1911 Hoofden 2014 Paarden, en meerder kosten	f 610475	17	4
Doch hier onder is niet begreepen de verhooging van Soldye der Regimenten Dragonders in het nieuwe Plan begreepen, uitmaakende een ſomma van	65303	14	$3\frac{3}{7}$
Zo zouden de meerdere kosten bedraagen	f 545172	3	$0\frac{4}{7}$

INFANTERY.

De Infantery beſtaat tegenwoordig (behalven uit het Regiment Zwitſerſche Guardes en vyf ordinaris Regimenten Zwitſers en de Compagnien Frieſsche en Groninger Guardes, midsgaders de Compagnien van Amſteldam) uit

Het Regiment Guardes te voet van 2 Bataillons, ieder van	7 Compagn.
Drie en dertig Regimenten a twee Bataillons, mede ieder van	7
En een Regiment a drie Bataillons, mede ieder van	7

Maakende te ſamen 27100 Hoofd.

Na aftrek der 4 Man per Compagnie, door de Provincien wordende ingehouden; en zoude voor het vervolg beſtaan, behalven de Zwitſerſche Troe-

pes

pes, de Amſteldamſche Compagnien, en de Frieſche en Groninger Guardes, uit

1 Regiment Guardes te voet.
1 Regiment ligte Troepes.
7 Regimenten Duitſchers.
2 Regimenten Mariniers.
2 Regimenten Waalen, waar van een onder het welk by ieder Compagnie moeten zyn 2 Cadets met dubbelde gage, volgens de Capitulatie van het 3 Bataillon van het Regiment Waalen, opgerigt door wylen den Lt. Generaal de Lillers, onder de naam van Grenadiers Wallons.
Drie- en- twintig Nationaale Regimenten.

*

Het Regiment Guardes te voet zoude worden gebragt op 3 Bataillons, beſtaande ieder uit 5 Compagnien, te weeten 1 Granadier en 4 Musquettier Compagnien, en dienvolgende geaugmenteerd worden met eene Compagnie Granadiers.

By de twee thands ſubſiſteerende Granadier Comp. zouden geſeduceerd worden de Jongens van den Kapitein, eerſte en tweede Luitenant, en Vaandrig . . . . . 4 Hoofden.
De 20 Man gratificatie . . . . 20 ——
De Man voor de Staf voor de Hautboisten en voor de Granadiers . 3 ——
27 Hoofden.

En word vermeerderd met
1 Vaandrig.
1 Vaanjonker.
2 Timmerlieden.
3 Gevryters, en
5 Granadiers.
Maakende 12 Hoofden.

reſt dus tot totaale vermindering 15 Hoofden.

Ieder Musquettier Compagnie zoude verminderd worden met de Jongens van den Kapitein, 1ſte

Digitized by Google

Luit., 2de Luit. en Vaandrig -	4	Hoofden.
De 20 Man gratificatie, de Man voor de Hautboisten, en de Man voor de Granadiers. - - - - -	22	——
	26	Hoofden.
En vermeerdert met		
1 Vaänjonker.		
3 Gewryters.		
2 Timmerlieden en		
12 Musquettiers - - - - -	18	Hoofden.
Dus totaale vermindering per Compagnie - - - - - - - - -	8	——
Maakt voor de 12 Musquettier en twee Granadier Compagniën	106	Hoofden.
De Staf vermeerdert met		
1 Adjudant.		
1 Chirurgyn Major.		
1 Tamboer Major.		
8 Muſikanten - - - - - -	11	Hoofden.
En met een Compagnie Granadiers van 86 Hoofden - - - - -	86	Hoofden.

Het Regiment Guardes zal dus worden verminderd, volgens den voet van betaaling met 29 Hoofden, doch in effecte vermeerderd met 347 effective Hoofden.

Zie de formatie en betaaling van dat Regiment in de Bylage No. 7, waar uit blykt, dat de Soldyen van de Corporaals, Tamboers en Gemeenen zyn vermeerderd met 6 ſt. 's weeks, en het verlies van het profyt der afgeſchafte 20 Man gratificatie vergoed door het inkomen der Officieren eenigſints te verbeteren, en de Kapitein in de kosten welke hy uit dezelve moest vinden, te gemoet gekomen, door aan ieder der Onder-Officieren en Gemeenen, ten behoeven van den Kapitein toe te leggen 11 ſt. ten 42 dagen; welke toeleg dus voor den Kapitein

Digitized by Google

accresseert, na maate de Comp. versterkt word, en dezelve dus meerdere kosten voor de Kleeding, Recruteering &c. moet doen.

De Staf van het Regiment Guardes te voet zoude zyn gecompoſeert, zo als te zien is uit de Bylage litt. D. en geſchikt naar de 3 Bat., terwyl het inkomen der Adjudanten (welke even gelyk by de andere Regimenten, geen Officiers by het Regiment meer zouden zyn) de Chirurgyn Major en van den Tamboer Major, zodaanig zyn ingerigt, dat dezelve daar van ordentelyk zouden kunnen bestaan.

*

De Staf van het Regiment ligte Troepes en de Regimenten Mariniers, Duitsche, Waalsche en Nationaale Infantery zoude beſtaan, zo als te zien is sub litt. E., en dus daar in geene verandering plaats hebben, met de tegenwoordige voet, dan alleen dat de Tamboer Major twee Guldens meerder per loopende maand zou genieten.

Het Regiment ligte Troepes zoude beſtaan uit twee Bataillons, ieder van eene Compagnie Jaagers, en vier Musquettiers, welke zouden worden geformeert en betaald, als te zien is uit de Bylage No. 8.

Word geproponeert tot het Regiment ligte Troepes te neemen, het eerſte Bataillon van het tweede Regiment Orange Nassauw, zodaanig dat uit de twee Compagnien Jaagers welke de Provincie van Holland thands betaald, Manſchappen zouden kunnen getrokken worden, om, zo daar uit als uit andere aan te werwene Jaagers, de twee Compagnien Jaagers, welke by het gemelde Bataillon zouden worden gevoegt, te formeeren, terwyl de Granadier Compagnie van voorſz. Bataillon in de twee Compagnien Granadiers van het eerſte Regiment Orange Nassau zoude konnen geincorporeerd werden, en voorts by het voorſz. Bataillon twee nieuwe Compagnien Musquettiers aangeworven, en de zes oude Compagnien vermeerderd met

1 Tweede Luitenant.
1 Kapitein des Armes.
2 Timmerlieden.
1 Frater.
6 Gevryters.
19 Gemeenen.

30

De vermindering van dit Bataillon zoude dus zyn van 58 van de Granadiers Compagnien, en de vermeerdering bestaan in

	Hoofd.
Twee nieuwe Compagnien Jaagers - - -	166
Twee nieuwe Compagnien Musquettiers -	166
Augmentatie by de zes oude Compagnien -	180
Totaale Augmentatie - - - - -	512
En na aftrek der vermindering - - -	58
	454

*

De zeven Regimenten Duitsche Infantery, (waar onder zoude zyn het tweede Bataillon van het tweede Regiment Oranje Nassau, geleid wordende door den Heer Lt. Generaal Markgraave VAN BADEN, by het welk een Bataillon zoude worden opgerigt, om daar van een Regiment te maaken) de twee Regimenten Mariniers, de twee Regimenten Waalen, om welke te formeeren nog een Bataillon zoude moeten worden opgerigt, en de drie- en- twintig Nationaale Regimenten zouden bestaan, uit twee Bataillons, ieder van eene Compagnie Granadiers en vier Musquettiers, zo dat van de thands by ieder Bataillon existerende zes Compagnien Musquettiers, vier zouden worden gemaakt, dewelke zoude zyn gecomposeert en betaald, zo als te zien is uit de Bylage No. 9. en 10, waar uit blykt dat ieder Compagnie Granadiers zoude worden vermeerdert met

1 Ka-

1 Kapitein des Armes.
1 Pyper.
2 Timmerlieden.
1 Frater.
6 Gevryters.
15 Granadiers.

Totaal 26 per Compagnie.

En de Compagnie Musquettiers bestaan uit
1 Kapitein.
1 Kapitein Commandant of eerste Luitenant.
1 Tweede Luitenant.
1 Vaandrig.
1 Eerste Sergeant.
2 Tweede Sergeanten.
1 Kapitein des Armes.
3 Corporaals.
1 Frater.
2 Tamboers.
1 Solliciteur.
2 Timmerlieden.
6 Gevryters.
60 Musquettiers.

83 Hoofden.

Staat te noteeren, dat volgens dit Plan de Soldyen van de Corporaals, Tamboers en Gemeenen zyn vermeerdert met zes stuivers 's weeks, dat ook het inkomen der Officieren en Onder-Officieren is verbetert, doch met opzicht tot den Kapitein niet door vermeerdering van zyn Tractement, maar door aan ieder der Onder-Officieren en Gemeenen, ten behoeven van den Kapitein, toe te leggen elf stuivers ten 42 dagen, om reden dat op die wyze dezelve in de kosten der Recruteering, welke vermeerderen, naar maate de Compagnie sterker is, of naderhand nog mogt worden, proportioneel word gesoulageert.

De

De Infantery zou dus bedraagen	Hoofd.
Het Regiment Guardes te voet met de Onder-Staf	1305
Het Regiment ligte Troepes met de Onder-Staf	835
Zeven Duitsche, twee Waalsche, twee Mariniers en drie- en- twintig Nationaale Regimenten, ieder 837	28458
Dus zal de ordinaire Infanterie, het Regiment Guardes in begrepen, bedraagen	30598
De Cavallerie bedraagt 5892 Paarden en Hoofden	5453
De Artillerie bedraagt	3060
De Mineurs	256
De Zwitsersche Guardes	1200
De zestig Compagnien ordinaire Zwitsers	6000
De Compagnie Friesche Guardes	202
De Compagnie Groninger Guardes	75
De Compagnien van Amsteldam	480
De Armée zoude dus sterk zyn, Paarden 5892 en Hoofden	47244

Wyders word voorgedraagen, om aan de effective Staf-Officieren welke zouden mogen worden gereduceerd, hunne Tractementen als Hoofd-Officieren te laaten, by wege van Pensioen, tot zy op een gevoeglyke wyze zouden kunnen geremplaceert worden, en bovendien aan dezelve, zo als aan alle de Kapiteins effectief die gereduceerd zouden worden, voor het gemis van hunne Compagnien te geeven een Pensioen van

	ƒ		
	900	0	0
Aan de Kapiteins Commandanten	500	0	0
Aan de Luitenants	400	0	0
Aan de Vaandrigs	350	0	0

Digitized by Google

Litt. D. STAVEN INFANTERYE.

Guardes te Voet.

	Ter loop. maand.	In het jaar.
Een Collonel . .	f 400 0 0	f 4800 0 0
Een Lt. Collonel . .	160 0 0	1920 0 0
Een eerste Major . .	120 0 0	1440 0 0
Een tweede Major .	80 0 0	960 0 0
Een derde Major . .	60 0 0	720 0 0
Drie Adjudanten ieder Adjudanten ieder à f 83-9-8 's maands . . .	250 0 0	3000 0 0
Drie Chirurgyns Majors à f 50-0-0	150 0 0	1800 0 0
Een Tamboer Major .	24 0 0	288 0 0
Agt Musikanten, ieder à f 22-15-0 's maands, of f 273-0-0 in 't jaar .	182 0 0	2184 0 0
	f1426 0 0	f17112 0 0

Litt. E. *Regiment ligte Troepes en ordinaris Infanterye.*

	Ter loop. maand.	In het jaar.
Een Collonel . .	f 200 0 0	f 2400 0 0
Een Lt. Collonel . .	80 0 0	960 0 0
Twee Maj., ieder à f 60-0-0	120 0 0	1440 0 0
Twee Adjudanten, ieder à f 50-0-0	100 0 0	1000 0 0
Twee Chirurgyn Majors, ieder à f 40-0-0 .	80 0 0	960 0 0
Een Tamboer Major .	14 0 0	168 0 0
	f 594 0 0	f 7128 0 0

Digitized by Google

No. 7.

PLAN.

INFANTERYE.

Regiment Guardes te Voet.

Het zelve zal bestaan uit drie Bataillons, ieder Bataillon uit vyf Compagnien, te weeten een Gradienier en vier Musquettiers Compagnien.

Een Compagnie Granadiers zal hebben,

Hoofden		Ten 42 dagen.		
1	Kapitein	308	0	0
1	Kapitein Commandant .	116	0	0
1	Luitenant . . .	92	0	0
1	Tweede Luitenant .	80	0	0
1	Vaandrig	80	0	0
1	Vaanjonker . . .	40	0	0
1	Eerste Sergeant . .	36	11	0
2	Tweede Serg. à *f* 33-11-0	67	2	0
1	Kapitein des Armes ,	31	11	0
3	Corporaals ieder à *f* 25-17-0	77	11	0
1	Frater	21	0	0
2	Timmerlieden ieder à 18-17-0	37	14	0
2	Tamboers . . .	37	14	0
1	Pyper	18	17	0
1	Solliciteur . . .	13	16	0
6	Gevryters ieder à *f* 20-19-0	125	14	0
60	Gemeene Granad. à *f* 18-17-0	1131	0	0
86		*f* 2313	10	0

Een

Een Compagnie Musquettiers zal beſtaan,

Hoofden.		Ten 42 dagen.		
1	Kapitein . . .	f 308	0	0
	By een Compagnie een Kapitein Commandant by de andere een eerſte Luitenant	92	0	0
	NB. Het ſurplus voor de Kapt. Comm. zal by het Batt. bereekent worden à f 24-0-6 ten 42 dagen. . .			
1	Tweede Luitenant	80	0	0
1	Vaandrig . . .	80	0	0
1	Vaanjonker . . .	40	0	0
1	Eerſte Sergeant .	36	11	0
2	Tweede Sergeanten ieder à f 33-11-0 .	67	2	0
1	Kapitein des Armes .	31	11	0
3	Corp. ieder à f 25-11-0	76	13	0
1	Frater . . .	21	0	0
2	Timmerlieden ieder à f 18-5-0 . .	36	10	0
2	Tamboers uitſ. .	36	10	0
1	Pyper . . .	18	5	0
1	Solliciteur . .	13	16	0
1	Man voor de Staf .	13	16	0
6	Gevryt. ieder à f 20-7-0	122	2	0
60	Gemeene Musquettiers à f 18-5-0 . .	1095	0	0
86		f 3161	16	0
4				4
		80	5	4	0
	Voeg hier by het ſurplus van 2 Kapiteins Comm. ieder à f 24-0-0	48	0	0

Waar

Hoofden.		Ten 42 dagen.		
Dus de 4 Compagnien 344			1	
	Waar van de Soldyen bedraagen . .	8723	4	0
Comp. Gran. 86		2314	10	0
Dus het Batt. 430	. . . . .	f 11037	14	0
3				
En de 3 Batt. 1290	Waar van de Soldyen bedraagen . .	f 33113	2	0
	Of in het jaar . .	f 287768	12	1
Voeg hier by voor de Onder-Staf. 15	Kosten van de Staf .	17112	0	0
Dus het Reg. 1305	En zal kosten in het jaar	f 304880	12	1

N°. 8.

Digitized by Google

No. 8.

Regiment ligte Troepes zal beſtaan uit 2 Bataillons, ieder van 5 Compagnien, te weeten een Comp. Jagers, en 4 Musquettiers, en ſterk zyn 835 Hoofden.

De Compagnie Jagers zal beſtaan uit.

Hoofden.		Ten 42 dagen.		
1	Kapitein	f 158	0	0
1	Kapitein Commandant	72	0	0
1	Luitenant	60	0	0
1	Vaandrig	54	0	0
1	Eerſte Sergeant	27	11	0
2	Tweede Serg. ied. f 24-11-0	49	2	0
1	Kapitein des Armes	23	1	0
3	Corporaals à f 22-11-0 ieder	67	13	0
1	Frater	17	10	0
2	Timmerlieden à f 18-1-0 ied.	36	2	0
2	Hoornblaazers à f 18-1-0 ied.	36	2	0
1	Solliciteur	12	0	0
6	Gevryters à f 20-3-0	120	18	0
60	Jagers à f 18-1-0	1083	0	0
83		f 1816	19	0

De Compag. Musquettiers zal beſtaan uit

NB. By de twee Comp. Capits. Commandanten, by twee andere eerſte Luits.

		Ten 42 dagen.		
1	Kapitein	f 158	0	0
1	Kapt. Comm. of eerſte Lt.	60	0	0
1	Tweede Luitenant	54	0	0
1	Vaandrig	54	0	0
1	Eerſte Sergeant	27	11	0
2	Tweede Sergeants à f 24-11-0	49	2	0
1	Kapitein des Armes	22	11	0
		f 425	4	0

Hoofden.		Ten 42 dagen.		
	Per Transport . . .	f 425	4	0
3	Corporaals à f 18-4-0 .	f 54	12	0
1	Frater	17	10	0
2	Tambours à f 14-12-0 .	29	4	0
2	Timmerlieden à f 14-12-0	29	4	0
1	Solliciteur . . .	12	0	0
6	Sevryters à f 16-14-0 .	100	4	0
60	Musquettiers à f 14-12-0	876	0	0
			—	1
83	. . . . .	f 1543	18	0
				4
			—	1
		6175	12	0
4	Surplus voor 2 Kapts. Comm.	24	0	0
			—	1
Dus 4 Comp Musquettiers				
332	Waar van de Soldyen bedraagen	6199	12	0
Comp. Jagers 83	. . . . .	1816	16	0
			—	1
Dus 't Batt. 415	En kost	8016	11	0
2	. . . .			2
			—	1
En de 2 Batt.				
380	. . . . .	f 16035	2	0
De Onderstaf	Of in het jaar . .	f 13933	5	5⅔
5	Kosten van de Staf .	712	0	0
			—	1
Dus 't geh. Reg. 835	En zal kosten in het jaar	f 146469	5	5⅔

Digitized by Google

No. 9.

Een Regiment Nationaale, Duitsche, Walsche Infanterie, of Mariniers, zal bestaan uit 2 Battaillons, ieder van 5 Compagnien, te weeten een Granadier en 4 Musquettier Compagnien.

Een Compagnie Granadiers zal bestaan uit

Hoofden		Ten 42 dagen.		
1	Een Kapitein	f	158	0 0
1	Kapitein Commandant.		72	0 0
1	Luitenant . . .		60	0 0
1	Tweede Luitenant . .		54	0 0
1	Eerste Sergeant . . .		27	11 0
2	Tweede Sergeanten, f 24-11-0		49	2 0
1	Kapitein des Armes .		23	11 0
3	Corporaals, à f 18-16-0		56	8 0
1	Frater		17	10 0
2	Timmerlieden, à 15-4-0		30	8 0
2	Tambours ut. . .		30	8 0
1	Pyper		15	4 0
1	Solliciteur . . .		12	6 0
6	Gevryters, à f 17-6-0		103	16 0
60	Gemeenen, ieder à f 15-4-0		912	0 0
84	. . . . .	f	1621	18 0

De Compagnie-Musquettiers zal bestaan uit

Hoofden.		Ten 42 dagen.		
1	Kapitein. . . .	f	158	0 0
1	Kapt. Comm. of eerste Luit.		60	0 0
1	Tweede Luitenant .		54	0 0
1	Vaandrig . . .		54	0 0
1	Eerste Sergeant . .		27	11 0
2	Tweede Sergeants à f 24-11-0		49	2 0
1	Kapitein des Armes .		22	11 0
		f	425	4 0

Hoofden.		Ten 42 dagen.		
	Per Transport . .	f 425	4	0
3	Corporaals à f 18-4-0 .	54	2	0
1	Frater . . .	1		0
2	Tamboers à f 14-12-0	29	4	0
2	Timmerlieden . .	29	4	0
1	Solliciteur . . .	12		0
6	Gevryters à f 16-14-0 .	100	4	0
60	Musquettiers à f 14-12-0	876	0	0
83	. . . . .	f 1543	18	0
				4
	Voegt hier by het fuxplus	f 6175	12	0
4	voor 2 Capits. Comm.	24	0	0
Dus de 4 Compagnien Musquettiers				
332	. . . . .	6199	12	0
Compag. Granadiers.				
84	. . . . .	1621	18	0
Dus 't Batt.				
416	. . . . .	f 7821	10	0
2				
En de 2 Batt.				
832	Waar van de Soldyen bedraagen . . .	f 15643	0	0
Voeg hier by van de Onder-Staf	Of in het jaar . .	f 135945	2	4
5	Kosten van de Staf .	7128	0	0
Het Regiment is sterk				
837	En zal kosten in het jaar	f 140 73	2	4

Digitized by Google

No. 10

Tweede Regiment Waalen.

Dit Regiment zal van het eerste Regiment Waalen daar in verschillen, dat by ieder Compagnie twee Gemeenen minder zullen zyn, en in plaats van dien twee Cadets op dubbelde gagie; voor het overige zal dit Regiment, even als het eerste, bestaan uit twee Battaillons, ieder Battaillon uit een Granadier en vier Musquettier Compagnien, te samen vyf Compagnien; en even als het eerste sterk zyn 837 Hoofden; de meerdere kosten veroirzaakt door het aanhouden der Cadets, zyn te zien uit de volgende berekening.

Een Compagnie Granadiers zal bestaan uit

Hoofden.		Ten 42 dagen.		
1	Kapitein	*f* 158	0	0
1	Kapitein Commandant	72	0	0
1	Luitenant	60	0	0
1	Tweede Luitenant	54	0	0
1	Eerste Sergeant	27	11	0
2	Tweede Sergeanten à *f* 24-11-0	49	2	0
1	Kapitein des Armes	23	11	0½
3	Corporaals ieder à 18-16-0	56	8	0
1	Frater	17	10	0
2	Timmerlieden ieder à *f* 15-4-0	30	8	0
2	Tamboers	30	8	0
1	Pyper	15	4	0½
1	Solliciteur	12	0	0
6	Gevryters ieder à *f* 17-6-0	103	16	0
2	Cadets ieder à *f* 30-8-0	60	16	0
58	Gemeene Granadiers à *f* 15-4-0	881	12	0½
84		*f* 1652	6	0

Digitized by Google

Een Compagnie Musquettiers zal hebben

Hoofden.		Ten 42 dagen.		
1	Kapitein	f 158	0	0
1	Kapt. Comm. of eerste Luit.	60	0	0
1	Tweede Luitenant	54	0	0
1	Vaandrig	54	0	0
1	Eerste Sergeant	27	11	0
2	Tweede Sergeants à f 24-11-0	49	2	0
1	Kapitein des Armes	22	11	0
3	Corporaals ieder à f 18-4-0	54	12	0
1	Frater	17	0	0
2	Tamboers à f 14-12-0	29	4	0
2	Timmerlieden	29	4	0
1	Solliciteur	12	0	0
6	Gevryters à 16-14-0	100	4	0
2	Cadets à f 39-4-0	58	8	0
58	Gemeenen à f 14-12-0	846	12	0
83		f 1573	2	0
				4
		6292	8	0
4	Voeg hier by het surplus voor 2 Kapts. Command.	24	0	0
Dus 4 Comp Musquettiers 332				
Comp. Gren. 84	Waar van de Soldyen be draagen	6316	8	0
		1652	6	0
Dus het Batt. 416	En kosten	f 7986	14	0
2				2
En de 2 Batt. 832	En kosten	f 15937	8	0
Voeg hier by voor de Onder-Staf	Of in het jaar	f 138503	11	10 6/7
5	Kosten van de Staf	7128	0	0
Dus is het Regiment sterk 837	En zal kosten in het jaar	f 145631	11	10 6/7

De

De Infanterie bestaat tegenwoordig uit

Een Regiment Guardes sterk 984 Hoofden, en kosten . . .	*f* 221997	6	8
33 Regimenten à twee Battaillons, ieder sterk 757 Hoofden, dus te zaamen 24981 Hoofden en 1 Regiment à 3 Battaillons, maakt 1135 Hoofden, dus te zamen 26116 Hoofden, en kosten . . .	4190171	3 8 —	3 3 —
Dus te zaamen 27100 Hoofden, en kosten	*f* 4412168	9	9
En zoude bestaan uit			
Het Regiment Guardes te voet is sterk 1305, Hoofden, en kosten .	304880	12	1 1/7
Een Regiment ligte Troepes sterk 835 Hoofden, en kosten . .	146463	5	5 1/7
7 Duitsche, 2 Mariniers, 1 Waalen en 23 Nationaalen, te zaamen 33 Regimenten, ieder à 837 Hoofden, dus bedraagende 27621 Hoofden, en kosten	4721412	18	6 6/7
Tweede Regiment Waalen, waar onder twee Cadets per Compagnie, sterk 837 Hoofden, en kosten .	145631	11	10 6/7
8 Capellaanen en 2 Aalmoesseniers, ieder à *f* 600-0-0 . . .	6000	0	0
Dus zal de Infanterie sterk zyn 30598 Hoofden, en kosten . .	*f* 5324388	8	1 1/7
Is thands sterk 27100 Hoofden, en kosten	4412168	9	9
De Augmentatie zal bedraagen 3498 Hoofden, en de meerdere kosten	*f* 912219	18	4 2/7
Doch hier onder is begreepen de verhooging van de Soldyen der Corporaals, Tamboers en Gemeenen, over de Regimenten Infanterie in het nieuwe Plan begreepen, bedraagende een somme van . .	*f* 586824	8	1 5/7
Zo zouden de meerdere kosten bedraagen	*f* 325395	10	3

Digitized by Google

No. 409. *Missive van de Gezworene Gemeente der Stad Campen aan zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, ten betooge van hunne wettig gedaane Keure. In dato den 26 Jan.* 1787.

DOORLUCHTIGSTE HOOG GEBOOREN VORST EN HEERE!

Op jongstleeden dingsdag na drie Koningen op onzen ééd verbodet zynde, hebben wy ingevolge het Reglement op de Regeering deezer Provincie ons Lighaam gesuppleteerd, en in de openstaande plaats tot Gemeensman weder ingekoren de Persoon van N. STERKE. Waar na wy volgens aloude en loflyke gewoonte ons Lighaam gezuiverd hebben, bestaande deeze zuivering in een plegtig en naauwkeurig onderzoek of sommige Leden van ons Corps zich aan Cabaalen of Kuiperyen hadden schuldig gemaakt, of zich niet overeenkomstig hunnen pligt gedraagen hadden, zo dat zy uit dien hoofde tot het trekken der Boonen niet konden worden toegelaaten; en daar by op niemant der Leden eenige de minste reflectie gevallen was; zyn wy den volgenden dag (de gewoone dag der jaarlykse Keure van Schepenen en Raaden) in den vroegen morgenstond volgens aloud gebruik Collegialiter ter Keur-Predikatie gegaan, alwaar ons op eene ernstvolle en nadruklyke wyze werd voorgehouden, om in de te doene Keure van Schepenen en Raaden met verzaaking van eigenbelang, met verloochening van alle byzondere inzigten, ons overeenkomstig onze duure verpligting en heiligen ééd te gedraagen, zo als wy dit gewigtig werk in den dag der algemeene verrekening voor den Richterstoel van Hem door wien de Vorsten regeeren, en de Richters der Aarde gerechtigheid stellen, eens zouden wenschen te verantwoorden.

Na het eindigen van deezen plegtstaatigen Godsdienst, wedergekeerd zynde naar het Raadhuis, om volgens eene wet en onafgebroken gewoonte van meer

meer dan twee eeuwen, door het trekken der gouden en zilveren Boonen uit ons midden twaalf Perſoonen tot het doen der Keure uit te loten, het welk ten overſtaan van de præſideerende Burgemeesteren geſchied zynde, hebben de twaalf uitgelote Keurnooten in handen van voornoemde præſideerende Burgemeesters, in het byzyn der overige Leden van Raad en Gezwoorene Gemeente, der Keurnooten ééd afgelegd, en tot GOD Almagtig gezworen: *dat zy zouden kiezen, de wyste, de beste, de nutſte en de oirbaarſte tot der Stads behoef; en dat zy zulks niet zouden laaten, om lief noch om leed, om maagſchap noch om zwagerſchap enz.* Waar op dezelve al aanſtonds getreden zyn tot het doen der Keure, en hebben de oude Schepenen en Raaden, waar aan de goede Burgery wegens het bewaaren van de ruſt en veiligheid zulke duure verpligting hadde, en aan welke zy zulke vereerende blyken van liefde, hoogachting en vertrouwen had gegeeven, in hunne posten op nieuw ingekooren; en in de twee openſtaande plaatſen verkooren, de Gemeenslieden WILLEM BYSTERBOS en ASSUERUS VAN DEN MERWEDE: welke Keur ingevolge het Reglement op de Regeering deezer Provincie aan de Oude Schepenen en Raaden is overgegeeven, en door dezelve, als ten vollen overtuigd, dat die alleſints wettig en conſtitutioneel gedaan was, niet is wederzegt of wederlegt, maar op de gewoone wyze aan Uwe Doorluchtige Hoogheid als Erf-Stadhouder deezer Provincie bekend gemaakt, met verzoek, dat Uwe Doorluchtige Hoogheid de voorſz. Keure geliefde te aggreëeren en met Hoogstdeszelfs conſent te bekragtigen.

Dan het heeft Uwe Doorluchtige Hoogheid behaagt in de gedaane Keure verandering te maaken, en in plaats van JOAN ANTHON VAN KNUTH, aan te ſtellen tot Schepen over den jaare 1788, de Perſoon van JOOST JAN OP TEN NOORT, en tot Gemeensman in plaats van N. STERKE, de Perſoon van FREDERIK VAN GELDER; van welke verandering, de

Keurnooten in eene daar toe verzogte extraordinaris Vergadering aan ons hebben kennis gegeeven, en teffens betuigt, dat zy volgens hunnen duurgezwooren ééd, *zonder eenige partialiteit, drift of kuiperyen* in de gedaane Raads-Keure waren te werk gegaan, dat zy alnog in gemoede overreed waren, dat gemelde door hun op nieuw ingekoorene en door Uwe Doorluchtige Hoogheid verlaatene Perſoon, een *der kundigſte* en *nuttigſte* voorwerpen was voor der Stads behoef, welke geduurende agt jaar zyn post als Regent ten nutte van Stad en Burgery had bekleed, en niet alleen de goedkeuringe van de Gezwoorene Gemeente, maar ook de liefde en het vertrouwen van de geheele Burgery wegdroeg en verdiende. —— En dewyl wy hier van overtuigd zyn, en niet bewuſt, dat in de gedaane Keure iets heeft plaats gehad, het welk onbetaamlyk en niet overeenkomſtig de Conſtitutie is, maar integendeel in alles op eene legaale wyze is gehandeld, zo hebben wy, die ingevolge onzen ééd *altoos verpligt zyn, der Stad en der Burgeren beste te beggen en te doen, na onze beste weetenſchap en vermogen*, ons in gemoede genooddrongen gevonden, om Uwe Doorluchtige Hoogheid in deszelfs menigvuldige en gewigtige bezigheden ten dienſte van het lieve Vaderland te interrumpeeren, en met dien eerbied, welke wy de Hooge Perſoon van Uwe Doorluchtige Hoogheid toedraagen, behoorlyk kennis te geeven van al het gene wat 'er *voor*, *in*, en *na de gedaane Keure* heeft plaats gehad; en wy vleijen ons, dat Uwe Doorluchtige Hoogheid deeze genomen vryheid zal gelieven te beſchouwen als eenig en alleen voortvloeijende uit bezef van pligt, met welken te betragten wy alleen de achting van Uwe Doorluchtige Hoogheid kunnen wegdraagen, en het vertrouwen der goede Burgery verdienen.

Wy zouden aan de zo dikwerf verklaarde denkwyze van Uwe Doorluchtige Hoogheid te kort doen, indien wy veronderſtelden, dat Uwe Doorluchtige Hoogheid in éene wettig gedane Keure ver-

verandering zoude willen maaken, neen Doorluchtigſte Vorſt en Heere! want zodaanige verandering zou rechtſtreeks aanloopen tegens de interpretatie van het Reglement op de Regeering deezer Provincie, door zyne Majeſteit WILLEM DE III. Glorieuſer Gedagtenis zelve gedaan, in Hoogsdeszelfs Misſive geſchreeven uit Beilen den 3 Maart 1677 (*), waar

(*) *Deeze Misſive zodaanig in de Hollandſche Mercurius over het jaar* 1677, *bladz.* 156——158. *word gevonden, is van den volgenden inhoud.*

EDELE, ERNTFESTE, WYZE, VOORZIENIGE, SEER DISCRETE BEZONDERE GOEDE VRUNDEN.

Wy hebben uyt het rapport van de Heeren UE. Gedeputeerden verſtaen, wat by de ſelve, en de Vrunden van de Geſworen Gemeynte op den 17. February jongſtleden, *Stilo loci*, is gehandelt, raekende het naekomen en naerleven van het Reglement in den jare 1675. gearreſteert, op de forme der Regeeringe van de Provintie van Over-yſſel; en hebben oock ontfangen een Misſive en wytlopige Deductie, geteyckent by 20 Perſonen, haer qualificerende de Geſworen Gemeynte der Stadt Deventer, geſchreven aldaer den voorſz. 17. der voorſz. Maent February, en uyt alle het ſelve vernomen, dat 22. Perſonen van de voorſz. Vrunden van de Geſworen Gemeynte der voorſz. Stadt, ſwarigheyt maken het voorſz. Reglement na te komen en na te leven, niet tegenſtaande het ſelve by haer ſelfs aengenomen, en by de Heeren Staten van de hoog-gemelte Provintie geaggreëert is. Wy en ſullen ons niet in laten om te diſcutiëren de Argumenten, die de voorſz. 20. Perſonen in de voorſz. Deductie hebben bygebracht, om haer oppoſitie te juſtificeren, maer ſullen alleen ſeggen, dat wy hadden gewenſcht, dat die van de voorſz. Stadt eene ſodanige yver hadden getoont, om aan den gemeynen Vyant te reſiſteren, als de voorſtant van de ware Christelycke Gereformeerde Religie, Vryheit, Privilegien en Verbintenisſen, daer mede de Bontgenoten aan den anderen verknocht zyn, quamen te vereyſchen, en dat ſy die niet in vergetenheyt hadden geſtelt, ſoo wanneer men door jaerlyck.

Digitized by Google

waar uit ten vollen evident is, dat de magt van dese approbatie by voorsz. Reglement aan den tydelyken Heere Erf-Stadhouder gedefereerd en gegeeven, niet

lyckse twisten en dissentien de hoog-gemelte Provintie tot haer en de gemeyne defensie unitil maeckte, de wel-meynende Regenten uyt de Regeringe verstieten, en tegens wille en danck van eenige goede Patriotten, de voorsz. Stadt, de Oeffeninge der voorsz. Religie, de Privilegien en Voor-rechten, sonder eenige Conditie aen den Vyant ten besten gaf, en aen haer overleverde, soo wel de Militie van de Unie, als de Burgeren en Opgesetenen, die uyt andere Provintien tot defensie der voorsz. Stad gesonden waren: En daerom moeten wy ons ten hoogsten verwonderen, dat de voorsz. 20, Personen haer soo onrechtmatelyck beklagen, even als of door 't voorsz. Reglement de Privilegien, Voorreehten en Vryheden der voorsz. Stadt hooglyck waren benadeelt, daer de voorsz. Stadt, met en nevens de hoog-gemelte Provintie, wederom by de Unie herbracht zynde, is gerestitueert in haer Voor-rechten en Privilegien, uytgenomen alleen, dat den Erf-Stadhouder van de hoogh-gemelte Provintie is gedefereert die authoriteit, dat soo wanneer de Gesworen Gemeynte, so omtrent het suppleren van het Lichaem van dien, als omtrent de Keure van Schepenen en Raet, sigh niet na behoren souden mogen hebben gedragen, den hoog-gemelten Erf-Stadhouder alsdan daer omtrent sodanige voorsienige soude mogen doen, als de selve ten meesten dienste van de hooggem: Provintie en de voorsz. Stadt soude oordeelen te behoren, en sulckx in de plaetze der verkoor'ne of aangestelde, andere verkiesen, soo nochtans, dat by hem geen Personen verkoren souden mogen werden, dan die na de Rechten en Statuten der voorsz. Stadt, daer toe waren gequalificeert: Invoegen dat noch door 't reuhiëren van de voorsz. Stadt, noch door het voorsz. Reglement, aan het Lichaem van de Burgerye is benomen eenigh van de Voor-rechten of Privilegien, die haar soude mogen competeren; alleenlyck, dat den hoog-gemelten Stadhouder is gelaten de facultevt, om te voorkomen, dat door kuyperyen en drifte, die (Godt betert) soo veele jaren binnen de voorsz. Stadt, omtrent de Keure van Schepenen en Raet, tot een onuyt-

sproec-

niet en geenſints in alle gevallen plaats heeft, maar alleen dan, wanneer de Gezwoorene Gemeente of *omtrent het ſuppleeren van haar eigen Lighaam,* of *omtrent de Keu-*

ſpreeckelyk nadeel van 't gemeyn van de hoog-gemelte Provintie, en van de voorſz. Stadt in 't particulier, in ſwang hadden gegaen, die ſelfde confuſie niet meer ſoude mogen werden voroorſaeckt: En nademael wy uyt de voorſz. Deductie bevinden, dat de voorſz. 20. Perſonen opentlyck verklaren, dat ſy haer in haer gemoet beſwaert vinden het voorſz. Reglement na te komen en na te leven, en dat de 2. andere met haer vertrecken, wanneer ſy by UE. zyn geſommeert geweest, haer dien aengaende cathegoriquelyk te verklaren, te kennen hebben gegeven, dat ſy oock daer omtrent waren ſcrupuleus, en dat wy aen de eene ſyde niemant willen beſwaren, om ſigh tegens ſyn gemoet met de Regeringe te bemoeijen, en oock aen d'andere ſyde d'ambitie van eenige Perſonen, den deckmantel van Privilegien, tegens haro eygen aanſtellinge en aanneminge ſeer misbruykende, noyt ſullen ſacrificeren het recht, ons competerende; ſoo hebben wy UE. by dezen wel expreſſelyck willen injungeren, dat de ſelve de voorſz. 22. Perſonen van den Eed en Dienst van Geſworen Gemeynte ſullen ontſlaen, en die gene, die in de reſpective Straten verklaert hebben het voorſz. Reglement te willen nakomen en naleven, doen ſuppleren het getal, dat door het verlaten van de voorſz. weygerende Gemeens-luyden vacant gevallen is, en de voorſz. van nieuws ſuppleren Gemeyns-luyden af te vragen, of ſy geſint zyn 't voorſz. Reglement na te komen en na te leven, voorts te beedigen, en vervolgens in conformité van 't voorſz. Reglement te procederen tot de Keure van Schepenen en Raedt, ſoo wel de voorſz. ſuppletie der voorſz. Geſworen Gemeynte, als de Keure van de voorſz. Schepenen en Raet laten toekomen, en onze diſpoſitie daer op afwachten, en dat UE. middelerwylen, tot dat de voorſz. onſe diſpoſitie daer op ingekomen ſal zyn, op den ouden Eed, in hare reſpective Bedieningen ſullen continueren. En nademael wy meynen wel geïnformeert te weſen, dat eenige onrustige Perſonen haer bemoeyen om de goede Burgerye der voorſz. Stadt, onder deckſel van 't maintenu der voorſz. Privilegien, te alteeren en ontſtel-

Digitized by Google

Keure van Schepenen en Raaden, haar niet naar 't hooren gedraagen heeft, en daar in door partialiteit, kuiperyen en driften is te werk gegaan.

Zulks vloeit ook van zelve voort uit het plegtſtaatige, waar op de Keure geſchied, dewyl aldaar GOD ALMAGTIG op eene eerbied en ontzag wekkende wyze word aangeroepen; het welk eene niets beduidende plegtigheid zou zyn, indien de Keure aan veranderingen onderhevig was, ook dan, wanneer de Keurnooten hun ééd en pligt bettagt hadden.

Wy kunnen dan ook de door Uwe Doorluchtige Hoogheid gemaakte verandering in de gedaane Keure, niet anders aanmerken als het gevolg van verkeerde informatien aan Uwe Doorluchtige Hoogheid gegeeven, over de wyze waar op gemelde Keure gedaan is, en wy twyffelen niet, of Uwe Doorluchtige Hoogheid uit onze bovenſtaande ſtellige verzekering beter onderrigt, zal nu gecouvinceerd zyn, dat in deezen geene termen voor eenige disapprobatie van Uwe Doorluchtige Hoogheid exteerden.

Wy kunnen ook daar en boven niet afzyn Uwe Doorluchtige Hoogheid te doen remarqueeren, dat zo

len, ſoo begeeren wy, dat UE. ſigh dien aengaende exactelyck ſullen informeren, en tegens die gene, die daar aen ſchuldigh bevonden ſouden mogen werden, als perturbateurs van de gemeyne ruste, ſullen procederen en doen procederen, ſoo als in goede juſtitie bevonden ſal werden te behoren: En deſe ſaecke aen UE. goede voorſorge ernſtelyck bevelende, ſullen wy te gemoet ſien, wat by UE. hier inne ſal weſen gedaen en verrecht, middelerwylen UE. bevelende, Edele, Erentfeste, Wyze, Voorſienige, ſeer discrete beſondere goede Vrienden, in de Beſchermige Godes.

Tot Beylen den 3. Maert, 1677.

(*Onderſtond*)

UE. Goetwillige Vrundt

(*Geteekend*) G. H. Prince D'ORANGE.

Digitized by Google

zo al in der Keure eenige disapprobatie van Uwe Doorluchtige Hoogheid zou kunnen plaats hebben, dan nog de aanstelling van den Persoon door Uwe Doorluchtige Hoogheid in plaats van de Verlaatene gedaan, direct inloopt tegens het gene by meergemelde Reglement van Regeeringsbestelling der Stad Campen, speciaal is vastgesteld.

Wy zouden om alle deeze redenen te kort doen aan het gene wy aan de waare belangen van Uwe Doorluchtige Hoogheid, aan onzen eed en pligt, en aan onze goede Burgery verschuldigd zyn, zo wy niet by deezen Uwe Doorluchtige Hoogheid met den vereischten eerbied het bovenstaande onder het oog bragten, en te kennen gaven; ja wy zouden ons al nog genoodzaakt vinden om met allen ernst en nadruk Uwe Doorluchtige Hoogheid te verzoeken, de door ons wettig gedaane Keure, zo als die aan Uwe Doorluchtige Hoogheid is toegezonden, te approbeeren; indien wy niet in het edelmoedig verzoek van de verlaatene Persoonen, om in de presente conjunctuure, tot bewaaring van de algemeene rust en veiligheid, geene instantien voor hun te doen, maar in de gemaakte veranderíng te berusten, eene geschikte gelegenheid gevonden hadden, om aan Uwe Doorluchtige Hoogheid een nieuw en allerkennelykst blyk te geeven, dat, behoudens de belangen van onze goede Burgery, ons niets aangenaamer noch streelender is, dan in onzen kring mede te werken ter bevordering van de genoegens van Uwe Doorluchtige Hoogheid; waarom wy dan ook onze Keurnooten verzogt hebben, de Raadskeure met de gemaakte verandering te publiceeren; en de Oudsten der Espelen, om de door Uwe Doorluchtige Hoogheid aangestelden Gemeensman te doen beëedigen.

Dan Doorluchtigste Vorst en Heer! wy vertrouwen, dat Uwe Doorluchtige Hoogheid in het toekomende, in onze wettig gedaane Keure geen verandering zal maaken, maar dezelve met het zegel Uwer hooge goedkeuringe bestempelen; dit zal de

rus-

ruste en eensgezindheid, welke binnen onze muuren zo voorbeeldig plaats vind, bevorderen en bewaaren; de liefde en hoogachting van Campens Burgery voor de waare belangens van Uwe Doorluchtige Hoogheid aanvuuren en vermeerderen; en zo wy hier van eene geruststellende verzekering mogen ontfangen, zal zulks onze blydschap ten toppunte voeren.

Ons hier op verlaatende, beveelen wy Uwe Doorluchtige Hoogheid in de bescherming des Allerhoogsten, en blyven

Campen, den &c.

Doorluchtigste Hoog Gebooren Vorst en Heere!

Uwe Doorluchtige Hoogheids ootmoedige Dienaaren,

De Gezwooren Gemeente der Stad Campen.

(Uit naam van dezelve)

(*was get.*) B. TWENTH.

N°. 404. *Misive van den Heere Prince Erf-Stadhouder aan de Ed. Hoog Achtbaare Magistraat der Stad Campen, waar by twee door de Gezwooren Gemeente aangestelde Gemeentslieden worden geimprobeert, en door zyne Hoogheid twee anderen in derzelver plaatzen aangesteld. Strekkende deeze Misive tefens tot beantwoording van de Misive der Gezwooren Gemeente, hier boven onder* N°. 403. *geëxhibeerd* (*).

EDELE, ERENTFESTE, WYZE, VOORZIENIGE, DISCREETE, BYZONDERE GOEDE VRIENDEN!

Hebbende verstaan uit UE. Misive van den 21sten February laatstleeden, dat tot Gemeenslieden in plaats

(*) Schoon dit Stuk van veel laater datum is, hebben wy egter gedagt best te zyn het hier te plaatzen.

Digitized by Google

plaats van WILLEM BYSTERBOS en ASSUERUS VAN DEN MERWEDE waren verkooren JACOBUS BYSTERBOS en JACOB BALTHAZAR FORSTEN, hebben wy na deliberatie goedgevonden, dezelve Keure zodaanig te veranderen, dat in plaatse van de gekoorene Gemeenslieden, benoemd worden CHRISTOFFER OOSTENRYK en ROBERT ADRIAAN WILLEM VAN DEN MERWEDE; en hebben wy by deeze gelegentheid nodig en dienstig geacht, UE by deezen kennis te doen hebben van zeker Adres, door de Gezwooren Gemeente van UE Stad, in 't begin van dit jaar aan ons gedaan, en waar by in substantie zich bezwaard houd, dat wy der by de Raads-Keure weder ingekooren Burgemeester JOAN ANTHON VAN KNUTH; nochte ook den tot Gemeensman verkooren NICOLAAS STERKE hebben gelieven te approbeeren; maar andere Personen in derzelver plaats te benoemen; en wel onder eene allegatie; dat deeze haare verkiezingen wettig en constitutioneel zouden zyn en zonder eenige partialiteit, drift of kuiperyen verrigt; en dat de magt van approbatie aan ons by het Reglement op de Regeering gedefereert, naar den inhoud der Missive door den Heere Prince WILLEM den III. Hoogloffelyker Ged. als Erf-Stadhouder der Provincie van Overyssel, den 3 Maart 1677 aan de Magistraat van Deventer geschreeven, geen plaats zoude hebben, dan alleen, wanneer de Gezwooren Gemeente zich, by het doen der Raadskeuren, of by de suppletie van haar ligháám, niet naar behooren had gedraagen, en daár in door partialiteiten, kuiperyen en driften ware te werk gegaan; zó als zulks breeder kan worden gezien, uit het copieele Adres, dat wy hier byvoegen.

Het heeft ons vreemd moeten voorkomen, dat de Gezwooren Gemeente de aan ons onbepaald opgedraagene approbatie, en het maaken van verandering in de aan ons toegezondene Raads- en Meente Keuren, thands wil bepaalen tot die weinige, by haar aangehaalde gevallen, en zulks enkel op het verhaal van de woorden; in de boven aangeroerde

Misfive van Hoogstgedagte Heere Erf-Stadhouder Glor. Mem. vervat, daar Hooggemelde Heere Prince by die Misfive toen volstrekt alleen en byzonderlyk in het oog hadde omstandigheden van die tyden, waar in de Gezwoorene Gemeente van Deventer getoond had by de Keuren, in het te werk stellen van zodaanige driften, kuiperyen en partialiteiten, zich te buiten te hebben gegaan, zonder dat daar mede heeft kunnen of willen te kennen geeven, dat 'er buiten deeze gevallen geene andere rechtmaatige redenen voor den tydelyken Heer Erf-Stadhouder zouden exteeren, waarom de Keuren niet zouden kunnen en behooren te worden gedisapprobeerd.

Dan nog zoude de Gezwoorene Gemeente van UE Stad minder redenen kunnen voorwenden, van zich over deeze door ons gemaakte veranderingen in derzelver Keuren, te mogen beklaagen; daar de zedert eenigen tyd in deeze Gewesten ontstaane troebles en desorders, zich mede in UE Stad hebben vertoond, en gelegenheid gegeeven tot heftige partyschappen en driften onder allerlei soort van Lieden, die den naam van Vaderlandlievende hebben willen aanneemen, en onder dien dekmantel middelen by de hand neemen, die de Constitutie en vaatgestelde Regeeringsform stonden om te keeren.

En daar, na de gelukkige omwenteling in het voorleeden jaar, het Reglement van Regeering van den jaare 1748 in de Provincie van Overysfel weder is geconfirmeerd en in alle zyne pointen en deelen hersteld, hebben wy het niet anders als aan het aanhouden en koesteren van deeze zo verderflyke partyschappen en driften in UE Stad mogen toeschryven, dat men in de Keure, aan ons ter approbatie gezonden, heeft kunnen benoemen een Persoon, die zich openlyk in een dienst en onder een éed heeft begeeven, om tegen den Staat zelve en derzelver Troepes, waar van het Kapiteinschap Generaal aan ons is toevertrouwd, de wapenen te draagen, en te worden gebruikt, en dus al het o-

pen-

Digitized by Google

penbaar gezag en de wettige Regeering om verre te helpen werpen; en waar aan waarschynlyk dan mede zal moeten worden geattribueerd; dat, niettegenstaande de voorschreeven gelukkige herstelling der Constitutie en Regeeringsform, en het unanieme advis van alle de Leden van Staat, UE Stad tot nog toe word terug gehouden; om ook binnen den haaren te concurreeren tot het arresteeren en afleggen van den ééd op de Constitutie, naar het formulier ten dien einde vastgesteld.

Dan wy vertrouwen dat de Gezwoorene Gemeente van UE Stad, in overweeging hebbende genoomen, dat deeze ééd bereids niet alleen door alle de Staatsleden; maar ook door de Gezwoorene Gemeenten en andere Ambtenaaren in de beide andere Hoofdsteden is afgelegd, geene mindere blyken zal willen geeven van derzelver onveranderlyke aankleeving aan de tegenwoordige Constitutie en Regeeringsform, dan de overige Leden van Staat; en wy willen daarom niet twyffelen, of dezelve Gezwoorene Gemeente zal, op UE nadere voorstelling, zich als nu daar toe mede genegen en gereed verklaaren, en alzo dien ééd mede præsteeren.

En eindelyk, daar wy uit het voorgedagte Adres der Gezwoorene Gemeente betrekkelyk het publiceeren der Keur en in den ééd neemen van den benoemden Gemeensman, met bevreemding meenen te hebben gepenetreerd gevoelens, welke gerealiseerd wordende, niet anders zouden kunnen strekken dan tot krenking van onze authoriteit, en strydig met het voorschrift van het Reglement; hebben wy tot voorkoming van alle inconvenienten, daar uit zullende kunnen ontstaan, nodig geacht, UE zulks voor te houden, ten einde UE by het weder inkomen van de Raads of Meente Keuren, wanneer by de Keurnooten onverhoopt, zwaarigheid mogt worden gemoveerd, de Raadskeur te publiceeren; of ook de oudste der Espelen by het beëedigen der Gemeenslieden present te doen zyn zonder allegatie van wettige redenen, als dan zorg zullen draagen;

dat dezelve Raadskeur daadelyk, naar ouder gewoonte, worde gepubliceerd, en de benoemde Gemeenslieden in den ééd genoomen.

In 's Gravenhage, den 4 May 1788.

Waar mede.

Edele, Erentfeste, Wyze, Voorzienige, Discrete, byzondere Goede Vrienden!

Wy UE beveelen in Gods Heilige protectie.

UE Goedwillige Vriend,

(*was get*) W. Pr. v. ORANGE.

(Lager stond)

Ter Ordonnantie van zyne Hoogheid,

(*was get.*) P. J. DE LAREY.

No. 405. *Extract uit de Resolutien van Hun Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, behelzende Rapport van Hunne Hoog Mog. Gecommitteerden tot de zaaken van de Meijerye van 's Bosch: waar op onder anderen is gerefolveerd, dat aan den eerften Præsideerenden en drie in de Resolutie genoemde mede-Raaden in den Raad en Leenhove van Braband, zal worden aangeschreeven, zich te onthouden van alle Deliberatien en Besoignes, welke in gemelden Raade zoude gehouden of gedecerneerd worden, ten opzichte van eenige zaaken, welke tot de zogenaamde Patriottische Genoodschappen betrekking hebben, of relatie met de troubles die in de laatste tyden hebben plaats gehad enz. In dato den 28 January 1788.*

De Heeren TORCK VAN ROSENDAAL, en andere Haar Hoog Mog. Gedeputeerden tot de zaaken van de Meijerye van 's Bosch, hebben ter Vergadering gerapporteerd: dat op den 13den December laatstleeden

leeden in het ſecreet Beſogne is voorgedraagen, dat verſcheide berigten en informatien aanleiding hebben gegeeven, om in het zekere te mogen vaſtſtellen, dat eenige Perſoonen ſesſie hebbende in den Raad en Leenhove van Brabant en Lande van Overmaaze, zouden zyn geweest Honoraire Leden van het zogenaamde Patriottiſch Vrycorps in 's Hage, geduurende de laatſte troubles en Cabaales opgeregt, het welk grootendeels tot een allerverderfelykst voorbeeld voor de Ingezetenen van de Stad en Meijerye van 's Boſch, en andere Plaatſen van de Generaliteit heeft moeten verſtrekken, en zulks des te meerder, wyl aldaar de onzinnigſte yver voor het evengemelde Patriotismus reeds ſterk was aangezet geworden, niet tegenſtaande dergelyke nieuwigheden, zo wel uit hoofde van het locaal, als om andere redenen voor ten uiterſten gevaarlyk moesten aangemerkt worden. Dat de Ingezetenen zich dan ook daar door ſcheenen te hebben bevoegt gereekend, om de buitenſpoorige oogmerken en onderneemingen der Voorſtanders van zodaanig Patriotismus, op allerley wyze te ſecondeeren, en daar in meer en meer zyn voortgegaan. Dat het in een tyd, in welke de handhaaving der rechten der Ingezetenen aan den eenen kant, en de conſervatie der ſlegts even herſtelde Conſtitutie der Regeering aan de andere zyde, voornaamentlyk zullen moeten berusten op de uitoeffening van eene onzydige, belangloose, en aan 's Lands Grondwetten heilig verbondene Juſtitie, zeer bedenkelyk moet voorkomen, of de adminiſtratie van dezelve Juſtitie wel veilig zal kunnen en mogen gelaaten worden in handen van zodaanige Leden, welke door hunne accesſie tot en deelneeming in evengemelde gewapende Genoodſchappen, als mede door hun verder gedrag hebben getoond, dat zy niet alleen waren van de voorſz. min of meer gewelddaadige onderneemingen tegens 's Lands Conſtitutie, door hun voorbeeld aan te moedigen, en hunne byzondere denkenswyze, ook zelfs in de behandeling van zaaken,

hun Ambt concerneerende, ten koste der onzydigheid, welke hunne hoofdpligt als Rechters moest uitmaaken, te manifesteeren, en welke zy even daar door hebben gebragt in de omstandigheden, van over veele zaaken en Persoonen, waar in, of waar mede zy zelve van ter zyde zouden kunnen zyn betrokken, of waar omtrent zy uit hoofde van hunne eigene aan den dag gelegde gevoelens niet kunnen geoirdeeld worden, de vereischte onpartydigheid te hebben behouden, veel min als Rechters te kunnen fungeeren.

Dat op de gronden, in het bovengemeld voorstel gelegd, was goedgevonden:

„ Den Advokaat-Fiskaal van Braband aan te schry-
„ ven en te gelasten, van zich in het gemeen
„ op het gedrag van alle zodaanige Leden van
„ den voorsz. Raad en Leenhove van Braband
„ gehouden ten naauwkeurigsten te informee-
„ ren, en speciaalyk te onderzoeken, of ee-
„ nige van de voorsz. Raaden zich geinmisseert
„ hadden in de zogenaamde Patriottische Vry-
„ corpsen, in de laatste troubles opgeregt, en
„ of dezelve die onzydigheid hadden geobser-
„ veerd, die aan een Rechter in het uitoeffe-
„ nen van zyn Ambt competeerd, ten einde
„ die informatien ingekomen zynde, deeze
„ zaak, in een expresselyk hefolgne met Hee-
„ ren Gecommitteerden uit den Raad van Staa-
„ te nader te kunnen worden onderzogt, om
„ vervolgens daar omtrent zodaanig te worden
„ gedisponeerd, als bevonden zal worden te
„ behooren".

Dat den Advokaat-Fiskaal van Braband daar op een zeer ampele Memorie met verscheide Bylagen aan de Heeren Haar Hoog Mog. Gedeputeerden hadde overgegeeven, welke in het secreet Besogne was geleezen, en door hun daar nevens geëxhibeert.

Dat zy Heeren Gedeputeerden de voorsz. Memorie en Bylagen geëxamineerd hebbende, hadden ge-

considereerd, dat de generaale last by Resolutie van den 31sten December laatstleeden, aan den Fiskaal van den Raad en Leenhove van Braband toegezonden, behelsde eene authorisatie op gemelde Fiskaal, om

1. „ Zich *in genere* op het gedrag van zodaanige „ Leden, als in de præmisſen dier Resolutie „ waren aangewezen, ten naauwkeurigſten te „ informeeren; en
2. „ Om in het byzonder te verneemen, of ge„ melde Leden zich hebben geimmiſceert in „ de zogenaamde Patriotſche Vrycorpſen; en „ of dezelve *die onzydigheid hebben geobſerveerd „ die aan een Rechter in het uitoeffenen van zyn „ Ambt competeert*".

Dat het *eerſte point* daar laatende, de vraag eenvoudig daar op neder kwam, of 'er by de Memorie door den Fiskaal overgegeeven, blyken waren, dat gemelde Leden niet met die onpartydigheid waren te werk gegaan, welke Rechters ten allen tyde tot hunne eerſte pligt beſchouwen moesten; en vervolgens, door wat middel in deezen konde en behoorde voorzien te worden. Dat deeze partydige handelwyze nu door meer dan een' omſtandigheid beweezen zynde, dus ook geen twyffel meer overliet, dat 'er eene voorziening plaats moest hebben, en wel eene zodaanige, die genoegzaam was, om het oogmerk van Haar Hoog Mog. te doen bereiken en te bevorderen, dat voor zo veel zulks van Haar Hoog Mogenden afhangt, de Rechtoeffening en handhaaving der Juſtitie geplaatst moest worden in handen van Lieden, die in allen opzichte met de noodige onpartigheid in de behandeling van zaaken te werk gingen, en hunne posten bekleedden.

Dat op die gronden dan, zy Heeren Gedeputeerden van adviſe zouden zyn: dat ingevolge Haar Hoog Mogenden Resolutie van den 31sten December, deeze gantſche zaak ten fine van nader en finaal onderzoek, met den Raad van State behoorde

te worden gemaakt Commisforiaal; en dat dien onvermindert, aan den eerst Præsideerende en mede-Raaden in den Raad en Leenhove van Braband, Mr. Willem van Laar, Nicolaas Willem Hartman, Daniel Jan Stein Parvé en Lamb. Engelb. van Eck, ieder afzonderlyk behoorde te worden aangeschreeven, van zich te onthouden van alle deliberatien en besognes, welke in gemelde Raade en Leenhove van Braband zullen kunnen gehouden of gedeerneert werden, ten opzichte van eenige zaaken, welke tot de zogenaamde Patriotsche Genootschappen, Vaderlandsche Societeiten en Exercitie Genootschappen betrekkinge hebben, of relatie hebben met de troubles, die in de laatste tyden hebben plaats gehad.

Dat hier van wyders aan den Raad van Braband en aan den Fiskaal zoude behooren te worden Extract toegezonden, om tot hun narigt te verstrekken. En eindelyk, dat aan meergemelde Raad en Leenhove zoude behooren te worden gelast, van de Notulen van den Raad, betreffende het verzoek van den Fiskaal by dezelfs Memorie gementioneerd, in handen van den Griffier van Haar Hoog Mogenden te doen overbrengen, ten einde daar uit zoude kunnen consteeren, wat er aan dien opzichte plaats gehad en geheurd is.

Waar op gedelibereerd zynde, is goedgevonden en verstaan, dat Copie van het voorschreeve gerapporteerde, als mede van de Stukken tot de voorschreeve zaak specteerende, gestelt zal worden in handen van de Heeren Torck van Rosenraal en andere Haar Hoog Mogenden Gedeputeerden tot de zaaken van de Meijerye van 's Hertogenbosch, om met en nevens eenige Heeren Gecommitteerden uit den Raad van Staate, by haar Edele zelfs te nomineeren, te visiteeren, examineeren, en van alles alhier ter Vergadering rapport te doen.

En dat dien onvermindert aan den eerst Præsideerende en mede-Raaden van den Raade en Leen-

hove

hove van Braband, Mrs. Willem van Laar, Nicolaas Willem Hartman, Daniel Jan Stein Parvé en Lamb. Engelb. van Eck, ieder afzonderlyk zal worden aangeſchreeven, van zich te onthouden van alle Deliberatien en Beſognes, welke in gemelde Raade en Leenhove van Braband zullen kunnen gehouden of gedeperneerd worden, ten opzichte van eenige zaaken, welke tot de zogenaamde Patriotſche Genoodſchappen, Vaderlandſche Societeiten en Exercitie-Genoodſchappen betrekking hebben, of relatie hebben met de troubles die in de laatſte tyden hebben plaats gehad.

En zal Extract van deeze Haar Hoog Mogenden Reſolutie gezonden worden aan den Griffier van den Raad van Braband, om dezelve te brengen ter kennisſe van den gemelden Raad van Braband, en gelyk Extract aan den Advokaat-Fiskaal van Braband, om te ſtrekken tot derzelver reſpective narigtinge. Met last aan gemelde Raad en Leenhove, om de Notulen van den Raad, betreffende het verzoek van den Advokaat-Fiskaal by deszelfs Memorie gementioneert, in handen van den Griffier van Haar Hoog Mogenden te doen overbrengen, ten einde daar uit zal kunnen conſteeren, wat 'er ten dien opzichte heeft plaats gehad en gebeurd is.

No. 406. *Memorie, behelzende Informatien genoomen door Mr.* H. J. VAN OLDENBARNEVELT, *gen.* WITTE TULLINGH, *Advokaat-Fiskaal van Brabant en den Lande van Overmaaze, aan Hun Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, betrekkelyk de Resolutie van Hun Hoog Mogenden in het voorgaande No. vermeld. In dato den* 14 *January* 1788, *en ter tafel van Hun Hoog Mogenden geëxhibeerd, den* 28 *dito.*

HOOG MOGENDE HEEREN!

De Ondergeteekende Advokaat-Fiskaal van Brabant en de Lande van Overmaaze, ontfangen hebbende Uw Hoog Mogende Resolutie van dato den 31sten December des voorleeden jaars 1787, houdende, dat in het secreet Besoigne was voorgedragen, dat verscheiden informatien en berigten aanleiding hadden gegeeven, om in het zekere te mogen vaststellen, dat eenige Persoonen sesie hebbende in den Raade en Leenhove van Brabant en Landen van Overmaze, zouden zyn geweest Honoraire Leden van het zogenaamde Patriottisch Vrycorps in 's Hage, gedurende de laatste troubles en Cabaales opgerigt, het welk grootendeels tot een allerverderfelyk voorbeeld voor de Ingezetenen der Stad en Meijerye van 's Hertogenbosch, en andere Plaatsen van de Generaliteit, had moeten verstrekken, en zulks des te meerder, wyl aldaar de onzinnige iever voor het evengemelde Patriottisme reeds sterk was aangezet geworden, niet tegenstaande dergelyke nieuwigheden, zo wel uit hoofde van het locaal, als om andere redenen, voor ten uitersten gevaarlyk moesten aangemerkt worden.

Dat de Ingezetenen zich dan ook daar door scheenen te hebben bevoegt gerekend, om de buitenspoorige oogmerken en onderneemingen der voorstanders van zodaanige Patriottisme op allerlei wyze te secundeeren, en daar in meer en meer waren voortgegaan.

Digitized by Google

Dat het in een tyd, in welke de handhaaving van de Rechten der Ingezetenen aan den *eenen kant*, en de conservatie der slegts even herstelde Constitutie der Regeering van de *andere zyde*, voornaamentlyk zullen moeten berusten op de uitoefening van eene onzydige belanglooze, en aan 's Lands grondwetten heilig verbondene Justitie, zeer bedenkelyk moest voorkomen, of de Administratie van dezelve Justitie wel veilig zoude kunnen en mogen gelaaten worden in handen van zodaanige Leden, welke door hunne accessie tot, en deelneeming in evengemelde gewapende Genootschappen, als mede door hun verder gedrag, hadden getoond, dat zy niet alleen waren, van de voorschreeve min of meer gewelddaadige ondernemingen tegens 's Lands Constitutie door hun voorbeeld aan te moedigen, en hunne byzondere denkenswyze, ook selfs in de behandeling van zaaken hun Ambt concerneerende, ten kosten der onzydigheid, welke hunne hoofdplicht als Rechters moest uitmaaken, te manifesteeren; en welke zich even daar door hadden gebragt in de omstandigheden van over veele Zaaken en Personen, waar in, of waar mede zy selves van ter zyde zouden kunnen zyn betrokken, of waar omtrent zy uit hoofde van hunne eigene aan den dag gelegde gevoelens niet konden worden geoirdeelt de vereischte onpartydigheid te hebben behouden, veel min als Rechters te kunnen fungeeren; en waar by het Uw. Hoog Mogenden heeft gelieven te behaagen, hem Advokaat-Fiskaal aan te schryven en te gelasten, van zich in het gemeen op het gedrag van alle zodaanige Leden van den voornoemden Raade en Leenhove van Brabant gehouden, een naauwkeurigsten te informeeren en speciaalyk te onderzoeken, of eenige van de voorschreeve Raaden zich gecommitteert hebben in de zogenaamde Patriottische Vrycorpsen, in de laatste Troubles opgerecht, en of dezelve die onzydigheid hebben geobserveert, die aan een Rechter in het uitoefenen van zyn Ambt betaamt, en zonder

eenig

eenige aanzien van Perſoonen, van zyne bevinding getrouwelyk Rapport te doen, ten einde die informatien ingekomen zynde, dezelve zaak in een expresſelyk beſogne met Heeren Gecommitteerden uit den Raad van Staaten nader te kunnen worden onderzogt, en vervolgens daar omtrent zodaanig te worden gedisponeert, als bevonden zal worden te behooren; heeft alzo de eer, ter voldoening aan gemelde Uw Hoog Mogenden aanſchryving en last, aan Uw Hoog Mogenden te rapporteeren.

Dat, gelyk het onderzoek, het welk Uw Hoog Mogenden hebben begeert, dat door den Advokaat-Fiskaal, naauwkeurig en zonder aanzien van Perſoonen zoude geſchieden, zich ſcheen te bepaalen tot twee diverſe onderwerpen, als namentlyk *in de eerſte plaats*, of ſommige Leden van den Raad van Braband zich mogten hebben geïmmisceert, in zogenaamde Patriottiſche Vrycorps, in de laatſte Troubles opgericht? en *in de tweede plaats*, of dezelve die onzydigheid hadden geobſerveert, die aan een Rechter in het uitoeffenen van zyn Ambt betaamt? dus ook hy Advokaat-Fiskaal heeft vermeend, ten aanzien van het zelve eerst voorgeſtelde point te moeten onderzoeken, of een, of meer Leden van den voorſchreeven Raade bekend ſtonden te gehooren of gehoort te hebben, het zy als Exerceerende, het zy als Honoraire Leden, tot het een of ander Genootſchap van Wapenhandel, of afzonderlyk Gewapende Vrycorps, welke geduurende de laatſte Troubles en verdeeldheden binnen de Republiek der zeven Vereenigde Nederlanden, en verſcheide Plaatſen hebben geëxiſteert, daar het aan hem Advokaat-Fiskaal uit de prämiſſen van gemelde Uw Hoog Mogende Reſolutie was voorgekomen, dat Uw Hoog Mogenden hadden gelieven te verſtaan, dat, door te zyn Honoraire Leden van het zogenaamd Patriottisch Vrycorps in 's Hage, geduurende de laatſte Troubles opgericht, de zodaanigen móésten worden gecenſeert zich in zogenaamde Patriottiſche Vrycorpſen te hebben geïmmisceert.

Dat,

Digitized by Google

Dat, ter gelegendheid van dat onderzoek, dan, ook aan hem Advokaat-Fiskaal is voorgekomen, dat Mrs. WILLEM VAN LAAR, eerst Præsideerende, NICOLAAS WILLEM HARTMAN, DANIEL JAN STEIN PARVÉ ordinaris, en LAMBERT VAN ECK extraordinaris Raaden in den gemelden Raade en Leenhove van Braband, zouden zyn geweest Honoraire Leden van het Vrycorps, het welk alhier in den Hage, de Residentieplaats van Uw Hoog Mogenden Souvereine Vergadering, in de laatste Troubles is opgericht geweest, en onder den Zinspreuk *voor het Vaderland*, heeft bekend gestaan.

Dat, boven en behalven dat zulks is geweest van eene publieke Notorieteit, en het zelve by openlyk gedrukte lysten althands ten aanzien van drie derzelve Raaden, in het algemeen zedert langen tyd is kenbaar geworden, daar van meer byzonder aan Uw Hoog Mogenden zal consteeren uit de beide ten deeze gevoegde Lysten, onder de letters *A.* en *B.*, zynde de *eerste* eene Copie van een Copie authenticq van zeker Naamlyst van alle de toenmaalige Exerceerende en Honoraire Leden van het voorschreeve Genoodschap, gerangschikt naar de Wyken en Straaten hunner respective Woonplaatsen onder een Alphabethische order, by zeker Boekje in quarto, het welk alhier in den Hage in de Schoolstraat zoude zyn gevonden, en het welk door den geweezen Knegt van het zelve Genoodschap zoude zyn verlooren, thands *in originali* onder den Prokureur-Generaal van Holland, Zeeland en Friesland berustende; *en de andere* eene Copie van een Copie authenticq van zekere copie Lyste, welke in de laatst opgerichte zogenaamde Vaderlandsche Societeit in de Houtstraat alhier in den Hage heeft voorgeleegen, en van daar is geraakt in handen van een Persoon, welke aan hem Advokaat-Fiskaal heeft gedeclareert, dezelve uit dat Societeits-Huis bekomen te hebben, en welke Copye Lyst mede onder den welgemelden Prokureur-Generaal van Holland, Zeeland en Friesland is berustende, van welke

Digitized by Google

ke beide Lysten voornoemde Prokureur-Generaal geene difficulteit heeft gemaakt, aan hem Advokaat-Fiskaal van Braband, Copien authentieq te accordeeren, dan op welke laatstgemelde Lyst, de Naamen van den Præsideerende en extraordinaris Raaden Mrs. WILLEM VAN LAAR en LAMBERTUS ENGELBERT VAN ECK, niet gevonden worden; evengelyk op de eerstgemelde Lyst, de naam van Mr. DANIEL JAN STEIN PARVÉ, mede niet voorkomt.

Terwyl de Ondergeteekende voor het overige eerbiedigst aan de beoirdeeling van Uw Hoog Mog. zal overlaaten, in hoe verre dezelve Lysten als valable preuves van het Lidmaatschap van gemelde vier Leden, onder het zelve Vrycorps, kunnen en behooren te worden aangemerkt; en in hoe verre de bedenking, welke daar tegens zoude kunnen worden gemaakt, dat namentlyk de echtheid dier Lysten geadvoueert zynde, het niet te min moogelyk zoude kunnen zyn, dat een derde de naamen dier Leden daar op zoude kunnen hebben gesteld, zonder dat zy zelve hunne naamen hadden geschreeven of opgegeeven, of daar van ietwes hadden geweeten, in deezen, daar dezelve Raaden echter dit hun Lidmaatschap nimmer, by openbaare advertentien in de Nieuwspapieren, na het paroisseeren der gedrukte Lysten der Leden van het voorzeide Genoodschap, hebben tegengesprooken, van genoegzaame overtuiging zoude kunnen zyn.

Dat, wanneer dierhalven Uw Hoog Mog. by de præmissen van hoogstgemelde hunne Resolutie, de oogmerken en onderneemingen der Voorstanders van het zelve Patriottismus hebben gelieven te beschouwen als buitenspoorig, en het voorbeeld daar van in Raaden van den voorsz. Raade en Leenhove van Braband als allerverderflykst voor de Ingezetenen van de Stad en Meijerye van 's Hertogenbosch, de Ondergeteekende Advokaat-Fiskaal van Braband heeft vermeend, zich niet te mogen dispenseeren, van by deeze gelegendheid onder het oog van Uw

Hoog

Hoog Mog. te brengen een affchrift van het voorſtel, door Gecommitteerden van het zelve Haagſche Genoodſchap of Vrycorps op den 17den July des voorleden jaars ter Provinciaale Vergadering der Gewapende Corps, binnen de Stad Leyden gedaan, ten deezen onder de Litt. C. gevoegd, van de echtheid van welk voorſtel de Ondergeteekende Advokaat-Fiskaal van Braband de bewyzen in handen heeft; echter, weder om zonder daar uit eenigzints te willen infereeren, dat het zelve voorſtel by de gezamentlyke Leden van het zelve Vrycorps zoude zyn goedgekeurd, en meer byzonder, dat de voorengemelde Raaden, (waar van zekerlyk de eerst Præſideerende Raad zich te dier tyd niet binnen deeze Provincie bevond) daar toe zoude hebben geconcurreerd, of eenige kennis daar van gedraagen; alſo ten dien opzichte mede eerbiedigst aan de beoirdeeling van Uw Hoog Mog. overlaatende, in hoe verre het Lidmaatſchap van een zodaanig Genoodſchap, ten wiens naame diergelyke voorſtellen worden gedaan, een iegelyk dier Leden hoofd voor hoofd voor de gevolgen daar van aanſpreekelyk maaken kan.

Dat dan ook byzonder met betrekking tot de Perſoon van Mr. Nicolaas Willem Hartman, aan hem Advokaat-Fiskaal is voorgekomen, dat dezelve mede is geweest Contribuant in het zogenaamde Vaderlandſche Fonds, van welke Contribuanten de Ondergeteekende de eer heeft een Lyst mede by Copye authenticq onder de Letter *D.* ten deezen te voegen, zynde deeze Copie authenticq gevolgd naar een langwerpig boekje in folio, op eene Alphabetiſche ordre gehouden, en ten Huize van den gewezen 's Lands Drukker C. Plaat, alhier in den Hage, (zo hem Advokaat-Fiskaal ſtellig is verzekert) gevonden, het welk met eene en dezelve hand geſchreeven, en by andere Boeken van die zelven hand vergeleken zynde, alle kenmerken van echtheid met zich draagt.

Ter-

Terwyl van de inrichting van het zelve Fonds, en de oogmerken, tot welke zulks schynt te hebben moeten strekken, aan Uw Hoog Mogenden zal kunnen consteeren uit een affchrift van zekere gedrukte Notulen der voorengemelde Nationaale Vergadering, ten deezen onder de Letter *E* gevoegd, van de echtheid van welke Notulen de Ondergeteekende Advokaat-Fiscaal van Braband mede de bewyzen in handen heeft.

Dan dat met opzicht *tot het tweede* voorgestelde Poinct van onderzoek, of namentlyk dezelve Leden hebben geobserveerd die onzydigheid, die aan een Rechter in het uitoeffenen van zyn Ambt betaamd, de Ondergeteekende Advokaat-Fiskaal van Braband zich meer verlegen heeft gevonden, daar dezelve de besognes van den Raad van Braband niet bywoonende, of eenig acces hebbende tot de Notulen of aangeteekende Vota van den Raad, mitsdien niet wel in staat is te beoirdeelen, in hoe verre de zaaken aldaar met de gepaste onzydigheid zyn behandeld en gejugeert, dat wel is waar, de Ondergeteekende Advokaat-Fiskaal van Braband zeer onlangs heeft moeten ondervinden, dat door hem als Prokureur-Generaal van Braband op den 28sten December laatstleden aan welgemelden Raade van Braband zynde gepræsenteert de ten deezen Copyelyk sub *F* gevoegde Requeste omme Mandament Crimineel en van appræhensie, het zelve Mandament; na dat zulks was verleend weder is ingetrokken, en in een Mandament van dagvaarding in Persoon geconverteerd; hoe zeer ook tegens twee minder schuldige Complices, des niet te min gelyke Mandamenten van dagvaarding in Persoon zyn verleend, en het Hoofd en de eerste Beleider der overige beweegingen en gepleegde gewelddaadigheden, by dezelve Requeste in het breede gedetailleerd, welke bovendien de Persoon van zyne Hoogheid had geaccuseerd van Landverraad, alzo in alles met deeze minder schuldigen is gelyk gesteld geworden; dan dat hy Advo-

kaat-

kaar-Fiskaal, zo als dezelve zo even te vooren heeft geremarqueert, geen acces hebbende tot de besognes en de Notulen van den Raad, mitsdien met geene zekerheid kan bepaalen, of het weder intrekken van dat verleende Mandament Crimineel en van apprehensie, aan de medewerking van dezelve vier Raaden behoord te worden geattribueert: hoe zeer het ook eenigzins de opmerking van hem Advokaat-Fiskaal van Brabant heeft moeten attireeren, dat de laast afgeloopen Kersmis-Vacantie, door den eerst Presideerende Raad Mr. Willem van Laar geconvoceert zynde geweest tegens des Donderdags den 27sten December ten 11 uuren, alleen ter installatie van den nieuw aangestelden Raad Extraordinair Braams, doch vermids deszelfs Commissie noch niet in gereedheid was, tot des anderen daags gecontinueert, als toen dezelve installatie is gefixeert geworden tegens half twaalf uuren, terwyl gemelde eerst Presideerende Raad van hem Advokaat-Fiskaal, welke de gelegendheid van dien extraordinairen byeenkomst van den Raad wel had willen capteeren, om de bovengemelde verzoeken te doen, vooraf had afgevorderd dezelve Requesten, en die alzo, voor het moment dier te doene installatie, ter deliberatie van den Raad had gebragt, met dat gevolg, dat of schoon tusschen dezelve deliberatien de installatie van gemelde nieuw aangestelden Raad had plaats gehad, en dezelve ook daadlyk over een Civiele zaak de deliberatien van den Raad had bygewoond, des niet te min, de gemelde nieuw aangestelde Extraordinaris Raad Braams, tot de verdere deliberatien over dezelve Requesten, door voornoemde eerst Presideerende Raad niet is verzogt geworden.

Dat, gelyk nogthands de Ondergeteekende moet veronderstellen, dat wanneer Uw Hoog Mogenden hem Advokaat-Fiskaal uitdrukkelyk hebben willen injungeeren, om ook op dat Poinct onderzoek te doen, Hoogstdezelven het oog kunnen gehad hebben op sodanige gebeurtenissen, welke zonder

een meer volleedig onderzoek, zouden kunnen schynen, blyken van Partydigheid aan den dag te leggen, hy Advokaat-Fiscaal alzo moet oirdeelen dat onder die gebeurtenisfen voornaamentlyk de attentie van Uw Hoog Mogenden moet hebben geattireert het afzonderlyk indienen aan Uw Hoog Mogenden van de conſideratien en het bericht, het welk de gemelde vier Raaden van welgemelden Raade en Leenhove van Braband, hebben geformeert op twee Misſives, door Schepenen, Gezworenen en Raaden der Stad 's Hertogenbosch, op den 14den September, en den 13 December 1785, aan Uw Hoog Mogenden geſchreeven, en zulks wel, na dat door den gemelden Raad bevoorens aan Uw Hoog Mogenden waren toegezonden geweeſt de conſideratien en het bericht, welke Uw Hoog Mogenden van den vollen Raad op deeze beide Misſives hadden gerequireert, en welke reeds ingekomen en door de eerst Præſideerende Raad Mr. Willem van Laar, gepataphreerde conſideration en bericht, Uw Hoog Mogenden hadden gemaakt commiſoriaal met den Raad van Staaten; en welke door den vollen Raad aan Uw Hoog Mogenden toegezondene conſideratien en bericht, zekerlyk in ſtelling en begrip, merkelyk van dezelve naderhand afzonderlyk ingediende conſideratien van dezelve vier Raaden, waren verſchillende.

Dat wanneer die daad, over welke de Ondergeteekende Advokaat-Fiskaal, zal hy kunnen voldoen aan het tweede Lid van Uw Hoog Mogenden aanſchryving, dus eenigzins zyn oirdeel moet vellen, alzo in haare gevolgen, en daar mede geconnecteerde omſtandigheden, word beſchouwt, het zekerlyk bedenkelyk moet voorkomen, of eenige Leden van een Collegie van Juſtitie van hunne mede Leden in gevoelen verſchillende, het vermogen hebben, die hunne verſchillende begrippen, welke door de meerderheid van dat Collegie zyn verworpen, en door welke meerderheid, op den naam van het volle Collegie een wettige concluſie is contra-

zie

ten is uitgebragt, niet alleen openbaar te maaken, maar ook dezelve ongevergt onder het oog van den Souverein te brengen.

En of in allen gevallen, eene zodaanige openbaaring van disſentieerende gevoelens, tegens de geformeerde concluſie van den vollen Raad (welke alzo de bornes van vereiſchte ſecretesſe van de Vota van een ieder der Leden van den Raad notoir transgresſeert) niet aanduid eene hooggaande vooringenoomenheid voor zyne particuliere begrippen, en eenen overmaatigen iever om dezelve begrippen, niet te min voor præferabel aan het gereſolveerde van dien Raad, ook zelfs by Uw Hoog Mogenden, te doen doorgaan.

Dat althands de inconſequentien, welke uit eene diergelyke demarche meest altyd in het afgetrokkene moeten voortſpruiten, zich bepaaldelyk in dit geval maar al te zeer hebben gemanifesteert, wanneer daar door een zeer notabel getal Burgers en Ingezetenen van 's Hertogenbosch, welke zich tot appui van dat gene, het welk by dezelve Miſives van Schepenen, Gezwoorens en Raaden van 's Hertogenbosch wierd geſustineert, naderhand by Requesten aan Uw Hoog Mogenden hadden geadreſseert, dan welke Requesten Uw Hoog Mogenden hadden goedgevonden te ſeponeeren, zyn gebragt geworden in een begrip, als of de overige Leden van den Raad van Braband, welke echter de groote meerderheid van dien uitmaakten, niet zo zeer geporteert zouden zyn geweest, om de vermeende Voorrechten en Privilegien der Ingezetenen van 's Hertogenbosch voor te staan, en welk begrip Schepenen en Gezwoorens en Raaden der Hoofdſtad 's Hertogenbosch, mede ſchynen te hebben geadopteert, wanneer dezelve op den 26 Mey 1786, aan de gemelde vier Raaden hebben geſchreeven de Miſive, van welke hy Advokaat-Fiskaal de eer heeft ten deezen eene Copie ſub G. te voegen, in zo verre, dat by gemelde Schepenen, Gezwoorens en Raaden in ſecrete deliberatie is gebragt geworden,

den, om aan een ieder der vier Raaden een gouden Penning tot een gedagtenis te vereeren, dan het welk alleen by eene kleine meerderheid is gedeclineert.

Dat de Ondergeteekende Advokaat-Fiskaal dan ook voor Uw Hoog Mogenden niet mag verbergen, dat het hem over het algemeen is voorgekomen, dat veele Ingezetenen van 's Hertogenbosch in hun verkeerd denkbeeld, als of Uw Hoog Mogenden zelve op hunne wettig verkreegene Voorrechten en Privilegien zouden willen empieteeren, door deeze afzonderlyke conſideratien en het bericht der gemelde Leden geſterkt, vervolgens meer en meer hebben toegegeeven aan dien onzinnigen ſever voor dat zogenaamde Patriotisme, het welk Uw Hoog Mogenden met reden als allerverderfelykst voor de Ingezetenen der Stad en Meijerye van 's Hertogenbosch by Hoogstderzelver bovengemelde Reſolutie hebben aangemerkt, en uit welkers onmaatige drift vervolgens gedeeltelyk zyn voortgeſprooten, de treffende onheilen, welke veele Ingezetenen dier Stad, nog maar zeer onlangs zyn overkomen.

Dat het niet minder bedenkelyk aan hem Advokaat-Fiskaal heeft moeten voorkomen, of ook de wyze, op welke dezelve afzonderlyke conſideratien en het bericht der gemelde Leden haare publiciteit hebben bekomen, wel in alles is over een te brengen met die onzydigheid, en gepaste onderhoorigheid, welke Leden van een Generaliteits Collegie, het welk voor een der Leden van het Hooge Bondgenoodſchap geen meerdere deference kan en vermag te betoonen, dan voor de overige Leden van dien, in het generaal aan Uw Hoog Mog. zyn verſchuldigd; daar het aan Uw Hoog Mog niet onbekend kan zyn, dat de gemelde vier Raaden na dat zy te vergeefs hadden getragt, dezelve hunne afzonderlyke conſideratien en bericht door Uw Hoog Mog. Vergadering te doen aanneemen, en dezelve mede tot een objekt te maaken van Hoogstderzelver déliberatien, niet te min op de inſtantien van den

toen-

Digitized by Google

toenmaaligen Heer Raadpenſionaris van Holland, als daar toe by Reſolutie van hun Ed. Groot Mog. de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland in dato den 5 April 1786 geauthoriſeert, een afſchrift van dat afzonderlyk berigt aan welgemelden Heer Raadpenſionaris hebben overhandigd, door handen van den eerst Præſideerenden Raad Mr. WILLEM VAN LAAR, met dat gevolg, dat het zelve afzonderlyk berigt by een circulaire Misſive ten deezen copieelyk *ſub H.* gevoegt, door welgemelde Hun Ed. Gr. Mog. aan de overige Leden van het hooge Bondgenoodſchap copieelyk is toegezonden, en langs dien weg eene algemeene publiciteit bekomen heeft, daar, zouden gemelde vier Raaden (immers zo het hem Advokaat-Fiskaal toeſchynt) in alle hebben geobſerveert eene exacte neutraliteit, aan hun Ambt, en het radicaale hunne Commisſie voegende, zy zich van de communicatie van het zelve ſtuk aan welgemelden Heer Raadpenſionaris beleefdelyk zouden hebben behooren te excuſeeren, vooral, na dat by Uw Hoog Mog. Reſolutie van den 3 April 1786 was verſtaan, dat dezelve Misſive van de minderheid behoorde te worden uitgegeeven, als niet gerequireerd zynde het advis van de byzondere Leden van den Raad, maar alleen van den Raad van Braband.

Dat eindelyk, daar Uw Hoog Mog. by meergemelde hunne Reſolutie zelve hebben gelieven aan te merken, dat het in een tyd, in welke de handhaaving der Rechten van de Ingezetenen aan den eenen kant, en de conſervatie der ſlegts even herſtelde Conſtitutie der Regeering aan de andere zyde, voornamentlyk zullen moeten berusten op de uitoeffening van eene onzydige, belanglooze, en aan 's Lands Grondwetten heilig verbondene Juſtitie, zeer bedenkelyk moet voorkomen, of de adminiſtratie van dezelve Juſtitie wel veilig zal kunnen en mogen gelaaten worden in handen van zodaanige Leden, welke door hunne accesſie tot, en deelneeming in evengemelde gewapende Genoodſchappen,

als mede door hun verder gedrag, hebben getoond; dat zy niet alleen waren van de daar by gemelde min of meer gewelddaadige onderneemingen tegen 's Lands Conſtitutie, door hun voorbeeld aan te moedigen, en hunne byzondere denkenswyze, ook zelfs in de behandeling van zaaken hun Ambt concerneerende, ten koſten der onzydigheid, welke hunne hoofdpligt als Rechters moest uitmaaken, te manifesteeren, en welke zich even daar door hebben gebragt in de omſtandigheden van over veele zaaken en Perſoonen, waar in of waar mede zy zelve van ter zyde zouden kunnen zyn betrokken, of waaromtrent zy uit hoofde van hunne eigene aan den dag gelegde gevoelens, niet kunnen geoirdeeld worden de vereischte onpartydigheid te hebben behouden, veel min als Rechters te kunnen fungeeren; hy Advokaat-Fiskaal daar uit heeft moeten afleiden, dat Uw Hoog Mogenden met hem ſtaan in een begrip, dat 'er zaaken voor welgemelden Raade van Braband in dit tydſtip zouden kunnen voorkomen, omtrent welke ſommige Leden van welgemelden Raade uit hoofde van hunne gemanifesteerde politieke gevoelens, zouden kunnen worden gecenſeert, de nodige neutraliteit niet te bezitten, om daar over te jugeeren.

Dat hy Advokaat-Fiskaal midsdien ook ten dien opzichte voor Uw Hoog Mogenden niet vermag te deguiſeeren de verlegenheid, waar in hy zich bevond, daar hy in de onvermydelyke noodzaakelykheid is gebragt, om *in dit moment tegens verſcheide Hoofden, Oprigters en Aanvoerders van zodaanige Patriotſche Vrycorps* in de Meijerye, Mandamenten Crimineel en van apprehenſie, of van dagvaarding in Perſoon, van welgemelden Raade van Braband te verzoeken; terwyl egter het middel van recuſatie van die Leden, welke hy Advokaat-Fiskaal alzo zoude moeten oirdeelen de vereiſchte neutraliteit niet te bezitten, om over die te doene verzoeken te oirdeelen, niet alleen ten uiterſten is odieus, en ook de Leden zelve, welke door hem Advokaat-Fis-

Fiskaal zouden moeten worden gerecuseert, het recht zouden hebben, over de voorgestelde redenen van recusatie zelve te jugeeren, waar uit alzo ligtelyk zoude kunnen proflueeren, dat byaldien nog maar twee Leden van den Raad nevens dezelve vier Raaden van het gevoelen van hem Advokaat-Fiskaal nopens de gegrondheid dier geproponeerde redenen van recusatie devieerden, alzo geheellyk zoude worden verworpen, en zy Lieden dus over die verzoeken, tot mooglyke præjudicie voor het recht van de Hooge Overheid zouden blyven oirdeelen, maar daar ook door de Propositie van dezelve redenen van recusatie door hem Advokaat-Fiskaal aan welgemelden Raade van Braband, in effecte zoude worden geanticipeert op de beoirdeeling van dat punt, waar over Uw Hoog Mogenden de beslissing aan zich zelven, in een expresselyk daar toe aan te leggen besogne met Heeren Gecommitteerden uit den Raad van Staate, hebben gereserveert.

Dat hoe onaangenaam het dus voor hem Advokaat-Fiskaal moet vallen, in deeze eene byzondere en provisioneele voorziening van U Hoog Mog. te moeten imploreeren, des niettemin de verpligting door Uw Hoog Mogenden by Hoogstderzelver bovengemelde Resolutie op hem gelegd, om *naauwkeurig en zonder aanzien van Persoonen, van zyne bevinding getrouwelyk rapport te doen*, hem geene vryheid gaf, deeze zyne verlegendheid niet aan Uw Hoog Mogenden voor te stellen; vooral, daar van de gesteldheid en goede gezindheid van den Raad van Braband en de Landen van Overmaaze voor het maintien van de wettige Constitutie van den Lande, in dit tydstip, veelal de veiligheid der uitgestrekte Generaliteits-Landen dependeert.

Terwyl hy Advokaat-Fiskaal eerbiedigst aan zich voorbehoud de gelegendheid, om, byaldien hem nog eenige nadere informatien mogten voorkomen, daar mede dit zyn rapport te amplieeren.

En heeft de Ondergeteekende Advokaat-Fiskaal van

van Braband hier mede de eer, zich met het diepſte reſpect te noemen.

Geſchreeven in den Hage den 14 Jan. 1788.

Hoog Mogende Heeren!

Onder ſtond,

Van U Hoog Mog. den gehoorzaamſten en onderdaanigſten Dienaar,

(geteekent) H. J. VAN OLDENBARNEVELT, gen. *Witte Tullingh.*

No. 407. Strekkende tot Bylage A. van N. 406. *Behelzende eene Naamlyst der Exerceerende en Honoraire Leden van het Wapencorps, ten Zinſpreuk voerende* voor het Vaderland, *in 's Gravenhage* 1786. *Exhibitum den* 28 *January* 1788.

PRINCEGRACHT.
Honoraire.

Meyrouw A. v. N.
H. E. Patyn.
J. Romswinkel.
J. van Echten.
C. K. S. Roos.
J. Brugman.
W. van der Sluis.
Van der Meulen.
C. Schlieck.
Box.
Fr. Mulder.
Slichers.
Van Spaan.
Potier.
J. W. Surmond.
J. B. Ockerſe.
Slichers.

PRINCEGRACHT.
Exerceerende.

D. de Wit.
P. C. Haagen.
F. Haagen, *Cadet.*
T. Koning.
J. Hubens.
N. Saris.

Bene-

BEESTEMARKT.

Honoraire.

L. Margadant.
Driessen.
H. van Noorden. *Hon. Ex.*
A. van der Haar.
Huygens.
Holthuyzen.
Holthuyzen.
H. van der Meer.
L. van der Veen.
Van der Aa.

BEESTEMARKT.

Exerceerende.

A. Margadant.
F. F. ter Meulen.

BOEKHORSTRAAT.

Honoraire.

J. de Groot.
D. van Laar. *Hon. Ex.*
W. van Laar.
Donker. *Hon. Ex.*
Cocq.
Cocq.
Van Maanen.
De Graaf.
Van Kerkem.
De Hartog.

BOEKHORSTRAAT.

Exerceerende.

J. Boudewynsen.
De Groot, *Cadet.*
J. Alfers.
N. Bulsink.
Slingeland.
Scheepers.
Helling.
J. P. van der Zaag.

NIEUWE MOLSTRAAT.

Honoraire.

A. Ruichaver.
C. Bylevelt.
Kuiper.
Rietmulder.
Beukers.

NIEUWE MOLSTRAAT.

Exerceerende.

M. Drieskens.
J. Ruichaver.
A. van Kervel.
J. Vroeg.
W. Mond.
H. Bune.
J. Montezaan.
P. Urbaanus.
A. van der Hey.

WAGESTRAAT.

Honoraire.

A. Haak Senior.

WAGESTRAAT.

Exerceerende.

G. Lovenich.

Digitized by Google

Dekkers.
Haverslag.
N. van Nuys.
A. de Roy.
Zoutman.
Versteeg.
J. Schimmelpenning.
Thibout.
Weyers.
F. van Eyck.
Hooykaas.
D. Zoutman.

E. Bartels.
T. Pikmans.
A. Haak, *Junior*.
P. Stiphout.
P. van Bleyswyk.

VEERKADE.
Honoraire.

A. van de Watering.
Van de Watering.
Boogaart.
Hendriks.
Van der Linden.
G. A. van der Netten. *Hon. Ex.*
J. van Spaan.
Tileman.
J. Noordendorp.

VEERKADE.
Exerceerende.

P. de Kock.
C. de Kock.

'T SPUY.
Honoraire.

J. Windesch.
Van der Nolk.
Karnebeek.
J. van Cleef.
B. van Kersbergen.
J. E. Kuyper.
H. J. Lippert.
Joh. van Tekelenburg.
J. G. Blom.
R. van Buul.
J. Versteeg.
Vorm.

'T SPUY.
Exerceerende.

A. J. Wegman.
H. Wegman.
H. van Herkhuysen.
J. Kandrion.
C. Mesker.
Scholtus.
J. Biermans.
W. de Gelder.
J. Goosen.
C. Margadant.
S. Bossée.
F. van Weelie.
A. van der Hoeven.
D. Muller.

PAD-

Digitized by Google

PADDEMOES.
Honoraire.

H. Schoordyk.
P. L. van der Waal.

PADDEMOES.
Exerceerende.

J. Courcelles.
C. van Amerom.
A. Renodi.
T. Hogesteyn.
C. Roewalt.
Berkhout.
C. van den Berg.
Veldhoed.
J. van den Berg.
G. Smits.
G. Wilthagen.
H. Delbroek.
W. J. Rotteveel.

UYLEBOMEN EN N. HAVEN.
Honoraire.

C. Teunisſen.
J. B. Rousseau.
M. Zynen.
B. J. Lachie.
W. van Trosſenburg.
S. Heinſius.

UYLEBOMEN EN N. HAVEN.
Exerceerende.

J. van Ryfen.
A. Rotteveel.
J. Alebers.
J. Alebers.
J. van Lanten.
J. van Drunik.
H. van Drunik.
H. Rafel.
P. van der Loos.
H. van der Loos.
N. Styger.
L. Styger.
P. van Drunik.
H. van Drunik.
J. van der Laan.
J. van der Valk.
J. Heinſius.
A. Colombin.

BIERKAAY.
Honoraire.

G. Duynſtee.
H. Zwaan.

BIERKAAY.
Exerceerende.

H. Boelaart.
M. Baars.

Digitized by Google

A. Delfos.

H. van Everen.
C. Duynſtee.
H. van der Spek.
F. van Perſyn.
P. van Bleyswyk.

DE POOTEN.

Honoraire.

J. Arvinck.
Hoedemakers.
Nieuwenhuyzen.
H. Fulling. *Hon. Ex.*
J. Bakker.
Mr. P. van Bleyswyk.
A. Scheurleer.
Tyſſen.
E. de la Foſſe.
H. Lukas.
V. Eeden.
R. van der Hoeven.

DE POOTEN.

Exerceerende.

A. Schuts.
J. Rollé.
J. P. Raademaakers.
C. Plaat.
H. Tulling.
A. Sanders.
P. Ten Dyk.
J. van Rhyn.
J. L. Coigne.
J. C. Krausz.

SPUYSTRAAT.

Honoraire.

A. Janſſen.
W. Corbas.
J. Braams.

SPUYSTRAAT.

Exerceerende.

Ws. Buys.
J. la Beek.
S. van der Valk.
Wm. Buys.

L. AGTEROM.

Honoraire.

Reyndering.
Van Reenen.
Hoogſtad.

L. AGTEROM.

Exerceerende.

A. Strever.
J. van der Veer.
J. Betſchen.
Fiſée.
J. H. Wyler.
H. U. Wyler.
J. van Nispen.
J. van der Voort.

VEENESTRAAT.

Honoraire.

W. J. van der Poll.

VEENESTRAAT.

Exerceerende.

J. Brands.

De

De Raad.
De Mol.
Van Venedien. *Hon. Ex.*
J. Wetters.
Fittinga.
L. J. Vitringa.

PLAATS EN BUYTENHOFF.

Honoraire.

W. van der Poll.
H. van der Meer.
J. F. P. Turcq.
L. E. van Eck.

SMITSWATER.

Honoraire.

H. de Bruyn.
B. de Baas.
J. van Duyven.
Van der Voort.
Schoorn.
Wapperom.
C. A. Hartman.
W. Hartman.
J. de Kuffeler.
R. de Kuffeler.
Leftevenom.
A. van de Laar, *Doctor.*
F. van de Laar.
G. Q. van Persyn.
G. S. van Persyn.
H. Eykelenboom.
F. Stiphout.
J. P. van der Haar.
Rhyngrave van Salm.
W. A. Jenny.
Hooreman.

PAPESTRAAT.

Honoraire.

Vinkenburg.
De Mol.

PLAATS EN BUYTENHOFF.

Exerceerende.

J. Eversen.
J. Taay.
W. J. van der Poll.

SMITSWATER.

Exerceerende.

H. Stiphout.
Van Heyningen.
P. de Waal.
J. de Waal.
L. de Kramer.
J. van der Hoeven.
A. van Starrenburg.
P. van Kampen.
Van de Laar.
Eykelenboom.
Van der Sluys.
G. W. Nieman.
J. Daamen.
J. Hoffman.

PAPESTRAAT.

Exerceerende.

H. H. van Drecht.
A. Hartevelt.

J. VELT.

J. Velt.
Orhly.
J. Bisschop.
C. Scheffer.
C. Engelke. *Hon. Ex.*
H. Schuypers.
Van Egmond.
A. Mey.
De Mey.
P. Bosvelt.
W. Stas.
P. Beekman.

HOOGSTRAAT.

Honoraire.

Husson.
J. Schön.
Costerus.
Henemans.
Timmermans.
André.
Korpershoek.
G. van Yseldyk.
Parvé.
M. H. van Son.
H. S. van Son.

NIEUWSTRAAT EN RAAM EN VLAMESTRAAT.

Honoraire.

J. van Hoey.
J. Noordbeek.
Bruys.
Eysel.
Rommeny.
Kleyn.
Colla.
Ykema.
Gybels.
Roevens.
Borst.
Jansen.

J. A. van Niel.
H. Bisschop.
P. L. Bisschop.
Orhly.
J. van Breemaat.
D. Bylevelt.
P. de Gyzelaar.
C. Bisschop.
J. Harrebos.

HOOGSTRAAT.

Exerceerende.

Husson.
A. Clement.
V. Munster.
J. B. van der Meersch.
G. C. Ten Haaff.
S. J. van Son.

NIEUWSTAAT EN RAAM EN VLAMESTRAAT.

Exerceerende.

C. Mynlief.
J. v. d. Biegelaar.
Van Tol.
Pypers.
P. Ligtenberg.
J. H. Baartmans.
A. G. van der Eyden.
H. van Aardenburg.

H. van

H. van der Burg.

SCHOOLSTRAAT EN LAAN.

Honoraire.

Meers.
P. Wynands.
J. van der Veen.
P. Wellenberg.
J. Ammerlaan.
Geertsma.
G. van der Linden.
G. C. van Lingen.

SCHOOLSTRAAT EN LAAN.

Exerceerende.

L. Arnold.
L. Sablerolle.
Ryndering.
Oosterwyk.
M. Habraken.

WESTEINDE.

Honoraire.

E. de Wit.
C. van der Cocq.
Eantgraver.
Hazersloot.
R. Schultens.
A. van Olst.

WESTEINDE.

Exerceerende.

Beekman.
P. Vryman.
H. de Witt.
J. Kropmans.
C. van Son.
J. Teppers.
S. Diben.
Moet.
Brons.
J. Meurs.
W. van der Valk.
G. de Heer.
C. Alphen.
Z. Bergeon.

TORENSTRAAT EN MOLESTRAAT.

Honoraire.

C. de Pastoor.
P. C. Hoynck van Papendrecht.
Smits.
S. de Leeuw.
Ente.
J. G. Zwaan.
Hillenaar.
Schaak.

TORENSTRAAT EN MOLESTRAAT.

Exerceerende.

P. van Ryn.
A. van Berg.
H. Melis.
H. Smits.
H. van den Berg.
Hoynck van Papendrecht.

J. E.

J. B. R. du Croisſy.

NOORDEINDE.	NOORDEINDE.
Honoraire.	*Exercerende.*
J. Ebbe.	G. van Diest.
Van Spaan.	J. Lovenikh.
Roepel.	J. Knap.
Slichtenhorst.	P. Ebbe, *Cadet.*
	S. Boelaard.
	C. le Maitre.
	(*Onderſtond*)

Naar gedaane Collatie is deeze met de Naamlyst geſchreeven in een boekje in groot Octavo my geëxhibeert en overgelevert door den Prokureur-Generaal over Holland, Zeeland en Friesland, accorderende bevonden, by my in 's Hage reſideerende, den 9 January 1788.

(*was get.*) O. F. VAN SPYK, *Not. Publ.*

Lager ſtond,

Accordeert met de Copie authenticq aan my geëxhibeert, door den Advokaat-Fiskaal van Braband.

Getekent

's Hage den 12 Jan. 1788. J. H. ENTE, *Gezworen Clercq van het Officie Fiskaal van Braband.*

No. 408. Strekkende tot Bylage B. van No. 406. *Behelzende eene Naamlyst der Exerceerende, Honoraire, en Societeits Leden van het Genoodschap, ten Zinspreuk voerende* voor het Vaderland, *in 's Hage. Exhibitum den 28 Jan.* 1788.

A.

L. Arnold, *Exerceerent.*
J. Alberts, *Exerc.*
C. van Ameron, *Exerc.*
J. Alberts Sr., *Exerc.*
G. Anraad, *Exerc.*
H. Aardenburg, *Exerc.*
W. Aabraats, *Exerc.*
C. van Alphen, *Exerc.*
Andre, *Honoraire.*
van Alphen, *Hon.*
P. W. van der Aa, *L. van de S.*
J. Alffers, *L. van de S.*
J. Ammerlaan, *L. van de S.*

B.

W. Buys, *Exerceerent.*
H. van den Berg, *Exerc.*
A. van den Berg, *Exerc.*
H. Buene, *Exerc.*
J. Boudewynse, *Exerc.*
H. Boelaart, *Exerc.*
J. H. Beekman, *Exerc.*
H. Berenbach, *Exerc.*
C. van den Berg, *Exerc.*
S. Biegelaan, *Exerc.*
Boogmans, *Exerc.*
J. H. Baartmans, *Exerc.*
J. van Breemaat, *Exerc.*
G. Boon, *Exerc.*
J. Braams, *Honorair.*
Benkers, *Hon.*
A. de Bruys, *Hon.*
A. van der Burg, *Hon.*
E. Borst, *Hon.*
Mr. P. van Bleyswyk, *Hon.*
Penf. Byleveld, *Hon.*
A. de Bruyn, *Hon.*
A. Bax, *Hon.*
P. Bosveld, *Hon.*
G. Blom, *Hon.*
J. van Brakel, *Hon.*
Boogaart, *Hon.*
Z. Bergeon, *Hon.*
J. A. van Baarda, *L. van de S.*
B. de Baas, *L. van de S.*
J. Bakker, *L. van de S.*
T. Barriël, *L. van de S.*
E. Bartels, *L. van de S.*
J. P Beekmans, *L. van de S.*
J. Bergeon, *L. van de S.*
J. Berkhout, *L. van de S.*
J. Bisschop Senior, *L. van de S.*
P. L., *L. van de S.*
C., *L. van de S.*
H., *L. van de S.*
W., *L. van de S.*
J. Bosfee, *L. van de S.*
A. Brons, *L. van de S.*
L. Brouwer, *L. van de S.*
J. Brugman, *L. van de S.*
P. Brugman, *L. van de S.*
R. Buene, *L. van de S.*
H. Bulfink, *L. van de S.*
D. Byleveld, *L. van de S.*
A. Bysterveld, *L. van de S.*
A. van den Broek, *L. van de S.*
C. van Bysterveld, *L. van de S.*
J. Brosel, *L. van de S.*
N. Berkhout, *L. van de S.*
A. Ballie, *L. van de S.*

Digitized by Google

A. Boogmans, *Lid van de Soc.*
H. Brink, *L. van de S.*
C. van den Berg, *L. van de S.*
L. Brouwers, *L. van de S.*
A. du Bons, *L. van de S.*
L. P. Bolwerk, *L. van de S.*
P. Boers, *L. van de S.*
C. Borreman, *L. van de S.*
J. Bartin, *L. van de S.*
J. Botaniste, *L. van de S.*
C. Buys, *L. van de S.*
A. Boers, *L. van de S.*
K. Boers, *L. van de S.*
S. Broerye, *L. van de S.*
B. Beynik, *L. van de S.*
C. Boremans, *L. van de S.*
B. Brandligt, *L. van de S.*
F. Bosman, *L. van de S.*
J. Bulfink, *L. van de S.*
J. van den Berg, *L. van de S.*
G. Burnet, *L. van de S.*
J. C. Borremans, *L. van de S.*

C.

J. van Campen, *Exerceerent.*
Candrion, *Cadet Exerc.*
J. Courcelles, *Exerc.*
J. Coucourt, *Exerc.*
Clifford Cocq ſenior, *Honor.*
N. Colla, *Hon.*
Du Croisſie, *Hon.*
H. Candrion, *Lid van de Soc.*
M. Caspers, *L. van de S.*
A. W. Casſe, *L. van de S.*
C. Clement, *L. van de S.*
J. B. Clifford Cocq, *L. van de S.*
W. Corbaz, *L. van de S.*
H. Coſterus, *L. van de S.*
Corpershoek, *L. van de S.*
De le Clercq, *L. van de S.*

D.

P. ten Dyk, *Exerceerent.*
M. Drieskens, *Exerc.*
J. van Drunick, *Exerceerent.*
H. van Drunick, *Exerc.*
J. Damen, *Exerc.*
Van Diest, *Cadet Exerc.*
H. Delbroek, *Exerc.*
H. H. van Dregt, *Exerc.*
Duyvens, *Exerc.*
Dawans, *Honorair.*
G. Duyſtee, *Hon.*
A. Delfos, *Hon.*
G. van Diest, *Lid van de Soc.*
C. Donker, *L. van de S.*
H. Driesſen, *L. van de S.*
C. Duynſtee, *L. van de S.*
J. van Duyven, *L. van de S.*
L. van Duyveſteyn, *L. van de S.*
J. Deeken, *L. van de S.*
R. Deyst, *L. van de S.*
R. du Bons, *L. van de S.*
P. Drieskens, *L. van de S.*
J. F. Delwigt, *L. van de S.*

E.

A. G. van der Eyden, *Exerceer.*
F. Eversſen, *Exerc.*
P. G. Ebbe, *Cadet Exerc.*
A. van Everen, *Exerc.*
J. Everſen, *Exerc.*
A. Eykelboom Cz., *Exerc.*
Doctor Eykma, *Honorair.*
Van Egten, *Hon.*
H. Eykelboom, *Hon.*
Van Egmond, *Hon.*
J. van Eys, *Hon.*
J. Ebbe, *Lid van de Societeit.*
H. Engelbregt, *L. van de S.*
A. Ente, *L. van de S.*
W. van Eyk, *L. van de S.*
G. Eysſeldyk, *L. van de S.*
A. Eykelboom, *L. van de S.*
J. Eymaal, *L. van de S.*
C. Enbels, *L. van de S.*

F,

Digitized by Google

F.

H. K. Fullings jun., *Exerceer.*
L. Flink, *Exerc.*
F. de la Fosſe, *Honorair.*
F. de Fooy, *Lid van de Soc.*
A. Flink, *L. van de S.*
T. de Fooy, *L. van de S.*
D. Flink, *L. van de S.*
J. F. Fisſcher, *L. van de S.*

G.

W. de Gelder, *Exerceerent.*
De Groot, *Cadet Exerc.*
F. Gerritſen, *Exerc.*
Grond, *Exerc.*
Gerritſe, *Cadet Exerc.*
De Graaff, *Honorair.*
F. Geybels, *Hon.*
J. Gaillard, *Lid van de Soc.*
G. Geertsma, *L. van de S.*
B. van Gogh ſen., *L. van de S.*
B. van Gogh, *L. van de S.*
J. de Groot Az., *L. van de S.*
P. de Gyzelaar, *L. van de S.*
J. H. Gerdes, *L. van de S.*
J. B. Gardyn, *L van de S.*
J. Gardyn, *L. van de S.*
C. v. Gravenhaan, *L. van de S.*
J. F. Geerhars, *L. van de S.*
F. Goll, *L. van de S.*
J. Gillebers, *L. van de S.*
N. de Graauw, *L. van de S.*
J. van Gogh, *L. van de S.*
J. Geyſen, *L. van de S.*
L. Graeve, *L. van de S.*

H.

A. van der Hey, *Exerceerent.*
J. Hubens, *Exerc.*
P. C. Hagen, *Exerc.*
Hagen, *Cadet Exerc.*
H. van Herkhuyſen, *Exerc.*
F. Hogeſteyn, *Exerc.*
J. Hogeſteyn, *Exerc.*
J. van der Hoeven, *Exerc.*
J. Husſon, *Cadet Exerc.*
N. Helling, *Exerc.*
A. van der Hoeven, *Exerc.*
G. de Heer, *Exerc.*
N. Hoff, *Exerc.*
L. van Heyningen, *Exerc.*
Hoogſtadt, *Honorair.*
Haekett, *Hon.*
Clercq Holthuyſen, *Hon.*
J. Herremans, *Hon.*
C. A. Hartman, *Hon.*
W. Hartman, *Hon.*
Hooreman, *Hon.*
Mr. C. P. Hoynck van Papendrecht, *Hon.*
Hooykaas, *Hon.*
Hiltenaar, *Hon.*
G. C. ten Haaff, *Lid van de S.*
A. Haak, ſenior *L. van de S.*
A. Haak junior, *L. van de S.*
M. Habraken, *L. van de S.*
J. Harrebos, *L. van de S.*
A. Hartevelt, *L. van de S.*
A. Haverſlag, *L. van de S.*
J. Hazerſloot, *L. van de S.*
C. v. Heyningen, *L. van de S.*
A. van Helden, *L. van de S.*
E. Henderiks, *L. van de S.*
J. van Heun, *L. van de S.*
P. Heinſius, *L. van de S.*
J. Heinſius junior, *L. van de S.*
J. C. van Hoey, *L. van de S.*
J. Hoeyemakers, *L van de S.*
H. Holthuyſen, *L. van de S.*
Houtman, *L. van de S.*
H. G. van der Hout, *L. v. de S.*
A. Hoynck van Papendrecht, *L. van de S.*

A. Huygens, *Lid van de Soc.*
C. van Hulst, *L. van de S.*
A. Husson, *L. van de S.*
A. Husson S., *L. van de S.*
Holst, *L. van de S.*
J. B. v. Heiningen, *L. van de S.*
W. D. Huwen, *L. van de S.*
H. Hofstée, *L. van de S.*
C. van der Hoeven, *L. v. de S.*
W. Helling, *L. van de S.*
P. Hoolboom, *L. van de S.*
D. Hulsker, *L. van de S.*
P. Hartenrot, *L. van de S.*
C. van der Hoeven, *L. v. de S.*
J. Hoffman, *L. van de S.*
W. Haring, *L. van de S.*
J. Helling, *L. van de S.*
P. Hartenrot, *L. van de S.*
J. Hoolboom, *L. van de S.*
J. Hesfing, *L. van de S.*
M. Henrols, *L. van de S.*
H. van der Hoeven, *L. v. de S.*

I.

A. Janfen, *Lid van de Societ.*
H. Jenny, *L. van de S.*
W. A. Jenny, *L. van de S.*
J. Jaspers, *L. van de S.*
J. de Jongh, *L. van de S.*
J. Jansfen, *L. van de S.*

K.

J. Koning, *Exerceerent.*
A. Kervel, *Exerc.*
G. Kropmans, *Exerc.*
P. de Kok, *Exerc.*
L. Kramer, *Exerc.*
C. van der Klugt, *Exerc.*
J. Knap, *Exerc.*
Van Kerchem, *Honorair.*
D. van Kuyk, *Hon.*
Kersbergen, *Hon.*
J. de Kuffelaar, *Honorair.*
R. de Kuffelaar, *Hon.*
H. Karnebeek, *Hon.*
J. Keer, *Lid van de Societeit.*
D. van der Klaauw, *L. van de S.*
C. Kleyn, *L. van de S.*
P. C. Kransz, *L. van de S.*
D. de Kruyff, *L. van de S.*
J. Kuiper, *L. van de S.*
J. Koenen, *L. van de S.*
J. v. Koll, *L. van de S.*
J. F. Kellmer, *L. van de S.*
W. Kedt, *L. van de S.*
J. Kramer, *L. van de S.*
P. de Koll, *L. van de S.*
F. Koenen *L. van de S.*
D. Kramer, *L. van de S.*

L.

J. Labeek, *Exerceerent.*
J. Lovening, *Exerc.*
G. Lovening, *Exerc.*
J. van Lanthen, *Exerc.*
P. J. Ligtenberg, *Exerc.*
J. van der Laan, *Exerc.*
P. van der Loos, *Exerc.*
Van Lingen, *Honorair.*
W. A. Lestevenon, *Hon.*
Van der Linden, *Hon.*
Lippert, *Hon.*
Frans van der Laar, *L. v. de S.*
A. van de Laar, *L. van de S.*
A. van de Laar, *L. van de S.*
B. Landgraver, *L. van de S.*
J. de Leeuw, *L. van de S.*
N. van Leeuwen, *L. van de S.*
C. Leyendekker, *L. van de S.*
H. Leemhuys, *L. van de S.*
J. Laferom, *L van de S.*
W. Laferom, *L. van de S.*
Van Loenen, *L. van de S.*
J. A. Lanjans, *L. van de S.*

Digitized by Google

L. Laserom, *L. van de S.*
F. Laserom, *L. van de S.*
A. E. Luymers, *L. van de S.*

M.

A. Margadant, *Exerceerent.*
C. Mynlief, *Exerc.*
J. van Munster, *Exerc.*
H. van der Meer, *Honorair*
Adv. van Maanen, *Hon.*
Adv. van der Meersch, *Hon*
A. Maay, *Hon.*
Collonel Meyseren, *Hon.*
W. Mont, *Hon.*
C. G. Le Maitre. H. Z., *Lid van de Societeit.*
L. Margadant, *L. van de S*
C. Mesker, *L. van de S.*
R. van der Meulen, *L. v. de S.*
J. A. Moet, *L. van de S.*
J. de Moll, *L. van de S.*
A. de Monye, *L. van de S.*
P. Muller, *L. van de S.*
C. Margadant, *L. van de S.*
J. Montezaan, *L. van de S*
W. Mosselman, *L. van de S.*
A. Mulder, *L. van de S.*
J. J. van Maltha, *L. van de S.*
C. van der Meulen, *L. v. de S.*
H. Meyer, *L. van de S.*
M. v. Meekeren, *L. van de S.*
W. Mahuut, *L. van de S.*
P. Manders, *L. van de S.*
A. Mynè, *L. van de S.*
J. de Maze, *L. van de S.*

N.

J. van Nispen, *Exerceerent.*
J. A. van Niel, *Exerc.*
W. Nuyen, *Exerc.*
J. Nieuwenhout, *Exerc.*
J. Nuyen, *Exerc.*
H. Nieuwenhuyzen, *Honorair.*
C. A. van Netten, *L. van de S.*
G. Av. Niemann, *L. van de S.*
R. van Nolk, *L. van de S.*
J. H. Noordbeek, *L. van de S.*
J. Noordendorp, *L. van de S.*
N. van Nuys, *L. van de S.*
M. L. Nagang, *L. van de S.*

O.

H. Ontyt, *Exerceerent.*
Oudenaller, *Exerc.*
P. Oosterwyck, *Exerc.*
L. Oosterwyck, *Exerc.*
Oosterwyck, *Cadet Exerc.*
J. C. M. Qckersse, *Honorair.*
B. Oosterhous, *Lid van de S.*
W. Onteydt, *L. van de S.*
J. Ortman, *L. van de S.*
C. Orbly, *L. van de S.*

P.

J. Pypers, *Exerceerend.*
J. van der Poll, *Exerc.*
T. Pikmans, *Exerc.*
Patyn, *Exerc.*
Potters, *Exerc.*
J. Pypers, *Exerc.*
W. J. van der Poll, *Honorair.*
H. A. Parvé, *Lid van de Soc.*
D. Stein Parvé, *L. van de S.*
G. Q. Persyn, *L. van de S.*
J. F. Plaat, *L. van de S.*
C. Plaat, *L. van de S.*
J. Plaat, *L. van de S.*
J. de Puit, *L. van de S*
W. J. van der Poll, *L. van de S.*
J. van der Poll, *L. van de S.*
C. van der Poll, *L. van de S.*
P. Peypers, *L. van de S.*
W. Peilen, *L. van de S.*
W. Pauwelus, *L. van de S.*

W. Palhouwer, *Lid van de S.*
J. Peypers, *L. van de S.*
J. van der Plas, *L. van de S.*

R.

J. van Ryſen, *Exerceerent.*
A. Renodie, *Exerc.*
J. Rappel, *Exerc.*
J. van Ryn, *Exerc.*
J. van Rheenen, *Honorair.*
P. Rietmulder, *Hon.*
Reuvers, *Hon.*
Roepel, *Hon.*
A. de Rooy, *Hon.*
Rom, *Hon.*
H. v. Reiſingen, *Lid van de S.*
L. Roest, *L. van de S.*
J. Renodie, *L. van de S.*
J. Rutgers, *L. van de S.*
H. Reynen, *L. van de S.*
L. J. D. Ruyter, *L. van de S.*
J. Ruigrok, *L. van de S.*
G. Rutten, *L. van de S.*
W. van Rooyen, *L. van de S.*
K. van Reyn, *L. van de S.*
J. Rasfards, *L. van de S.*
L. van Reyn, *L. van de S.*
J. Riſaerdt, *L. van de S.*
H. van Raaden, *L. van de S.*
J. de Raadt, *L. van de S.*
J. P. Rademaaker, *L. van de S.*
A. Rittner, *L. van de S.*
A. Roevers, *L. van de S.*
J. Romswinkel, *L. van de S.*
C. Roos, *L. van de S.*
W. Rotteveel, *L. van de S.*
Ad. Ruighaver, *L. van de S.*
A. Reindering ſen., *L. v. de S.*
A. Reindering, *L. van de S.*
H. Reindring, *L. van de S.*
W. van Ryn, *L. van de S.*
C. Ryp, *L. van de S.*

S.

A. Streur, *Exerceerent.*
P. F. van Son, *Exerc.*
A. Scholtus, *Exerc.*
N. Styger, *Exerc.*
H. Smits, *Exerc.*
L. Styger, *Exerc.*
A. Schultz, *Exerc.*
H. Saris, *Exerc.*
A. van Starrenburg, *Exerc.*
J. Saris, *Exerc.*
J. Sepe, *Exerc.*
P. Schudelaro, *Honorair.*
M. H. van Son, *Hon.*
A. van Son, *Hon.*
Adv. van Schoorn, *Hon.*
Van Spaan, *Hon.*
B. Suurmond, *Hon.*
H. Schippers, *Hon.*
W. Sas, *Hon.*
Smits ſenior, *Hon.*
R. Schultens, *Hon.*
Scheurleer, *Hon.*
Van der Sluis, *Hon.*
J. Staphorst, *Hon.*
L. Sabrerolle, *Lid van de Soc.*
W. van Schaack, *L. van de S.*
C. Scheffer, *L. van de S.*
P. Scheltus, *L. van de S.*
B. Scheurleer, *L. van de S.*
C. Schielick, *L. van de S.*
J. Schin, *L. van de S.*
C. Schoonhoven, *L. van de S.*
J. Schoordyk, *L. van de S.*
R. Slicher, *L. van de S.*
W. Slingerland, *L. van de S.*
J. C. Sluis, *L. van de S.*
G. Smits, *L. van de S.*
H. van der Spek, *L. van de S.*
G. Stiphout, *L. van de S.*
P. Stiphout, *L. van de S.*
F. Stiphout, *L. van de S.*

H.

Digitized by Google

H. Stiphout, *L. van de S.*
Joseph Stiphout, *L. van de S.*
J. L. Storck, *L. van de S.*
H. Stroynk, *L. van de S.*
H. Swaan, *L. van de S.*
J. Smits, *L. van de S.*
H. Smits, *L. van de S.*
J. Schudelaro, *L. van de S.*
F. v. der Star senior, *L. v. de S.*
F. van der Star, *L. van de S.*
H. van der Swals, *L. van de S.*
J. H. Sleysers, *L. van de S.*
F. Staatman, *L. van de S.*
R. Sonneveld, *L. van de S.*
H. van Straaten, *L. van de S.*
W. Sonneveld, *L. van de S.*
B. Stokkers, *L. van de S.*
C. Segers, *L. van de S.*
C. van Son, *L. van de S.*
H. van Swet, *L. van de S.*

T.

J. Tappers, *Exerc.*
J. van Tol, *Exerc.*
L. Tenger, *Exerc.*
J. F. P. Turcq, *Honorair.*
Thysſen, *Hon.*
J. van Tekelenburg, *Hon.*
G. Teunisſen, *Hon.*
Hofmajor Tinne, *Hon.*
F. Termeulen, *Lid van de S.*
J. Thiebout, *L. van de S.*
P. G. Timmermans, *L. v. de S.*
J. Teunisſen, *L. van de S.*
F. Teunisſen, *L. van de S.*
G. Teunisſen, *L. van de S.*
A. Tiel, *L. van de S.*
A. Teunisſen, *L. van de S.*
F. Teunisſen, *L. van de S.*
J. J. van Tiel, *L. van de S.*
J. Toorens, *L. van de S.*

U.

P. Urbanus, *Exerceerent.*
J. W. Uhrlep, *Lid van de S.*
W. Uyttenhout, *L. van de S.*
D. Uyttenhout, *L. van de S.*

V.

J. van der Veer, *Exercéérets.*
J. van der Voort, *Exerc.*
F. V. Vryman, *Exerc.*
J. S. Viſee, *Exerc.*
J. van der Valk, *Exerc.*
J. Velthoet, *Exerc.*
L. J. Vitringa, *Honorair.*
Van der Voren, *Hon.*
J. Verſteege, *Hon.*
J. Verſteeg, *Hon.*
P. van der Valck, *Lid van de S.*
W. van der Valck, *L. van de S.*
L. van der Veen, *L. van de S.*
J. Velt, *L. van de S.*
J. v. Venedien, *L. van de S.*
J. Vinkenburg, *L. van de S.*
C. van Vleuten, *L. van de S.*
J. Vroeg, *L. van de S.*
S. Viſer, *L. van de S.*
C. Vrymant, *L. van de S.*
P. H. Venbrock, *L. van de S.*
A. de Vriend, *L. van de S.*
J. van Veen, *L. van de S.*
J. F. Viſer, *L. van de S.*
A. Viſée, *L. van de S.*

W.

H. Weyler, *Exerceerent.*
P. de Waal, *Exerc.*
H. Wegman, *Exerc.*
J. de Waal, *Exerc.*
J. Witters, *Honorair.*
P. L. van der Waal, *Hon.*
Van de Watering, *Hon.*

G. Warnaar, *Lid van de Societ.*
J. Wapperom, *L. van de S.*
J. v. de Watering, *L. van de S.*
F. van Welie, *L. van de S.*
P. Wellenberg, *L. van de S.*
A. Weyers, *L. van de S.*
F. Willekes, *L. van de S.*
G. Wilthagen, *L. van de S.*
A. Windesch, *L. van de S.*
A. Wins junior, *L. van de S.*
E. de Witt, *L. van de S.*
D. de Witt, *L. van de S.*
H. de Witt, *L. van de S.*
H. U. Weyler, *L. van de S.*
D. Wolff, *L. van de S.*
J. van Wynen, *L. van de S.*
P. van Weest, *Lid van de S.*
J. Walter, *L. van de S.*
H. voor de Wind, *L. van de S.*
G. J. Walburg, *L. van de S.*
C. de Willige, *L. van de S.*
G. J. Walburg, *L. van de S.*
L. Weere, *L. van de S.*

Z.

A. Zanders, *Exerceerent.*
Zwaan senior, *Honorair.*
D. Zoutman, *Hon.*
P. van der Zaag, *L. van de Soc.*
M. Zynen, *L. van de S.*
H. van der Zwals *L. van de S.*
F. Zelvelter, *L. van de S.*

Onder stond,

Accordeert naar gedaane Collatie met de Copie Naamlyste aan my geëxhibeert en overgelevert door den Heer Prokureur-Generaal over Holland, Zeeland en Friesland, by my in 's Gravenhage resideerende, den 9 January 1788.

(*was get.*) O. F. VAN DER SPYK, *Not. Publ.*

Lager stond,

Accordeert met de Copie authenticq aan my geëxhibeert door den Advokaat-Fiskaal van Braband.

Getekent.

's Hage
den 12 Jan.
1788.

J. H. ENTE,
Gezwore Clercq van het Officie Fiskaal van Braband.

No.

No. 409. Strekkende tot Bylaage C. van N°. 406. *Behelzende Voorstellen en Rapporten overgegeeven op het Recès der algemeene Provinciaale Vergadering van Krygsraaden, Geconstituueerden, gewapende Genoodschappen, Burger-Societeiten en Patriottische Corporatien gehouden binnen Amsteldam den 17 September 1787. Exhibitum den 28 Jan. 1788.*

P. R. O. F. I. S. C. O.

Wy CAREL GEORGE Graave van Wassenaar, Baanderheer tot Wassenaar, Vryheer van Obdam, Zuidwyk, Spierdyk, Wogmeer en der onafhankelyke Heerlykheid Lage, Heere tot Twickel, Kernhem, Weldam, Obdam, Dublink &c. &c. &c. beschreeven in de Ordre van de Ridderschap en Edelen van Holland &c. &c.

Gezien hebbende de Requeste aan ons gepræsenteerd &c.

T'Oirconds deezer getekend en met onze aangehoore Pitschier bekragtigd in 's Hage den 16 December 1786.

Was getekend

Graave VAN WASSENAAR.

Hebbende hier nevens in zwart Lak gedrukt het Cachet van den gemelden Graave van Wassenaer.

Vertoond den 29 Dec. 1786.

was getekend,

A. VAN DER DOES.

Geëxhibeert aan Schout en Gerechte der Baronnye van Wassenaer en Zuydwyk, en geregistreert in derzelver Resolutie-boek N°. VIIII. fol. 258. vs. op heden den 22 December 1786.

Onder stond

Ter Ordonnantie van dezelve.

(was get.) A. v. d. DOES *Jun. Secr.*

Lager stond,

Accordeert met zyn Origineel, den 11 October 1787.

(*was get.*) A. MEJAN, *Not. Publ.*

&c.

Voorts door Gecommitteerden van het Delfsche Genoodschap ter Extraordinaire Provinciaale Vergadering gedaan den 17 July 1787.

WEL EDELE MANHAFTE HEEREN!

Het Genoodschap van Delft heeft zyne Gecommitteerden gelast, &c.

Rapport van Gecommitteerden ter examinatie van de bovenstaande Propositie van Delft, gedaan in bovengenoemde Provinciaale Vergadering den 17 July 1787.

De Commissie oirdeelt, dat geene politieke middelen voldoende zyn, ten zy gepaard met eene daadelyke werkzaamheid.

Voorstel door Gecommitteerden van het Hagsche Wapencorps, voor het Vaderland, ter extraordinaire Provinciaale Vergadering gedaan den 17 July 1787.

Te bewerken, dat WILLEM VAN ORANGE als een gedeclareerde Vyand deezer Republiek, en de eerste Aanstooker van Burgermoord en Oproer in dit vry Gemeenebest, schuldig verklaard word van gekwetste Majesteit, Rebellie en Hoogverraad, dat hy ten eeuwige dage van alle zyne Waardigheden en Eerambten met de daar toe staande Tractementen, ontzet en voor altoos uit het Grondgebied deezer Provincie gebannen worde; en de schaade door den verderfelyken Burger-Oorlog geleeden en nog

te

te lyden, zo veel mooglyk op zyne Goederen en Bezittingen worden verhaald; dat ook zyne Gemalinne, welke in deeze haggelyke omstandigheden het Oproer in de verblyfplaats van Hollands Staaten, door haare tegenwoordigheid heeft getragt aan te stooken, en dus aanleiding tot een verschrikkelyk Bloedbad in de Hofplaats te geeven, deeze Provincie worde ontzegd, en nimmer by successie als Gouvernante werde toegelaaten; als mede dienvolgens derzelver Kinderen, welke bovendien van Kindsbeen af het despotismus hebben ingezoogen, en reeds blyken toonen de verderffelyke principes van heerschzugt en geweld te zyn toegedaan; van het Erf-Stadhouderschap, als reeds door hunne Ouders verbeurd zynde, vervallen worden verklaard. Tot bereiking van dit heilzaam oogmerk, dringt het Vrycorps van 's Hage aan, dat de stemhebbende Steden, de Geconstitueerdens en die genen, welke reeds het geluk hebben dezelve te bezetten, of andersints de Vaderlandsche Schutteryen, Genoodschappen en Societeiten by hunne Vroedschappen aan te dringen, om derzelver Gedeputeerden ter Vergadering van Staat zo spoedig doenlyk met bovengemelde last te voorzien, en dat te gelyker tyd alle Vaderlanders in de kleine Steden en ten platten Lande, ten zelven einde nadrukkelyke Adressen ter Vergadering inleveren, om dus in een tydstip de gedugte stem van alle braave Nederlanders teffens ter Vergadering te doen hooren, en dezelve eindelyk eens van effect te doen zyn.

Rapport van Gecommitteerden ter examinatie van het bovenstaande voorstel van het Genoodschap in 's Hage, gedaan ter extraordinaire Provinciaale Vergadering den 18 July 1787.

De Commissie, gechargeerd met het onderzoek der gewigtige Propositie, door het Vrycorps van 's Hage ter deezer Vergadering gedaan, heeft de eer

ver by deezen te rapporteeren, dat zy na eene aandagtige beschouwing van den tegenwoordigen staat der zaaken, en serieuse overweeging van het geen den Lande in deezen meest oirbaar zoude zyn, best zouden oirdeelen zich in deeze provisioneel te bepaalen, en door de kragtigste instanties van wege deeze Vergadering by Hun Ed. Groot Mogenden daar op aan te dringen, dat WILLEM DE V, als de oirzaak van alle de ons drukkende rampen daadelyk worde gesuspendeerd in alle die hooge qualiteiten welke hy by deeze Provincie bekleed, met verlies van de Emolumenten en Tractementen daar aan verknogt, en dat voorts aan hem WILLEM DE V, en alle de zynen, het Territoir deezer Provincie provisioneel worde ontzegt.

En voorts daar ten opzichte der suspensie by een vroeger Adres door deeze Vergadering reeds eenige instantien zyn gedaan, zoude de Commissie van advys zyn, dat dit vernieuwde voorstel te gelyk met de ontzegging van het Territoir behoord te worden gemaakt tot een ingredient van dit Declaratoir, waar van op gisteren door de Commissie op de Propositie van Delft gedeerneerd, het voorstel, gedaan is, terwyl de Commissie ter bevordering van deeze gewigtige zaak die middelen aanpryst, welke by de Propositie zyn opgegeeven, &c.

Pointen van dalliberatie voor het Regts der algemeene Provinciaale Vergadering van Krygsraaden, Gestoffeerden, gewapende Genoodschappen, Burger Societeiten en Patriottische Corporatien te houden binnen Amsteldam den 17 September 1787.

1.

De Commissie der gewapende Burgercorps &c. Gedaan te Woerden den 19 September 1783.

Onder

Onder stond,

Uit naam van de Commissie der gewapende Burgercorps in Holland ter expeditie van Militaire zaaken.

(*was get.*) R. VAN DEN BOSCH, *abs. Secr.*

Lager stond,

Aldus geëxtraheert uit zeker Boek in Folio, hebbende eene geruite Papieren omslag, aan my geëxhibeerd door den Advokaat-Fiskaal van Braband, en is het zelve voor zo veel het geëxtraheerde aangaat, accordeerende bevonden, in 's Hage den 12 January 1788.

Nog lager stond,

By my,

(*was get.*) J. H. ENTE.
Gezwore Clercq van het Officie Fiskaal van Braband.

No. 410. Strekkende tot Bylaage D. van No. 406. *Behelzende eene Lyst van jaarlykſche Contributien en Donatien ten behoeve van het Nationaal Fonds ter bevordering van de gewigtigste belangen des Nederlandſchen Volks; in het Departement 's Hage. Exhibitum den* 28 *January* 1788.

	A.			
KEMPENAAR	Com. van Amerom - -	*f* 1	0	0
	B.			
PLAAT	Casparus Byleveld - -	4	0	0
	J. Bisschop - - -	3	0	0
	Joh. Bosſee - - -	3	0	0

E.

Digitized by Google

PLAAT	H. de Bruyn - - -	3	0	0
	Thomas Barriel - - -	5	0	0
	Rudolf Baalde - - -	5	0	0
	J. Bisschop voor A. R. -	2	0	0
	H. Beukman - - -	9	0	0
	O. G - - - -	1	0	0
	H. - - - - -	1	0	0
	H. - - - - -	1	0	0
	L. - - - - -	1	0	0
	Hendrik Boelaart - - -	2	0	0
KEMPENAAR	D. By - - - -	1	0	0
	Bosveld Advocaat - -	3	0	0
	W. van der Beets Kapitein ter Zee - - - -	3	0	0
	F. H. van der Beets Com. van het klein Zegel - -	3	0	0
R. SLICHERS	A. H. van Buren - -	5	0	0
	D. van Bysterveld - -	5	0	0
	Bollard Advocaat V. N. N.	9	0	0
	——— voor N. N. - -	2	5	0
	J. R. Beekman - - -	3	0	0
	Joh Braams - - -	5	0	0
	B. de Baas (Castelein) -	4	0	0
	G. Bose V. G. B. - -	5	0	0
	Ad. de Bas - - -	5	0	0
	Benjamin de Brueys - -	5	0	0
	Nog voor A. en A. ieder f 3	6	0	0
	Nog voor N. B. - -	5	0	0

C.

PLAAT	C. Iman Cau voor zes -	30	0	0
	H. Costerus - - -	5	0	0
	Joh. Sam. Casta - -	4	0	0
	Ant. W. Casta - - -	5	0	0
	Willem Corbaz - -	3	0	0
R. SLICHERS	Commis Cramer - -	5	0	0
	J. B. Rousseau du Croisty -	5	0	0
	en Huisvrouw E. de Brueys	5	0	0

D.

PLAAT	H. H. van Drecht - -	3	0	0

H.

Digitized by Google

PLAAT	H. Driesſen - - -	1	10	0
	C. van der Does - -	3	0	0
R. SLICHERS	J. H. Damen - - -	5	0	0
	E. B. ten Dall - - -	5	0	0

E.

PLAAT	Joh. Ebbe - - -	3	0	0
	Joh. Everſe - - -	3	0	0
	M. Ege - - - -	2	0	0
	Eysſels ſenior - - -	2	0	0
KEMPENAAR	A. v. Everen - - -	1	10	0
SLICHER	Joh. W. Eckhard - -	5	0	0
	O. C. Eykema - - -	3	0	0

F.

SLICHER	F. de la Foſſe - - -	5	0	0
	J. Baart de la Faille -	2	0	0

G.

PLAAT	F. Gybels - - - -	2	0	0
KEMPENAAR	Johs. Gooſen - - -	2	0	0
SLICHER	P. de Gyſelaar - - -	5	0	0

H.

PLAAT	Abr. Huſſon - - - -	3	0	0
	J. van Hoey - - - -	3	0	0
	Adrs. Hartevelt - - -	3	0	0
	J. Hillenaar - - - -	5	0	0
	J. W. Holthuyſen - - -	3	0	0
	Hend. Holthuyſen - -	3	0	0
	P. C. Haagen - - -	3	0	0
	Eliſab. Heythuyſen - -	1	0	0
	Jan ten Hove - - -	3	0	0
	Theod. van Haften - -	1	0	0
KEMPENAAR	Ands. van der Haar - -	1	0	0
	N. W. Hartman Raadsheer in het Hof van Braband -	5	0	0
	C. A. Hartman ſubſtituit Griffier	5	0	0
	Adr. Huygens Clercq in de Secretarie van Holland -	5	0	0
	Jan ten Hove - - - -	3	0	0

Digitized by Google

Slicher	J. B. Hoogwerff	5	0	0
	Huygens Procureur voor N. N.	3	0	0
	J. B. Haarsolte	5	0	0
	A. van Helden	5	0	0
	I.			
Plaat	A. Jansſen	2	0	0
	K.			
Plaat	D. van der Klaauw	3	0	0
	G. Korpenshoek	5	0	0
	Cath. Krieger	1	10	0
Kempenaar	J. de Kempenaar	5	0	0
	D. van Kleef	1	0	0
	Thereſia van Kleeff geb. Wamelink	1	0	0
	J. van Kleeff	1	0	0
	J. C. Kuyper	3	0	0
	C. Kleyn junior Notaris	2	0	0
	V. der Kloot Clercq Voor N. N.	2	15	0
	Voor N. N.	2	10	0
Slicher	H. G. Koetsch	5	0	0
Plaat	L. Kramer	3	0	0
	Frans Krieger	1	0	0
	L.			
Plaat	Th. Lieftinck, E. P. van L.	2	0	0
	J. R. Luchtenaker	5	0	0
Kempenaar	J. v. Lanten	1	0	0
	Simon de Leeuw	3	0	0
	Nog voor J. S. geb. V. D. S.	3	0	0
	Voor A. M. S.	5	0	0
	Voor H. de M.	3	0	0
	J. K. A. de Leeuw	3	0	0
	V. Leeuwen, voor N. N.	3	0	0
	G. van Lingen Clercq ter Secretarie van Holland	5	0	0
Slicher	Pierre Lionnet	5	0	0

Digitized by Google

	M.			
Slicher	Jufr. H. v. Mil	2	0	0
	Johs. de Moll Capellaan	4	0	0
	Franç de Mol	3	0	0
	Joh. Meybeek Paſtoor te Voorburg	5	0	0
	P. Joh. v. Meurs	2	0	0
	W. E. v. Meurs	2	0	0
	N. Donatrice	1	10	0
	N. Donatrice	1	10	0
	N. Donatrice	1	10	0
	N. Donatrice	1	10	0
	G. van der Meerſch	5	0	0
Kempenaar	J. J. van Matha	1	0	0
	Daniël Muller	3	0	0
	J. van Maanen Adv.	2	0	0
	J. W. de Mey Clercq ter Secretarie van Holland	3	0	0
Slicher	P. Meerman, Colonel	5	5	0
	R. P. van der Meulen	5	0	0
	N.			
Plaat	J. W. Nieman.	3	0	0
	J. A. V. Niel	3	0	0
	N. van Nuys	3	0	0
	Jan Noll	2	0	0
	N. N.	1	1	1
Plaat	M. K.	3	0	0
	O. A.	1	0	0
	E. V. V.	5	0	0
	H. K. R.	2	0	0
Kempenaar	J. D. B.	1	0	0
	D. D. H.	1	0	0
	N. N.	1	0	0
	N. N.	1	8	0
	N. N.	1	10	0
	N. N.	1	0	0
	N. N.	1	0	0
	J. V. D. V. J.	2	0	0
	A. R.	1	10	0
	N. N.	1	10	0
	N. N.	1	13	0

Digitized by Google

Kempenaar	J. B.	1	0	0
	C. R.	1	0	0
	B. N.	1	10	0
	C. R.	3	0	0
	S. D.	5	5	0
	J. C. E. geb. A.	3	0	0
	J. P. v. d. H.	6	6	0
Slicher	N. N.	3	0	0
	P. P.	5	5	0
	D. D.	5	0	0
	P. B.	5	5	0

O.

Plaat Kempenaar	L. v. Oosterwyk	2	0	0
	Willem Oostthout moet zyn Oorschot	3	0	0

P.

Plaat	W. van der Poll	3	0	0
	G. Q. van Persyn	5	0	0
	G. J. van Persyn	5	0	0
	Christ. Plaat	3	0	0
	C. P. Hoynck van Papendrecht	5	0	0
	G. J. van Persyn, Lt. onder de Hollandsche Guardes te voet	3	0	0
Kempenaar	C. J. van Persyn, Kapitein onder de Hollandsche Guardes	3	0	0
	A. Hoynck van Papendrecht Advt.	3	0	0
Slicher	J. A. Pottier	5	5	0
	W. Prangan	3	0	0

Q.

R.

Plaat	J. de Raadt	2	0	0
	N. Raap	3	0	0
	Abr. Rittner	1	0	0
	J. P. Rademakers	1	10	0
Kempenaar	Anthony Ryndering	3	0	0
	E. Rochet	1	0	0
	C. Redelykheid	2	0	0

A. J.

Digitized by Google

Slicher	A. J. de Roy	5	0	0

S.

Plaat	Coenr. Schlick	3	0	0
	Johs. Schoordyk	2	0	0
	Johs. Stiphout	2	0	0
	R. van Spaan	3	0	0
	J. Smit	1	0	0
	A. Schut	2	0	0
	Herm. Stroineck	4	0	0
	C. Scheffer	3	0	0
	C. van Schie	1	0	0
	Mej. E. v. Schuilenburg	5	0	0
	P. van Schuilenburg	5	0	0
	G. W. van der Sluys	4	0	0
Kempenaar	W. C. Sligtenhorst	2	0	0
	D. Soutman, Proc.	3	0	0
	V. C. Streng, Adv.	5	0	0
Slicher	Raym. Slicher	5	0	0
	J. A. van der Spyk	5	5	0
	Hieron. Slicher	5	5	0
	H. Schepman	5	5	0
	F. Rayng. v. Salm	5	0	0
	D. H. Slicher, geb. Bakker	5	0	0

T.

Plaat	Van Tiel	1	0	0
Slicher	Laurents de Tibulkenskie	3	0	0
	A. van Twist	5	4	0
	Van Tonningen Procureur voor A. V. T.	5	4	0

U.

Plaat	Willem Uytenhout	1	10	0
	J. A. v. Utzel	5	0	0

V.

	Martini Vrymoet	2	0	0
	Pieter van der Valk	2	0	0
	Joh. Vinkenburg Capellaan	4	0	0
	J. Vroeg	3	0	0
	Jac. Verstege	4	0	0

KEMPENAAR	Johanna van der Ven-	2	0	0
	P. Vryman	1	10	0
	L. J. Vitringa	5	0	0
	W.			
PLAAT	Evert Dirk Werdenier	3	0	0
	Ant. Wendefch	1	0	0
	R. Wilmert	2	0	0
	Th. Willekes	2	0	0
	Daniel de Witt	3	0	0
	A. Wegman	1	10	0
	—— voor N. N.	5	0	0
	J. U. Wyler	2	0	0
KEMPENAAR	A. J. Wegman	1	0	0
	X.			
	Y.			
SLICHER	C. F. Yvoy	5	5	0
	Z.			
PLAAT	M. Zynen	3	0	0
SLICHER	H. de Zoeten Schoolmeester te Loosduynen	2	0	0

Accordeerd met zeker langwerpig Boekje in Folio, hebbende een kalfleere Band, op eene Alphabetifche ordre gehouden, aan my geëxhibeert door den Advokaat-Fiskaal van Braband.

's Hage den 12 January 1788.

(*was get.*) J. H. ENTE.

Gezwore Clercq van het Officie Fiskaal van Braband.

N°.

No. 411. Strekkende tot Bylaage E. van No. 406. *Behelzende verſlag van de Extraordinaire Vergadering der Gedeputeerden van de Nationaale gewapende Burgercorpſen, ingevolge het reces der Vergadering van den 21 Febr. 1787. — Als mede, Beſluit van het Committé der Vergadering van Regenten op het voorſtel der Commisſie uit de Nationaale Vergadering van Burger Corpſen. Exhibitum den 28 January 1788.*

PRO FISCO.

Wy CAREL GEORGE Graave van Wasſenaar, Baanderheer tot Wasſenaar, Vryheer van Obdam, Zuydwyk, Spierdyk, Wogmeer en der onafhankelyke Heerlykheid Lage, Heere tot Twickel, Kernhem, Weldam, Olydam, Dublink &c. &c. &c. beſchreeven in de Ordre van de Ridderſchap en Edelen van Holland &c. &c.

Gezien hebbende de Requeste aan ons gepræſenteerd &c.

T'Oirconds deezer geteekend en met onze aangeboore Pitſchier bekragtigd in 's Hage den 16 December 1786.

Was getekent,

Graave VAN WASSENAAR.

Hebbende hier nevens in zwart Lak gedrukt het Cachet van den gemelde Graave van Wasſenaar.

Onder ſtond den 29 Dec. 1786.

Was getekent,

A. VAN DER DOES.

Geëxhibeert aan Schout en Gerechte der Baronnye van Wasſenaar en Zuydwyk, en geregiſtreerd in derzelver Reſolutieboek No. VIIII. fol. 258 vſ. op heden den 22 Dec. 1786.

Onder ſtond,

Ter Ordonnantie van dezelve,

(*was get.*) A. v. D. Does jun. *Secr.*

Lager ſtond,

Accordeerd met zyn Origineel den 11 October 1787.

(*was get.*) A. Mejan, *Not. Publ.*

Extraordinaire Vergadering der Gedeputeerden van de Nationaale gewapende Burgercorpſen, ingevolge het reces der Vergadering den 21 Febr. 1787.

Donderdag den 12 April 1787.

Door de Præſident D'Averhoult, werd ter opening der Vergadering gecommuniceert, dat uit hoofde der difficulteit van de Hollandſche Provinciaale Vergadering om Gedeputeerden herwaards te benoemen, deeze Vergadering in plaats van den 2den deezer op heden was geprolongeert, en uit dien hoofde de byzondere Departementen van Holland ingevolge het gereſolveerde in voorgemelde Vergadering en de circulaire aanſchryving by de Notulen derzelve geinſereerd, waren gecompareerd en geadmitteerd.

Voorts de Credentiaalen der Leden opgehaalt en geleezen zynde, bleek uit dezelve, dat tot deeze Vergadering gecommitteerd waren:

Wegens Gelderland.

Mr. J. Golderman, Mr. H. W. Daandels en Mr. J. L. Haſebroek.

Uit de Departementen van Gouda.

Pieter Hofman en Willem van der Wagt.

Delft.

Reyer van den Boſch, Gerrit Pape, Joost Vrydag en Mr. Willem Buys.

Schoon-

Digitized by Google

Schoonhoven.

Dirk van der Mey, van Oosterhout, Vianen, Alex. le Roux, Galabert en D. van Vlist.

Bodegravé's Schuttery.

E. Rotel, Joh. Faeser en Lucas Butot.

Genoodschap van Bodegrave.

David Obbes.

Veur, Voorschooten, Leydschendam, Zoeterwoude, Zoetermeer, Zegwaard, Voorburg en Wassenaar, als gecombineert tot een Bataillon Exercitie, de Heeren

J. A. Pryn, A. van Kilsdonk en J. K. Koot.

Hollands Loenen.

Johannes Knipscheer en Johannes Hendrik Sanderson.

Maakende alle gemelde Hollandsche Departementen te zaamen by de meerderheid onder hun volgens Resolutie maar een stem voor Holland uit; zynde bovendien als Leden van de Nationaale Commissie nog gecompareerd

Wegens Holland.

De Heer A. G. Mappa.

Wegens Zeeland.

De Heeren Andries de Jonge en Coenraad Visser Capsz. wegens het Genoodschap van Wapenhandel onder de Spreuk, *Eendragt en Vryheid*, te Zierikzee.

Utrecht.

F. B. V. Liebeheer, M. van Heyningen, O. D. Gordon, Mr. J. van Lidt de Jeude junior, H. Boonebakker, Mr. A. de Nys, H. Schelge, F. A. van der

Digitized by Google

der Kemp, A. van Kesteren, J. Jansen en J. Molenaar.

Friesland.

By continuatie der qualificatie van den 2 Augustus a. p. Mr. J. Roda.

Overyssel.

G. J. Pyman en J. Bannier.

Waar na door den Præsident en Secretaris werden geproduceert eenige Brieven zo van de Provinciaale Vergadering als van eenige Departementen van Holland, waar van geene Gedeputeerden waren gecompareert; als van Amsteldam, 's Hage, Alkmaar, Oud Beyerland, welke geresolveert werden in de Notulen te insereeren, zo als dezelve hier volgen &c.

Waar na de Heeren welke gedeputeerd waren geweest naar 's Hage, aan het Committé van Vaderlandsche Regenten werd verzogt, rapport te willen doen van hunne Commissie en wedervaaren by dezelve.

Dan werd &c.

Besluit van het Committé der Vergadering van Regenten, op het voorstel der Commissie uit de Nationaale Vergadering van Burger Corpsen.

De Leden uitmaakende het Committé der Vergadering van Regenten uit de zeven Vereenigde Provincien, met den vereischten aandagt die den ernst der zaaken vordert, overwoogen hebbende het voorstel der Commissie uit de Nationaale Vergadering der Schutteryen en Burgercorpsen, aan hun met overlegging der stukken tot dat voorstel relatief, op vrydag den 30 Maart laatstleeden overgegeeven; hebben over het algemeen geoirdeeld: niet te mogen nalaaten, om by deeze gelegenheid op nieuw te inhæreeren de betuigingen van hun genoegen over de steeds duurenden yver en waakzaam-

zaamheid der gewapende Burgercorpsen voor 's Lands waare vryheid, en van hunne volkomen bereidwilligheid, om dien iever en waakzaamheid zo veel in hun vermogen is te ondersteunen en te helpen bevorderen. Dan wanneer zy het overgegeven Plan naauwkeurig en onbevooroirdeeld overdagt, en daar mede vergeleeken hebben alle de omstandigheden die by de executie van zulk een Plan moeten in overweeging komen, hebben zy niet kunnen ontveinzen, dat de allergewigtigste en onoplosbaare zwaarigheden tegens de uitvoering van het zelve militeerden, en dat die zwaarigheden zich naar hun inzien byzonder bepaalden tot de ongeschiktheid van den tegenwoordigen tyd en de volstrekte onmooglykheid ter uitvoering daar van; betreffende de ongeschiktheid van den tegenwoordigen tyd, erkennen zy gaarne, dat hoe geweldig, menigvuldig en algemeen ook de aanvallen tegen de Burgerlyke vryheid mogten zyn, en hoe groote verwarringen daar uit door de geheele Republiek veroirzaakt zyn, zy nogthands niet overtuigd zyn, dat het tydstip van den alleruiterſten nood ter uitvoering van zulk een gewigtig ontwerp reeds daar zoude zyn, en dat zo lang dit tydstip niet existeerd, het by de hand neemen van zulke ernstige middelen, die alleen door de onvermydelyke noodzaakelykheid kunnen gewettigd worden, onverantwoordelyk zoude zyn voor allen die daar in deel namen, en de verwarringen niet alleen nog aanmerkelyker vergrooten, maar de goede zaak des Vaderlands door een ontydig gebruik van Wapenen, volstrekt en onherstelbaar bederven zoude; en dat het in het byzonder voor Regenten, die door de plegtigste ééden in verschillende relatien verbonden zyn aan de Constitutie, allerzorgelykst zoude zyn, om buiten den evidensten nood, tot de Wapenen en dus tot een volslagen Burger-Oorlog te convoleeren. En, belangende de volstrekte onmooglykheid ter uitvoering van zulk een Plan, is het hun voorgekomen, dat, zo al ooit de omstandigheden tot dat rampzalig uit-

terſte gebragt wierden, dat het voorgeſtelde Plan volſtrekt noodzaaklyk wierd, of ook dat het zelve een meer efficacieus effect zoude moeten forteeren, en tot een daadelyk offenſive overgaan, het zy dan door den als dan voorhanden zynde nood, het zy door het vuur der byeengerukte Manſchappen, de magt en het aantal der gewapende Burgeryen op verre na voor als nog niet toereikend zoude zyn, om den aanval zo algemeen en zo kragtdaadig te doen, als vereiſcht zoude worden, om zich daar van maar eenig draagelyk effect te kunnen belooven; vermids de redenen der wettiging van zulke middelen vry dringender, en de vereenigde magt der Burgercorpſen vry aanzienlyker en meer geëvenredigd aan die Orange-factie en Ariſtocratiſche party, geſterkt door de Militie van den Staat zoude moeten zyn, dan dezelven thands aan hun voorkomen: maar dat in allen gevallen, de Leden van het Committé van gedagten zyn, dat het gelyktydig voorſtellen der eerſte, en onmisbaarſte ſchikkingen tot offenſive middelen zelve, het inëxecutable van zulk een Plan van zelve aantoond.

Zy hebben geoirdeeld aan de Commisſie uit de Nationaale Vergadering, daar en boven te moeten herinneren, hoe moeijelyk het geweest is, om ter onderhouding der gewapende Manſchappen, die zich ter verdeediging der Steden Utrecht en Wyk, en ter dekking der Provincie Overyſel hebben laaten gebruiken, beſtendig de nodige ſubſidien te vinden; hoe daar uit volgt, dat, gelyk het gering beloop van de gefourneerde Penningen in het Nationaale Fonds byna geheel daar door geabſorbeerd is, zo ook de Penningen tot zulk een generaal Plan benodigd, volſtrekt in den tegenwoordigen tyd ontbreeken zoude, en dat alleen een langzaam maar zeker accres van het gemelde Nationaal Fonds met den tyd eenig uitzicht tot verkryging van een genoegzaam Capitaal tot zulk een kostbaare onderneeming geeven kan; en, hoe eindelyk tot dus verre alles ontbreekt, het geen buiten de nodige Geld-

mid-

middelen ter voldoening van offensive desseinen vereischt word, als generaale Manœuvres, generaal Plan van Operatien, Commandanten en Chefs, egaale Geweeren, grove Artillery, Ammunitie van Oorlog, Veld-Equipagie, discipline Militair en Middelen ter contrainte der onderhoorige Manschappen, generaale Loopplaatsen en diergelyken; het gebrek van welk een en ander de gedugtste gevolgen in geval van executie der voorgestelde middelen, en het nutteloos waagen van een menigte der braafste en gereselveerste Manschappen zoude moeten doen dugten, en als zeker te gemoet zien; om nu niet te spreeken van de onmooglykheid van de vereischte secretesse onder zo veele Manschappen, als welke door eene algemeene oproeping en kennisgeeving van zulk een Plan daar van bewustheid zouden moeten hebben, en van het byeenbrengen van een behoorlyk aantal gewapende Leden, zonder dat de Partyen vooraf genoegzaame tyd zouden hebben ter verydeling der gemaakte schikkingen.

De Leden van het Committé hebben derhalven gemeend, de ernstige en bedaarde overweeginge der hoven aangehaalde bedenkingen, aan de Commissie uit de Vergadering der gewapende Corpsen met alle nadrukkingen aan hunne Committenten in derzelver waar dagligt te communiceeren, en den welmoenenden Raad van het Committé open te leggen, om voor als nog met alle middelen welke een offensive overmydelykheid ten gevolge zoude hebben, te supersedeeren, met verdere byvoeging, dat die Leden egter van gedagten zyn, dat alle præparatoire middelen, om de gewapende Natie meer gedugt te maaken, en meer in staat tot een eventueele zamenrukking te stellen, waar toe zy in de aan hun overgegeeven Concepten verscheide nuttige ontwerpen gevonden hebben, onder de hand en zonder daadelyke blyken van eenige oogmerken tot een offensief Plan met veel vrugt zoude kunnen geëmplooijeert worden; en dat het gedeelte der Gelden die daar toe zouden vereischt worden, zeer gevoeglyk

uit

uit het Nationaal Fonds, als grootendeels ingerigt ter bevordering van den Burger Wapenhandel, zouden kunnen gevonden worden; terwyl de Leden van het Committé voor zich zelven en voor hunne mede-Regenten die met hun in gevoelens omtrent de waare Nationaale vryheid overeenstemmen, aan de Nationaale Vergadering der gewapende Corpsen, met de meeste oprechtheid verzekeren kunnen, dat zy gevoelig zyn voor het vertrouwen der gewapende Corpsen in hun gesteld, altyd bereid zullen gevonden worden, om met alle vermogens den gewapenden arm der Burgerye te souteneeren, en, voorts door de meeste gepaste en efficacieuse middelen tot die zelve loffelyke einde mede te werken, welke de harten van zo veele duizenden gewapende Burgers steeds bezielen, en op zulk een eendragtige werkzaamheid den zegen des Almachtigen eerbiedig afsmeeken, en eenmaal zeker verwagten.

Heden den 6 April 1787.

Onder stond.

Accordeerd met deszelfs Origineel onder my berustende.

(*was get.*) F. G. Blok, *Secr.*

Na welke Lecture &c.

Pointen van deliberatie voor het reces der algemeene Provinciaale Vergadering van Krygsraaden, Geconstitueerden, gewapende Genoodschappen, Burger Societeiten en Patriottische Corporatien te houden binnen Amsteldam den 17 September 1787.

I.

De Commissie der gewapende Burgercorps &c. Gedaan te Woerden den 13 September 1787.

Onder

Onder stond

Uit naam van de Commissie der gewapende Burgercorps in Holland ter expeditie van Militaire zaaken.

(*was get.*) R. VAN DEN BOSCH, *abs. Secr.*

Lager stond,

Aldus geëxtraheert uit zeker Boek in Folio, hebbende eene geruite Papieren omslag, aan my geëxhibeert door den Advokaat-Fiskaal van Braband, en is het zelve voor zo veel het geëxtraheerde aangaat, accordeerende bevonden in 's Hage den 12 January 1788.

Nog lager stond,

By my,

(*was get.*) J. H. ENTÉ.
Gezwore Clercq van het Officie Fiskaal van Braband.

No. 412. Strekkende tot Bylaage F. van No. 406. *Behelzende Request van den Prokureur-Generaal van Braband, aan den Edelen Raade en Leenhove van Braband en de Landen van Overmaaze, met verzoek van Mandament Crimineel en van apprehensie ten lasten van* HENDRICUS AMANDUS VAN LAUWERE *enz. Exhibitum den* 28 *Jan.* 1788.

Vertoont reverentelyk de Prokureur-Generaal van Braband en de voorschreeve Landen.

Dat HENDRICUS AMANDUS DE LAUWERE Medicine Doctor, woonende te St. Oedenroode, Quartier van Peelland, Meijerye van 's Hertogenbosch, van zich heeft kunnen verkrygen, om op den 8sten immers in het begin van den maand September deezes jaars

jaars 1787, ter instantie van een woeste hoop Volks, gewapent met Knuppels, en tot dat einde in zekere Herberg opzettelyk by den anderen gekomen, zich aan het hoofd van dezelve hoop te stellen, en daar mede onder het gezang en geschreeuw *ziet hier komen wy Patriotten aan, Oranje moet 'er uit*; en diergelyke bewoordingen, te marcheeren, tot aan en voor het Huis van WILLEM VAN DER HOEVEN, Vorster te St. Oedenroode voornoemd, in welkers huizing voor het raam stond een glas, in het welk was geplaatst een versierde Oranje tak, en daar op een Appel, hebbende tot inscriptie:

Zend met my voor Frisoos Zoon,
Heilgeheden voor Gods troon;
Dat zyn Haaters voor hem vlugten;
En hun razerny bezugten.

Dat den gemelden HENDRICUS AMANDUS DE LAUWERE alzo met dien hoop voor het zelve Huis gekomen zynde, en dezelve hoop zingende en schreeuwende voor het Huis zynde blyven staan, de voornoemde WILLEM VAN DER HOEVEN en zyne Huisvrouw hun deur hebben open gedaan, om te zien wie 'er waren, en wat dezelve hoop mogt willen hebben, en als toen aan gemelden HENDRICUS AMANDUS DE LAUWERE hebben gevraagt, wat 'er te doen was, en wat zy wilden hebben, dat deeze daar op hebbende geantwoord: *ik, met myn Volk, koomen het Oranje hier uit haalen*, de Huisvrouw van voornoemden WILLEM VAN DER HOEVEN, aan dezelven heeft te gemoet gevoert, Myn Heer! waar komt gy toe, het is Uw fatsoen te na: dan dat de meergemelde HENDRICUS AMANDUS DE LAUWERE daar op verders heeft gerepliceert, *myn Volk heeft my komen haalen, en willen het Oranje 'er uit hebben*.

Dat drie Kinderen van de meergemelde WILLEM VAN DER HOEVEN en zyne Huisvrouw, door het geweld het welk door dezelve hoop Volks wierd aangeregt, bevreest geworden zynde, den Huize-

zyn

zyn uitgevlugt; omme welke op te zoeken, de voornoemde Huisvrouw van gemelden WILLEM VAN DER HOEVEN haare Huizing alzo is uitgegaan, en by die gelegenheid veele ſcheldwoorden van dezelve menigte heeft moeten ondergaan, en vervolgens door eenigen uit dien hoop is aangevallen en geſlagen, zynde ter dier occaſie aan haar zo een geweldigen ſlag met een hout op haaren arm toegebragt, dat dezelve daar door zeer is gekneust en bezeerd geworden.

Dat den gemelden WILLEM VAN DER HOEVEN alzo op het geſchreeuw van dezelve zyne Huisvrouw, een zydeur uitgegaan zynde, met zich neemende een oude Sabel, dezelve dienende tot het snoeijen van Heggen en Boomen, ten einde daar mede zyn Vrouw en Kinderen te beſchermen, voornoemde HENDRICUS AMANDUS DE LAUWERE, na dat alvoorens door den gemelden WILLEM VAN DER HOEVEN eenige beſcheiden woorden tegens hem waren geſproken, den zelven Sabel van hem heeft ontweldigt, zonder dat hy dien Sabel heeft wederom bekomen.

Dat den meergemelden WILLEM VAN DER HOEVEN verder verſcheide uittartingen en verwytingen hebbende moeten ondergaan, van een of meer Perſoonen van dien hoop, den voornoemden HENDRICUS AMANDUS DE LAUWERE, inmiddels is gegaan in de Huizing van voornoemden WILLEM VAN DER HOEVEN, en kort daar op in dezelve huizing glazen zyn aan ſtukken geſlagen, en de gemelde HENDRICUS AMANDUS DE LAUWERE kort daar op wederom buiten dezelve huizinge is gekomen, terwyl de voornoemde WILLEM VAN DER HOEVEN, even daar na heeft bevonden dat het bovengemelde glas en de daar in geplaatſte Orange-Appel, als mede nog een ander glas waren aan ſtukken geſlagen en verbryzeld, en dat mede aan zyn Zoontje het welk aldaar in de kamer was, rottingſlagen door denzelven HENDRICUS AMANDUS VAN LAUWERE waren toegebragt.

Terwyl inmiddels de voornoemde WILLEM VAN DER HOEVEN verſcheiden ſlagen en ſtoten van eenige

nige uit dezelve hoop had moeten ondergaan, en ook twee ſneeden met een mes door zyne kleederen, zonder echter daar door gekwest te zyn, had ontfangen.

Dat even zo, de gemelde HENDRICUS AMANDUS VAN LAUWERE eenigen tyd te vooren al mede van zich heeft kunnen verkrygen, om aan JOHANNES PETRUS ANTONIUS DE COCQ Mr. Chirurgyn te St. Oedenrode voornoemt, voor te ſlaan, niet alleen, om van zyne gevoelens aangaande zyne Hoogheid en het wettig beſtuur van den Lande, af te gaan; en die van het ten aanzien van de geëtabliſeerde Conſtitutie, zo onwettig ſyſthéma der zogenaamde Patriotten te amplecteeren; met byvoeging, dat hy Chirurgyn om zyne geneigtheid voor het Huis van Oranje by alle weldenkenden, wierd gehaat, en daar door in zyn beſtaan nadeel zoude lyden; maar ook om by die en andere gelegentheden zyne Hoogheid den Erf-Stadhouder Generaal der Vereenigde Nederlanden, van Landverraad, en dus van de hoogſte misdaad van gekwetſte Majeſteit openlyk te accuſeeren.

Dat, gelyk dierhalve de voornoemde HENDRICUS AMANDUS VAN LAUWERE zich heeft gedraagen als het Hoofd van een oproerige hoop, en als zodaanige verregaande gewelddaadigheden heeft gepleegt binnen het Huis van een gezeten Inwoonder, beambte van de Juſtitie te St. Oedenroode voornoemt, en hy bovendien zyne Hoogheid in die Eminente Charge valſchelyk van de hoogſte misdaad van Majeſteitsſchennis heeft geaccuſeert, de Vertoonder alzo heeft gebirdeelt, ter dier zaake van Officiewegen tegens den voornoemden HENDRICUS AMANDUS VAN LAUWERE, zo uit hoofde, dat het buiten tegenſpraak van het Officie Fiskaal van Braband competeerd, om ter eerſter inſtantie voor deezen Raade daar over te ageeren, als ter oirzaake, dat het Hoog Officie van 's Hertogenboſch in de informatie van wegens het zelve ter dier zaake als toen genomen, geenſints naar behooren voor het recht van de Hoo-

ge

de Overheid heeft gevigileert, direct voor deeze Raade te moeten procedeeren.

En vermids diergelyke misdryven, waar van de gevolgen niet dan ten hoogsten schaadelyk voor de algemeene rust en de veiligheid der Ingezetenen kunnen worden aangemerkt, en alzo ten hoogsten aan den Lyve strafbaar zyn.

Zo keert de Vertoonder zich tot deeze Edele Raade, verzoekende U Edele Mogende Mandament crimineel en van apprehensie, ten lasten van den gemelden HENDRICUS AMANDUS VAN LAUWERE, en voorts *in communi forma*.

't Welk doende.

No. 419. Strekkende tot Bylaage G. van No. 406. *Behelzende Missive van Schepenen, Gezworen en Raaden der Stad 's Hertogenbosch, aan den Heere eerst presideerende Raad, midsgaders drie mede-Raaden in den Raade en Leenhove van Brabant, Exhibitum den 28 Jan.* 1787.

EDELE MOGENDE HEEREN!

Na dat onze Stads Gecommitteerdens, de Président ROOSENDAAL F. F. Z. en Pensionaris MARTINI, onlangs by hun Rapport van derzelver verrigtingen in 's Hage hadden overgelegt een gedrukt Exemplaar, zo van het Berigt door den Edele Mogende Raade en Leenhove van Braband en Landen van Overmaaze den 17den Maart deezes jaars, aan Hun Hoog Mogenden gedaan op onze Adressen tot inroeping der Brabandsche Landwetten en Privilegien, omtrent de begeeving van Ambten aan geboorene Brabanders, als van het afzonderlyk Berigt van Uw Edele Mogenden over het zelfde subject den 31sten Maart daar aan volgende mede aan Hun Hoog Mogenden geadresseerd, hebben wy daar door de aangenaame gelegenheid gekreegen, om die beide Stukken te leezen en te examineeren.

: En nadien wy met het uiterſte genoegen in het afzonderlyk Berigt van U Edele Mogenden hebben mogen zien, dat daar by onze gereclameerde Privilegien in het ſchoonſte ligt worden geſteld, en derzelver adplicatie tot Staats-Braband op de kragtigſte wyze word aangedrongen in conformité van onze gedaane verzoeken, met gepaste oplosſingen der bedenkelykheden welke daar tegens zyn ingebragt, en verder zouden kunnen worden gemaakt; hebben wy het van onze onvermydelyke pligt geoirdeelt, U Edele Mogenden by deezen te moeten betuigen, onze waare erkentenis voor al den arbeid en equitable poogingen in deezen by Hun Hoog Mogenden aangewend tot conſervatie en handhaaving van onze ingeroepe Landrechten en Privilegien; te meer, daar deeze denk- en handelwyze by ons niet weinig zal en moet vermeerderen het vertrouwen, waar mede wy voor het vervolg in het byzonder op U Edele Mogenden, als edelmoedige Voorſtanders van onze Brabandſche Voorrechten, konnen ſtaat maaken.

Ja Edele Mogende Heeren! wy mogen voor dezelve niet verbergen, dat wy voor dat ſchoon en allerinterreſſantſte ſtuk waar van de meerdere bekendmaaking wy alleen aan de wyze en byzondere directie van Hun Edele Groot Mogenden de Heeren Staaten van Hollend en West-Friesland te danken hebben, en langs dien weg ook tot onze kennis is gekomen, zodaanig zyn getroffen, dat wy gereſolveerd hebben, het zelve benevens alle de andere Stukken tot deeze zaak relatief, in groot Octavo te doen drukken, ten einde daar door aan onze weldenkende Burgerye en andere In- en Opgezetenen van Staat-Braband gelegenheid te geeven, om en detail te worden geinformeert, hoedaanig de Adresſen zo van hun zelven, als van ons, niet alleen by de Heeren Gedeputeerden ter Generaliteit, maar ook by de Hooge Bondgenooten zyn opgenoomen, en in het byzonder, wat de hoogſte Rechter over Staats-Braband toont te denken over

het

het verstand en de duplicatie van deszelfs Landsrechten en Privilegien, het geen zo wy ons vleijen, U Edele Mogenden niet onaangenaam zal zyn.

Voor het overige neemen wy de vryheid, de ongekrenkte bewaaring der Privilegien van Staats-Braband in het gemeen, en die van deeze Stad in het byzonder, aan de waakzaame attentie en medehulp van U Edele Mogenden by aanhoudenheid te recommandeeren, terwyl wy van harten wenschen, dat U Ed. Mogenden nog lang en laat tot luister der Justitie en tot maintien der Brabandsche Voorrechten mogen worden geconserveert, de eere hebben met geëstimeerde hoogachting te blyven.

's Hertogenbosch, den 26 Mey 1786.

Edele Mogende Heeren!

Onder stond,

Uwer Edele Mog. dienstwillige Dienaaren.

Schepenen, Gezworens en Raaden der Hoofdstad 's Hertogenbosch.

Lager stond,

Ter Ordonnantie van dezelve,

(*was get.*) ANT. MARTINI.

ADRES.

EDELE MOGENDE HEEREN!

Den Heere Mr. WILLEM VAN LAAR, eerst presideerende Raad, midsgaders de Heeren en Mrs. N. W. HARTMAN, D. F. STEYN PARVÉ en L. E. VAN ECK, Raaden in den Raade en Leenhove van Braband en Lande van Overmaze.

No. 414. Strekkende tot Bylaage H. van No. 406. *Behelzende eene Misfive van Hun Ed. Groot Mogenden de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland aan de overige Bondgenooten. Exhibitum den* 28 *January* 1788.

EDELE MOGENDE HEEREN!

Wanneer wy door het Rapport van de Heeren onze Gecommitteerden ter Vergadering van Hun Hoog Mogenden geinformeerd waren, dat op den 3den van deeze maand, ter gelegenheid van het inkomen van een Advys van den Raad van Braband, over de reclame der Privilegien van Braband, door de Regeering van 's Bosch, eene deliberatie was gevallen, of men ook zoude aanneemen zekere Memorie van Consideratien door de minderheid van den gemelden Raad, die op dit stuk van de meerderheid gedisentieert had, aan den Heer Præsident van Hun Hoog Mogenden ter hand gesteld; dan dat men by eene conclusie, alleen met drie Provincien, tegen het advys en de instantien van Holland en Zeeland had kunnen goedvinden, de gemelde Memorie niet te accepteeren, maar dezelve, zonder eens de Lecture daar van toe te staan, weder te rug te geeven; zo hebben wy consideerende, dat over een zaak van zo veel aanbelang, als is de beoirdeeling van gereclameerde Privilegien, niet te veel licht kan worden verspreid, en dat het geringste denkbeeld zelfs van eenzydig- of vooringenomenheid, volstrekt van een diergelyk te doen onderzoek behoord te worden geremoveert, aanstonds het nodige doen in het werk stellen, ten einde de voorschreeven Memorie ter onzer kennis zoude komen, en in de onpartydige deliberatien, welke wy over deeze materie denken te houden, mede in overweeging gebragt zoude kunnen worden.

En vermids wy, niettegenstaande de singuliere conduiten door sommige Heeren Gedeputeerden ter Generaliteit, by de behandeling deezer zaak ge-

Digitized by Google

gehouden, waar over wy ons thands liefst niet nader zullen uitlaaten, evenwel van alle onze Bondgenooten moeten vertrouwen, dat zy onze hier vooren aangehaalde principes zullen billyken, en daar in met ons convenieeren; zo hebben wy het niet ondienſtig geoirdeeld, om van de voorſchreeven Memorie die op ons expres aanzoek door de bovengemelde minderheid uit den Raad van Braband aan ons geëxhibeert is, een afſchrift by deezen aan U Ed. Mogenden te doen toekomen, niet twyffelende, of U Ed. Mogenden zullen by het te doene onderzoek daar op wel die attentie willen vestigen, welke de importantie der zaake en onze gezamentlyke verpligting, om in deezen met de uiterſte naauwgezetheid te werk te gaan, naar ons inzien alſints vorderen.

Waar mede.

No. 415. *Publicatie van zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, behelzende eene verandering in de Regeering der Stad Rotterdam. In dato den* 30 *Jan.* 1788.

Wy Willem, by de gratie Gods, Prince van Orange en Nasſau &c. &c. &c.

Allen den genen, die deezen zullen zien of hooren leezen, ſalut; doen te weeten: dat wy in deeze bekommerlyke tyden niets meer ter harte neemende, dan dat de reſpective Steden deezer Provincie, onder ons Stadhouderſchap ſorteerende, mogen worden gebragt in zodaanige ordre en Regeering, waar door derzelver rust en voorſpoed worde geſtabileerd, en ons zo door de publieke notoriteit, als door den voordragt van Gedeputeerden der Stad Rotterdam kennelyk zynde geworden, dat in dezelve Stad tusſchen de Regenten en Ingezetenen onderling zodaanige diffidentie was ontſtaan, waar door ons goed oogmerk niet kan worden bereikt zonder gebruik te maaken van de authoriſatie

by Reſolutie van de Edel Groot Mogende Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, van dato den 31 October 1787, op ons verleend, en voorts in het Rapport van onze Commisſarisſen, Jonkheer WILLEM GUSTAAF FREDERIK Graave van Bentinck, Heer van Rhoon en Pendregt, beſchreeven in de Orde van de Ridderſchap en Edelen van Holland en West-Friesland, Bailliuw en Schout van 's Gravenhage, Hoogheemraad van Rhynland, en Mr. DIRK MEERMANS, Raad in den Hove van Holland, Zeeland en Friesland, welken wy om preſſante affaires ons perſoneelyk in de voorſchreeven Stad niet kunnende laaten vinden, derwaarts hadden gezonden, van al het voorenſtaande nader geinformeert zynde: hebben goedgevonden, alle zodaanige Regenten of Vroedſchappen der voorſchreeve Stad, dewelke niet vermeld ſtaan in de hier ingeinſereerde Lyst, te ontſlaan, gelyk wy dezelve ontſlaan by deezen van hunne voorſchreeven functien; zodanig nogthands, dat de alzo ontſlagen Regenten daar door niet zullen worden gekwetst of benadeeld in hunnen goeden naam en faam, veel min, dat dezelve daar uit zullen mogen worden gefuſpiceert, zich in de Regeering van Land of Stad niet naar behooren gedraagen te hebben: interdiceerende wel ſtriktelyk eenen iegelyken, wie het zoude mogen zyn, de meergemelde by deezen door ons ontſlagen Regenten daar over te betigten, veel min hunne Perſoonen of Goederen eenigſints te moleſteeren, beſchaadigen of incommodeeren, dezelve geweezen Regenten, midsgaders hunne Familien en Goederen ten dien einde neemende in onze ſpeciale protectie en ſauvegarde, alles ingevolge de bovengemelde Reſolutie van Hun Edel Groot Mogenden.

Gelyk wy wyders ook hebben goedgevonden, de Perſoonen op gemelde hier aanſtonds volgende Lyst geſteld, welke tot nu toe geene Vroedſchappen der voorſchreeven Stad zyn geweest, daar toe aan te ſtellen, gelyk wy dezelven aanſtellen by deezen.

VROED-

VROEDSCHAPPEN.

Mr. Jean Bichon, Heer van Oost- en West-Yselmonde. — Mr. Jacob van der Heim. — Hendrik van Beeftingh. — Mr. Johan Adriaan van der Hoeven. — Mr. Claudius van der Staal. — Mr. Cornelis Groeninx van Zoelen, Heer van Ridderkerk. — Jr. Johan Marten Baron Collot d'Escury. — Mr. Isaac van Teylingen. — Mr. Jacob Mosfel. — Johan Francois van Hogendorp. — Mr. Joan Gerbrand van Mierop. — Mr. Reinier Frederik van Staveren, Heer van Herkingen en Roxenisse. — Mr. Anthony Wilhelmus Seyn van Basel. — Pieter van Yzendoorn. — Mr. Jan Cornets de Groot. — Mr. Dirk Lodewyk van Cattenburch. — Dr. Henrik Vink. — Willem Suermondt. — Mr. Marinus Hoog. — Mr. Cornelis van Heusde. — Johan Philip de Monté. — Johan van den Honert. — Mr. Isaac van Schinne. — Gregorius van Oordt.

En vermids de eerste Pensionaris Mr. Herman Nederburg, en de Secretarissen Mr. Willem Wendilius van Berckel en Adriaan Willem Beelaarts hunne demissien van die respective Posten van ons hadden verzogt en bekomen, hebben wy goedgevonden benevens den

PENSIONARIS,

Mr. Gysbert Carel van Hogendorp, en den

SECRETARIS,

Mr. Jacob van Zuylen van Nyevelt, aan te stellen tot

SECRETARIS SEN.

Mr. Dirk Cornelis Gevers en Mr. Otto Paulus Groeninx.

GECOMMITTEERDE RAAD.

Mr. Cornelis Groeninx van Zoelen, Heer van Ridderkerk.

GECOMMITTEERDE IN DE PROVINCIAALE REKENKAMER.

Mr. Jan Cornets de Groot.

GECOMMITTEERDE IN DE ADMIRALITEIT OP DE MAZE:

Hendrik van Beeftingh.

Voorbehoudende aan ons, om ingeval dat een of meer der voorſchreeven Vroedſchappen of Secretariſen voor de aanſtelling mogt of mogten bedanken de plaatſen, welke daar door zouden vaceeren, te vervullen.

Blyvende de Hoofd-Officier, Burgemeesteren, Schepenen en Schepenen-Commisſariſen gecontinueerd.

Voorts gelasten wy onze voornoemde Commisſariſen, om, in onzen naam de voorſchreeven nieuw aangeſtelde Vroedſchappen en Secretariſen, in derzelver reſpective qualiteiten den gewoonen ééd af te neemen, als mede alle de voorſchreeven Vroedſchappen en derzelver Ministers af te neemen den ééd by Reſolutie van Hunne Ed. Groot Mogenden van dato den 23 November 1787 gearresteerd, waar by zy zullen zweeren: „ dat zy belooven de Souvereiniteit van de Staaten en hunne tegenswoordige Regeeringsform, en zulks mede in het partikulier Hunner Ed. Groot Mogenden Reſolutie „ van den 16 November 1747 op het Erf-Stadhouder-, Kapitein- en Admiraalſchap-Generaal genomen, in alle haare deelen te helpen conſerveeren en maintineeren, en ingevalle tot hunne „ kennisſe mogte komen, dat eenige ligues of ſamenſpannings, ſtrekkende tot ondermyning of „ omverwerping daar van, mogten worden geformeert, zy daar van aan Hun Edel Groot Mogenden, aan den Heere Erf-Stadhouder in der tyd, „ of de Vrouwe Gouvernante in der tyd, ten eerſten kennisſe zullen geeven ".

En eindelyk nog, om die genen der Vroedſchappen

aan en Ministers, welke op den voorſchreeven 28 November 1787 reeds in de Regeering waren, en daar in volgens de voorſchreeven Lyste zyn gebleeven, te doen præsteeren den eed, insgelyks by laatstgemelde Hunner Edel Groot Mogenden Reſolutie geordonneerd; houdende: „dat zy verklaaren, dat zy aan de Acte van Verbindtenis, welke „op den 8 Augustus 1786 tusſchen verſcheiden „zich noemende Vaderlandlievende Regenten te „Amſteldam aangegaan, en door dezelven en naderhand mede door veele anderen geteekend is, „of geenerlei deel hebben gehad direct of indirect; of by zo verre zy daar aan eenig deel direct of indirect gehad mogten hebben, daar van „te reſiliëeren, en zich ontſlagen te houden van „alle uit dien hoofde gecontracteerde verpligting".

Wyders verklaaren wy onze intentie te zyn, dat het verkiezen van de voornoemde nieuwe Regenten, in maniere als vooren gedaan, in dit extraordinair geval alleen is geſchied tot meerder rust en dienst dier voorſchreeven Stad Rotterdam; en tot wegneeming van diffidentie en onlusten, aldaar ontſtaan; en zulks zonder eenige præjuditie of conſequentie voor het toekomende, ten aanzien van de Privilegien, Vryheden of Gerechtigheden, de voorſchreeven Stad en de goede Burgeren of Ingezetenen derzelve competeerende, die wy verſtaan dat in haar oude krags en vigeur blyven zullen.

En dewyl wy een byzonder belang ſtellen in alles wat in ons is te helpen toebrengen, om de rust, eendragt, het vertrouwen en den daar uit ſpruitenden bloei van dit gezegend Gewest en van de voorſchreeven Stad Rotterdam te doen herleeven, reſerveeren wy aan ons, om (zo ſpoedig mooglyk) op de reſpective adresſen, welke daar toe zouden mogen ſtrekken, inzonderheid mede concerneerende de directie der Schutterye, aan onze voornoemde Commisſarisſen gedaan, te disponeeren, en zodaanige verdere orders te ſtellen, als wy tot bereiking

van dat heilzaam oogmerk en ten meesten nutte zullen oirdeelen te behooren.

Eindelyk vermaanen wy alle Regenten, Burgers en Ingezetenen der voorschreeven Stad Rotterdam, dat zy alle tot hier toe gesubsisteerd hebbende Partyschappen en Animositeiten laaten vaaren; het gepasseerde wederzyds vergeeven en vergeeten, en, gelyk het goede Burgers en Ingezetenen betaamd, voortaan in vreede en goede harmonie samen leeven: terwyl wy het betragten of naalaaten van deezen pligt, van de zyde der genen die professie maaken van Aankleevers te zyn van de belangens van ons Huis, zullen aanmerken als den toetssteen van de oprechtheid van derzelver gevoelens en bedoelingen.

Verwagtende wy voorts en des noods beveelende, dat alle de Burgers en Ingezetenen, en een iegelyk van hun, voortaan in het generaal zullen betragten, al het gunt de pligt van gehoorzaamheid en onderwerping aan hunne wettige Overheid vordert, op pœne, dat de genen, welke bevonden zullen worden tegen deeze onze serieuse wil en begeerte te hebben ingegaan, en zich aan eenig wanbedryf tegen de waardigheid van de Regeering of ongehoorzaamheid aan de beveelen van dezelve schuldig te maaken, als Verstoorders van de gemeene rust en Verachters van onze heilzaame oogmerken en beveelen, naar exigentie van zaaken en volgens de Wetten van den Lande, zonder eenige conniventie, anderen ten exempel zullen worden gestraft.

Gedaan in 's Gravenhage, den &c.

(*was get.*) W. Pr. v. Orange.

Ter Ordonnantie van zyne Hoogheid,

(*was get.*) T. J. de Larrey.

No. 416. *Publicatie van zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, behelzende ſchikkingen tot oprichtinge van een nieuwen Krygsraad en Schutterye te Rotterdam. In dato den 2 Febr. 1788.*

Wy WILLEM, by de gratie GODS, Prince van Oranje en Naſſau &c. &c. &c.

Doen te weeten: alzo ons door Jonkheer WILLEM GUSTAAF FREDERIK Graave van Bentinck, Heer van Rhoon en Pendrecht, beſchreeven in de orde van de Ridderſchap en Edelen van Holland en West-Friesland, Bailluw en Schout van 's Gravenhage, Hoogheemraad van Rhynland; en Mr. DIRK MEERENS, Raad in den Hove van Holland, Zeeland en Friesland, welke wy ingevolge de authoriſatie door de Ed. Groot Mogende Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, van dato den 31 October 1787 aan ons verleend, hebben gecommitteerd, om in de Stad Rotterdam de rust te herſtellen; is gerapporteerd: dat zy Commisſariſsen bevonden hadden, dat wel direct na de gelukkige omwenteling van zaaken binnen deeze Republiek, by de Wethouderſchap van de voorſchreeven Stad behoorlyk was voorzien, omme wederom eene zodaanige Burgerwagt op de been te brengen, als waar by, ingevolge voorige Ordonnantien, de voorſchreeven Stad, geduurende onheuglyke tyd, altoos in goede rust en veiligheid was bewaard gebleeven, met vernietiging van zodaanige andere Schuttery, als ingevolge zekere Ordonnantie, in dato den 17 Juny 1786, tegens de protesten en advys der Vroedſchap, en van de helfte der Leden van de toenmaalige Wethouderſchap, tegen de Conſideratien van de meerderheid der toenmaalige Colonellen en Kapiteinen, tegen het advys van de weenige meerderheid van den toenmaaligen Krygsraad, en tegen het genoegen van een groot aantal Burgers en Ingezetenen, ongelukkig was geintroduceert.

Dan dat echter de omſtandigheden der voornoemde Stad noch niet hadden toegelaaten, dat 'er behoorlyke en duurzaame ſchikkingen konden worden be-

beraamd en vastgesteld, of zodaanige Opperhoofden benoemd, als by ondervinding gebleeken was, allesints noodzaaklyk, en aan het verlangen der Burgery, voldoende te zyn.

Dat zy Commissarissen wyders bevonden hadden, dat de laatste Publicatie, raakende de Burgerwagt, in dato den 29 October 1787, vergeleken met vroegere Ordonnantien op de Burgerwagt van den jaare 1783, voor een zeer aanmerklyk gedeelte konde blyven subsisteeren, alzo daar by de beste en voor de voorschreeven Stad heilzaamste maatregelen, zo voor de ordinaris wagten, als voor, of ingeval van Brand, Confusie of Alarm, gelyk mede behoorlyke Jaargelden voor de zulken, die tot de Burgerwagt niet kunnen toegelaaten worden, bepaald waren, dan dat echter by eene generaale verbetering en ter herstelling van onderling vertrouwen volkomen noodzaaklyk was, dat zonder vertraagen deeze navolgende Hoofdpoincten wierden vastgesteld.

I. Hoofdpoinct.

Dat nimmer eenig ander gewapend Burger-Corps, onder wat benaaming het ook zoude mogen zyn, binnen deeze Stad zal mogen worden opgerigt, buiten de alleen wettige Stads Schuttery of Burgerwagt, op pœne dat de Verzoekers, en veel meer de Instellers of Deelgenooten van of tot eenig ander gewapend Corps, als Verstoorders der publieke rust zullen worden aangemerkt, en als zodaanigen naar exigentie van zaaken gestraft.

2.

Dat de Schuttery wederom als van ouds bestaan zal uit twaalf Compagnien, verdeeld mede zo als van ouds in twee Regimenten, voor ieder van welke voortaan tot Colonel zal aangesteld worden een van de Leden der Vroedschap, ter keuze van de Vroedschap; welke beide Colonellen in alle veranderingen, zo van Colonellen als Kapiteinen, als

van

van den Krygsraad ceſſie zullen hebben, en ieder afzonderlyk hunne ſtemmen zullen uitbrengen; zullende wyders de voorſchreeven Colonellen tot alle befoignes over zaaken, raakende de Burgerwagt, zo by de Vroedſchap als by de Wethouderſchap, benevens de verdere Leden der Regeering, worden gecommitteerd.

3.

Over iedere Compagnie zal geſteld worden een Kapitein, een Luitenant, een Vendrig en verdere Officieren, zo en op dien voet als van ouds met goed contentement der Burgers plagt te geſchieden.

4.

Tot Kapiteinen zullen worden aangeſteld zes Leden van de Vroedſchap en zes buiten de Vroedſchap, het zy Schepenen, Oud-Schepenen of andere Burgers, des dat de Kapiteinen geen Schepenen zynde, en daar na Schepenen wordende, niet verpligt zullen zyn hunne Kapiteinsplaatſen af te ſtaan.

5.

Colonellen zullen jaarlyks en wel in de maand Mey ten zelven dage als wanneer over de ſmalle Ambten der Vroedſchap gedisponeert word, met Heeren Burgemeesteren in overleg treeden over de continuatie of discontinuatie van Kapiteinen, Luitenants en Vaandrigs, en van hunne gehoudene beſoignes kennis geeven aan de Vergadering van Colonellen en Kapiteinen, ten einde des vereiſchs wordende, de Nominatien van de dubbel getallen van Perſoonen aan de Wethouderſchap ter Electie te preſenteeren.

6.

Colonellen en Kapiteinen zullen zo dikwils het nodig zyn zal, ten minſten eenmaal ter maand vergaderen in de Stads Doele, in welke Vergadering over

over alle voorkomende zaaken, de Burgerwagt concerneerende, zal worden gedelibereert, en de nodige voorzieningen, als van ouds, beraamd: wyders zullen daar by alle verschillen, die 'er (onverhoopt) onder de Wagtdoende Burgers ontstaan mogten, gehoord, en zo mooglyk in der minne bygelegd worden: item op alle bezwaaren of klagten over Suppoosten of Bedienden order gesteld, gelyk ook op alle actien of calângien uit de Ordonnantie der Burgerwagt spruitende, ten eerster instantie, voor deeze Vergadering zullen worden geinstitueerd, en; het zy by schikking, het zy by uitspraak, finaal afgedaan, des dat van deeze uitspraak Appél zal vallen aan den Grooten Krygsraad.

7.

De Groote Krygsraad zal viermaalen des jaars vergaderen, en zal daar in zitting hebben eene Commissie van de Wethouderschap, bestaande uit een der Regeerende Burgemeesteren en twee Schepenen, geen Kapiteinen zynde, voorts de beide Colonellen, twaalf Kapiteinen, twaalf Luitenants, doch geen Vaandrigs.

8.

In deeze Groote Krygsraad zal worden gedelibereerd over het aanneemen en het ontslaan uit de Wagt, en voorts alle actien en questien by provocatie, en wyders door de Kapiteinen der Compagnien extract rapport gedaan van den staat der Compagnien, ieder van de zyne respectivelyk. En eindelyk finaal besloten op alle zodaanige zaaken als by de Commissie der Wethouderschap of by, en uit de Vergadering van Colonellen en Kapiteinen, zullen worden voorgesteld, doch zullen de byzondere Leden, het zy een Colonel, Kapitein of Luitenant, daar by geen zaaken mogen voorstellen, die niet vooraf by de Vergadering van Colonellen en Kapiteinen in delliberatie gebragt en besloten

Digitized by Google

ſloten zyn, om op de Groote Krygsraad voorgeſteld te worden.

9.

En ten einde de zaaken by deeze Vergadering van Colonellen en Kapiteinen, als mede by den Grooten Krygsraad in vereiſchte orde zouden kunnen worden behandeld, genotuleert en geregistreert, als mede behoorlyk zorge gedraagen voor de exacte invordering der Jaargelden, (het welk alles, vooral in den beginne en by deeze vernieuwde inrigting van de Schutterye, een vry omſlagtig werk zal zyn) zo zal daar toe, voor de eerſte reize, door zyne Doorluchtige Hoogheid aangeſteld worden een permanent Secretaris, welkers aanſtelling, in cas van vacature, zo lange zodaanig een byzondere Secretaris vereiſcht zal worden, by Heeren Burgemeesteren zal zyn.

En zal deeze als nu aan te ſtellene Secretaris teffens gequalificeert zyn, tot de invordering des boetens, en daar toe de actien of calangien kunnen inſtitueeren en vervolgen.

10.

Voorts, op dat eens vooral alle ongepaste aanzoeken van de zyde der gewapende Burgery by de Regeering, en van de andere zyde alle onbillyk gebruik door de Regeering van de gewapende Burgery, in het vervolg, zouden worden voorgekomen; zo zal voortaan niemant vermogen eenige bezwaaren, de Burgerwagt concerneerende, aan de Regeering voor te ſtellen, dan na bekomen bewilliging, ten minſten van een der Colonellen, drie Kapiteinen Leden der Vroedſchap zynde, en drie Kapiteinen geen Leden der Vroedſchap zynde, of wel anderſints agt Kapiteinen zonder Colonel.

Van den anderen kant, indien het mogt gebeuren (het geen God verhoede) dat er immer eenig misverſtand ontſtond tuſſchen de Regeering en Burger-Krygsraad, ter zake van eenige orders omtrent

trent het gebruik der gewapende Schuttery, zo dat ten minsten agt van de Kapiteinen, met een der twee Colonellen, of wel tien Kapiteinen zonder een der Colonellen, vermeenden zwaarigheid te moeten maaken, om zodaanige orders der Regeering uit te voeren; en dat zy deswegens geen redelyk contentement by de Regeering konden bekomen, in dat geval, zal de zaak ten spoedigsten moeten worden gebragt ter kennisse van den Heere Erf-Stadhouder in der tyd zynde, omme daar op naar behooren te worden voorzien.

11.

Niemant zal tot Kapitein, Luitenant of Vaandrig mogen worden aangesteld, dan die professie doet van de Gereformeerde Religie, of immers dezelve toegedaan is.

12.

Deeze kapitaale Hoofdpoincten, als nu vastgesteld zynde, zullen Colonellen en Kapiteinen zich bevlytigen omme ten spoedigsten te revideeren de Ordonnantie op de Burgerwagt van den 30 April 1783, met de Ampliatien of provisioneele nadere voorziening op het stuk der Wagte, by Publicatie van den 29 October 1787 gearresteerd, ten einde een geheel en behoorlyk Reglement, met overleg en goedvinden van zyne Doorluchtige Hoogheid, ten genoegen van Regeering en Burgerye worde gearresteerd.

13.

Wyders worden de thands commandeerende Officieren der Burgerwagt, wier goede Officien door de Regeering by zyne Doorluchtige Hoogheid in gunstig aandenken aanbevolen zyn en blyven, gequalificeert, omme voor als nog in hunne voorschreeven Functien te continueeren, tot dat by de Colonellen en Kapiteinen aan zyne Doorluchtige Hoogheid behoorlyke opgaaven zal kunnen gedaan

zyn

zyn van de Perſoonen, die zy geſchikt oirdeelen, omme tot Luitenants, Vaandrigs en mindere Officieren te worden aangeſteld, waar na alle de Officieren en reſpective Schutters gehouden zullen zyn, behalven den gewoonen Schutters-ééd, den navolgenden ééd in handen van Commisſarisſen van zyne Doorluchtige Hoogheid of een daar toe te benoemen Commisſie der Wethouderſchap af te leggen.

„ Wy belooven en zweeren gehouw en getrouw „ te zullen zyn aan de tegenwoordige Conſtitutie „ van den Lande van Holland en West-Friesland, „ beſtaande in de vrye en Souvereine Regeering „ van Hunne Edele Groot Mogenden den Heeren „ Staaten van denzelven Lande, gelyk dezelve ſe„ dert de oprichting van deeze Republiek heeft „ plaats gehad met het Erf-Stadhouder-, Gouver„ neur-, Kapitein- en Admiraalſchap-Generaal, erf„ lyk in het Doorluchtig Huis van Orange, zoda„ nig als het zelve in Hunner Ed Groot Mogenden „ Reſolutie van den 16 November 1747 is opge„ draagen, en by den tegenwoordigen Heer Erf„ Stadhouder in den jaare 1766 aanvaard".

Zo is 't, dat wy het voorenſtaande in overweeging neemende, hebben goedgevonden, de voorſchreeven dertien Hoofdpoincten tot oprichting van een nieuwen Krygsraad en Schuttery in alle derzelver deelen te approbeeren; terwyl wy wyders hebben goedgevonden (met verklaaring van ons genoegen over de betoonde vigilantie en yver van de tot hier toe geſungeerd hebbende Commisſie van ſuperintendentie over de Burgerwagt, commandeerende Officieren en verdere Manſchappen, welke wy vertrouwen dat daar in zullen voortvaaren, zo lang het nodig zal zyn) by deezen aan te ſtellen.

In het EERSTE REGIMENT.

Tot COLONEL.

Mr. Jan Cornets de Groot.

Digitized by Google

Tot KAPITEINEN.
in de Compagnien

No. 1. Willem Suermondt.
4. Mr. Cornelis van Heusde.
7. Johan Philip de Monté.
12. Abraham Verstolk.
5. Barthold Suermondt.
2. Mr. Abraham Groeneveld.

In het TWEEDE REGIMENT.

Tot COLONEL.

Mr. Dirk Lodewyk van Cattenburgh.

Tot KAPITEINEN.
van de Compagnien

No. 6. Johan van den Honert.
3. Mr. Haac van Schinne.
8. Gregorius van Oordt.
10. Christiaan Dutilh.
9. Bartholomeus Verbrugge.
11. Christiaan Willem Schuller.

Tot SECRETARIS.

Adrianus Havart.

Gelastende onze voornoemde Commissarissen, om de voorschreeven aangestelde Colonellen, Kapiteinen en Secretaris, in onze naam, den behoorlyken eed, met de ampliatie van dien, zo als dezelve by de voorschreeven nu geapprobeerde Hoofdpointen is vastgesteld, af te neemen, en hen in de possessie van derzelver respective Charges in functie te stellen.

Gedaan in 's Gravenhage, den &c.

(*was get.*) W. Pr. v. ORANGE.

Ter Ordonnantie van zyne Hooghd.,

(*was get.*) T. J. DE LARIEY.

No. 417. *Missive van den President en drie Leden van den Raad en Leenhove van Brabant, welke by Resolutie van Hun Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden gelast zyn om zich van eenige Deliberatien en Besognes te onthouden. In dato den 5 Febr.* 1788.

HOOG MOGENDE HEEREN!

De Ondergeteekenden eerst presideerende en verdere mede-Raaden in den Raade en Leenhove van Brabant en Landen van Overmaaze, ieder in hun privé ontfangen hebbende U Hoog Mogenden gerespecteerde Resolutie op den 28sten January laatstleeden, genomen op het gerapporteerde door de Heeren U Hoog Mogenden Gedeputeerden tot de zaaken van de Stad en Meijerye van 's Bosch, waar by hun hebben gelieven aan te schryven, van zich te onthouden van alle Deliberatien en Besoignes, welke in gemelden Raade en Leenhove zouden kunnen gehouden of gedecerneerd worden, ten opzichte van eenige zaaken, welke tot de zogenaamde Patriottische Genoodschappen, Vaderlandsche Societeiten en Exercitie-Genoodschappen behooren of relatie hebben met de troubles, welke in de laatste tyden hebben plaats gehad (*). Hebben het van hunnen onvermydelyken pligt geoirdeeld aan U Hoog Mogenden voor te draagen en te declareeren, dat zy gaarne berusten willen in het voorschreeven verlangen van U Hoog Mogenden, by de gemelde Resolutie gemanifesteerd, en zulks uit hoofde van den pligtmaatigen eerbied voor Hoogstderzelver Souvereine beveelen, waar aan zy nimmer gemanqueerd hebben: dan zy meenen egter tevens aan de eer van hun Ambt en aan hunne eigen onbevlekte reputatie schuldig te zyn, om voor U Hoog Mogenden niet te moeten ontveinzen, dat zy gevoelig getroffen zyn door de voordragt

(*) Zie hier voor No. 405. bladz. 164.

dragt van zaaken, welke by de middelen van het Rapport in de Præmisſen van de voorſchreeven Reſolutie voorkomende, zo ten opzichte van hun gedrag en denkenswyze in het gemeen, als voornaamelyk ten opzichte van de daadelyke waarneeming hunner Posten gevonden word: en zulks te meer, daar het naar het oirdeel van welgemelde Heeren Gedeputeerden, door meer dan eene omſtandigheid by eene Memorie van den Advokaat-Fiskaal van Braband voorgedraagen, bewezen zoude zyn, dat zy in de behandeling van zaaken, hun Ambt concerneerende, de onzydigheid, welke hun hoofdpligt als Rechters moest uitmaaken, zouden gevioleerd hebben.

Eene voordragt Hoog Mogende Heeren! waaromtrent het nader onderzoek by U Hoog Mogenden, ingevolge het Advys van welgemelde Heeren Gedeputeerden zelve, vastgeſteld, de Ondergeteekenden wel ſchynt te mogen doen vertrouwen, dat U Hoog Mogenden dezelve nog geenſints voor bewezen hebben aangenoomen: maar eene voordragt nogthands, waar door de Ondergeteekenden zich in hunne tederſte betrekking vinden aangetast, en waar van zy dierhalven niet mogen nalaaten, met al dien ernst, welke de verdeediging hunner eer van hun afvordert, de grievende hardigheid reſpectueuslyk aan U Hoog Mogenden te repreſenteeren; met eerbiedig verzoek: dat, daar zy zich geene daaden noch omſtandigheden ter werelt kunnen herinneren, waar door zy zich aan zulke verregaande misdryven ſchuldig zouden moeten reekenen, daar ook nimmer eenig vermoeden dienaangaande door iemant hunner mede-Leden, of door het Officie-Fiskaal aan huh is te kennen gegeeven, en daar de æquiteit van U Hoog Mogenden niet kan toelaaten, dat zy onverhoord verdagt gehouden, veel min veroirdeeld zouden worden, aan hun dienvolgende de viſie van de voorſchreeven Memorie en Bylagen, waar op de gemelde inſimulatien ſchynen te berusten, zal mogen worden geaccordeerd; en

einde

einde zy gelegenheid hebben mogen, om aan U Hoog Mogenden zodaanige elucidatien te doen toekomen, welke zy vertrouwen, dat meer dan toereikende zullen zyn, om hun van alle blaam in het bekleeden van hunnen Post, volleedig te zuiveren.

Het is in dit rechtmaatig vertrouwen, dat zy Gon Almachtig bidden U Hoog Mogenden te willen conſerveeren in eene langduurige en voorſpoedige Regeering, de eere hebben zich met diep reſpect te noemen.

's Hage, den &c.

U Hoog Mog. onderdaanige en gehoorzaame Dienaaren,

(was get.) W. van Laar
N. W. Hartman.
D. J. Steyn Parvé.
L. E. van Eck.

No. 418. *Publicatie van zyne Doorl. Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder, by welke de gemaakte verandering in de Regeering van de Stad Leiden word bekend gemaakt. In data den 6 February 1788.*

Wy Willem, by de gratie Gods Prince van Oranje en Nasſau, &c. &c. &c.

Allen den genen, die deezen zullen zien of hooren leezen, ſalut; doen te weeten: dat wy in deeze bekommerlyke tyden niets meer ter harte neemende, dan dat de reſpective Steden deezer Provincie, onder ons Stadhouderſchap ſorteerende, mogen worden gebragt in zodaanige Ordre en Regeeringe, waar door derzelver rust en voorſpoed worden geſtabileert; en ons, zo door de publieke notoriteit als door den voordragt van Gedeputeerden der Stad Leiden, kennelyk zynde geworden, dat in dezelve Stad tusſchen de Regenten en Ingezetenen onderling, zodaanige diffidentie was ont-

Digitized by Google

ſtaan, waar door ons goed oogmerk niet kan worden bereikt, zonder gebruik te maaken van de authoriſatie, by Reſolutie van de Edele Groot Mogende Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, van dato den 31 October 1787, op ons verleend, en voorts uit het Rapport van onze Commisſarisſen, Jonkheer WILLEM GUSTAAF FREDERIK Graave van Bentinck, Heere van Rhoon en Pendrecht, beſchreeven in de Ordre van de Ridderſchap en Edelen van Holland en West-Friesland, Bailliuw en Schout van 's Gravenhage, Hoogheemraad van Rhynland, en Mr. DIRK MEERENS, Raad in den Hove van Holland, Zeeland en Friesland, welken wy (om preſſante affaire ons perſoneelyk in de voorſz. Stad niet kunnende laaten vinden) derwaarts hadden gezonden, van al het voorenſtaande nader geinformeert zynde, hebben goedgevonden alle de Regenten der voorſchreeven Stad, te ontſlaan, gelyk wy dezelve ontſlaan by deezen van hunne voorſz. Functien, en van de eeden daar op gedaan; zodaanig nogthands, dat dezelve daar door niet zullen worden gekwetst of benadeeld in hunnen goeden naam en faam, veel min dat dezelve daar uit zullen mogen worden geſuſpicieert, zich in de Regeering van Land of Stad niet naar behooren gedraagen te hebben: interdiceerende wel ſtriktelyk eenen iegelyk, wie het zoude mogen zyn, de meergemelde by deezen door ons ontſlagen Regenten, daar over te betigten, veel min hunne Perſoonen of Goederen eenigzins te molesteeren, beſchaadigen of incommodeeren; dezelve gewezene Regenten, mitsgaders hunne Familien en Goederen, ten dien einde neemende in onze ſpeciaale protectie en ſauvegarde. Alles ingevolge de bovengemelde Reſolutie van Hunne Edele Groot Mogenden

Wyders hebben wy goedgevonden aan te ſtellen, gelyk wy aanſtellen by deezen:

TOT RAADEN IN DE VROEDSCHAP.

Mr. Hendrik van Buren, *abſent.* — Mr. Jan Hubrecht

recht. — Mr. Maarten Marcus. — Mr. Simon Drolenvaux. — Jacob van der Meer, *Heere van Hogenveen, absent.* — Mr. Jacob Bartram van den Steen. — Mr. Pieter Changuion. — Mr. Abraham van Gerwen, *absent.* — Mr. Pieter Jan Marcus. — Mr. Adriaan van Heusden — Mr. Jan Crucius. Mr. Hendrik Twent. — Mr. Jacob Balthazar Douw, *doch die daar voor heeft bedankt, en verzogt te worden geëxcuseerd.* — Diderick van Leyden, *absent.* — Johan Gael. — Mr. Cornelis Adriaan van Hoogstraten. — Pieter van Lelyvelt — Mr. Pieter Jacob Teding van Berkhout. — Mr. Pieter Pompe van Slingeland. — Mr. Jan Louis van der Burch. — Mr. Hugo de Wildt — Mr. Hartman Isaac Le Pla. — Mr. Nicolaas Hartingh. — Joost van Poot. — Mr. Pieter Fredrik van Kuffeler. — Mr. Anthony Gustaaf van Boetselaar. — Mr. Willem Musketier. — Mr. Joh. Meerman. — Mr. Maurits Cornelis van Reverhorst. — Mr. Jan Anthony Pietermaat. — Mr. David de l'Espaul. — Mr. Dirk Muller Massis. — Mr. François Daniel Changuion. — Mr. Pieter van Panhuys — Mr. Hendrik Schim. — Isaac Wilter. — Fredrik Wolphert doornik — Johannes Hendricus Prins, van Lockhorst — Mr. Samuel Luchtmans. — Mr. Cornelis van der Moer.

TOT BURGEMEESTEREN.

Mr. Jacob Bartram van den Steen, *doch die daar voor heeft bedankt, en verzogt te worden geëxcuseerd.* — Mr. Jan Hubrecht. — Mr. Simon Drolenvaux. — Mr. Hendrik Twent.

TOT SCHEPENEN.

Pieter van Lelyvelt. — Mr. Pieter Jacob Teding van Berkhout. — Mr. Pieter Pompe van Slingeland. — Mr. Hartman Isaac Le Pla. — Mr. Nicolaas Harringh. — Joost van Poot. — Mr. Anthony Gustaaf van Boetselaar. — Mr. Willem Musketier.

Digitized by Google

De zes jongſten tot SCHEPENEN COMMISSARISSEN.

En vermits Mr. Gysbert van Staveren, Raad en Penſionaris der voorſz. Stad, zyne demisſie van dien Post reeds te vooren met onze bewilliging verzogt en bekomen had.

TOT RAAD EN PENSIONARIS.

Mr. Willem Cornelis Boers.

TOT GECOMMITTEERDE RAAD van May 1788 tot May 1789.

Mr. Jan Louis van der Burch.

TOT GECOMMITTEERDE IN DEN RAAD VAN STAATEN.

Mr. Pieter Changuion.

TOT GECOMMITTEERDE RAAD TER ADMIRALITEIT, reſideerende te Amſterdam tot May 1791.

Diderik van Leyden.

TOT GECOMMITTEERDE RAAD IN DE PROVINCIAALE REKENKAMER tot May 1788.

Mr. Johan Meerman.

Voorbehoudende aan ons, om de, in cas van niet accepteeren van een of meer der voornoemde aangeſtelde Regenten, de vacante plaatzen te vervullen.

Blyvende den door ons, uit een nominatie van Hun Edele Groot Mogenden op den 6 November 1787 verkooren Schout, benevens den Secretaris en verdere Ministers gecontinueerd.

Voorts gelasten wy onzen voornoemde Commisſarisſen, om in onzen naam de voorſz. aangeſtelde Regenten in derzelver reſpective qualiteiten de gewoone ééden af te neemen, als mede alle de voorſz. Vroedſchappen en derzelver Ministers, (voor zo verre zy den na te melden ééd nog niet hebben gedaan) af te neemen den ééd by Reſolutie van Hun Edele Gr. Mogenden van den 23 November 1787 gearreſteerd, waar by zy zullen zweeren, „dat zy „belooven de Souvereiniteit van de Staaten en hun„ne tegenswoordige Regeeringsform, en zulks me-

„ mede in 't particulier Hunner Edele Groot. Mo-
„ genden Reſolutie van den 16 November 1747 op
„ het Erf-Stadhouder-, Kapitein- en Admiraalſchap
„ Generaal genoomen in alle haare deelen te helpen
„ conſerveeren en maintineeren, en in gevalle tot
„ hunne kennisſe mogte komen, dat eenige ligues
„ of ſamenſpanningen, ſtrekkende tot ondermyning
„ of omverwerping daar van mogten werden ge-
„ formeerd, zy daar van aan Hun Edele Groot Mo-
„ genden, aan den Heere Erf-Stadhouder in der
„ tyd, of de Vrouwe Gouvernante in der tyd, ten
„ eerſten kennis zullen geeven."

En eindelyk nog om die genen der Vroedſchap-pen, welken reeds in de Regeering waren, en daar toe nu wederom op nieuws zyn aangeſteld, benevens de aangebleevene Ministers te doen presteeren den ééd, insgelyks by laatstgemelde Hunner Edele Groot Mogenden Reſolutie geordonneerd, (voor zo verre zy dien mede niet reeds hebben gedaan) houdende: „ dat zy verklaaren, dat zy aan de Ac-
„ te van Verbindtenis, welke op den 8 Augustus
„ 1786 tusſchen verſcheiden zich noemende Va-
„ derlandlievende Regenten te Amſteldam aange-
„ gaan, en door dezelve en naderhand door veele
„ anderen geteekend is, of geenerlei deel hebben
„ gehad, direct of indirect, of by zo verre zy daar
„ aan eenig deel direct of indirect gehad mogten
„ hebben, daar van te reſiliëeren, en zich ontſla-
„ gen te houden van alle uit dien hoofde gecon-
„ tracteerde verpligtingen".

Wyders verklaaren wy onze intentie te zyn, dat het verkiezen van de voornoemde nieuwe Regenten (ook van de zodaanigen onder hen aan welker Ouderdom, Poorterſchap of Poorterſchaps-jaaren ietwes ontbreekt) in maniere als vooren gedaan, in dit extraordinair geval, alleen is geſchied tot meerder rust en dienst der voorſz. Stad Leyden, en tot wegneeming van diffidentie en onlusten aldaar ontſtaan, en zulks zonder eenige præjuditie of conſequentie voor het toekomende, ten aanzien van de Privile-

gien, Vryheden of Gerechtigheden, de voorz. Stad en de goede Burgeren of Ingezetenen derzelve competeerende, die wy verstaan dat in haar ouden kragt en vigueur blyven zullen.

En dewyl wy een byzonder belang stellen in alles wat in ons is te helpen toebrengen, om de rust, eendragt, het vertrouwen, en de daar uit spruitende bloei van dit gezegend Gewest, en van de voorschreeven Stad Leyden te doen herleeven, reserveeren wy aan ons, om (zo spoedig mooglyk) op de respective Adressen en Bezwaaren, aan onze voornoemde Commissarissen gedaan en voorgedraagen, te disponeeren, en verders zodaanige andere orders te stellen of doen stellen, als wy tot herstelling van dat heilzaam oogmerk, zullen oirdeelen te behooren.

Eindelyk vermaanen wy alle Regenten, Burgers en Ingezetenen der voorschreeven Stad Leyden, dat zy alle tot hier toe gesubsisteerd hebbende Partyschappen en Animositeiten laaten vaaren, het gepasseerde wederzydsch vergeeven en vergeeten, en gelyk het goede Burgers en Ingezetenen betaamt, voortaan in vrede en goede harmonie samen leeven, terwyl wy het betragten of nalaaten van deezen pligt van de zyde der genen die professie maaken van Aankleevers te zyn van de belangens van ons Huis, zullen aanmerken als den toetsteen van de oprechtheid van derzelver gevoelens en bedoelingen.

Verwagtende wy voorts, en des noods bovelende, dat alle de Burgers en Ingezetenen, en een iegelyk van hun, voortaan in het generaal zullen betragten als het gunt de pligt van gehoorzaamheid en onderwerping aan hunne wettige Overheid vordert, op poene dat de genen welke bevonden zullen worden tegen deeze onze serieuse wil en begeerte te hebben ingegaan, en zich aan eenig wanbedryf tegen de waardigheid van de Regeering of ongehoorzaamheid aan de beveelen van dezelve schuldig te maaken, als Verstoorders van de gemene

ne rust, en Verachters van onze heilzaame oogmerken en beyeelen naar exigentie van zaaken en volgens de Wetten van den Lande, zonder eenige conniventie, anderen ten exempel zullen worden gestraft.

Gedaan in 's Gravenhage, den &c.

(was get.) W. Pr. v. Oranje.

Ter Ordonnantie van zyne Hoogheid,

(was get.) T. I. de Larrey.

No. 419. *Extract uit het Register der Resolutien van de Hoog Mogende Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, behelzende de suspensie van Mr.* Pieter Paulus *als Advokaat-Fiskaal by het Collegie ter Admiraliteit op de Maaze, met de redenen welke gelegenheid tot deeze suspensie hebben gegeeven: benevens de Aanspraak door gemelden Mr.* Pieter Paulus *omtrent deeze zaak gedaan in de Vergadering van het Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit op de Maaze enz. In dato den 6 en 12 Febr. 1788.* (*)

De Heeren Tergk van Rosendaal en andere Hunner Hoog Mogenden, Gedeputeerden tot de zaaken van de Plakaaten en Reglementen, hebben ter Vergadering gerapporteerd, dat in het secreet Besoigne geproduceert zynde eene originele Missive van den Advokaat-Fiskaal by het Collegie ter Admiraliteit op de Maaze, Mr. P. Paulus, geschreeven uit 's Hage den 8 September 1787, aan den Heer Mr. D. Costerus, regeerend Burgemeester te Weerden, inhoudende manifest was, dat die Minister, aan alle Bondgenooten verbon-

(*) Schoon niet in tydorde volgende, hebben wy egter gedagt aan onze Leezers geenen ondienst te zullen doen, met alle de Stukken den Heer en Mr. Pieter Paulus betreffende, op elkanderen te doen volgen.

den, eene zeer bedenklyke werkzaamheid, buiten zyne functie heeft gehad in de onlangs gesubsisteerd hebbende geschillen, zy Heeren Gedeputeerden geoordeeld hadden die zaak de allerserieuste attentie te verdienen, en eenpaarig begreepen hadden, die Misive ter kennis van de volle Vergadering van Hun Hoog Mog. te moeten brengen en aan derzelver overweeging over te laaten, of hier een nader onderzoek dienaangaande ingerigt behoorde te worden, ten dien einde eenige middelen aan Hun Hoog Mogenden voorslaande.

Waar op gedelibereerd zynde, is goedgevonden en verstaan, dat, conform aan den voorschreeven voorslag, Copy authentiek van de voorschreeven Misive gestelt zal worden in handen van Mr. Matheus van der Pot, waarneemende de bediening van den Advokaat-Fiskaal van de Generaliteit, ingevolge Hun Hoog Mog. Resolutie van den 7den December des voorleeden jaars, om de voorschreeven Misive te examineeren, op het gedrag van Mr. P. Paulus, zo wel daar in voorkomende als in andere gevallen tot zyne Functie spectteerende te inquireeren, en van deszelfs bevinding aan Hun Hoog Mogenden Rapport te doen. En dat gemelde M. van der Pot ter zelver tyd zal worden geauthoriseerd, zo als geauthoriseerd word mids deezen, om dezelve perquisitie te doen en dezelve weg in te slaan; met betrekking tot alle andere Officianten en Bedienden van de Generaliteit, welke zich op dezelve of diergelyke wyze mogten hebben misgreepen, en door een in het oog loopend gedrag zich tegen sommige Provincien hebben geëmancipeert.

En vermids den inhoud van de bovengemelde Misive van dien aart is, dat het bedenklyk is of iemant zich hebbende verloopt tot zodaanige zaaken, als in de voorschreeven Misive zyn aan den dag gelegd, kan blyven occupeeren een Ambt van de Generaliteit: dat aan het Collegie ter Admiraliteit op de Maaze, als mede aan den Advokaat-Fiskaal Mr. P. Paulus van deeze Hun Mog. Reso-

lutie

kelijke kennis zal worden gegeeven, met last aan gemelden Advokaat-Fiskaal, om zich van nu af aan en by proviſie te onthouden van de waarneeming van alle de deelen tot deszelfs Functie behoorende.

De Heeren Gedeputeerden van de Provincie van Holland en West-Friesland hebben zich in de voorſchreeven zaak niet ingelaaten, noch met betrekking van het gedrag van welgemelden Mr. P. PAULUS, noch tot dat van eenige andere Officianten en Bedienden van de Generaliteit.

Accordeert met voorſchreeven Register.

De Brief, welke tot bovengemelde Reſolutie gezegd wordt aanleiding gegeeven te hebben, is van den volgenden inhoud:

WEL EDELE GESTRENGE HEER!

„ Ik heb de eer gehad te ontfangen Uwe letteren. Ik ben het volkomen eens, dat de Reſolutien die U Ed. Geſtrenge voor de Generaliteit projecteerd, ten ſpoedigſten moeten genomen worden, zo dra de meerderheid der Generaliteit goed is. —— Dit zal echter nog zo ſpoedig niet wezen zo ik denk. Ik wenſchte ook wel, dat men daar mede en met anderen wat meer gereed maakte te zyn. —— Ondertuſſchen is niets zo dringende dan de omſtandigheden, waar in wy ons *vis à vis* van Pruiſſen ſtellen moeten en zonder welke alles verloren is. —— Had men myn raad eerder gevolgd, wy waren in andere omſtandigheden; en zouden de wet van anderen niet moeten afwagten, zo als nu waarſchynlyk gebeuren zal. —— GYZELAAR gaat morgen naar Woerden, om te helpen effectueeren, dat men den Rhyn-Graave het Commando geeve over de Troepes die tot daadelyke defenſie van de Provincie zouden geëmployeerd worden, zonder den Heere VAN RYSSEL te bleſſeeren. Wees zo goed daar toe ook het Uwe te doen, en onder-

„ tuſſchen verzekert te zyn van de waare achting,
„ waar mede ik de eer heb my te noemen".

's Hage, den 8 September 1787.

Wel Edele Geſtrenge Heer!

U Wel Ed. Geſtrenge gehoorzaamen
Dienaar,

(getekend) P. PAULUS.

Aan den voet van den Brief wordt gezegt, dat ſtond het volgende, doch met een andere hand geſchreeven.

„ Het is gevallig, dat ik daar over gisteren ook
„ gedagt heb en wel om deeze reden, dat de Swit-
„ ſers dan kunnen geëmployeerd worden in de
„ Steden, die nu weigeren in het Cordon te ko-
„ men; om niet te ſtaan onder 't Commando van
„ VAN RYSSEL, die door Hun Hoog Mogenden is
„ geſuſpendeert".

(Het Opſchrift was)

Wel Edele Geſtrenge Heer!

Den Heere Mr. D. COSTERUS, Regeerend Burgemeester enz. te

PP. Woerden.

De Heer Mr. PIETER PAULUS, volgens bovengemelde Reſolutie aangeſchreeven zynde, om zich by proviſie te onthouden van de waarneeming van alle de deelen tot deszelfs Functie ſpecteerende, begaf zich op Dingsdag den 12 February 1788, in de Vergadering van het Edele Mog Collegie ter Admiraliteit op de Maaze, en deed aldaar de volgende Aanſpraak.

EDELE MOGENDE HEEREN!

Toen ik op gepaſſeerden Dingsdag de eer had de laatſte

laatste Vergadering van U Ed. Mogenden by te wonen, had ik weinig gedagten van het gene ten mynen opzigte by Hun Hoog Mogenden eerstdaags, stond te geschieden.

Ik had ja te meermaalen by gerugten gehoord, dat ik van den Post dien ik de eer heb by dit Collegie te bekleeden, wel dra stond te worden gedimitteerd, en dat een ander zich reeds gereed maakte om eerlang in denzelven te treden; doch altyd gewoon zynde regt door zee te gaan, en myn gedrag alleen te regelen en te toetzen aan de voorschriften van eerlykheid, cordaatheid en oprechte Vaderlandsgezindheid, heb ik my hiermee by zulke gerugten opgehouden; maar ik ben in tegendeel voortgegaan met mynen arbeidzaamen Post met dubbelen yver ten besten van het lieve Vaderland waar te neemen. — Ik steunde daar en boven op de bekende deugd en grootmoedigheid van zyne Hoogheid, als onder anderen het Hoofd van deezen Raad, die nimmer dulden zou, dat ik van myn Post, my door de gezamendlyke Bondgenooten eenpaariglyk opgedragen, zonder dugtige redenen en grooden zoude worden beroofd; — te meer, daar ik dit altyd geholden hadde voor een der loflyke Staatsmaximes van dit Land, — waar op den ieder Ingezetenen zich met volkomen zekerheid kon verlaaten.

U Ed. Mog. zullen zich derhalven ligtelyk kunnen representeeren, hoe zeer het my heeft moeten verwonderen te ontfangen eene Resolutie van Hun Hoog Mog. in dato den 6 February deezes jaars, waar by het Hoogstdezelven heeft behaagd: „ Copy Authentiq van zekere Missive, welke ik op „ den 8 September 1787 zoude geschreeven hebben aan Heer Mr. D. Costerus, regeerend Burgemeester der Stad Woerden, waar uit het bleek „ denkelyk zoude zyn, of ik als een Minister, aan „ alle de Bondgenooten verbonden, eenige werkzaamheid buiten myn Functie, in de onlangs gesubsisteerd hebbende geschillen, zou gehad hebben,

„ ben,

„ ben, te ſtellen in handen van Mr. MATTHEUS VAN
„ DER POT, waarneemende de bediening van den
„ Advokaat-Fiskaal van de Generaliteit, om de
„ voorſchreeven Misſive te examineeren, en op
„ myn gedrag, zo wel daar in voorkomende, als
„ in andere gevallen, tot myne Functie ſpecteeren-
„ de, te inquireeren, en van deszelfs bevinding
„ aan Hun Hoog Mog. Rapport te doen; met ver-
„ deren last, om my van nu af aan en by proviſie
„ te onthouden van de waarneeming van alle de dee-
„ len tot myne Functie behoorende"; eene Reſo-
lutie welke ik wel niet anders dan met een eerbiedig ſtilzwygen mag beantwoorden; doch ik houde my ten vollen verzekerd, dat U Ed. Mog. met my zullen moeten toeſtaan, dat het voor een eerlyk Man, op wiens gedrag nimmer iets te zeggen is geweest, ten hoogſten hard moet vallen, zich van de waarneeming van deszelfs Post proviſioneel te moeten onthouden, zonder dat hy direct of indirect daaromtrent is gehoord, — en dat zelfs zo min met relatie tot het ſchrift als tot den inhoud van de zaak in quæstie; en derhalven, zonder dat hy daar tegen eenige defenſie heeft kunnen doen, of eenige elucidatie, welke zeer waarſchynlyk alle bedenklykheid, die, ingevolge van Hooggemelde Reſolutie zelve, in den inhoud van voornoemden Brief nog alleen ſchynt te reſideeren, op het oogenblik zoude hebben weggenomen.

Ja ik durve my vleijen, dat het gedrag, het welk ik in al den tyd van myn Ministerie, in de critique omſtandigheden, waar in de Republiek zich geduurende eenen geruimen tyd door binnenlandſche verdeeldheid heeft bevonden, heb gehouden, eene andere behandeling verdiend hadden; daar de perſoneele weetenſchap van alle de Leden en Ministers van U Ed. Mog. Vergaderinge, met welken ik de eer gehad heb in deezen Raad te verkeeren; de Regiſters van U Ed. Mog. — mitsgaders van de Haagſche Beſoignes, ja van Hun Hoog Mog. zelve, — de tegenwoordige Staat van dit Departement in alle

des-

deszelfs betrekkingen hier en te Helvoetsluis; — zo met relatie tot den Militairen staat der Schepen en Equipagien, Magazynen, Arzenaalen, Werven &c. waar door het zelve in dit moment in staat zou zyn alleen meer te presteeren, dan alle de overige Departementen van de Republiek te samen genomen; als met opzigt tot deszelfs Financieele omstandigheden, Credit en Comptoiren, — altyd getuigen zullen wat ik gedaan en wat ik dienvolgende van de gezamentlyke Bondgenooten verdiend heb. — Getuigenissen, die duurzaamer en beter dan dat van veele Menschen; my gelukkig door niemand kunnen worden ontnomen; waar door de Nakomelingschap in staat zal zyn een onpartydig oirdeel te vellen; en waar op, gelyk ook op den Rechter van Hemel en van Aarde, ik my met het volkomenste vertrouwen verlaate!

Ondertusschen, Ed. Mog. Heeren! brengt my deeze Resolutie thands in de treffende verpligting, om my voor een wyle tyds by provisie van de waarneeming van een Post te moeten onthouden, waar in ik niet anders dan het hoogste vergenoegen heb mogen ondervinden. —— Trouwens, Ed. Mog. Heeren, niet alleen, dat de volkomenste harmonie en het openhartigst vertrouwen in deezen Raad, tusschen de Leden en het Ministerie, onderling altyd onafgebroken hebben plaats gehad, en dat de partyschap der tyden en der omstandigheden zich nimmer in denzelven hebben kunnen indringen; maar het is daar en boven mogen gebeuren, dat de Raad zich nimmer in eenige zaaken, hoe ook genaamd, met zyne Hoogheid, als Admiraal-Generaal, gecompromitteerd heeft gevonden, of zelfs eenige schyn of schaduw van ongenoegen of verschil met Hoogstdenzelven heeft gehad; maar dat alle zaaken altyd zyn gegaan en getracteerd geworden, even en op dezelfde wyze, als in de vreedzaamste dagen van de Republiek; — zodaanig zelfs! dat in het geheele tydvak van myn Ministerie, misschien geen

drie

drie Reſolutien van eenig aanbelang genomen zyn met meerderheid van ſtemmen!

Het ſtrekt my ook tot een byzonder genoegen, dat, hoe onverwagt my deeze proviſioneele onthouding van de waarneeming van myne Bedieningmoge zyn overgekomen, weinige zaaken daar door zullen worden opgehouden. Van de meesten die in myne handen zyn geſtelt geweest en die nog overſchoten, heb ik gepaſſeerden Dingsdag aan U Ed. Mog. rapport gedaan, en die genen welke toen niet hebben kunnen worden afgedaan, en waar by ik oordeelde, dat eenige haast was, heb ik aan den eerſten Secretaris van U Edele Mog. ter hand geſteld, om aan U Ed. Mog. op heden voor te dragen.

Voor het overige moet ik de vryheid neemen op het eerbiedigſte en ernſtigſte aan U Ed. Mog. te verzoeken, dat het Hoogstdezelven mag behaagen, zorg te dragen, dat de pretenſe bedenklykheid, welke 'er in den voorſchreeven brief ten mynen laſten zouden mogen voorkomen; mitsgaders dien pretenſen brief zelve, ten ſpoedigſte en prompſte aan U Edele Mog. als myne eenige competente Rechters in zaaken myn Officie concerneerende, mogen worden voorgedragen; mitsgaders dat myn verder gehouden gedrag *in officio* worden geëxamineerd, en dat U Ed. Mog. niet zullen gelieven toe te laaten, dat dit werk op de lange baan gehouden, maar in tegendeel zullen gelieven te effectueeren, dat aan my prompte Justitie en Recht gedaan worden; — even en in dier voegen, als U Ed. Mog. dit tot hier toe aan elk en een iegelyk van deszelfs Ambtenaaren en Bediendens, volgens de bepaalde Orders, Inſtructien of Placaaten van den Lande, op myne repreſentatie *in officio*, altyd zonder eenige andere conſideratie hebben doen wedervaaren; en gelyk ik dus ook met allen grond eerbiediglyk meen te kunnen vorderen; op dat ik ſpoedig gelegenheid hebben moge om de waarneeming van mynen Post, zo als recht en behoorlyk is, wederom op te vatten, en alzo deeze myne Plaats by U Ed. Mog. wederom

als

Digitized by Google

als voorheen te bekleeden; daar ik, Edel Mogende Heeren! niet alleen niet voorneemens ben my aan dit onderzoek in alle zaaken, myn Officie concerneerende, by U Ed. Mog. te onttrekken; — want myne eer is my veel dierbaarder dan myn leeven; — maar daar ik dit zelfs met blydschap te gemoet zie, my verzekerd houdende, dat dit niet anders dan tot myn grootste satisfactie zal kunnen strekken, en niet anders verlang, dan dat met dezelfde maate, waar mede ik in deezen Ambtshalve anderen gemeeten hebbe, ook aan my toegemeeten worde.

Terwyl ik U Ed. Mog. en de Heeren Ministers provisioneel bedankende voor de menigvuldige blyken van vriendschap, toegenegenheid en vertrouwen, waar mede het Hoogstdezelven behaagd heeft my tot hier toe onafgebroken te vereeren, en waar aan ik nooit, dan met dankbaarheid, gedenken zal; inmiddels wensche, dat het God Almagtig behaagen moge zyne Hoogheid en de verdere Leden van deezen Raad, met deszelfs Ministers, te overstroomen met de beste van Zyne Hemelsche Zegeningen; — dat de eendragt en het vertrouwen zo wel als de regelen van regtvaardigheid en billykheid, waar door deeze Vergadering tot hier toe zo veer heeft uitgemunt, in dezelve haaren Zetel onafgebroken behouden mogen! — dat tweedragt en andere menschelyke zwakheden de plaatze van deezen nimmer in dezelve mogen vervangen, op dat zy de waarborg blyve voor de veiligheid en zekerheid haarer Ambtenaaren en Bedienden, die hunnen pligt wel hebben waargenomen, en op dat een iegelyk van haar, aan anderen steeds gedaan hebbende het geen hy wilde dat aan hem zelve zou geschieden, de belooning daar van in den Hemel van den Rechter der geheele Waereld eenmaal ontfangen moge!

Rotterdam den 19 February 1788.

N°. 420. *Nadere Aanſpraak van den Heer en Mr.* PIETER PAULUS *aan den Raad ter Admiraliteit op de Maaze, op den* 11 *Maart* 1788.

EDELE MOGENDE HEEREN!

't Is thands meer dan een maand geleeden, dat het Hun Hoog Mogenden heeft behaagt de thands alomme bekende Misſive, (ten minſten, indien die daar voor moet worden gehouden, die eerst met de Reſolutie van Hun Hoog Mogenden zelve afzonderlyk gedrukt en daar na in veele Couranten geplaatst geweest is; want anders is dezelve tot hier toe nog niet ter myner kennis gekomen) welke ik aan den Heer COSTERUS te Woerden zoude hebben geſchreeven, te ſtellen in handen van Mr. MATTHEUS VAN DER POT, waarneemende de Bediening van den Advokaat-Fiskaal van de Generaliteit, om dezelve Misſive te examineeren; en my op grond daar van, zo als aan U Ed. Mogenden bekend is, te gelasten, om my by proviſie te moeten onthouden van de waarneeming van alle de deelen tot myne Functie behoorende; en dat ik daaglyks heb moeten verwagten, dat dit examen, daar ik reeds tot hier toe onverhoord was veroirdeeld, en daar my by hooggemelde Reſolutie reeds een zeer notabel grief was toegebragt, onverwyld zou zyn geſchied, het zy door by U Ed. Mogenden, als myne competente Rechters in alle zaaken, waar in ik Ambtshalve zou mogen worden beſchuldigd, te hebben misdreeven, zodaanige proviſie van Juſtitie te vraagen, als men zou meenen te behooren; het zy, om wanneer men ter goeder trouwe oirdeelde, dat in den voorſchreeven Brief ſlegts eenige duisterheid of bedenklykheid was gelegen, my daar op door middel van U Ed. Mogenden die elucidatie te laaten geeven, welke zeer zeker in eens en oogenbliklyk alle onzekerheid zou hebben weggenoomen; en waar aan ik my in dat geval, ſchoon anderſints daar toe geheel ongehouden, waarſchy-

nen

nelyk niet zoude hebben ontrokken; ten einde Hun Hoog Mogenden alzo in de gelegenheid mogten worden geſteld, om Hoogstderzelver Reſolutie in te trekken, en my zo als recht en billyk is, wederom in de exercitie van myn Post te doen treeden.

Trouwens, Ed. Mogende Heeren! het ſtuk, waar op de voorſchreeven Reſolutie is in de werelt gekomen, ſchynt niet ver te zoeken — het ſchynt *in originali* voor handen te weezen — en 'er was dus niets anders nodig geweest, dan een der opgenoemde wegen in te ſlaan, om deeze zaak langs den Koninglyken weg te entameeren en ſpoedig af te doen. Op deeze toch rust alleen de Reſolutie van Hun Hoog Mogenden, zonder dat daar omtrent iets meer of iets anders kan of mag in conſideratie komen. —— In alle andere zaaken, myn Officie concerneerende, en waar op, even als op die van alle de Ambtenaaren van de Generaliteit, al mede onderzoek moet werden gedaan, ſta ik gelyk met alle overige Generaliteits Ambtenaaren — van den Griffier van Hun Hoog Mogenden af tot den geringſten toe — en ik behoor my, zo min als alle deezen, proviſioneel van de waarneeming van alle de deelen, tot myn functie ſpecteerende, te moeten onthouden, zonder dat 'er eenige verdere misdaad ten mynen laste, den Rechten genoegzaam bewezen is; daar eene uitzondering ten mynen opzichte in deezen niet alleen de grootſte onrechtvaardigheid zou zyn, maar ik zelfs niet ſupponeeren mag, dat dit de intentie van Hun Hoog Mog. zou hebben kunnen wezen.

Ondertuſſchen Edele Mogende Heeren! is al dien tyd verloopen, zonder dat ik van deeze zaak iets meer heb vernoomen — zonder dat 'er eenige proviſie van Juſtitie tegen my is gevraagd, of zonder zelfs dat men langs eenen anderen weg getragt heeft, my gelegenheid te geeven, om die duiſterheid of bedenklykheid, die men ter goeder trouwe oirdeelen mogt, dat in den voorſz. Brief zou wezen

opgesloten; op te helderen, en alzo den grief, die aan my is toegebragt te herstellen. — Ik heb al dien tyd met geduld afgewagt, doch met geen ander gevolg, dan dat ik alleen by gerugten heb gehoord, dat men bezig is, of geweest is, op andere zaaken, myn Officie concerneerende, by deezen en geenen extrajudicieel te informeeren. Maar, behalven dat ik het onpartydig onderzoek daar van op zich zelve altyd met zo veel meer verlaak te gemoet zie, als ik in myn gemoed verzeekerd ben, dat zodaanig onpartydig onderzoek myne complecte Justificatie in alles altyd zal moeten mede brengen; behoord dit alles niet tot den Brief in questie, waar op de Resolutie van Hun Hoog Mogenden alleenlyk berust; en in het verder onderzoek, en de bewys daar van, (want het is toch niet genoeg te beschuldigen.) Sta ik gelyk met alle de overige Ambtenaaren van den Staat in het algemeen.

Ik heb derhalven gemeend, hier omtrent niet langer te moeten stilzitten. — Ik ben eerlyk. — Ik heb Ouders, Familie, enz. — en ik wensche myne eer en goeden naam onbevlekt ten grave te draagen. — En, daar ik my aan den eenen kant verzekert houde, dat deeze tevens de gevoelens zyn van een ieder Lid van deezen aanzienlyken Raad; ben ik aan den anderen kant volkomen geperfuadeerd, dat niemant van denzelven het niet alleen niet vreemd zal vinden, maar zelfs van my moet verwagten, dat ik by U Ed. Mogenden, als myne eenige competente Rechters in zaaken myn Officie concerneerende, op het ernstigste aanhoude, dat deeze zaak op eene behoorlyke wyze ten spoedigsten mag worden onderzogt en afgedaan; dat my den weg van Rechten niet mag worden toegesloten; en dat die geen, die verpligt is, het recht van de Hooge Overheid omtrent Ambtenaaren van U Ed. Mog. waar te neemen, mag worden gelast, zyne Acte, indien hy meent 'er eenige ter zaake voorz. tegen my te hebben, ten spoedigsten voor U Ed. Mogenden te instrueeren, en zodaanig ver-

zoek

zoek deswegens aan U Ed. Mogenden te doen, als hy in goede Justitie zal meenen te behooren, ofte anderſints, zo als ik ook van de edelmoedigheid van een iederen *Accusator Publicus* verwachten moet, daar van volkomenlyk te renuncieeren. —— En in der daad, Edele Mogende Heeren! het recht, dat U Ed. Mogenden aan derzelver geringſten Ambtenaar of Bedienden altyd hebben doen wedervaren, zodaanig zelfs, dat U Ed. Mogenden immers geene zwaarigheid zouden hebben gemaakt, om my, wanneer ik Ambtshalve had nagelaaten, tegen iemand, die onder eenige bedenklykheid was gebragt, de nodige judicieele demarches te doen, daar toe te gelasten, of anderſints de gemaakte bedenklykheid of beſchuldiging zouden hebben gehouden voor vervallen, en denzelven in de poſſeſſie van deszelfs Ambt of Bediening zouden hebben gemaintineerd; dat recht, zeg ik, zal of kan door U Ed. Mogenden zeer zeker aan deszelfs eerſten Minister niet worden geweigert. —— Een Monarch zelf, hoe onbepaald zyn vermogen over deszelfs Onderdaanen ook zyn moge, kan dezelve hunne volkomene defenſie tegen ingebragte beſchuldigingen niet weigeren. —— Het zou zelfs eene laagheid zyn te willen fupponeeren, dat een Vorst zou willen, dat iemant onverſchillig ware omtrent zyne eer. —— En, daar dit derhalven alhands het fyſtheéma van Hun Hoog Mogenden, wier grootſte eernaam altyd geweest is, en nog ſteeds zyn moet, de Hooge Vertegenwoordigers te zyn van eene vrye en onafhanglyke Natie, nimmer zyn of worden kan; vleije ik my, dat U Edele Mogenden deeze zaak ten ſpoedigſten daar heenen zullen gelieven te dirigeeren, dat my prompt Recht en Juſtitie gedaan, en dat ik alzo in de gelegenheid geſteld worde, my-men Post by U Ed. Mog. wederom, als voorheen te kunnen waarneemen.

Rotterdam, den 11 Maart 1788.

No. 421. *Missive, door den Heer en Mr. P. Baelde geschreeven aan het Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit op de Maaze, op den 1 April 1788.*

EDELE MOGENDE HEEREN!

Daar het thands bykans twee maanden is geleeden, dat de bekende Resolutie van Hun Hoog Mogenden van den 6den February deezes jaars is in de werelt gekomen, waar by het Hoogstdezelven heeft behaagt, my ter zaake van eenen Brief, dien ik aan den Heer Costerus te Woerden zoude hebben geschreeven, te gelasten, om my te onthouden van de waarneeming van alle deelen, tot myn functie spectteerende, zonder dat deeze zaak, niet tegenstaande myne herhaalde instantien om Recht, tot hier toe eenig verder gevolg heeft gehad, meen ik, Edele Mogende Heeren! dat ik steeds alle reden heb, my deswegens op het sterkste te beklaagen, en teffens op het kragtdaadigste by U Edele Mogenden te insteeren, dat deeze zaak ten spoedigsten mag onderzogt, en aan my eens eindelyk Recht en *Justitie bezorgt* worde.

Ik behoef niet te repeteeren, hoe hard het voor een eerlyk Man moet vallen, op zulk eene wyze behandeld te worden: hoe bitter het is, om by herhaaling, *om Recht en Justitie te moeten verzoeken*, daar deeze aan geen Mensch hoe gering ook, kan geweigerd worden. Ik houde my verzekerd, dat U Ed. Mogenden die myne handelingen van zo na by kennen, zo wel als ik getroffen zyn over de vergeefsche aanspraak die ik daarom tot hier toe heb gedaan; en ik vleije my, dat het Hoogstdezelven eenmaal behaagen zal, daar aan een einde te maaken, door te exigeeren; dat men met zyne beschuldigingen voor den dag kome, indien men meent 'er eenigen tegen my te hebben. —

Maar het is niet alleen hier over, dat ik genoodzaakt ben, my by U Ed. Mog. te beklaagen. Ik ben thands in het zekere geinformeerd, dat de Heer

Van

van der Pot, belast met de Inquisitie Generaal naar het gedrag van alle de Generaliteits Ambtenaaren, en wel speciaal, Edele Mogende Heeren, *waar het myne;* van zich kan verkrygen, Bedienden en Officieren van deezen Raad op zyn kamer by zich te ontbieden, en aldaar ten byzyn van niemant anders ten mynen opzichte te ondervraagen — of 'er ook iets mogt te vinden zyn, waar uit men eene meer of mindere misdaad of beschuldiging zoude kunnen infereeren — daar het schynt, dat men den voorschreeven Brief, waar op de Resolutie van Hun Hoog Mogenden ondertusschen alleen berust, niet genoegzaam rekent (zo als men daar in ook inderdaad wel gelyk heeft) om daar uit eenigen grond tot een actie te kunnen haalen. — Ik meen Edele Mogende Heeren! dat deeze handelwyze ten eenemaal onbestaanbaar is. — Dat het ten hoogsten gevaarlyk is voor een ieder Mensch, verhooren op zulk eene wyze ten laste van iemant in te rigten, zo wel ten opzichte van den Verhoorden, als van den Beschuldigden, daar 'er niets in het algemeen genoomen gemaklyker is, dan dat Lieden, die niet daaglyks gewoon zyn met Rechtsgeleerden, min nog met Heeren, die den naam van Fiskaal draagen, te spreeken, zich tegen hunne eigene intentie uitdrukken — de vraagen zelf kwaalyk begrypen, of wederom kwaalyk begrepen worden, en zich zelven alzo en anderen in onaangenaame omstandigheden helpen: zaaken altemaal die des te gevaarlyker worden in tyden van partyschap en beroerten, wanneer het Officie van een Rechter dubbeld nodig is, om op het geeven van getuigenissen een waakend oog te houden.

Ik heb derhalven gemeend my deswegens aan U Ed. Mogenden te moeten adresseeren, en zo wel instantelyk als eerbiedig te moeten verzoeken, dat U Ed. Mog. gelieven zorg te draagen, dat geene Ambtenaaren, Bedienden of Suppoosten van deezen Raad op zulk eene wyze ten mynen opzichte verder gehoord worden; maar dat aan dezelven mag

worden geinterdiceerd, zich in voegen voorsz. voor den Hr. VAN DER POT niet te fisteeren, met vryhating daar en tegen, om die genen, welken hy zou mogen goedvinden te hooren, te dagvaarden voor U Ed. Mogenden, om ten overstaan van twee Heeren Commisfarisfen te worden gehoord op alzulke vraagpoincten, als hy zal meenen te behooren, ten einde voor te komen, dat geene kwaalyk verstaane of uitgedrukte informatien mogen worden in de werelt gebragt, en niemant ten onrechten bezwaard of zelfs in moeilyke omstandigheden gebragt werde.

Terwyl ik de vryheid moet neemen, om van nu af aan te protesteeren tegen alle illatien, consequentien of accusatien, welken *casu quo* uit de voorsz. informatien ten mynen laste zouden kunnen worden getrokken, dezelve considererende wederrechtelyk, nul en van onwaarde; — en ik integendeel niets meer verlang, dan dat alle moogdyke informatien door den Heer VAN DER POT, of wie het ook zou mogen wezen, ten mynen opzichte genoomen worden, mits zulks geschiede op eene behoorlyke en gerechtelyke wyze.

Ik zou niet hebben nagelaaten, deeze repraesentatien mondeling in den schoot van U Ed. Mog. te brengen, was het hier dat eene voor lang op heden morgen bepaalde reis naar Amsteldam my daar in belet had; en my alzo had verpligt voor het aangaan van U Edele Mog. Vergadering te vertrekken.

Dan, daar dit ook niets ter zaake doen kan, heb ik de eere de beste van 's Hemels zegeningen reeds over de Persoonen en Familien van U Edele Mog. van harten toe te wenschen, en my met den diepsten eerbied te onderschryven.

Edele Mogende Heeren!

den 1 April 1783.

U Ed. Mog. zeer gehoorzaamen Dienaar.

No.

No. 422. *Requeste door den Heer en Mr.* P. PAULUS, *gepresenteerd aan de Hoog Mogende Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, op den 22 April 1788, eerbeerende verzoek, dat het Rapport door Mr.* MATTHEUS VAN DER POT *tegens hem ingebragt, in zyne handen mag worden gestield, omme zyne belangen daar op aan Hunne Hoog Mogenden te kunnen voekoomen enz.*

Geeft met verschuldigden eerbied te kennen Mr. PIETER PAULUS, Raad en Advokaat-Fiskaal ter Admiraliteit op de Maaze.

Dat het U Hoog Mogenden behaagd hebbende by Hoogstderzelver Resolutie, in dato den 6den February laatstleeden, den Suppliant te gelasten, om, ter zaake van den inhoud van zekeren Brief, dien den Suppliant den 8 September 1787, aan Mr. D. COSTERUS Burgemeester te Woerden zoude hebben geschreeven, zich by provisie te moeten onthouden van de waarneeming van alle de deelen tot zyne Functie spectteerende, en zulks zonder den Suppliant deswegens alvoorens direct of indirect te hebben gehoord; de Suppliant zich gevleid hadde, dat Mr. MATTHEUS VAN DER POT, door Uw Hoog Mogenden onder anderen belast met de examinatie van den voornoemden Brief, en met de inquisitie naar des Suppliants verder gedrag *in officio*, wel dra zyne actie deswegens tegen den Suppliant voor zynen competenten Rechter zoude hebben geinstitueerd, byaldien hy gemeend had, 'er eenige tot zynen laste te hebben, ofte indien hy den voorsz. Brief, waar op de Resolutie van U Hoog Mogenden ondertusschen alleen beruste, niet genoegzaam rekende, (zo als men daar in ook inderdaad wel gelyk moest hebben) om daar uit eenigen grond tot eene actie te kunnen haalen: dat hy alsdan geene zwaarigheid zoude hebben gemaakt, zulks rondelyk te declareeren, en dat Uw Hoog Mogenden alsdan niets geëmpresseerder zouden hebben gehad, dan Hoogstderzelver voorsz. Resolutie in te trek-

trekken, en den Suppliant alzo in de exercitie van zyn Ambt wederom te herstellen.

Dat de Suppliant dienvolgende van zyne volkomene onschuld bewust, en integendeel by zich zelven op de leevendigste wyze gepenetreerd van de trouwe en iever, waar mede hy zyn Post steeds ten algemeenen beste van den Lande, of van de gezamentlyke Bondgenooten heeft waargenoomen, dan ook by herhaaling by den Raad ter Admiraliteit op de Maaze, als zyne competente Rechters in alle zaaken, zyn Officie concerneerende, en aan welken alle zyne handelingen van zo naby bekend zyn, by herhaaling heeft geinstreerd, dat hy in Justitie mogt worden gehoord, en dat aan hem in deezen prompt recht mogt worden gedaan, daar hy zich durft verzekert houden, dat dit niet anders dan tot zyne compleete Justificatie zoude kunnen strekken; en zulks te meer, daar de Suppliant in het zekere was onderrigt geworden, dat de voornoemde MATTHEUS VAN DER POT van zich kon verkrygen, Bedienden en Officieren van welgemelden Raad op zyn kamer by zich te ontbieden, en aldaar ten byzyn van niemant anders te ondervraagen, of er ook iets mogt te vinden zyn, waar uit eene meer of mindere misdaad of beschuldiging ten laste van den Suppliant zoude kunnen worden geinfereerd, terwyl de Suppliant met eerbiedige fiducie meende, dat deeze handelwyze ten eenemaal onbestaanbaar was: dat het ten hoogsten gevaarlyk was voor een jeder Mensch verhooren op zulk eene wyze ten laste van iemant in te rigten; zo wel ten opzichte van den Verhoorden als van den Beschuldigden, daar 'er niets, in het algemeen genoomen, gemakkelyker is, dan dat Lieden, die niet daaglyks gewoon zyn met Rechtsgeleerden, min nog met zulken, die den naam van Fiskaal draagen, te spreeken, zich tegen hunnen eigene intentie uitdrukken, de vraagen zelf kwaalyk begrypen, of kwaalyk begreepen worden, en zich zelven alzo en anderen in onaangenaame omstandigheden helpen;

zaaken

zaaken altemaal, die des te gevaarlyker worden in tyden van partyschap en beroerten, wanneer het Officie van een Rechter dubbeld nodig is, om op het geeven van getuigenisſen een waakend oog te houden: en dienvolgende, dat die genen, welke hy zou mogten goedvinden te hooren, mogten worden gedagvaard voor welgemelden Raad, om een overſtaan van twee Commisſarisſen te worden gehoord op alzulke vraagen, als hy aan dezelve zou meenen te moeten doen, ten einde voor te komen, dat geene kwaalyk verſtaane of uitgedrukte informatien mogten worden in de werelt gebragt, en niemant ten onrechten bezwaard of zelf in moeilyke omſtandigheden gebragt worde, met byvoeging, dat de Suppliant van nu af aan moest protesteeren tegen alle illatien, conſequentien, welken *caſu quo* uit de voorſchreeven informatien ten zynen laste zouden kunnen worden getrokken, dezelve conſidereerende wederrechtelyk, nul en van onwaarde; doch dat zelve integendeel niets meer verlangde, dan dat alle mooglyke informatien door den voornoemden VAN DER POT, of door wien het ook zou mogen wezen, ten zynen opzichte genoomen wierden, mids zulks geſchiedde op eene behoorlyke wyze.

Dat de Suppliant ondertusſchen, zonder dat door voornoemde M. VAN DER POT, den voorſz. weg is ingeſlaagen, en dus zonder dat aan hem Suppliant eenige gelegenheid gegeeven is, om zich op wat het ook zou mogen wezen te verantwoorden, ja zonder zelfs, dat hy tot hier toe weet, wat eigenlyk tegen hem is ingebragt, en waar in zelfs de misdaad beſtaat, waar op de Reſolutie van Uw Hoog Mogenden van den 6den February laatstleeden eigenlyk berust; nu onlangs by gerugten hebbende vernoomen, dat door denzelven Mr. VAN DER POT ten opzichte van den Suppliant een Rapport is in de werelt gebragt, en aan Uw Hoog Mogenden ingelevert geworden, daar uit wel niet anders heeft kunnen beſluiten, dan dat het zelve ten

zynen

zynen opzichten allessints moet wezen satisfactoir, daar de Suppliant zich meent te kunnen verzekerd houden, dat, ingevalle aan den voornoemden Mr. M. VAN DER POT eenige zaaken of omstandigheden waren voorgekomen, die onder het oog van Uw Hoog Mogenden verdienden te worden gebragt, hy den Suppliant buiten twyffel gelegenheid zoude hebben gegeeven, om, des goedvindende, hem daar op te elucideeren en de nodige informatie te bezorgen, ten einde ook vooral, om, zonder genoegzaam onderzoek *ab utraque parte*, niet in gevaar te worden gebragt, om Uw Hoog Mogenden een menigte abusive zaaken en omstandigheden onder het oog te brengen; daar het toch aan den eenen kant eene zekere waarheid is, dat Uw Hoog Mogenden by het neemen van Hooggemelde Resolutie van den 6den February laatstleeden, geene intentie kunnen hebben gehad, om den voorsz. VAN DER POT te authoriseeren tot het opzamelen en produceeren van allerleie zaaken en omstandigheden, zy mogten dan waar of valsch zyn, veel min nog om daar op *in judicando* eenig reguard, hoe ook genaamd te neemen; en den Suppliant aan den anderen kant by zich zelven volkomen gepersuadeerd is, dat de behandeling daar en boven, die den Suppliant ten opzichte van voornoemde Mr. M. VAN DER POT in voorige dagen heeft gehouden, toen hy, naamelyk, geadsisteerd met zyn Oom VAN DER POT in 's Hage, den Suppliant by herhaaling op de humbelste wyze kwam solliciteeren, om als Secretaris in de Commissie tot het justitieel onderzoek van de bekende zaak van Brest, te worden geëmplooijeerd, zulks niet zoude hebben gemeriteerd.

Dat de Suppliant zich hier van ook nog te meer overtuigt meent te kunnen houden, om dat hy voor zich zelven ten vollen bewust is, dat men naar waarheid te werk gaande niets zal kunnen allegeeren, waar uit eenige misdaad, hoe ook genaamd, tegen den Suppliant zal kunnen worden geëlicieerd, en het dus *a priori* onmooglyk is, dat

het

het voorsz. Rapport iets ten nadeele van den Suppliant zoude kunnen behelzen.

Dan, dat hoe zeer den Suppliant daar van alzo meent te hebben eene moreele persuasie, hy nogthands daar van niet kan hebben een *absoluute zekerheid*, en dat het derhalven altyd *mooglyk* blyft, dat het zelve Rapport iets ten laste van den Suppliant zoude kunnen involveeren; het welk, hoe abusivelyk het zelve ook zoude mogen wezen, nogthands aan Uw Hoog Mogenden zoude kunnen wezen gesuppediteerd.

Dat hoewel den Suppliant van de billykheid van Uw Hoog Mogenden genoegzaam verzekert is, om te moeten verwagten, dat Hoogstdezelven *in dien gevalle* den Suppliant niet onverhoord zouden veroordeelen, of zyne volkomene defensie doen erlangen, den Suppliant niet te min gemeend heeft zich aan Uw Hoog Mogenden te mogen adresseeren, en van Hoogstdezelven, zo wel instantig als eerbiedig te mogen verzoeken, dat het Hoogstdezelven behaagen mag het voorsz. Rapport *in dat geval* te stellen in handen van den Suppliant, omme zyn belang daar op ten spoedigsten aan Uw Hoog Mog. te laaten toekomen, indien namelyk, Uw Hoog Mog. vermeenen zouden, dat op het zelve Rapport eenig reguard zou kunnen worden genoomen, ofte dat Uw Hoog Mog. de voorsz. Resolutie van den 6den February, voor zo verre als daar by aan den Suppliant is geinterdiceerd de waarneeming van alle de deelen tot zyne Functie specteerende, gelieven in te trekken, en den Suppliant alzo niet langer van de exercitie van deszelfs Ambt en Bediening mag blyven gepriveerd.

't Welk doende &c.

Den 21 April 1788.

Digitized by Google

No. 423. *Extract uit het Regter der Resolutien vande Hoog Mogende Heeren Staaten Generaal der Verenigde Nederlanden; waar by Mr.* PIETER PAULUS *als Raad en Advokaat-Fiskaal van 't Collegie ter Admiraliteit op de Maaze word gedimitteerd, en van den eed aan den Lande in dezelve qualiteit gedaan voor ontslagen gehouden. In dato den 23 April* 1788.

Is gehoort het rapport van de Heeren TORCK VAN ROSENDAAL en andere Haar Hoog Mog. Gedeputeerden tot de zaaken van de Plakaaten en Reglementen, hebbende ingevolge en ter voldoeninge van Haar Hoog Mog. Resolutie Commissoriaal van den 17 deezer loopende maand, geëxamineert het ampel schriftelyk Rapport van M. VAN DER POT, waarneemende het Officie Fiskaal van de Generaliteit, aangaande het gedrag van Mr. PIETER PAULUS, gesuspendeerd Raad en Advokaat-Fiskaal van het Collegie ter Admiraliteit op de Maze, zo wel voorkomende in zekere Missive door denzelven geschreeven den 8 September 1787 aan den Heer Mr. D. COSTERUS, regeerend Burgemeester der Stad Woerden, als in andere gevallen tot zyne functie specteerende, alles breeder in de notulen van den 6, 19 en 21 February deezes jaars vermeld.

En daar nevens ingevolge en ter voldoening van Haar Hoog Mogenden Resolutie van gisteren, geëxamineert hebbende de Requeste van Mr. PIETER PAULUS, verzoekende, om redenen daar by gealligueerd, dat het Haar Hoog Mog. behaagen mogt, het voorsz. rapport ingeval het zelve iets ten laste van den Suppliant zoude kunnen involveeren te stellen in handen van den Suppliant, om zyn belang daar op ten spoedigsten aan Haar Mogenden te laaten toekomen, indien naamentlyk Haar Hoog Mog. vermeenen zouden, dat op het zelve Rapport eenig reguard zoude kunnen worden genomen, of dat Haar Hoog Mog. derzelver Resolutie van den 6 February voor zo verre, als daar by aan den Suppliant

is geinterdiceert de waarneeming van alle de deelen tot zyne functie spectteerende; gelieven in te trekken; en den Suppliant alzo niet langer van de exercitie van deszelfs Ambt en Bediening mogt blyven gepriveert.

Waar op gedelibereerd, en naar examinatie van het voorsz. Rapport en verscheide andere zaaken en omstandigheden in het besogne geallegeert, en ten klaarsten geprobeert bevonden zynde, dat de poincten ten lasten van gemelde P. Paulus, welke Haar Hoog Mogenden in deezen zouden kunnen movveeren, bestaan in klaare faiten, waar op het onnodig is nadere informatien van denzelven in te neemen, als het welk tot niet anders zoude kunnen dienen, dan om een zaak die op zich zelve van de grootste evidentie is, en die een spoedige voorzieninge vereiscbt te verwarren, en op de lange baan te schuiven; en in achtinge genbomen zynde, dat, na het gedaane onderzoek, aangaande de conduite van den gemelden P. Paulus, uit alle de daar by aangevoerde omstandigheden en gebeurtenissen, te samen genomen, overvloedig constteert, dat dezelve Mr. Pieter Paulus, zich voor het oog van de ganstche werelt zeer diep heeft gemengt, en een principaal bestier heeft gehad in de maatregelen, die door een verderffelyke Cabaal tot verandering van de waare Constitutie deezer Republiek, en speciaal tot vermindering van de wettige authoriteit van zyne Doorluchtigste Hoogheid, als Admiraal-Generaal zyn ondernoomen; dat zodanige conduite direct strydig zynde met de verpligtingen van den post dien hy bekleedde, en met zyne betrekkingen zo tot de Generaliteit als byzonder tot den Persoon van zyne Doorluchtigste Hoogheid, als Hoofd van het Zeewezen van den Staat, hem Mr. Pieter Paulus met het hoogste recht heeft doen verliezen alle aanspraak op het vertrouwen van Haar Hoog Mogenden en van Hoodgemelde zyne Doorluchtigste Hoogheid.

Is goedgevonden en verstaan, dat onverminderd

de actie, welke in Reghten tegen hem zal kunnen of mogen worden geſustineert, de Commissie van Raad en Advokaat-Fiskaal van 't Collegie ter Admiraliteit op de Maaze, door Haar Hoog Mogenden op den 7 April 1785, aan gemelde Mr. P. Paulus gegeeven, zal worden ingetrokken en buiten effect geſteld, zo als by deezen geſchied, worden de dienvolgende meergemelde Mr. P. Paulus, in die qualiteit gedimitteerd, en van den ééd aan den Lande in dezelve qualiteit gedaan, gehouden voor ontslagen. ——

En zal Extract van deeze Haar Hoog Mogenden Reſolutie gezonden worden aan 't Collegie ter Admiraliteit op de Maaze, tot derzelver informatie, midsgaders aan gemelde Mr. P. Paulus tot deszelfs narigt, zullende denzelven daar benevens worden aangeſchreeven en gelast, om alle de Chartres en Papieren tot het zelve Ambt, en de deliberatien van den Raad ter Admiraliteit ſpecteerende, voor zo verre die onder hem berusten, aan een der Secretarisſen van het zelve Collegie over te geeven, onder behoorlyke recepis.

(*was get.*) A. Twent, Vt.

Accordeert met voorſz. Register.

(*Geparaph.*) H. Fagel.

No. 424. *Miſsive van den Heer en Mr.* P. Paulus, *geſchreeven aan het Ed. Mogende Collegie ter Admiraliteit op de Maaze, te Rotterdam, den 28 April* 1788.

Edele Mogende Heeren!

Het is U Ed. Mogenden bekend, dat op den ontfang van Hun Hoog Mogenden Reſolutie van den 6den February laatstleeden, waar by het Hoogst-dezelven had behaagt, my te gelasten, om te zaa-

ke

ke van den inhoud van zekeren Brief, dien ik op den 8 September 1787 aan Mr. D. COSTERUS, Burgemeester te Woerden, zoude hebben geschreeven, my te moeten onthouden van de waarneeming van alle de deelen, tot myne functie specteerende, zonder my deswegens direct of indirect alvoorens te hebben gehoord, ik my terstond aan U Ed. Mogenden heb geadresseerd, met verzoek, dat U Ed. Mogenden niet zouden gelieven toe te laaten, dat het onderzoek en de afdoening deezer zaak op de lange baan geschoven, maar in tegendeel, dat aan my ten spoedigsten Recht en Justitie mogt worden gedaan, even en in diervoegen als ik dit te vooren aan Ambtenaaren en Bedienden van U Ed. Mogenden ambtshalve altyd had doen wedervaaren. —

Dat ik dit verzoek in substantie naderhand tot nog tweemaal toe heb gerepeteerd, en alzo met woorden en met daaden heb getoond, dat ik, op de zuiverheid van myn geweeten steunende, alle onderzoek, hoedaanig dit ook mogt wezen, gerust dorst afwagten, en met het volkomenste vertrouwen dorst onder de oogen te zien den Man, die met de examinatie van den voorschreeven Brief en met de inquisitie naar myn verder gedrag *in officio*, door Hun Hoog Mogenden in voegen voorschreeven was belast geworden. — Zodaanig zelfs, dat ik U Ed. Mogenden by herhaaling heb verzogt, dat aan den voornoemden VAN DER POT mogt worden gelas, om zyne actie, zo hy 'er eenige tegen my ter zaake van den voorschreeven Brief meende te hebben, voor U Ed. Mogenden als myne competente Rechters in deezen, te institueeren, en deeze zaak alzo langs den behoorlyken weg van Rechten mogte worden afgedaan.

Dan het is U. Ed. Mogenden bekend, dat alle deeze instantien geen ander gevolg hebben gehad, dan dat de voornoemde VAN DER POT is achterwege gebleeven — niets tegen my heeft geëntameerd. — Ja my zelfs geene gelegenheid, direct of indirect

 heeft

heeft gegeeven, om myn belang op den voorſz. Brief te zeggen of in te brengen — dat hy integendeel zyn best heeft gedaan, om verklaaringen en beſchuldigingen tegen my magtig te worden, die noch voor Heeren Commisſarisſen gepasſeerd, noch *in forma probanti* belegt wierden, veel min, dat my de Juſtitie zoude zyn gedaan, om daar op te worden gehoord, en alzo de nodige elucidatie of informatie te hebben kunnen geeven — tot dat eindelyk dezelve VAN DER POT heeft kunnen goedvinden een Rapport op myn ſujet in de werelt te brengen, gelyk ik daar van by gerugte ben geinformeerd geworden. —

Zo dra ik daar van onderrigt wierd, heb ik gemeend my te moeten adresſeeren aan Hun Hoog Mogenden zelve, met ootmoedig verzoek, dat het zelve Rapport in myne handen mogt worden geſteld, indien daar in (tegen alle verwagting) iets ten mynen laste gevonden wierd, waar op Hun Hoog Mogenden vermeenden eenig reguard te kunnen neemen. — Ik meende naamelyk ter goeder trouwe, aan de eene zyde, dat, ingevalle aan voornoemde Mr. VAN DER POT eenige zaaken of omſtandigheden waren voorgekomen, die onder het oog van Hun Hoog Mogenden verdienden te worden gebragt, hy my buiten allen twyffel gelegenheid zou hebben gegeeven, om hem daar op te elucideeren, ten einde voor te komen, dat hy, zonder behoorlyk onderzoek van *beide kanten*, niet in gevaar wierd gebragt, om Hun Hoog Mogenden een menigte abuſive zaaken en omſtandigheden onder het oog te brengen, en, aan den anderen kant, dat 'er niets billyker zynde, dan de bekende regel, *audi et alteram partem*, Hun Hoog Mogenden nimmer zouden hebben nagelaaten aan myn verzoek te voldoen, indien Hoogstdezelven meenden, dat in het zelve Rapport iets gevonden wierd, het welk ten mynen laste in eenige conſideratie konde komen. Ik meende, dat dit laatſte althands een der inebranlable gronden was, waar op het glorieus gebouw van dee-

ze

ze Republiek in voorige dagen door de Vooroude-ren was gevestigd, en dienvolgende, dat 'er geen quæstie zyn kon, of dit verzoek zoude my door Hoogstdezelven gereedlyk zyn toegeſtaan! ——

U Ed. Mogenden zullen zich derhalven ook in deezen ligtlyk kunnen repræſenteeren myne hoogſte verwondering en bevreemding op het ontfangen der Reſolutie van Hun Hoog Mogenden van den 23ſten deezer, waar by het Hoogstdezelvén heeft behaagt myne Commisſie van Raad en Advokaat-Fiskaal ter Admiraliteit op de Maaze, door de gezamentlyke Bondgenooten op den 7den April 1785. eenpaariglyk op my geconfereerd, in te trekken en buiten effect te ſtellen, en my dienvolgende in dezelve qualiteit te dimitteeren, en van den eed aan den Lande daar in gedaan, te houden voor ontſlagen, met verderen last, om alle de Charters en Papieren, tot het zelve Ambt en de deliberatien van het Collegie ſpecteerende, voor zo verre die onder my mogten berusten, aan een der Secretarisſen van U Ed. Mogenden, onder behoorlyk recepis over te geeven.

Ik meende, dat het volſtrekt onmooglyk was, iemant onverhoord te veroirdeelen, vooral, wanneer deeze zich aan dit onderzoek niet onttrok, maar zich daar toe by herhaaling op de dringendſte wyze aanbood, en dat het geen aan elk, wie hy ook zy, altyd zonder uitzondering wordt toegeſtaan, aan een Ambtenaar van een der aanzienlykſte Posten in ons Land, althands niet geweigerd konde worden. ——

Ik meende deeze denkbeelden zelf gevonden te hebben in het gedrag van Hun Hoog Mogenden zelve, die eerst by Hoogstderzelver Reſolutie van den 6den February laatstleeden ſlegts goedgevonden hebbende my by proviſie te interdiceeren de waarneeming van alle de deelen, tot myne functie ſpecteerende, en den voornoemden Mr. VAN DER POT te belasten met de examinatie van den voorſz. Brief en met de inquiſitie naar myn verder gedrag,

Digitized by Google

in officio, daar door zelfs toonden te begrypen, dat alle deeze zaaken behoorlyk moesten worden onderzogt; dat ik deswegens myne defenſie moest hebben, en dat vervolgens deeze zaak naar bevind daar van, moest worden getermineerd. —— Hun Hoog Mogenden zelve ſcheenen derhalve deeze zaak op eene juſtitieele wyze te beginnen, en ik kon my dienvolgende niet wel voorſtellen, dat iets, dat *met een juridicq onderzoek* was begonnen, *op eene politicque wyze* zoude zyn geëindigd: want ik verbeeldde my, dat Hun Hoog Mogenden dan zouden zyn begonnen, daar het Hoogstdezelve nu heeft goedgedagt deeze zaak te eindigen. —

Dan het heeft Hun Hoog Mogenden behaagt, my myne dimisſie te geeven, zonder dat ik tot nog toe iets weet van de præcieſe gronden en motiven waar op ik zulks konde hebben gemeriteerd, — en zonder dat ik deswegens direct of indirect ben gehoord geworden! —

Ik lees wel in Hooggemelde Reſolutie, dat ik my voor het oog van de ganſche werelt zeer diep zoude hebben gemengt, en een principaal beſtier zoude hebben gehad in de maatregelen, die door een verderflyke Cabaal tot verandering van de waare Conſtitutie deezer Republiek, en ſpeciaal tot vermindering van de wettige authoriteit van zyne Doorluchtige Hoogheid, als Admiraal-Generaal zouden zyn ondernoomen. Maar ik vind in Hooggemelde Reſolutie geen één fait of omſtandigheid uitgedrukt, waar uit dit zoude conſteeren. — Ik durf my desaangaande ook met volkomen fiducie beroepen op de Registers van U Ed. Mogenden en op de kennis, die U Ed. Mogenden van alle myne handelingen en advyzen *in officio* draagen, zo wel als op allen, die my immer in eenige beſoignes hebben bygewoond, en ik ben verzekerd, dat daar uit door niemant niet alleen niets, hoe ook genaamd, zal kunnen worden gehaald, waar uit zodaanig oogmerk zoude conſteeren; maar integendeel, dat ik de rechten van den Heer Admiraal-Generaal,

neraal, daar het te pas kwam, zeer wel heb durven voorſtaan en bevorderen. Ja ik durf my in deezen beroepen op het onfeilbaar getuigenis van den alweetenden God, dat myne daaden en voorneemens nimmer ergens anders toe hebben geſtrekt, dan tot eene onwrikbaare bevestiging van de waare Conſtitutie van dit Gemeenebest, en van de waarachtige Rechten van zyne Hoogheid, onder anderen als Admiraal-Generaal; — gelyk ik myn rechtveerdig Vonnis deswegens met een blymoedig uitzicht afwagte in den jongſten dag! —

Ondertuſſchen kan ik thands, Edele Mogende Heeren! niet anders doen, dan my ook aan deeze Reſolutie met ſtilzwygen te onderwerpen — en de beoirdeeling deezer geheele zaak aan de onpartydige Natie — aan geheel Europa — ja aan den opperſten Rechter van alle Rechteren, (zy mogen zyn wie zy zyn) den onwankelbaaren rotſteen van myn volkomenst vertrouwen, — met eerbiedige onderwerping over te laaten: — ik doe dit ook met des te meer blymoedigheid, daar Hy, de harten en nieren van alle Menſchen beproevende, en alle de dryfveeren van hunne handelingen grondig kennende, ook bewust is van de zuiverheid myner bedoelingen en handelingen in alle deelen van myn Post, en van de hartlyke liefde en yver, waar mede ik naar myne zwakke vermogens myn Vaderland heb getragt te dienen. — Ja, ik doe dit met des te meer blymoedigheid, daar myne eer is bewaard gebleeven — daar men niets tegen my heeft kunnen voor den dag brengen, dat in Rechten eenigſints beſtaanbaar was: — waar van Hooggemelde Reſolutie van Hun Hoog Mogenden zelve, zo wel als de bewustheid van U Ed. Mogenden, my altyd de zekerſte waarborg zal wezen. —

Ondertuſſchen worde ik dus genoodzaakt een Post te verlaaten, die tot hier toe het grootst genoegen van myn leeven uitmaakte, en die, hoe omſlagtig en arbeidzaam op zich zelve, ik nogthands ter liefde van 's Lands algemeene zaak met

vermaak nog eenige jaaren zoude hebben blyven waarneemen. — Daar ik my, Edele Mogende Heeren! van het begin van myne komst tot dit Ministerie, in den jaare 1785 een Plan had voorgesteld, waar naar ik meende, dat dit Departement, om te wezen een bekwaam Militair Departement ter Zee, behoorde te worden ingerigt, heb ik in der tyd getragt, alle zaaken tot het zelve betreklyk, steeds daar heenen te dirigeeren, en de medewerking van U Ed. Mogenden en derzelver Ministers heeft gemaakt, dat daar van reeds een considerabel gedeelte is uitgevoert, en dat nog slegts de geringe tyd van andere drie jaaren nodig zoude zyn geweest om het zelve geheel te voltooijen, ten dien effecte, dat dit Departement na de volvoering daar van, buiten twyffel in de meeste opzichten zich zoude hebben kunnen mesureeren met het fraaist Departement ter Zee van geheel Europa. — Ik vleide my, dat het zelve alzo een bewys zoude hebben kunnen opleveren, hoe gemaklyk het zyn zoude 's Lands Zeewezen wederom tot deszelfs voorigen luister te brengen — de Vlag van den Staat haar voorig aanzien op alle de Zeeën van de werelt te doen herneemen — de tyden van Tromp en de Ruiter te doen wederkeeren, en met dezelven de glorierykste dagen van de Republiek — en alzo aan de Commercie en Navigatie van de Ingezetenen deezer Landen, de eenige zuilen waar op de welvaart der Republiek nog berust, die kragtdaadige protectie te bezorgen, welker tegenwoordigheid den Koopman alleen gerustheid geeven kan voor zyne onderneemingen, en hem onbekommerd kan doen voortgaan in zyne uitzichten aan alle kanten uit te strekken, en by gebrek van welke de ondervinding van alle tyden heeft doen zien, dat de Koophandel niet dan met angst en vreeze word gedreeven, en eindelyk verlooren gaat, — vooral dan, wanneer het Hun Hoog Mogenden eenmaal behaagde, gebruik te maaken en te doen maaken van het Plan van redres en verbetering van 's Lands

Zee-

Zeewezen, het welk in den jaare 1786 van wegen de Haagsche Admiraliteits Besoignes aan de tweede Personeele Commissie van Hun Hoog Mogenden tot de zaaken van het Defensie-wezen, zo te water als te land, is gesuppediteerd geworden; — en het welk ik my daarom altyd tot eene eere rekenen zal, te hebben helpen in de werelt brengen. —

Het strekt my ook tot een byzonder genoegen, dat de Financien van dit Departement zich op den voorsz. 6den February, in geen minderen staat bevonden, dan ik dezelve by myne komst tot dit Ministerie gevonden had: — dat het credit van het zelve zich onafgebroken had staande gehouden — zo als men daar van in den aankoop van goederen, zelfs *vis à vis* van het Collegie te Amsteldam, de blykbaarste ondervinding heeft gehad, dat alle betaalingen, zelfs tot op den voorigen dag, regelmaatig waren geschied, en zulks, niettegenstaande de gebrekkige betaalingen van veele Provincien en de langzaame zelfs van de Provincie van Holland, ja niettegenstaande de enorme kosten, die door U Ed. Mogenden zo te Rotterdam als te Hellevoetsluis tot verbeetering van den Staat van het Departement, zo in Schepen als Gebouwen, in de drie verloopen jaaren, zyn gedaan, en den aanbouw van *drie* geheel nieuwe Schepen en *een* Brik zyn besteed; — zodaanig zelfs, dat de Commies VAN VIANEN kan getuigen, dat, indien door de respective Provincien op de gedaane petitien over verscheiden jaaren slegts eenige betaalingen waren gedaan, en die van de Provincie van Holland maar wat beter waren ingekomen, men in den jaare 1786 zich in staat zou hebben gevonden, om aan U Ed. Mogenden voor te stellen, om *f* 100000 af te losen op de 18 tonnen gouds, die in den laatsten Oorlog met Engeland zyn genegotieerd — ja dat, indien Holland alles betaalde het geene die Provincie schuldig is, *voor gedaane diensten*, de *helft* van het zelve capitaal, en indien de verdere Provincien voldeeden het geen zy sedert den jaare 1785 aan dit Collegie schuldig zyn,

het *geheel* capitaal niet alleen zou kunnen worden afgelost, maar zelfs nog een vry considerabele somme tot goed slot worden overgehouden; ——— en dat, indien dan verder werd gecontinueerd met de poincten van menage; die door U Ed. Mogenden in den voorsz. jaare 1786 zyn opgegeeven en vastgesteld, het eene incontestabele waarheid is, dat de Staat van Financien van dit Collegie zich dermaate zoude kunnen verbeteren, dat het ordinaris inkomen de ordinaris uitgaven —— zelfs het onderhoud van Schepen en Gebouwen daar onder gereekend, verre zoude overtreffen. ———

De plaatselyke situatie der Comptoiren, voor al in de Meijerije van 's Boch, bevindt zich thands, meen ik, in geene mindere order ten dienste van den Lande, als wel te vooren; doch hoe veele verplaatsingen ook daar in reeds hebben plaats gehad, is het zeker, dat daar aan nog veel ontbreekt, eer deeze schikkingen tot die volkomenheid zullen wezen gebragt, waar voor dezelven in de daad vatbaar zyn. —— Terwyl het te wenschen was, dat het geheel werk der Convooijen en Licenten, tot een bykans oneindig voordeel zo wel voor den Lande, als voor de Commercie, eens op dien eenvoudigen voet konde worden gebragt, waar toe in den jaare 1786 aan welgemelde Commissie tot het Defensie-wezen door de Haagsche Admiraliteits Besoignes al mede is geadviseerd, en waar van eene præcieuse en geregelde plaatsing der Comptoiren langs de grenzen een onvermydlyk gevolg zoude moeten wezen. ——

En wat de Ambtenaaren en Bedienden van U Ed. Mogenden aangaat, —— deezen zyn zeeker door de aangestelden ook in myn tyd niet verergerd. ——— Ik durf dit met vrymoedigheid zeggen, zo om dat ik dezelven allen van naby kenne, als om dat 'er niemant onder is van myne Familie of nabestaanden, daar ik nimmer iemand van de mynen tot iets, hoe gering ook, by U Ed. Mogenden geporteerd hebbe. —— Ik erken ook rondlyk, dat het my onmooglyk zoude zyn geweest, om zonder de ieverige mo-

de

dewerking van den Equipagiemeester VAN BERCHUIS, de Onderequipagiemeesters CORBEAU en HOEK, en de 's Lands Baasen GLAVIMANS en DORSMAN, in het geen *de marine* aangaat; van den Contrarolleur RÓMÉ in het geen het werk der Convooijen en Licenten vooral in de Generaliteit betreft; den Commies der comptable Rekeningen DE SEL; en den Commies VAN VIANEN, voor zo veel de Financien van dit Collegie aangaat; dat, zeg ik, zonder de medewerking van alle deezen, in hunne respective posten en relatien, ik nimmer zoude hebben kunnen doen, het geen ik nu nog mag gedaan hebben, en dat ik dit daar aan voornaamelyk verschuldigd ben. — Ik meen derhalven verpligt te zyn, dezelven als zodaanigen, en als lieden, van wier eerlykheid, naarstigheid en yver tot 's Lands dienst ik zo veele ondervinding heb, en dienvolgende als waardig der gunste en het vertrouwen van U Ed. Mogenden, by deeze gelegenheid byzonderlyk te moeten voordraagen.

Voor het overige moet ik hier nog byvoegen, dat ik alle papieren, die, de deliberatien van U Ed. Mogenden betreffende, nog onder my berustten, ingevolge de voorsz. Resolutie van Hun Hoog Mogenden, zo als dit ook in der daad wel van zelfsprak, aan den tweeden Secretaris van U Ed. Mogenden, onder behoorlyk recepis, heb ter hand gesteld.

Er schiet my derhalven, Edele Mogende Heeren, niets meer over, dan U Ed. Mogenden en derzelver Ministers nogmaals op de hartlykste wyze te bedanken voor de veelvuldige blyken van vriendschap en vertrouwen, waar mede U Ed. Mogenden my, geduurende al den tyd van myn Ministerie, wel hebben gelieven te vereëren, en voor de onderlinge harmonie, die geduurende al dien tyd onafgebroken heeft plaats gehad; — voor het opregt deel, dat U Ed. Mogenden in dit geval zelve, na de Resolutie van Hun Hoog Mogenden van den 6den February laatstleden, door woorden en daaden hebben getoond,

toond, te neemen, ja dat het U Ed. Mogenden zelfs behaagd heeft, myn byzonderen Klerk TRIER aan Hun Hoog Mog. voor te draagen tot Ontfanger van de Convooljen en Licenten te Delfshaven, even als of ik zelf in den Raad presént geweest ware; al het welk my in alle deeze omstandigheden tot geene geringe opbeuring heeft gestrekt, en waar aan ik nooit dan met de oprechtste dankbaarheid gedenken zal. — Ik wensch van geheeler harte, dat het GOD Almagtig behaagen moge, 's Lands Zeewezen door den invloed en de directie van eene welgevestigde en met 's Volks waare belangens overeenkomende Constitutie, tot den hoogstmooglyken trap van perfectie te brengen; dat de eer van 's Lands Vlag buiten 's Lands alomme moge worden gehandhaafd: — dat de Commercie en Navigatie van de Ingezetenen deezer Landen daar in steeds haar sterke steun en toeverlaat, en derhalven haar groei en bloei mogen vinden: — dat het zyne Hoogheid en alle de verdere Leden en Ministers van deezen Raad moge wel gaan tot in lengte van dagen: — dat, zo wel de Admiraal-Generaal als dit Collegie zelve, by zyn wettige Rechten ten allen tyde möge blyven bewaard; dat de Koophandel en 's Lands Zeewezen in deezen Raad steeds haare Beschermers en onvermoeide Bevorderaars vinden mogen, en dat het U Ed. Mogenden moge gegund wezen, om voor derzelver moeite en zorg in het wel waarneemen van hunnen Post, en voor de opofferingen van hunnen geheelen tyd, genoegens en gezondheid, welken zy daar aan zouden hebben mogen besteed, nimmer ondankbaar te worden behandeld — althands nimmer onverhoord van derzelver Posten te worden verlaaten, maar integendeel, dat Hoogstdezelven daar voor altyd met de aanmoedigende goedkeuring van den Souverein en de dankbaarheid eener braave Natie mogen worden beloond! ——

Terwyl ik, zyne Hoogheid, U Edel Mogenden met derzelver Ministers, midsgaders alle de Amb-

te-

tenaaren en Bedienden, als mede alle de belangens van deezen Raad, van gantscher harte beveelende in de bescherming van God Almagtig, my steeds met de oprechtste en leevendigste gevoelens van hoogachting noeme.

Rotterdam, den &c.

Edele Mogende Heeren!

U Ed. Mogendens zeer gehoorzaamen en altyd dienstbereiden Dienaar.

(*was get.*) P. Paulus.

N°. 425. *Request van Mr.* Bernardus Blok, *aan de Edele Mogende Heeren Magistraaten en Gedeputeerdens van de Steden van West-Friesland en het Noorder-Quartier.*

Geeft met verschuldigde eerbied te kennen Mr. Bernardus Blok.

Dat hy Suppliant, in den jaare 1785, door U Ed. Mog. aangesteld zynde tot derzelver Secretaris, mitsgaders tot Secretaris der Heeren Gecommitteerde Raaden van de Staaten van Holland en West-Friesland in West-Friesland en het Noorderquartier, als mede, door de laatstgenoemde Heeren, tot Commis der Financie, deeze bedieningen met alle bereidwilligheid heeft aanvaard; en zich, vervolgens, op eene getrouwe waarneeming en vervulling derzelve, met dien yver en naarstigheid tragten toe te leggen, die niet alleen de keuze van U Ed. Mog., op zynen persoon gevallen, zo veel mooglyk, konden rechtvaardigen; maar die hem tevens, geduurende den loop zyner Ministerieele Functien, het volkomen vertrouwen van het Collegie, het welke hy de eere had te dienen, op de billykste wyze, konden doen meriteeren; gelyk hy dan ook het geluk gehad heeft, om uit het meermaalen gemanifesteerde genoegen van het gemelde Col-

Collegie, aangaande zyn gedrag en verrigtingen; te mogen besluiten, het voorschreeven oogmerk volkomenlyk bereikt te hebben, zonder dat hem, dunkt, uit de geringste omstandigheden gebleeken is, hier aan met eenige reden te moeten twyffelen of wantrouwen.

Dan, dat de aanmerkelyke omwenteling van zaaken, welke in het Gemeenebest der Vereenigde Nederlanden, in den afloop des voorledenen jaars, is voorgevallen, eene zodaanige verandering in de denk- en handelwyze van alle de Collegien, welke eenig deel aan het openlyk bestier van 's Lands gemeene zaaken hadden, te wege heeft gebragt, dat hy Suppliant, om redenen welke aan niemant onbekend kunnen zyn, raadzaam geoordeeld heeft, van Heeren Gecommitteerde Raaden verlof te verzoeken, om, voor eenigen tyd, van de waarneemingen zyner bediening verschoond te zyn, en zich naar elders heen te mogen begeeven; welk verzoek door welgemelde Heeren, gunstiglyk, aan hem is toegestaan, en van welk verlof hy dan ook daadlyk gebruik heeft trageen te maaken.

Dat hy Suppliant niet nagelaaten zoude hebben, na de expiratie van het gemelde verlof, het welk strekte tot den 15den November des afgeloopenen jaars, zich wederom in de Residentie van het Edel Mogende Collegie te begeeven, en zich in deszelfs Vergadering te sisteeren, indien hy hier in niet verhinderd was geworden, door eene tusschenkomende Resolutie van Hun Ed. Gr. Mog., de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, in dato den 8 October, waar by van hem, generaal scheen gerequireerd te worden de verantwoording van daaden, welke door de meerderheid van een Collegie, het welk hy slegts als Minister had geassisteerd, verrigt geworden waren; met expresse last, om zich, benevens de gemelde meerderheid, wegens derzelver gehouden gedrag en directie, behoorlyk te verantwoorden; aan den eisch van welke Resolutie de Suppliant wel, by een breedvoerig Rapport,

Digitized by Google

port; waar van hy de eer heeft gehad aan Heeren Gecommitteerde Raaden Copie te doen toekomen, voldaan meent te hebben, doch welke Resolutie hem tevens toescheen, in zodaanige termen vervat te zyn, dat hy vooral in aanmerking neemende, de toeneemende beroerten, en wisselvallige omstandigheden aan welke het Gemeenebest nog steeds bleef blootgesteld, raadzaamst oirdeelde, aan Heeren Gecommitteerde Raaden zo lange prolongatie van het gegeeven verlof aan hem te willen vergunnen, tot dat hy de dispositie van Hun Ed. Groot Mogenden op zyn Rapport vernomen zoude hebben, en hier door die satisfactie geobtineerd, dat alle zyne Ministerieele verrigtingen, door Hoogstdezelven, goedgekeurd zouden zyn geworden, en hy zich dus, onder hunne hooge bescherming, veilig en buiten gevaar voor zynen persoon en verdere diensten zoude kunnen beschouwen.

Dat hy Suppliant hier op vernoomen heeft, dat Heeren Gecommitteerde Raaden goedgevonden hebben, om, wegens deezen zynen brief, eene Vergadering van U. Ed. Mogenden te beleggen, en dat het U Ed. Mogenden in dezelve behaagt heeft, om, alvoorens op zyn verzoek finaal te resolveeren, over deeze zaak, en andere poincten, zynen post concerneerende, te verzoeken de Consideratien van zyne Hoogheid den Heer Erfstadhouder; waar op de Suppliant de vryheid heeft genoomen, by eene Missive, geschreeven uit Brussel den 6den December, aan U Edele Mogenden te kennen te geeven, „ dat hy, alhoewel zich gepersuadeerd houdende, dat noch zyne Hoogheid, noch U Edele „ Mogenden, hem dat grief of die injustitie zouden aandoen, om hem, onverhoord, van zynen „ post te ontzetten, alzo hy, in het waarneemen „ van denzelven, allezins getragt had, het gedeclareerde Systema van den Souverein der Provincie, het welk volkoomen instemde met dat der „ meerderheid van Hoogstdeszelfs Gecommitteerde Raaden in het Noorderquartier, te volgen,

„ en

„ en hy geen ander doel gehad had, dan het heil
„ van het Vaderland in het gemeen, en van het
„ Noorderquartier in het byzonder, zo veel van
„ hem dependeerde, op alle mooglyke wyze te be-
„ vorderen, nogthans in aanmerking neemende, de
„ notable verandering, in het Politicq Systema der
„ Provincie voorgevallen, zich niet langer konde
„ vleijen te zullen genieten dat vertrouwen, het
„ welk de aangenaamheid, en het voornaamst ver-
„ eischte van zodaanig een post moet uitmaaken,
„ en waar mede hy steeds door den Souverein, zo
„ wel als door Heeren Hoogstdeszelfs Gecommit-
„ teerde Raaden, gehonoreerd was geworden; dat
„ hy, uit dien hoofde, wel zoude inclineeren, on-
„ der reserve egter van zodaanige schikkingen, als
„ in billykheid, zo met betrekking tot het over-
„ neemen van het huis, enkel en alleen om zynen
„ post welvoeglyk te konnen waarneemen, te Hoorn
„ gebouwd, als ten aanzien van een modicq jaar-
„ geld, konden worden gevorderd, zynen post in
„ handen van U Edel Mogenden te resigneeren, of
„ te doen resigneeren; en zo U Ed. Mog. (gelyk
„ hy van derselver billykheid gerustlyk durfde ver-
„ trouwen,) hem hier in, op eene honorable en
„ redelyke wyze, geliefden te gemoet te koomen,
„ hy tevens volkoomen gereed was, den post van
„ Commis der Financie, die in allen gevalle niets
„ gemeens had met het Secretariaat, en door Hee-
„ ren Gecommitteerde Raaden afzonderlyk in hem
„ geconfereerd was, mede in handen der laatst-
„ genoemde Heeren te resigneeren".

Dat by Suppliant, hoe verwonderd ook, dat men de Consideratien en het Advies van zyne Hoogheid vorderde (*), omtrent het verzoek van eenen Minister, die een Collegie bediend had, welks huishoudelyk bestier ten eenemaale aan den Persoon van gemelde zyne Hoogheid onbekend was, en hoe zeer het hem toescheen, dat deeze demarche alleen was ingerigt, om hem onder den schyn van het recht te

wil-

(*) Zie dit Stuk in de volgende N°.

willen handhaavenen; mede de sacrifice te maaken van het persoonlyk resentiment van het Huis van Orange, tegen die genen, welk in denk- en handelwyze van het zelve hebben durven verschillen, echter uit het Resultat der Besoignes, wegens zyne zaak met gemelde zyne Hoogheid gehouden, geene de minste beschuldiging tegen zyn gehouden gedrag of directie heeft kunnen ontdekken; maar dat hy alleen uit het zelve heeft gezien, dat het aan meergemelde zyne Hoogheid was voorgekomen, dat hy Suppliant waarschynlyk zelve wel zoude wenschen, om van zynen Post op eene convenable wyze, te worden ontslagen, en dat zyne Hoogheid het, uit dien hoofde, in bedenking gaf, om, ten einde de rust en tranquiliteit by de Ingezetenen te bevorderen, en alle gevaar voor den Suppliant te preveniëeren, hem op zodaanige wyze zyne dimissie als Secretaris te verleenen, en van de verdere waarneeming dezer bediening te excuseeren; waar op het dan ook aan U. Ed. Mogenden heeft konnen goedtunken, om aan den Suppliant, ter reskriptie op zyne bovengemelde Missive van den 6den December, te doen toekomen het Extract hunner Resolutie, op den 14den December daar aan volgende, ten zynen opzichte genoomen, waar by aan hem Suppliant, zonder allegatie van de geringste beschuldigingen tegen zynen Persoon, of eenige de minste klagten wegens malversatien in zyneh dienst, ja zelf zonder eenigen aandagt te verleenen aan de billyke voorwaarden, op welke hy zelve had aangeboden, beide, zyne bedieningen, vrywillig, in den schoot zyner Aanstellers wederom te willen neder leggen, op eene despotieke en volstrekt willekeurige wyze, de dimissie van zyne bediening, als Secretaris van U. Edele Mogenden, mitsgaders van Heeren Gecommitteerde Raaden, resideerende te Hoorn, verleend wordt, met overlaating alleen, om, ingevalle hy goedvinden mogt eenige verzoeken, het zy om restitutie van ambtgeld, of over andere pecuniëele poincten, het gemelde ambt be-

treffende, te doen, zich daar over ter behoorlyker plaatze te konnen adresseeren; met verzoek aan Gecommitteerde Raaden, om, ingevalle het voorsz. Poinct om restitutie van ambtgeld in hunne handen om Advies mogt worden gesteld, daar op favorabel reguard te slaan (*).

Dat hy Suppliant diep getroffen door deeze behandeling, zyne aandoening en leedweezen deswegens aan U Edel Mogenden te kennen heeft gegeeven, by zyne Missive, geschreeven uit Amsteldam den 27sten December, by welke hy de vryheid nam, aan U Ed. Mogenden voor te houden: „ dat „ voor zo verre zyne Missive van den 6den daar te „ vooren, ten grondslage diende van de gemelde „ U Ed. Mogenden Resolutie van den 14 daar aan „ volgende, de inhoud van deeze laatste geenzins „ voldeed, aan het geen by die Missive aan U Ed. „ Mogenden had voorgedraagen. Immers, dat hy „ by dezelve geenzins verzogt had zyne dimissie, „ maar alleen te kennen gegeeven zyne inclinatie, „ om zyne posten in handen van zyne respective „ Aanstellers te resigneeren of te doen resigneeren, „ ingevalle U Ed. Mogenden genegen waren in schik„ kingen te komen over de poincten in gemelde Mis„ sive vervat, en zonder welk de inclinatie van den „ Suppliant ten dien einde geheel verviel; dat hy „ dus natuurlyk had moeten verwachten, dat wan„ neer U Ed. Mogenden tot het aangaan van die „ schikkingen, of niet genegen, of niet bevoegd „ waren, U Ed. Mogenden de gemelde Missive „ voor notificatie zouden hebben aangenoomen, „ of wel, alvooreens hem Suppliant te dimitteeren, „ doen weeten, waar en hoe hy, ter beding der „ voorgemelde poincten, zich meest adresseeren; „ in welk eerste geval de Suppliant niet gehouden „ kon worden, als zyne dimissie verzogt te heb„ ben; en in welk andere het aan hem zelve gestaan „ zoude hebben, om deeze dimissie al of niet te „ naal te verzoeken.

„ Doch

(*) Zie *III. Deel*, bl. 154 N°. 336.

„ Doch dat hy Suppliant, de Resolutie op den „ 14den December genoomen, daar liggende, en „ door U Ed. Mogenden gearripieerd zynde, wat „ hy, behoudens de gereserveerde voorwaarden, „ en anders niet had aangeboden, van zyne zyde „ te raade was geworden, om de aan hem op dien „ voet verleende dimissie te accepteeren, terwyl „ hy dan ook tevens met alle recht reclameerde de „ voldoening aan de poincten by die Missive ver- „ vat, op welke de gemelde Resolutie alleenlyk „ steunde; en uit dien hoofde verwagte, dat hy „ met den eersten onderrigt zoude mogen worden „ van de benoeming eener Commissie, om met hem „ of de zynen in onderhandeling te treeden, en al- „ zo deeze zaak haar volkomen beslag te doen er- „ langen".

Dan dat hy Suppliant tot zyn innig leedwezen heeft moeten verneemen, dat deeze zyne laatste Missive door U Ed. Mogenden met geene de geringste reflectie verwaardigd, maar geheel en al is geseponeerd geworden; terwyl hy tevens ter zelver tyd by Extract-Resolutie van het Collegie der Heeren Gecommitteerde Raaden, in dato den 29sten December geinformeerd is geworden, dat gemelde Heeren almede zonder eenige redenen te allegueeren, of hem van eenige kwaade trouw in den loop zyner bediening te beschuldigen, hadden kunnen goedvinden, hem van zynen Post als Commis der Financie te ontzetten; en hem voorts tot verantwoording van zodaanige 's Landspenningen, als onder zyne administratie geweest zouden zyn, te interpelleeren (*).

Dat hy Suppliant op deeze wyze de allesints onrechtmaatige en willekeurige handelwyze, welke men omtrent zynen Persoon goedvond te houden, ten duidlykste ontwaar wordende, gemeend heeft aan gemelde Heeren Gecommitteerde Raaden niets anders te moeten rescribeeren, dan hy by zyne Mis-

(*) Zie hier voor No. 377. bl. 32.

Misfive van den 6den January deezes jaars gedaan heeft; dat hy naamelyk, zonder zich over den inhoud van derzelver Resolutie eenigsins te willen expliceeren; in dezelve noch tyd noch plaats uitgedrukt gevonden had, binnen welke en waar het Hun Ed. Mogenden zoude convenieeren, om de verantwoording der Penningen, onder hem berustende, te doen geschieden; weshalven hy Hun Ed. Mogenden verzogt, hem hier omtrent nader te willen informeeren, alles echter met dien verstande, dat hy door dit verzoek geensins verstaan wilde worden, de handelwyze van Hun Ed. Mogenden ten zynen opzichte gehouden, gejustificeert, of de aan hem verleende dimissie eenigermaate geaccepteerd te hebben.

Dat hy Suppliant ondertusschen, uit al het tot dus verre gealleguëerde heeft moeten opmaaken, dat men geensins voorneemens is, om ten zynen opzichte aan de inspraaken van het Recht en de hoogste billykheid eenig gehoor te verleenen; veelmin om te voldoen aan de rechtmaatige voorwaarden, op welke hy vrywillig aangeboden heeft zyne Bedieningen in den schoot zyner Aanstellers wederom neder te leggen; maar dat men integendeel het 'er op toegelegt heeft, om eenen eerlyken Minister op eene geheel politieke en ten eenemaale wederrechtelyke wyze, van zyne Ambten te depossideeren, en hem, zo wel als zyn onschuldig Huisgezin, de droevige slagtoffers te maaken van den iever en getrouwheid, met welken hy, gedurende den loop zyner Bediening, zyne wettige Overheid ten allen tyden heeft tragten te gehoorzaamen, en deszelfs gemanifesteerde oogmerken, naar zyn gering vermogen, by te staan en te bevorderen.

Dat hy Suppliant, zich op deeze wyze geheel ontzet ziende, van de geringste middelen tot zyne verdeediging, en buiten alle mooglykheid gesteld zynde, om zich behoorlyk te kunnen verantwoorden, vermeent het recht te hebben, om zich als ge-

geheel aan zich zelven overgelaaten te mogen beſchouwen; en uit dien hoofde gewettigd te zyn, om van al zodaanige middelen gebruik te maaken, als hem nog overig zyn, om zich zelven dat recht te doen wedervaaren, het welk hy op de billykſte gronden heeft tragten te reclameeren, doch het welk aan hem op de verachtlykſte wyze ontzegd is geworden.

Dan, dat hy Suppliant, alvoorens zodaanige middelen daadlyk by der hand te neemen, nogmaals vermeend heeft, het uiterſte te moeten beproeven, om op eene voegzaame wyze, de aan hem verſchuldigde voldoening te erlangen, en dien volgens U Edel Mog. by Requeste te moeten adieeren, gelyk hy de eere heeft thands te doen; om van den eenen kant aan U Ed. Mogenden met dien ernst, dien de natuur der zaak alleſins vordert, voor te houden de funeste gevolgen, welke noodzaaklyk moeten reſulteeren uit het gedrag, het welk U Ed. Mog. tot hier toe omtrent zynen Perſoon hebben gelieven te houden; daar het eene zekere waarheid is, dat geen Minister, die overeenkomſtig zynen pligt aan zyne Bediening getrouw zoekt te zyn, zich immer veilig reekenen kan, ingevalle een Souverein of ander Collegie, het welk hy de eere heeft te dienen, de magt en het recht zoude bezitten, om het geen te vooren door het zelve bevolen, en als deszelfs wil uitdruklyk te kennen was gegeeven, naderhand voor erroneus en onwettig te verklaaren, of te doen aanmerken; en de gevolgen hier van te doen redundeeren op die genen, die uit den aart hunner Bediening gehouden waren, den wil hunner Meesters, hoedaanig dezelve naderhand ook geconſidereerd zoude kunnen worden, te gehoorzaamen en achtervolgen; ja, daar en boven, zodaanige Ministers, zonder eenigſins van hunne ſchuld te doen conſteeren, of hen gelegenheid te geeven, om zich behoorlyk te kunnen justificeeren, van hunne Ambten te verlaaten; alle gehoor aan derzelver billyke voorſlagen te weigeren; en hen en

hunne Familien onverdiend, op eene geheel eigendunkelyke wyze, in hun verderf en totaale ruine neer te ſtorten: —— en van den anderen kant, om uit dien hoofde op het ernſtigſte van U Ed. Mog. te begeeren, dat het Uw Edel Mogenden behaagen mogen, aan den inhoud zyner boven aangehaalde Misſive van den 6den December des voorigen jaars, te voldoen, en dienvolgens eene Commisſie te benoemen, om met den Suppliant, of iemant van zynent wege, in onderhandeling te treeden, wegens de minzaame ſchikkingen in dezelve uitgedrukt, byzonder aangaande de overneeming van het Huis door hem te Hoorn gebouwt, als mede het toeleggen van een modicq Jaargeld, ter zyner ſchaadeloosſtelling; ten einde den Suppliant hier door in ſtaat geſteld moge worden, om zich op eene billyke en voegzaame wyze van zyne Ambten ontſlagen te konnen reekenen; en hy zich niet by ontſtentenisſe van dien, in de onaangenaame noodzaaklykheid gebragt moge bevinden, om tot verkryging van het geen hem, zonder de hoogſte onbillykheid en volſtrekte onrechtvaardigheid, nimmer geweigerd kan worden, gebruik te maaken van zodaanige middelen, welke hem nog overgebleeven zullen zyn; en hy alsdan bevinden zal, daadlyk in het werk te moeten ſtellen.

Het welk doende &c.

(was get.) B. Blok.

Digitized by Google

No. 426. *Resultat der Conferentien, tusschen zyne Doorluchtige Hoogheid en Gecommitteerden der Magistraaten en Gedeputeerden der Steden van West-Friesland en den Noorder-Kwartiere, gehouden op den 27sten en 30sten November, en 3 December* 1787. Strekkende tot opheldering Bylaage van No. 425.

Dat zyne Doorluchtige Hoogheid zich nader hebbende doen informeeren, omtrent het gedrag door den Secretaris BLOK, zeder eenen geruimen tyd gehouden: in het gemeen, betrekkelyk de zo ongelukkige gesubsisteerd hebbende disordres in deeze Republiek: en, in het byzonder omtrent zyne gehoudene contenance *vis à vis* de Magistraaten der Steden van West-Friesland en den Noorder-Kwartiere, tot welker Minister hy in den jaare 1785, door dezelve was aangesteld geworden, en wel allerbyzonderst, met relatie tot de Steden Hoorn, Enkhuizen, Edam en Medemblik; als mede omtrent het beloop der Deliberatien, by de Ed. Mog. Heeren Magistraaten en Gedeputeerden der Steden van West-Friesland en den Noorder-Kwartiere, in hunne Vergadering binnen Hoorn, op den 23sten November laatstleeden gehouden: daar uit by zich zelven had opgemaakt, dat gemelde Secretaris BLOK, voor zo ver hy zich in deezen niet kan vleijen, met die achting en dat vertrouwen van zyne Heeren en Meesters, welke tot een gepaste uitoefening van zyne Ministeriaale functien nodig zyn, zo dra hy van den Staat der deliberatien omtrent zyne Persoon, op de eene of andere wyze mogte kennisse bekoomen, waarschynlyk zelve wel zoude wenschen en verlangen, van die Post, op eene convenabele wyze te worden ontslagen.

Dat zyne Hoogheid wyders zyne gedagten hebbende laaten gaan, over het gedaane verzoek van gemelde Secretaris BLOK, om prolongatie van permissie van absentie, en het zelve hebbende vergeleeken met eene Missive, door hem geschreeven

aan den Presidént van het Collegie van Heeren Gecommitteerde Raaden van het Noorder-Kwartier, gedateerd Brussel den 25 October 178 , waar in hy verklaart, *bereid te zyn, om zich in de plaats van zyne Residentie te fisteeren, en zyne functien te hervatten, zo dra aan hem genoegzaame securiteit wierd toegezegd, dat zyn leeven of veiligheid niet, of aan de razernyy van het woedend graauw, of politiquement aan onvermydende vervolgingen, zouden worden geëxponeerd*; van oirdeel was: aan de eene zyde, dat eene ongelimiteerde permissie van absentie te geeven aan eenen Minister, als is een Secretaris van Gecommitteerde Raaden, relatif dat Collegie zoude opleveren inconvenienten en een embarras (byzonder in deeze dagen) waar door veele zaaken, ten nadeele van den Lande zouden kunnen verachterd worden; en aan de andere zyde, dat eene decisive ordre, omme binnen eenen peremptoiren tyd te retourneeren, en zyne Ministerjaale functien te hervatten, gelegenheid zoude kunnen geeven, met betrekking tot de Vergadering der Magistraaten en Gedeputeerdens der Steden van West-Friesland en den Noorder-Kwartiere, tot onaangenaame Deliberatien, en met betrekking tot hem zelven, (by zo verre zyne vreeze voor Insultes gegrond mogte zyn) tot verregaande ongeregeldheden en combustie, ja zelve, tot gevaarlyke attentaaten tegen zyn persoon en leeven.

Dat dus zyne Hoogheid, op gronden hier vooren geallegueerd, aan de Steden en Leden van het Kwartier, wel in bedenking wilde geeven, of ook in deezen (in plaatze van te verleenen permissie tot eene ongelimiteerde absentie, waar toe het verzoek van gemelde Secretaris Blok is tendeerende) by de Ed. Mogende Heeren, de Magistraaten en Gedeputeerden der Steden van West-Friesland en het Noorder-Kwartier, deliberatien zouden kunnen of behooren te worden aangelegd, en (de zaaken daar toe gedisponeerd wordende bevonden,) geprocadeerd, om, (ten einde de goede harmonie en cor-

correspondentie onder de reſpective Leden te conſerveeren, de rust en tranquiliteit by de Ingezetenen van het Kwartier te bevorderen, en alle gevaar voor den Perſoon van gemelde Secretaris BLOK te prævenieeren,) aan denzelven Secretaris BLOK, op eene meest convenabele wyze, als Secretaris van de Magiſtraaten en Gedeputeerden der Steden van West-Friesland en den Noorder-Kwartiere, midsgaders als Secretaris van Gecommitteerde Raaden, te verleenen zyne dimisſie, en dus van de verdere exercitie van deeze zyne functien te excuſeeren. Alles ongeprejudicieerd de deliberatien van Hun Ed. Mogenden nopens de van hem by Reſolutie van den 8ſten October laatſtleeden gerequireerde verantwoording.

(*Onder ſtond*)

Accordeert met het gedaane Rapport der Heeren Gecommitteerden voornoemd.

(*was get.*) A. P. DUYVENSZ, *Amanuenſis*.

No. 427. *Aanſpraak gedaan door den Ed. Manhaften* J. D. NEYMAN *Collonel van de Schuttery der Stad Amſteldam, aan zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince Erf-Stadhouder benevens Haare Koninglyke Hoogheid, uit naam van den Grooten Krygsraad van genoemden Stad, waar van benevens zyne mede-Gecommitteerden aan zyne Committenten rapport heeft gedaan op den* 11 *Febr.* 1788, *benevens het hoofdzaaklyke van het Antwoord van zyne Doorl. Hoogheid op die Aanſpraak.*

DOORLUCHTIGE HOOG GEBOOREN VORST EN HEER! KONINGL. GEBOOREN PRINCESSE, MEVROUWE!

De Groote Krygsraad der Stad Amſteldam, door beginſelen van hoogachting en dankbaarheid, voor

Uwe Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden gedreeven, heeft ten onbetwistbaare blyke daar van, op voorstelling van Heeren Collonellen, eenpaarig besloten, eene plegtige Deputatie aan Uwe Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden af te zenden, en ons deeze zo aangenaame als honorable Commissie op te draagen.

Met den gepasten eerbied dierhalven tot Uwe Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden naderende, kwyten wy ons met een ongeveinsd genoegen van den last, door onze Principaalen aan ons gegeeven, om Hoogstdezelve niet alleen geluk te wenschen met de heugchelyke omwenteling van zaaken, waar door Uwe Doorluchtige Hoogheid in de daadelyke oeffening van al deszelfs Eminente Charges herstelt, en 's Lands wettige Constitutie op nieuw gevestigd is; maar ook om Uwe Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden, zo ernstig als welmeenend, dank te betuigen, voor Hoogstderzelver medewerking, tot herstel van den Krygsraad en Schuttery der Stad Amsteldam; voor de keuze van de Ed. Mogende Heeren Commisarisen, de Heeren VAN DER DOES en BONT, die Uwe Doorl. Hoogheid tot dat herstel heeft gelieven te benoemen, en wier wyze Conduites en Prudentie, in deezen gehouden en betoond, de Krygsraad altoos op een zeer hoogen prys schatten zal; —— voor het deel dat Uwe Koninglyke Hoogheid in de herstelling van de Schuttery der Stad Amsteldam, en de daar aan onafscheidelyk verbondene herstelling van den Krygsraad zelve, op den ouden en wettigen voet, niet alleen heeft gelieven te neemen; maar dat herstel zelf tot eene uitdrukkelyke voorwaarde van de Satisfactie, door Uwe Koninglyke Hoogheid begeerd, te maaken; —— een blyk van rechtvaardigheid en protectie, welke door Uwe Koninglyke Hoogheid, zonder voorafgaand aanzoek gegeeven, de verpligting, die de Leden van den Krygsraad in 't gemeen, en de herstelde Leden van dien allerbyzonderst aan Uwe Koningl. Hoog-

heid

heid daar voor hebben, zo veel te grooter doet zyn, als die Protectie onverwagter en honorabelder was voor de Leden, die op die wyze door de ongevergde tusſchenkomst van Uwe Koninglyke Hoogheid zelve, in hunne Posten zyn herſteld geworden; — Terwyl deeze, zo wel als die Leden, die het Uwe Doorluchtige Hoogheid behaagd heeft van nieuws aan te ſtellen, en tot Leden van den herſtelden Krygsraad te benoemen, — Uwe Doorl. Hoogheid, door ons, zo ernſtig als welmeenend, bedanken voor het vertrouwen, dat Hoogstdezelve in hun allen heeft gelieven te ſtellen. — Zy verzoeken Uwe Doorluchtige Hoogheid geperſuadeerd te zyn, dat zy niets onbeproefd zullen laaten, om zich, overeenkomſtig dat vertrouwen te gedraagen. — De eensgezintheid en eenſtemmigheid, waar mede de eerſte Vergadering van den Grooten Krygsraad gehouden, en deeze onze Commisſie gedecerneerd is, kan Uwe Doorluchtige Hoogheid hier van reeds overtuigen.

Intusſchen kunnen wy Uwe Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden, bovendien nog ten ſterkſten verzekeren, dat de aankleeving aan de op nieuws gevestigde Conſtitutie, gepaard met een plichtmaatig attachement aan het Doorluchtig Huis van Oranje, de onverandelyke voorwerpen der bedoelingen en handelingen van den Grooten Krygsraad zyn zullen, terwyl alle de Leden van dien niets vuuriger hoopen en wenſchen, dan dat het de Godlyke Voorzienigheid goedgunſtig behaagen moge, de eer, glorie en prosperiteit van Uwe Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden en van Hoogstderzelver Vorſtelyk Huis, met den voorſpoed en bloei van de Republiek in 't gemeen, en van Amſteldam in 't byzonder, te willen vereenigen, en derzelver Vorſtelyke Kinderen, die Uwe Koninglyke Hoogheid als Kinderen des Vaderlands heeft gelieven op te voeden, ten loon dier Moederlyke tederheid en waare zugt voor Nederland, de achting, de liefde

en

en het vertrouwen van Regenten en Ingezetenen, beſtendig en onafgebroken te doen genieten.

Deeze Aanſpraak, met veel blyken van genoegen, door zyne Doorluchtige en Haare Koninglyke Hoogheden aangehoord zynde, heeft het zyne Doorluchtige Hoogheid behaagt, op eene zeer gratieuſe wyze dezelve te beantwoorden. Van welke antwoord de hoofdzaaklyke inhoud hier op neerkomt: „ dat Hoogstdezelve den Grooten Krygsraad bedankte voor de eer der Commisſie aan hun gedecerneerd; —— dat het zyne Hoogheid mede „ ten uiterſten aangenaam was, 's Lands wettige „ Conſtitutie op nieuws gevestigd, en de zaaken „ van den Krygsraad en Schuttery der Stad Amſteldam op den ouden voet herſteld te zien; — „ dat het Hoogstdenzelven een ſenſibel genoegen „ was te verneemen, dat deszelfs keuze van de „ Edele Mogende Heeren Commisſarisſen, VAN „ NOORDWYCK en BODT, van zulk een gelukkige „ uitwerking geweest was op de herſtelling van den „ Krygsraad; dat Hoogstdezelve hoopte en wenſchte, dat de rust en eendragt, van dag tot dag meer „ en meer toeneemen, en 's Lands welvaart hier „ door bevorderd worden; — dat hy niets vuuriger verlangde, dan dat de gezamenlyke Leden „ van den Krygsraad, met vereende poogingen, „ hier toe het hunne zouden toebrengen, in die „ overtuiging, dat dit eertyds zo bloeijend Gemeenebest door de jammerlyke uitwerkſelen der „ tweedragt ontluiſterd, en op den oever van zynen „ ondergang gebragt, alleen door rust en eendragt „ weder te herſtellen is; — dat Hoogstdezelve „ tot aankweeking van die zo nodige eensgezindheid, gaarne zo veel in zyn vermogen was, wilde medewerken, en altyd onder het grootſte genoegen van Hoogstdeszelfs eere zoude ſtellen, „ een middel in GODS hand geweest te zyn, om „ den voorſpoed en luiſter van Amſteldam, van

„ wel-

„ welkers bloei zyne Hoogheid te recht begreep,
„ dat de welvaart van ons Vaderland geheel en al
„ afhing, en met dezelve ten naauwſten verbonden
„ en geacrocheerd was, herſteld en op eenen
„ duurzaamen en beſtendigen voet gevestigd te
„ hebben".

No. 428. *Extract uit het Boek van Reſolutien der Stad Deventer, behelzende Reſolutie om het Pourtrait van wylen zyne Koninglyke Majeſteit* WILLEM DEN III. *op nieuw in de Schoorſteen van den Raadzaal te doen plaatzen enz. In dato den* 14 *Febr.* 1788.

Coſ. PUTMAN *loco def.* S. DE SCHEPPER, D. DM. HARTKAMP.

Schepenen en Raad in overweeging genoomen hebbende, hoe tot hun aller en der tegenswoordige G. G. leedwezen, eenige door paſſie en vooringenoomendheid verhitte en driftige Perſoonen, ſchoon mede-Leden van 't toenmaalige tweede Lid van Regeering, op den avond van de Keurapprobatie van 't jaar 1785, van zich hebben kunnen verkrygen, om het beeldtenis en Schilderſtuk van WILLEM DEN III. van Orange, Erf-Stadhouder zo van de Vereenigde Nederlanden in 't algemeen, als van deeze Stad en Provincie in 't byzonder, en naderhand Koning van Groot-Brittagne glor. ged., het welk onze loffelyke Heeren Predecesſeuren van de voorige eeuw, ter betooning van hunne oprechte hoogachting en eerbied voor een Vorst, aan wien de zeven Provincien door de zo hoog nodige, en door Hoogstdeszelfs iever en invloed alleen bewerkte wederinlyving in 't algemeene Bondgenoodſchap, zo veele gewigtige verpligting hadden, in 't Front van den Schoorſteen deezer Raadzaal hadden doen plaatſen en met hunne wapenen omgeeven, ten einde de Nazaat en de Leden der Regeering uit de beſchouwing van dit Kunstſtuk door den grooten

Schil-

Digitized by Google

Schilder TER BORG vervaardigd, telkens de roemwaardige daaden van dien grooten Vorst zouden herinneren, op een vuilaardige en verwaaten wyze, met verzaaking van den verschuldigden eerbied voor gekroonde Vorsten, uit den Schoorsteen uit te rukken, ginds en herwaards in de Vertrekken van dit Raadhuis rond te sleuren, en eindelyk na afsnyding van het Hoofd, dit meesterstuk van alle Kunstminnaaren geacht, te verbrysselen; met een dankbaar genoegen door de goede mede bewerking en gunstige Officien van onzen mede-Raadsvriend BOSC DE LA CALMETTE, uit handen van een Geldersch weldenkend Heer, welke uit modestie zyn naam wel heeft willen verbergen, thands wederom zyn magtig geworden een ander afbeeldzel van dien glorieryken Vorst WILLEM DEN III; hebben met eenpaarige Stemmen besloten, zulks wederom in den Schoorsteen te doen plaatsen op den 13 Febr. des jaars 1788, om, daar zy neffens alle Leden der G. G. niet min dan hunne Prædecessseuren der voorige eeuw, gevoelig zyn aan de verdiensten en weldaaden van dien Vorst, zy, door het dagelyks beschouwen van zulks, dezelve verdiensten geduurig te verleevendigen, maar tevens om den voornoemden Heer Geever van dit stuk voor zyne zeer gewaardeerde gifte aan de Stad gedaan, gratieuselyk en hartelyk te bedanken; gelyk mede onze Raadsvriend BOSC DE LA CALMETTE, voor zyne moeite en devoiren. En zal Extract deezes aan hem Heer CALMETTE ter hand worden gesteld om aan die hem bekenden Heer Donateur ter hand te stellen.

Pro vero Extractu,

J. S. KNOOP, *Secret.*

Digitized by Google

No. 429. *Extract uit de Reſolutien van Hun Ed. Gr. Mogenden de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, aangaande den ëed op de Conſtitutie der Hooge Regeering en het Erf-Stadhouderſchap. In date den 15 Febr. 1788.*

By reſumtie gedelibereerd zynde op het Rapport door den Raadpenſionaris ter Vergadering gedaan den 25ſten January laatstleeden, uit naam van de Heeren van de Ridderſchap en verdere Hunne Edele Groot Mogenden Gecommitteerden tot het groot Beſogne, hebbende ingevolge en tot voldoening aan Hunne Ed. Groot Mogenden Reſolutie Commisſoriaal van den 12den December laatstleeden, geëxamineerd de propoſitie door de Heeren Gedeputeerden der Stad Enkhuiſen, den 25ſten October te vooren, op expreſſe last van de Heeren hunne Principaalen ter Vergadering gedaan, betreklyk tot den ëed voor alle de Schutteryen in de Steden en ten platten Lande, midsgaders alle Ambtenaaren, op de Conſtitutie der Hooge Regeering en het Erf-Stadhouderſchap met het geen daar toe relatief is (*).

Hebben de Heeren van de Ridderſchap en Edelen, midsgaders de Gedeputeerden van de reſpective Steden, uit naam en van wegen Burgemeesteren en Vroedſchappen van dezelve Steden, eenpaarig goedgevonden en verſtaan, tot ampliatie van Hunne Ed. Groot Mog. Reſolutie van den 23ſten November laatstleeden, genomen op het doen van den ëed, door de Leden van de Ridderſchap en alle de genen die Sesſie hebben in de Vroedſchappen der Steden, Miniſters en verdere Perſoonen aldaar genoemd, te verklaaren: dat van nu af aan voor het vervolg alle de Leden en Miniſters der Hooge Regeering en Hooge Collegien deezer Provincie, zo in Politie als Juſtitie, gehouden zullen zyn den ëed af

(*) Zie dit Stuk in het *II. Deel*, No. 219, bladz. 155 enz.

af te leggen volgens het Formulier hier na volgende: dat ook allerlei Ambtenaaren, zo Politieke, als Burgerlyke en Kerklyke van onderscheiden Gezindheden, mitsgaders Dekenen en Leden der Gilden, nu zynde of namaals zullende worden, als meede de Schutterijen, daar dezelven met publyke authoriteit zyn opgerigt, nu ter tyd en voorts by iedere eerste reis dat dezelve functien nieuwlyks worden aanvaard, den zelven ééd zullen moeten præsteeren in handen van de genen van wien zy hunne verkiezing, danstelling of admissie hebben; en ten aanzien van de genen, die Sessie hebben in eenige Collegien, in handen van den genen, die de Præsidie of directie in het zelve Collegie heeft of waarneemt: dat ook de ééden van de genen, die namaals tot Burgers in de Steden zullen worden geadmitteerd, met het zelve Formulier zullen worden geamplieerd, op den navolgenden voet.

„ Wy belooven en zweeren gehouw en getrouw
„ te zullen zyn aan de Constitutie en Regeerings-
„ form van den Lande van Holland en West-Fries-
„ land, bestaande in de Hoogste en Souvereine O-
„ verheit van Hunne Ed. Groot Mogenden de Sta-
„ ten van denzelven Lande; met het Erf-Stadhou-
„ der-, Gouverneur-, Kapitein- en Admiraalschap-
„ Generaal, erflyk in het Doorl. Huis van Oranje,
„ zodaanig als het zelve in Hun Ed. Groot Mogen-
„ de Resolutien van den jaare 1747 is opgedraagen;
„ en by den tegenwoordigen Heer Erf-Stadhouder
„ in het jaar 1766 aanvaard".

Dat nogthands, voor zo verre eenige Leden of Ministers der respective Regeeringen den ééd reeds hebben afgelegd op den voet der Resolutie van den 23sten November laatstleeden, als zaaklyk niet verschillende met het tegenwoordige Formulier, dezelven zullen gehouden worden daar mede te kunnen volstaan.

Dat wyders, in aanmerking zynde genoomen dat, schoon by herhaalde reizen door Hunne Ed. Groot Mogenden is verklaard, dat de Republiek onmoog-

lyk

lyk kan beſtaan en behouden blyven, zonder voor, zien te zyn van een Eminent Hoofd, egter de on, dervinding in de laatſte beroerten wederom ge, leerd heeft, dat ſommige woelzieke en verandering zoekende Perſoonen zich niet ontzien hebben, deeze grondwaarheid in twyffel te trekken, en (zo God het niet verhoed had) directelyk tegengeſtelde maximes in te voeren; dat deeze verderflyke toeleg in de eene of andere Provincie van het Bondgenoodſchap beginnende, het gevolg daar van is, dat, vermids niemant der andere Bondgenooten recht heeft zich met het inwendig beſtier van eene mede-Bondgenoot te bemoeijen, het kwaad meer en meer wortelen ſchiet, voortkruipt, en eindlyk ook de andere Provincien aanſteekt; Hunne Edele Groot Mogenden hebben geoirdeeld met 's Lands dienst overeenkomſtig te zyn, dat in de tegenwoordige omſtandigheden, zo veel naar den Menſch geſchieden kan, maatregelen worden beraamd, waar door dergelyke ongelukkige geſteldheid, als onlangs heeft plaats gehad, kan worden voorgekomen; en midsdien eenpaarig hebben goedgevonden, ten overvloede en by herhaaling van voorige Verklaaringen, op nieuw te declareeren: „ dat „ Hunne Ed. Groot Mogenden het Erf-Stadhou„der-, Gouverneur-, Kapitein- en Admiraalſchap„ Generaal, erflyk in het Doorluchtig Huis van „ Orange, zodaanig als het zelve in Hunne Edel „ Groot Mogenden Reſolutie van den jaare 1747 is „ opgedraagen, en door den tegenwoordigen Heer „ Erf-Stadhouder in het jaar 1766 aanvaard, hou„den voor een eſſentieel deel der Conſtitutie en „ Regeeringsform deezer Provincie, en vastlyk „ gezind zyn het zelve, niet minder dan de over„ige Grondwetten, waar op de Staat en Regeering „ deezes Lands gevestigd is, te conſerveeren en „ te maintineeren".

Dat van deeze verklaaring ter Generaliteit opening zal gedaan worden, en de Bondgenooten daar by te konnen gegeeven, dat hoe zeer Hunne Ed.

Groot Mogenden zich niet begeeren te mengen in de inwendige beschikking der zaaken in de respective Provincien; Hoogstdezelven, echter gepersuadeert zyn, dat by geene van de Provincien deeze gedeclareerde grondwaarheid, dat het Erf-Stadhouderschap met deszelfs Rechten en Prærogativen is een essentieel deel der Constitutie en Regeeringsform, zal of kan worden in twyffel getrokken: dat derhalven de noodzaakelykheid van deszelfs handhaaving, als het middelpunt van vereeniging der Unie, even zeer boven alle bedenking zynde, gelyk zulks door genoegzaam alle de Provincien, by de herstelling deezer hooge Waardigheden in 1747 is erkend; Hunne Ed. Groot Mogenden aan de respective Bondgenooten van hunne op nieuw gemanifesteerde gevoelens kennis geeven; met verzoek, dat alle de Provincien tot onderlinge gerustheid omtrent een poinct van zo veel aanbelang, dat de Republiek daar mede staat of valt, eene soortgelyke Verklaaring gelieven te doen: „ dat zy het Erf-Stadhouder-, Gouverneur-, Kapitein- en Admiraalschap-Generaal, zodaanig als het in den haaren respectivelyk is opgedraagen en door den tegenwoordigen Heer Erf-Stadhouder aanvaard, houden voor een essentieel deel van haare Constitutie en Regeeringsform; midsgaders dat de Bondgenooten het zelve, als een Grondwet van Staat, onderling aan elkander guarandeeren, en aanneemen niet te zullen gedoogen dat in een der Provincien van het Bondgenootschap, van deeze heilzaame, voor de rust en veiligheid van den Staat onontbeerlyke Grondwet, ooit of ooit worde afgeweeken."

Dat wyders ter Generaliteit ook opening zal worden gegeeven van den eed, door Hunne Edele Gr. Mogenden, tot vaststelling der Constitutie en Regeeringsform in hunne Provincie gearresteerd, en dat de zaak daar heenen zal worden gedirigeerd, dat een diergelyk Formulier onder de nodige veranderingen worde vastgesteld, voor alle hooge en laage Ambtenaaren van de Generaliteit en in de Gera-

heraliteits Landen, midsgaders voor de Bestierders en Leden der Schutterijen, Gilden en Broederschappen, nu zynde of die namaals zullen worden aangesteld, en voor de Persoonen die tot Burgers in eenige Stad of Plaats van de Generaliteit zullen worden geadmitteerd.

N°. 430. *Plakaat van Amnestie van Hun Ed. Groot Mogenden de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland. In dato den 15 Febr. 1788.*

De Staaten van Holland en West-Friesland, allen den genen die deezen zullen zien of hooren leezen, salut: doen te weeten.

Alzo zyn' Hoogheid op den 21sten November laatstleeden, ter onzer Vergadering verscheenen zynde, aan ons heeft gedaan een propositie, tendeerende tot het emaneeren van een Plakaat van Amnestie omtrent die genen, welke zich gemengt hebben in de rampspoedige verdeeldheden, waar door deeze Provincie onlangs zo aanmerkelyk is beroerd, en zulks onder zodaanige uitzonderingen als de rust en veiligheid des Lands en de uitoefening eener ongekrenkte Justitie vereischen: waar in zyn Hoogheid nogthands alleen het oog gehad heeft op de beleedigingen aan ons, aan de respective Regenten der Steden, en aan de Justitie aangedaan, met voorbygaan van die gene welke zyn Hoogheid zelve en Hoogstdeszelfs Koninglyke Gemalin, zo zwaarlyk geinjurieert en beleedigt hebben.

Zo is 't, dat wy daar op ingenomen hebbende de consideration van onzen Hove, ons conformeeren met den hoofdzaaklyken inhoud van welgemelde propositie, in aanmerking genomen hebben, dat verre de meeste van onze Ingezetenen, welke zich in de bovengemelde Beroerten hebben gemengt, zyn aangespoort, verleid, bedrogen of gedwongen door persoonen, die uit hoofde van haar aanzien of voorondersteldе kundigheden, van meerder in-

vloed op de Gemeentezyn, en welke den schoonen naam van vryheid en verbetering misbruikende, eene verandering in de Constitutie en Regeeringsform van den Lande hebben getragt te bewerken, om alzo deeze Provincie onder hun, met een genoegzaam willekeurig gezag, te beheerschen.

Weshalven wy alle zodaanige Ingezetenen, welke zich zonder een verkeerd opzet, in de voorsz. Beroerten hebben ingelaaten, willende beschouwen als voorwerpen van clementie, aan alle dezelve en een ieder van hun, verleenen een volkomen Amnestie en Vergiffenis van het gunt ter zaake voorsz. door hen is gedaan en gecommitteerd; uitgenomen alleenlyk die genen, welke als de voornaamste Oirzaaken, Bewerkers of Aanstookers van dezelve Beroerten moeten worden aangemerkt; voor hoedaanige wy houden, en voor als nog, van onze Gratie en Vergiffenis uitsluiten (ten dien effecte dat de Justitie ten hunnen opzichte in haare volle werking en uitoeffening word gelaaten,) de navolgenden, te weeten:

Alle zodaanige Regenten, Leden of Ministers der Regeering of Hooge Collegien des Lands, zo in Politie als Justitie, welke 1. door verleiding van andere minkundige Ingezetenen, met geld, beloften of bedreigingen, hebben getragt eene omkeering in 's Lands Constitutie en Regeeringsform te bewerken.

2. Welke door ongeoirloofde Correspondentien met Vreemden geconspireerd en geintrigueerd hebben, om tot zulk een verfoeilyk einde, vreemd Krygsvolk in het Land te brengen; of welke den naam en de authoriteit van den Souverein misbruikt hebbende, in onderhandelingen met vreemde Mogendheden zyn getreeden.

3. Welke door het uitvinden of bedriegelyk verspreiden van onwaarachtige gerugten van vyandelyke desseinen tegen deeze Provincie, het Land met schrik hebben vervuld, en gebragt tot een staat van defensie, welke geheel nodeloos was, en waar door

door 's Lands Penningen op eene onverantwoordelyke wyze zyn verspild.

4. Welke de Opstellers zyn geweest van de Acte van Verbindtenis in de maand Augustus 1786 te Amsteldam begonnen te teekenen, of welke de hand gehad hebben in het doen van Propositien in zogenaamde Volks-Vergaderingen en tot omkeering van de Constitutie, en speciaal de Propositie gedaan in zodaanige Vergadering den 17 July 1787 (*).

Gelyk wy mede van deeze onze Amnestie en Vergiffenis, voor als nog uitzonderen alle zodaanige Personen, het zy dezelve zyn Regenten, Leden of Ministers der Collegien van Regeering en Justitie, het zy particuliere Personen welke de Auteurs en Aanvoerders zyn geweest van de afzetting der wettige Regenten, of der genen die tot de Nominatie van Regenten in sommige Steden en Plaatsen waren gerechtigd; wyders die last gegeeven hebben tot het verzamelen en optrekken van Burgerlegertjes, mitsgaders die derzelver Operatien hebben bestierd, het Oppercommando over dezelve gevoerd, of als zogenaamde Secretarisen daar by gefungeert hebben; als mede de Auteurs en Aanvoerders der genen die de Regenten, welke op een onwettige wyze waren gerenoyeerd, benevens sommige hunner mede-Ingezetenen naderhand feitelyk hebben aangehouden, gearresteerd, of op eene enorme wyze bedreigt; voorts de genen, welke het gegeeven hebben tot het berooven van 's Lands Magazynen, zich meester te maaken van de Roeren der Steden, buiten kennis en toestemming van de Regeering, of op eenige andere feitelyke wyze de Deliberatien der wettige Regenten te stremmen; wyders die last gegeeven hebben tot het openzetten der Sluizen, en doorsteeken der Dyken om het Land te Inundeeren, na dat onze Resolutie om geene resistentie te doen aan de Troepes van zyne Pruisische Majesteit ter hunner kennis was gekomen. Alle

(*) Zie dit Stuk hier voor, bladz. 302.

Alle Predikanten en Geestlyken van andere Godsdienstige Gezintheden, welke, verzaakende de plichten van hunne Bedieningen, als exerceerende Leden van Genootschappen van Wapenhandel zyn uitgetrokken, of welke by de feitelyke Remotie der wettige Regenten in Persoon hebben geadsisteerd; de Directeurs en Schryvers der Historische, Vaderlandsche, beide Nederlandsche, Zuidhollandsche Couranten, Politieke Kruijer en Spectator met de Bril; en eindelyk de zodaanigen, die zich aan doodslag en openbaare daaden van geweld tegen hunne mede-Burgers, of andere zwaare excessen van dien aart hebben schuldig gemaakt.

Doch zal het onvermindert deeze uitzonderingen, aan een ieder die mogt twyffelen, of hy ook onder deeze uitgezonderde Classen zoude kunnen geacht worden te behooren, vrystaan, zich binnen den tyd van drie maanden, naar de Publicatie deezes aan ons te adresseeren, met speciaal verzoek, om mede in de Amnestie begreepen te worden, waar op wy als dan zullen disponeeren, gelyk wy naar bevind van zaaken zullen oirdeelen te behooren.

En ten einde door het uitoeffenen van eene prompte en voorbeeldige straf, geëvenredigt aan het gewigt en de omstandigheden der wanbedryven, waar aan de Uitgezonderden by deeze Amnestie zich hebben schuldig gemaakt, aan de Justitie genoegdoening geschiedde, en anderen van soortgelyke euveldaaden mogen worden afgeschrikt,

Zo is 't, dat wy by herhaaling van onze voorige ordres, aan alle onze Officieren, crimineele Justitie exerceerende, op het ernstigste aanbeveelen, naar de uitgezonderde Hoofdaanleggers en Bewerkers van den verderflyken toeleg tot verandering der Constitutie en Regeeringsform, een naauwkeurig onderzoek te doen, en het recht van de Hooge Overheid tegen dezelven waar te neemen; gelyk wy mede aan onze Hoven van Justitie en andere Rechtbanken, voor welke deeze Actien zullen worden ge-

geïnstitueerd, even nadruklyk aanbeveelen, eene prompte en met 's Lands Wetten overeenkomstige Justitie te doen.

En op dat wyders deeze onze Amnestie geene verhindering moge toebrengen, aan het zo hoognodig losmaaken en vernietigen der verderflyke Factie en Cabaal, waar door dit Gemeenebest op den oever van deszelfs ondergang gebragt is; en dewyl dezelve Amnestie ook geschikt is, en tot haar gevolg behoord te hebben, dat de gemoederen der Ingezetenen tot bedaardheid gebragt en de zo gewenschte rust hersteld worde, zo willen en begeeren wy voorts, ingevolge onze Resolutie van den 3den November des voorleeden jaars 1787, waar by is goedgevonden, dat alle Burger-Societeiten, Genootschappen of andere Corporatien en Byeenkomsten, welke deel gehad hebben in de onwettige zogenaamde Volks-Vergaderingen, daadelyk zouden worden gedissolveerd en vernietigd (*); dat onze Prokureur-Generaal en respective Officieren, ten sterksten zullen vigileeren tegen het weder oprichten van alzulke Societeiten en Genootschappen, waar in zaaken van Politie, of Staats-, Stadhouderlyk en Stedelyk bestuur, tot onderwerpen van deliberatie of beschikking zouden worden gemaakt, midsgaders tegen die genen, welke tot voorsz. einden, onder welke benaaming of prætexten dezelve ook mogten voorkomen, weder opgericht zouden mogen zyn.

Interdiceeren nogmaals op het nadruklykst, alle Predikanten en Geestlyken van allerlei Gezindheid, voortaan eenige zaaken van Staat of Regeering op den Predikstoel, of in hunne Kerklyke Byeenkomsten, Huisbezoekingen en Catechisatien te verhandelen, of hunnen invloed op de Gemeente ten dien einde te misbruiken; gelyk wy mede ernstiglyk verbieden het maaken, drukken, debiteeren en dissemineeren van Pasquillen en Spotprinten, midsgaders

(*) Zie *II. Deel*, N°. 247. bl. 213.

ders het inferereeren van ſpotachtige, beekelende of tergende periodens, het zy by forme van Brieven, als anders in Couranten of periodique Geſchriften; als zaaken alle nergens anders toe ſtrekkende, dan om de animoſiteit en onderlinge verbittering in de gemoederen te blyven aankweeken.

Verbieden mede wel expresſelyk allen en een iegelyk, om de Lieden, welke by deeze onze gratie hebben geobtineert, of iemant wie het ook zy, op eenigerhande wyze ſmaadelyk te bejegenen, of in Perſoon of Goederen te beleedigen; terwyl wy teffens verwagten, dat dezelve aan hunne zyde zich mede zorgvuldig zullen onthouden van al dat gene, het welk billyk aanſtoot of nieuwe oirzaak tot verbittering zoude kunnen geeven: zullende dezelve, ingevalle zich op nieuw aan eenig misdryf van gelyken aart, als waar van zy by deezen Vergiffenis bekomen, mogten ſchuldig maaken, als dan niet alleen ter oirzaak van dit hun nieuw, maar ook om de voorige wanbedryven, naar exigentie van zaaken geſtraft worden: gelyk mede onze hoogſte indignatie zullen incurreeren, en naar rigeur van Recht en Wetten deezer Landen zullen worden geſtraft, de zodaanige, welke dit ons Plakaat in eenige der hier bevoorens geexpresſeerde Poincten zullen komen te overtreeden of tegen te gaan.

Gelasten en beveelen derhalven onzen Prokureur-Generaal en Officieren, zo in de Steden als ten platten Lande, en generaalyk alle Regenten, Magiſtraaten, Gerechten en Onderzaten, tegenwoordige en toekomende, zich naar den inhoud deezer te reguleeren, en een iegelyk (buiten de voorſz. uitgezonderden) het effect en gevolg van deeze onze Amneſtie ruſtelyk en vredelyk te laaten genieten; hun verbiedende tegen iemand, ter oirzaak, of over iets dat daar toe betrekkelyk is, eenige de minſte recherche, veel meer eenige beſchuldiging of actie aan te ſtellen of bereids begonnen zynde verder te vervolgen, nademaal wy verſtaan, dat alle dezelve, uit kragt van deeze onze Amneſtie kwytgeſcholden

en

en ontoegereekend blyven, intusschen in eeuwige vergetenheid zullen worden gesteld; behoudens nogthands zodanige civile actien aan die onzer beschaadigde Onderzaten, als tot herstelling van de toegebragte schaadens, hun in Rechten zullen competeeren.

Des zal een iegelyk, die uit vreeze voor de vervolging van de Justitie uit het Land geweeken was, en nu van deeze onze Gratie zal willen profiteeren, gehouden zyn, binnen den tyd van drie maanden na het publiceeren deezer tot zyne voorige woonplaats terug te keeren, op poene van het effect derzelver Gratie te verliezen; ten ware hy naderhand wettige redenen konde allegeeren, waarom de wederkomst binnen den gemelden tyd niet mooglyk is geweest, waar over de Magistraat van zyne woonplaats zal oordeelen.

Vermaanende voor het overige allen en een iegelyk onzer Onderzaten tot verzaaking niet alleen van de pernitieuse drift ter onderneeming of bewerking van nieuwigheden, maar ook van alle losbandigheid, aanstootelyke gedragingen, gedisfipeerde en ongeregelde leevenswyze, en generaalyk van allen redenlooze handel en wandel, waar toe de meergedagte troubles eene meer dan gemeene aanleiding hebben gegeeven: en dat een iegelyk zich bevlytige om de daar door grootelyks veroorzaakte verwaarloozing van Godsdienstige en Burgerlyke Plichten, met een ongenovergesteld gedrag en wandel te boeten en beteren, op dat alzo een iegelyk deelgenoot zyn moge van den als dan over Land en Volk billyk te verwagten zegen des Allerhoogsten; voorts, om by alle gelegenheden en in alle opzichten elkanderen heusselyk te bejegenen en in goede verstandhouding te leeven, zonder zich door verschillende benoemingen, of afgezonderde byeenkomsten, van den anderen te willen onderscheiden; en alzo een ieder, zo veel in hem is, het zyne tot herstel van de onderlinge harmonie en eensgezindheid te helpen toebrengen, en zich jegens ons, als Hooge Overheid,

omtrent zyne Doorluchtige Hoogheid, den Heere Erf-Stadhouder, hunne respective Regenten, Magistraaten en allen anderen, die in hoogheid over hun gesteld zyn, met betaamelyk ontzach, eerbied, gehoorzaamheid en onderwerping te gedragen, en generaalyk in en omtrent alles te leeven en handelen, zo als vredelievende, getrouwe en gehoorzaame Onderzaaten en Burgers betaamd.

En op dat niemant hier van eenige ignorantie prætendeere, zo lasten en begeeren wy dat deeze alomme zal worden gepubliceert en geaffigeert, daar zulks behoord en te geschieden gebruikelyk is.

Gedaan in den Hage onder het Klein Zegel van den Lande, den 15 February 1788.

(Onderstond)

Ter Ordonnantie van de Staaten,

(was get.) C. CLOTTERBOOKE.

No. 431. *Missive van zyne Majesteit den Koning van Engeland aan Hunne Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, ter gelukwensching van de gelukkige gebeurtenissen welke onlangs in de Republiek zyn voorgevallen, behelzende teffens Credentiaal voor den Ridder* HARRIS, *als Extraordinaris Ambassadeur en Plenipotentiaris by deezen Staat. In dato den 15 February 1788.*

EDELE MOGENDE HEEREN! ONZE GOEDE VRIENDEN, GEALLIEERDEN EN BONDGENOOTEN!

Wy neemen te veel deel in de gelukkige gebeurdnissen, welken onlangs in uwe Republiek hebben plaats gehad, dan dat wy de aangenaamste en tevens eclatantste gelegenheden niet zouden verkiezen om U Hoog Mog. al onze voldoening daar over te doen blyken. Met dit oogmerk is het, dat wy gevoeglyk

lyk geoirdeeld hebben, den Ridder HARRIS, welke geduurende eenige jaaren by U. Hoog Mog. insgelyks bekend is, met het karakter van onzen buitengewoonen Ambassadeur en gevolmagtigden Minister te bekleeden. Wy houden ons verzekerd, dat om die reden de keus, welke wy van zyn Persoon by deeze gelegenheid doen, U Hoog Mog. niet anders dan aangenaam zal kunnen zyn. Hy is van onze gevoelens zo ten vollen onderricht, dat hy niet zal in gebreke blyven, U Hoog Mog. op de plechtigste en authentiekste wyze de verzekeringen van onze toegenegenheid en vriendschap te herhaalen, zo wel als van onze oplettendheid op alles, wat op de voordeelen en den voorspoed uwer Staaten betrekking kan hebben: onze Ambassadeur onze instructien in acht neemende, zal gewislyk steeds zyne onveranderlyke zorgen aanwenden om de nauwe en gelukkige verbindtenis, welke tusschen ons plaats heeft en welker duurzaamheid zo wezenlyk is, voor de wederzydsche belangen der beide Natiën, meer en meer te vestigen en te versterken.

Wy verzoeken U Hoog Mog. volkomen geloof te geeven, aan al het geen hy van onzen wegen U Hoog Mog. zal openleggen; waar op wy GOD bidden, dat Hy U, Hoog Mogende Heeren! onze goede Vrienden, Geallieerden en Bondgenooten, in Zyne heilige hoede en bescherming neeme.

Geschreeven in ons Paleis van St. James, den 15 February des jaars 1788, het 28ste van onze Regeering.

Uw zeer goede Vriend

(*getekend*) GEORGE REX.

(Lager stond)

CARMARTHEN.

By

nog gedrukt en te bekomen.

1. Algemeen Huishoudelyk-, Natuur-, Zedekundig- en Konst-Woordenboek, vervattende veele Middelen om zyn goed te vermeerderen en zyne gezondheid te behouden. In een woord, om met alle mooglyke Voorspoed en Genoegtens, tot een Hoogen en Gelukkigen Ouderdom te geraaken enz. door N. NOEL CHOMEL. Tweede Druk, geheel verbeterd en meer als de helft vermeerdeerd, door J. A. DE CHALMOT, enz. Dit Werk bevat VII Deelen in groot Quarto, en is met 100 uitſlaande Plaaten verciert, waar op veelerley Konsten en Weetenſchappen zeer naauwkeurig zyn afgebeeld. Nog maar eenige zeer weinige Exemplaaren zyn à 60 Guld. in Bladen, te bekomen.
2. Vervolg op dit Woordenboek door J. A. DE CHALMOT, met kostbaare Plaaten op het zelvde Formaat gr. Quarto, V, Stukken, de Prys is 24 Guld. 12 St. Het VI, Stuk zal binnen korte weeken worden verzonden.
3. REIZE LANGS DEN NEDER-RHYN over het Loo, Elten, Emmerik, Wezel, Duisburg, Kaizerswaart, Dusseldorp, Kenlen tot Bon, en voorts over Krevelt, Gelder, Kevelaar, Kleef, Nymegen, Arnhem, Roosendaal en Dieren te rug. In Oogstmaand des jaars MDCCLXXXIV door een Gezelschap uit eene der Nederlandsche Steden gedaan. In XXIV. Brieven aan eenen Vriend medegedeeld, en met Geschied- en Oudheidkundige Aanmerkingen doorvlogten, in gr. 8vo. à 22 stuiv.
4. Verklaaring over het Nieuwe Testament door C. A. HEUMAN in deszelfs leeven Hoogleeraar der Godgeleertheid, Wysgeerte, en Geleerde Geschiedkunde, op de Hooge School te Gottingen, 10 Deelen; uit het Hoogduitsch vertaald, en met Aanteekeningen verrykt door A. STERK, Leeraar der Gemeente toegedaan de onveranderde Augsburgsche Geloofsbelydenisse te Amsteldam, in gr. Octavo 23 Gl. Het 11 Deel waar mede dit overheerlyk Bybelwerk volledig zal zyn, is op de Pers.
5. J. ANDERSON Verhandeling over den Leevendigen Kalk, waar in derzelver verschillende soorten werden beschreeven, den aart en hoedaanigheden daar van onderzogt; en aangetoond, op wat wyze dezelve het best

Digitized by Google

zo wel tot Metzelwerk als Bemesten van Landeryen, te bereiden en te werk te ſtellen, in gr. Octavo à 1 Guld.

6. PAULI. G. F. F. N. MERULÆ J. C. Manier van Procedeeren, in de Provintien van Hollandt, Zeelandt en West-Frieslandt, belangende Civile zaaken: getrouwlyk en met neerſtigheid by een vergaderd uit alle *Ordonnantien*, *Privilegien*, *Inſtructien*, *Miſſiven*, *Acten*, *Apostillen*, *enz.* tot dien einde in de honderd jaaren herwaarts by de Hooge Overheid, of van wegen dezelve uitgegeeven; alles met Civile en Canonyke Rechten, nevens der Rechtsgeleerden zo nieuwe als oude meeningen bevestigd; eerst in den jaare 1705 met veele Aanmerkingen van voornaame geoeffende Practizyns; en vervolgens met Aanteekeningen, de hedendaagſche Practyk betreffende, vermeerdert, door Mr. GERARD DE HAAS. Mitsgaders nu op nieuw overgezien, verbetert, en conſiderabel vermeerdert, door Mr. DIDERICUS LULIUS, en JOANNES VAN DER LINDEN, Advocaaten voor de reſpective Hoven van Juſtitie in Holland. 2 Deelen in gr. 4to. 12 Guld. 4 ſt.

7. Oude Frieſſche Wetten met eene Nederduitſche vertaaling en opheldernde Aanteekeningen voorzien. Twee Stukken in gr. 4to. 4 Guld. 16 ſt.

8. Landrecht van Auerisſel tho ſamen gebracht vnde vthgelecht, doer MELCHIOR. WINHOFF. Tweede druk. Met veele Taal-, Geſchied-, Oudheidkundige en Rechtsgeleerde Aanteekeningen, benevens Regiſters, zo van Zaaken als van Woorden, vermeerderd, door J. A. DE CHALMOT. in gr. 8vo. à 3 Guld.

9. Nederlands Advysboek, inhoudendende verſcheidene Conſultatien en Advyſen van voornaame Rechtsgeleerden in Nederland. By een verzamelt, met korte Hoofdſtukken van de Materie voor ieder Advys, en met een wydloopig Register voorzien, door Mr. ISAAK VAN DEN BERG Rechtsgeleerde. Tweede druk. Geheel verbeterd, van veelvuldige Drukveilen gezuiverd, en met notabele Advyſen vermeerdert, door J. A. D. C. 4 Deelen, in 4to. à 18 Guldens.

10. Overysſelsch Advysboek, behelzende merkwaardige zo Conſultatoire als Deciſoire Advyſen en Sententien, van veele voornaame Rechtsgeleerden in Overysſel. By een verzamelt, en met de nodige Registers voorzien door Mr. L. C. H. STRUBBERG, 3 Deelen in 4to. de prys is 10 Guld. 16 ſt. Het *Vierde Deel* op de Pers.

11.

11. Register der Resolutien en Placaten van Haar Edel Mogenden de Heeren Staaten van Friesland. Beginnende met het jaar 1570 en eindigende met 1780 ingesloten. Volgens ordre van het Alphabeth. 2. Deelen in 4to. à 6 Guld. 12 st.

12. J. W. RACER Overysselsche Gedenkstukken. Bevattende onder anderen de Opkomst en Samenstelling van de Provincie Overysel, nevens verscheidene Merkwaardigheden tot nabuurige Gewesten betrekkelyk. De voornaamste Landbrieven en oude Landrechten van Overysel. Aangaande de Dienstbaarheid der vryé en Hoorige *Ingezetenen van Overysel*. Alles door een menigte echte Stukken der *Oudheid* opgehelderd. 6 Deelen in gr. 8vo. de prys is 11 Guld. 6 st.

13. Deductie voor de Heeren van de Ridderschap van Overysel, nopens de zaak van den Heer J. D. VAN DER CAPELLEN TOT DEN POL en de Drosten Diensten. Gedrukt ingevolge Resolutie Hunner Edelmogenden van den 2 Septemb. 1783, in gr. 8vo. de prys is 2 Guld.

14. Volkomen Neerlandsch KOOKKUNDIG WOORDENBOEK voorgesteld in de *Friesche Keukenmeid* en verstandige *Huishoudster*, leerende op een eenvoudige, duidelyke, en teffens smaakelyke wyze, het bereiden van allerlei spyzen zo wel in de Vasten als op andere tyden. Het braaden, stooven en kooken van de verscheidene soorten van *Vleesch*, *Gevogelte*, *Visch* en *Groentens*; *Soepen*, *Meelspyzen*, *Pasteyen*, *Taarten* en ander Gebak; voorts *Confituuren*, *Banket* enz. Wat 'er in de Slagtyd moet gedaan werden; het zouten, pekelen en rooken van *Vleesch* en *Spek*; het maaken van *Kolpent* en allerlei soort van *Worsten*; het droogen en inleggen van veelerlei Groentens en Vrugten voor den Winter. Nog om eene menigte aangenaame Dranken en Liqueurs te vervaardigen. Beproefde Voorschriften om *Aalbessenwyn*, *Cyder* of *Appeldrank*, *Meede*, enz. bereiden. Middelen om *Bier* langen tyd goed te bewaaren, en het zuurgewordene en vuilsmaakende te verbeteren. De *Boter* 's winters smeudig te hebben, en de sterksmaakende te verbeteren. Eindelyk, een beproefd middel, om *roode Wyn* en andere *Vlakken* met weinig moeite uit het *Tafelgoed* te krygen. Alles uit meer dan een dertigjaarige ondervinding, by een verzamelt door Mejufrouw CATHARINA ZIERIKZOVEN. Twee Deelen in 8vo. 1 Guld. 8 st.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

HW 29UM 9

Digitized by Google

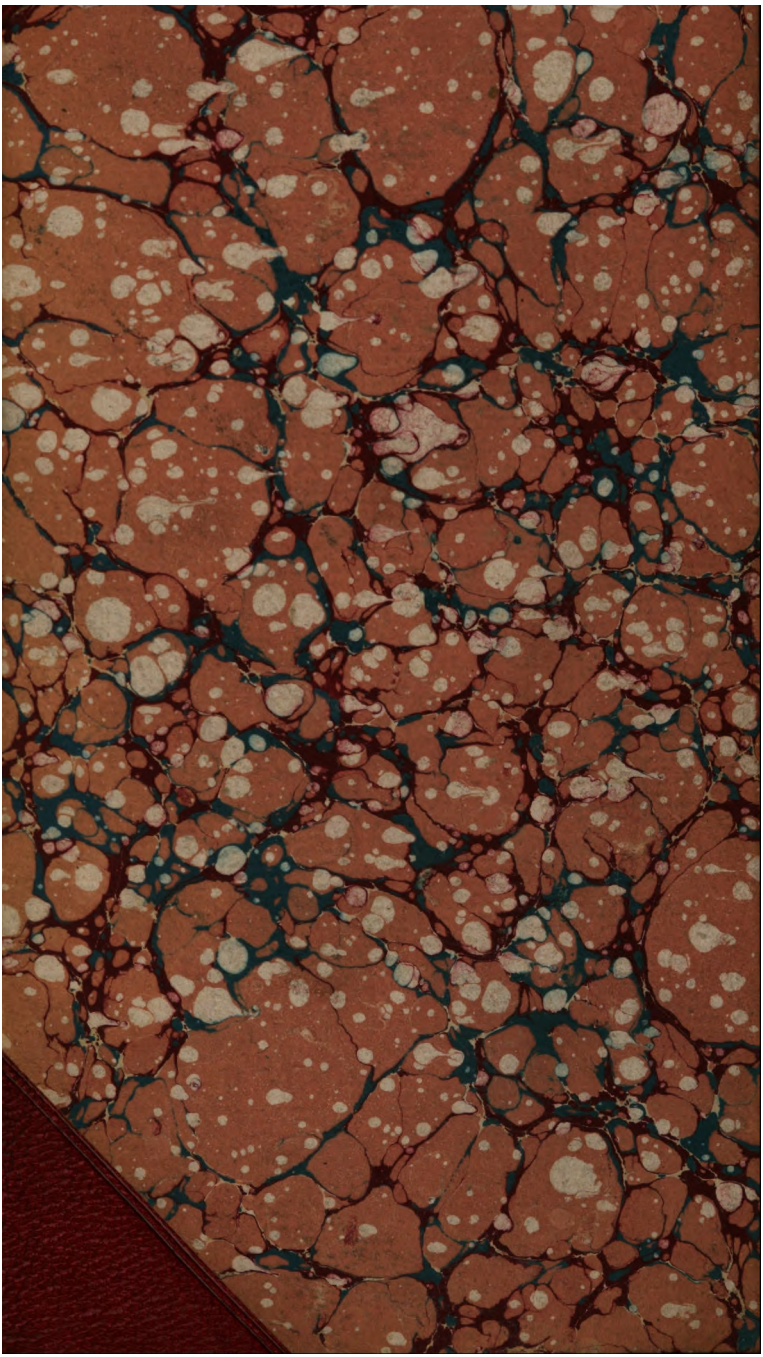

Digitized by Google